

Ku koncepcii odboru

Klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta v Európe a na Slovensku dnes

Postrehy z 23. konferencie klinickej farmakológie, Bratislava, 16. – 17. októbra 2014

V dňoch 16. – 17. októbra 2014 sa v priestoroch konferenčného centra Ministerstva zdravotníctva SR v Bratislave sa pod titulom **Klinická farmakológia a farmakoterapia 2014** konala už **23. konferencia klinickej farmakológie s medzinárodnou účasťou**. Jej súčasťou bolo aj **17. celoštátne stretnutie etických komisií v Slovenskej republike**.

Cieľom podujatia bolo poukázať na konkrétne možnosti a prínos odboru klinickej farmakológie v súčasnej starostlivosti o pacienta, osobitne na úseku racionálnej a inovatívnej farmakoterapie, v súlade s aktuálnymi medzinárodnými štandardmi a odporúčaniami. Nemenej závažnou témou kongresu bola nová legislatíva Európskej únie v oblasti klinických skúšaní liekov, osobitne z pohľadu jej implementácie v legislatíve a praxi klinických skúšaní liečiv v Slovenskej republike, nevynímajúc úlohu a zodpovednosť etických komisií.

Organizátori podujatia boli Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie SLS, Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie a Ústav zdravotníckej etiky

SZU v spolupráci s viacerými domácimi a zahraničnými inštitúciami. Súčasťou slávnostného otvorenia kongresu bolo odovzdanie vysokých počt SLS významným hosťom zo zahraničia.

Klinická farmakológia – perspektívny medicínsky odbor: Slovensko a Európa

Konferencia poukázala na narastajúci praktický význam **odboru klinická farmakológia** pre súčasnú medicínu a pre efektívne fungovanie zdravotníckeho systému vo vyspelých štátoch sveta. Pripomenula, že ide o „medicínsky (lekársky) odbor so širokým interdisciplinárnym dosahom a zázemím, ktorý vedecky dokladovaným spôsobom vytvára, využíva a vykonáva klinicko-farmakologickú expertízu s hlavným cieľom zabezpečiť realizáciu racionálnej (bezpečnej, účinnej a ekonomicky prospešnej) farmakoterapie. Neoddeliteľnou súčasťou je účasť na tvorbe a integrácii vzťahov liekovej politiky. Patrí medzi základné špecializačné odbory.“ [1]

Pokračovanie na strane 5

Z OBSAHU

Na aktuálnu tému

Prehľadové práce

Klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta v Európe a na Slovensku dnes

Kardiovaskulárne komplikácie hormonálnej liečby karcinómu prostaty

Rastlinné funkčné potraviny potláčajúce chuť do jedla

Správy z odborných podujatí

VII. Ladzianskeho deň

Slovenská účasť na medzinárodnom kongrese SSIEM

Zo života SLS

Dvere Dvorany slávy slovenskej medicíny sa po tretíkrát otvorili 16. decembra 2014

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Významné dokumenty

SLS a SACCME uzatvorila novú zmluvu o spolupráci s UEMS a EACCME

Odborná informácia

Medaila Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí

Kronika Monitoru medicíny SLS

Memoriál venovaný 100. výročiu narodenia prof. MUDr. Teofila Rudolfa Niederlanda, DrSc.

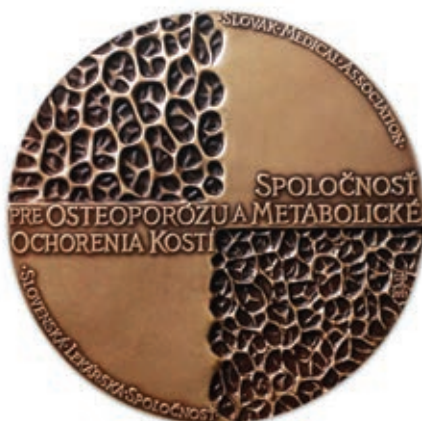
Rozlúčili sme sa ....

Nové knihy

Blahoželáme jubilantom 2015

Program Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Program odborných spoločností SLS január – júl 2015

Four hands are positioned to form a heart shape. The top two hands are at the top, with fingers pointing towards each other. The bottom two hands are at the bottom, with fingers pointing away from each other. The hands are light-skinned and appear to be of different ages or ethnicities. The background is a solid blue color. In the center of the heart shape, there is a bright, glowing white light.

**Viac
pre srdce**

Servier Slovensko, spol. s r. o., Pribinova 10, 811 09 Bratislava,
tel.: +421 2 59 20 41 11, fax: +421 2 54 43 26 94

Život vd'aka objavom

Vydáva Slovenská lekárska spoločnosť

Šéfredaktor:

Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
 peter.kristufek@szu.sk

Vedúci odborný redaktor:

Prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.
 marian.bernadic@fmed.uniba.sk

Tajomníčka redakcie:

PhDr. Želmíra Mácová, MPH
 macova@sls.sk

Redakčná rada:

Doc. MUDr. Ivan Bartošovič, PhD., mim.prof.
 bartosovici@mail.t-com.sk

Prof. Dr.h.c. MUDr. Ján Breza, DrSc.
 janbreza@hotmail.com

Prof. Dr.h.c. RNDr. Jozef Čizmárik, CSc.
 cizmarij@fpharm.uniba.sk

Prof. Dr.h.c. PhDr. Dana Farkašová, CSc.
 dana.farkasova@szu.sk

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.
 jozef.glasa@szu.sk

Doc. MUDr. Eva Gonçalvesová, CSc., FESC
 eva.goncalvesova@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Holomán, PhD.
 jozef.holoman@szu.sk

Prof. MUDr. Štefan Hrušovský, PhD., Dr.SVS
 stefan.hrusovsky@szu.sk

Prof. MUDr. Pavol Jarčuška, CSc.
 jarcуска@gmail.com

MUDr. Elena Kavcová, PhD.
 kavcovaj@fmed.uniba.sk

Prof. MUDr. Peter Kothaj, CSc.
 pkothaj@nspbb.sk

Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH
 kovacs@dfnsp.sk

Doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
 zuzana.kristufkova@szu.sk

Prof. MUDr. Peter Kukumberg, PhD.
 peter.kukumberg@kr.unb.sk

Prof. PharmDr. Ján Kyselovič, CSc.
 kyselovic@fpharm.uniba.sk

Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
 marencak@ehs.sk

Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.
 mazuchj@zoznam.sk

prof. MUDr. Ján Murín, CSc.
 jan.murin@sm.unb.sk

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
 katarina.derzsiova@netkosice.sk

MUDr. Zuzana Némethyová, CSc.
 zuzana.nemethyova@mail.t-com.sk

Prof. MUDr. Juraj Payer, CSc.
 payer@ruzinov.fnspsba.sk

Prof. MUDr. Peter Pruzinec, CSc.
 peter.pruzinec@szu.sk

Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.
 kk_sekr@nusch.sk

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
 rovensky.jozef@nurch.sk

Prof. MUDr. Tibor Šagát, CSc.
 sagat@dfnsp.sk

MUDr. Irina Šebová, CSc., MPH
 irina.sebova@pe.unb.sk

Prof. MUDr. Stanislav Špánik, PhD.
 sspanik@ousa.sk

PharmDr. Dominik Tomek, MPH
 tdmia@slovanet.sk

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.
 vavrecka@petrzalka.npba.sk

EV 4135/10

Redakcia: Monitor medicíny SLS

Slovenská lekárska spoločnosť,

Cukrová 3, 813 22 Bratislava

E-mail: secretarismsa@ba.telecom.sk

Časopis je zaradený v databáze Bibliographia medica

Slovaca (BMS) a v citačnej databáze CiBaMed.

IČO vydavateľa: 00178 624 Periodicita: dve dvojičíslo ročne

Dátum vydania: február 2015, ročník 5

Uzávierka čísla 3-4 2015 bude 20. augusta 2015.

Grafická úprava a tlač:

Knižtilač Gerthofer, Struhárova 2, Zohor www.gerthofer.sk

Na aktuálnu tému

Vážení čitateľa Monitoru medicíny, milí priatelia,

posledný týždeň musel aj najväčších optimistov presvedčiť, že s etickou výbavou niektorých zdravotníkov nie je ničो v poriadku a nepomôžeme si tým, že si to nebudeme všimáť alebo to zametieme pod koberec.

Je všeobecne známe, že mzdy lekárov, sestier a iných zdravotníckych pracovníkov sú u nás nízke a to i napriek narastajúcim povinnostiam a požiadavkám na odbornosť a erudovaný prístup v prevencii a liečbe pacientov. Mzdy jednoducho neznesú porovnanie s vyspelým zahraničím. Dôsledkom je exodus mladých lekárov tam, kde si môžu zarábať a súčasne zvyšovať svoju odbornosť. **Ale riešením určite nemôže byť zníženie etickej úrovne lekárov. A už vôbec nie pocit, že pacienti musia byť pripravení dať úplatok,** keď chcú byť kvalitne vyšetrení a ošetrení. Jeden lekár sa dokonca v rozhovore s redaktorom televízneho spravodajstva verejne priznal, že pacient, od ktorého nič nedostane, má smolu... Nezdravotnícka verejnosť má takto jasnú indiciu, že podobne jednajú viacerí zdravotníci, ale to určite nie je pravda!

Asi sa zhodneme, že potvrdením výborného vzťahu lekár – pacient môže byť prejavenie vďačnosti za kvalitné ošetrenie, ako je to aj inde v spoločnosti bežné. Ale „kúpanie“ kvalítnej starostlivosti, poradia operačného zákroku alebo lôžka v nemocnici, to už je iná káva. Politici si z toho okrem zvýšenia popularity vyrobili exemplárny dôkaz, že lekári liečia iba vtedy, keď si pacienti kúpia ich starostlivosť. Podľa diskusie na internete mám dojem, že niektorí naši kolegovia dokonca dokážu opustiť zásady slušného správania. Nie je dobré, že tieto zvyky sa zakorenili v iných rezortoch a **úplne najhoršie by bolo, keby sme sa pre pacientov stali obchodníkmi so zdravím bez empatie a slušného prístupu.**

Okrem vykoľajených predstáv o etike nášho povolania je žiaduce nastaviť aj naše vzťahy s farmaceutickými spoločnosťami. Spolupráca v tomto smere je vzájomne prospešná najmä preto, že prostredníctvom vzdelávania sa zvyšuje kvalita zdravotnej starostlivosti a prostredníctvom vývoja, skúšania a používania nových liekov sa posúva dopredu. V snahe zvýšiť transparentnosť vzájomných vzťahov schválila v septembri minulého roka Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP) etický kódex, ktorý vychádza z pravidiel Európskej federácie farmaceutických odvetví a asociácií (EFPIA). Slovenská lekárska spoločnosť sa pozitívne stavia k rokovaniam a má záujem o nastavenie pravidiel spolupráce pri organizovaní vzdelávania. Na základe predbežnej, rokovacej verzie úvodníka, distribuovanej v elektronickej forme do všetkých odborných spoločností a spolkov, sa v reprezentatívnej zostave zišli zástupcovia oboch strán a na doriešenie sporných otázok vytvorili komisiu, ktorá by mala riešiť všetky citlivé aspekty spolupráce, medzi firmami, SLS a odbornými spoločnosťami. Na programe rokovaní bude otázka účasti na kongresoch pre lekárov, ktorí ovládajú príslušný svetový jazyk, zúčastní sa prednáškou a po návrate budú referovať a publikovať nové poznatky získané na kongrese. Žiaduce je tiež prijatie opatrení na podporu publikovania v odborných časopisoch a periodikách (napríklad aj v Monitore medicíny SLS), podpora vzdelávacích podujatí, a naopak dôstojná podpora podujatí s menšou farmaceutickou atraktivitou. SLS sa ponúka ako koordinátor pre transparentnú a spravodlivú delbu prostriedkov na vzdelávanie a za vzdelávanie.

Určite sa necítim byť najpovolanejším na úlohu človeka so zdvihnutým prstom a nikomu by som nechcel vstupovať do svedomia, ale udalosti posledných týždňov by mali byť pre nás mementom. **Urobme všetko preto, aby každý lekár bol noblesnou osobnosťou, na ktorú sa každý pacient obráti s dôverou, lebo oprávnené očakáva (a zaslúži si) pomoc.**

Váš Peter Krištúfek

Obsah Monitoru medicíny SLS č. 1-2/2015

Úvodník

Na aktuálnu tému

Peter Krišťúfek

Ku koncepcii odboru

Klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta v Európe a na Slovensku dnes
Postrehy z 23. konferencie klinickej farmakológie, Bratislava, 16. – 17. októbra 2014

Jozef Glasa, Helena Glasová, Klára Soboňová, Jozef Holomáň

Prehľadová práca

Kardiovaskulárne komplikácie hormonálnej liečby karcinómu prostaty

Zuzana Poljak, Juraj Fillo, Silvia Aziriová, Beata Mladosičevičová

Rastlinné funkčné potraviny potláčajúce chuť do jedla

Alexander V. Sirotkin

Správy z odborných podujatí

VII. Ladzianskeho deň

Eliška Kubíková

Osobnosť Andreasa Vesalia

Eliška Kubíková

Slovenská účasť na medzinárodnom kongrese SSIEM (Innsbruck, 2.-5. september 2014)

Vladimír Bzdúch, D. Behúlová

Perspektívy implementácie MKCH-11 v SR

Bernátová K., Leštiansky B., Žiaran S.

Významné dokumenty

Dôležité upozornenie pre výbory organizačných zložiek a organizátorov odborných vzdelávacích podujatí sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov Slovenskej lekárskej spoločnosti

SLS a SACME uzatvorila novú zmluvu o spolupráci s UEMS a EACCME

Gratulujeme

Pracovnú skupinu pre etiku Európskeho fóra pre Správnu klinickú prax povedie slovenský odborník

Zo života SLS

Dvere Dvorany slávy slovenskej medicíny sa po tretíkrát otvorili 16. decembra 2014

Marián Bernadič, Želmíra Mácová, Peter Krišťúfek

Odborná informácia

Memoriál venovaný 100. výročiu narodenia prof. MUDr. Teofila Rudolfa Niederlanda, DrSc.

Medaila Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Základné informácie o najzávažnejších zmenách, ktoré súvisia s platnosťou zákona č. 333/2014 Z.z. v otázkach a odpovediach

Mária Mistríková

Kronika Monitoru medicíny SLS

3	Profesor MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc., deväťdesiatročný Fedor Jagla, Igor Riečanský	24
5	Profesor MUDr. Milan Buc, DrSc., 70-ročný Ján Štefanovič	25
	Doc. MUDr. Ladislav Bárdoš, CSc., – 100. výročie narodenia Július Vajó	26
	Rozlúčili sme sa s RNDr. PhMr. Dagmar Bartoškovou...	26
8	Rozlúčili sme sa s profesorom Ing. Miroslavom Ferencikom, DrSc. Marián Bernadič	27
13	Doc. MUDr. František Longauer, CSc., - in memoriam Silvia Farkašová Iannaccone a kolektív	28
	Nové knihy	
6	Gavorník P.: Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Artériológia Zoltán Mikeš	28
14	A.Furdova, M. Sramka: Uveal malignant melanoma and stereotactic radiosurgery Zoltán Oláh	29
20	Vladislav Zikmund: Za – myslenia. Úvahy, eseje, fragmenty, verše Marián Bernadič	30
54	Mozolová, D., Dallos, T.: Detská reumatológia v obrázkoch Marián Bernadič	30
12	Anna Remková, Milan Remko: Antitrombotiká v klinickej praxi Viera Fábryová	31
23	Ladislav Hegyi, Štefan Krajčík: Geriatría pre praktického lekára Štefánia Moricová	31
	Kronika Monitoru medicíny SLS	
15	Blahoželáme jubilantom 2015	32
	Pozvánka	
16	XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti a 24. konferencia klinickej farmakológie venované 100. výročiu narodenia akad. T.R. Niederlanda Bratislava, 22.-23. október	21
	Program Spolku slovenských lekárov v Bratislave zima – jar 2015	39
19	Program odborných spoločností SLS január – júl 2015	41
53		
	Správa do médií	
22	Prednemocničná neodkladná starostlivosť o pacientov s neurotraumou Táňa Bulíková	54

Ku koncepcii odboru

Klinická farmakológia v starostlivosti o pacienta v Európe a na Slovensku dnes

Postrehy z 23. konferencie klinickej farmakológie, Bratislava, 16. – 17. októbra 2014

Jozef Glasa, Helena Glasová, Klára Soboňová¹, Jozef Holomáň

Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave,

¹Oddelenie klinickej farmakológie Fakultnej nemocnice s poliklinikou v Nových Zámkoch

Pokračovanie zo strany 1

Implementáciou svojej špecifickej metodologickej výbavy môže klinická farmakológia účinne integrovať a optimalizovať komplexné vzťahy súčasnej **štandardnej a inovatívnej farmakoterapie**: indikácia – predpisujúci lekár – liek – pacient, individualizácia liečby – monitoring a nežiaduce účinky – lekárnik – klinický výskum – farmakoekonomika. Svoje poslanie a nezastupiteľné úlohy má **lekár – klinický farmakológ** optimálne realizovať priamo pri lôžku pacienta – v úzkej spolupráci s príslušnými klinickými odborníkmi, ako aj v rámci špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Nevyhnutným predpokladom pre **plné využitie potenciálu odboru** klinickej farmakológie na zvýšenie efektívnosti, bezpečnosti a ekonomickej prospešnosti medikamentózne liečby v systéme slovenského zdravotníctva je (1) jasne formulovaná a primerane prioritizovaná štátna objednávka, požadujúca **implementáciu pracovísk** odboru v rámci siete zariadení lôžkovej a ambulantnej starostlivosti, (2) doriešenie požiadavky a zazmluvnenia **špecifických výkonov** klinického farmakológa (významne šetriacich zdroje na zdravotnú starostlivosť v dôsledku optimalizácie farmakoterapie a racionálnej implementácie opatrení liekovej politiky) zo strany zdravotných poisťovní, ako aj (3) zlepšenie komunikácie a požiadaviek na **konzultácie a expertízu** klinického farmakológa zo strany kolegov – špecialistov príslušných medicínskych odborov, ako aj zo strany všeobecných praktických lekárov a pediatrov.

Viac než **štyri dekády vývoja** odboru klinická farmakológia na Slovensku, zásluhou strategického videnia a úsilia jeho zakladajúcich osobností – akademika T.R. Niederlanda, prof. J. Holomáňa, prof. M. Krišku, dr. J. Halka, prof. R. Dzurika a tiež celého radu ich žiakov a pokračovateľov, priniesli vysoko kvalifikované a **moderné koncepčné riešenia**, modely klinicko-farmakologickej expertízy a starostlivosti,

či prepracovaný systém špecializačného a kontinuálneho vzdelávania. Odsúšané v mnoho-ročnej praxi, stali sa inšpiráciou pre vývoj odboru aj mimo hraníc Slovenska.

Významní **hostia zo zahraničia** – súčasný prezident Európskej asociácie pre klinickú farmakológiu a farmakoterapiu (EACPT) prof. G. Calvo Rojas (Barcelona), popredný expert WHO a emeritný prezident EACPT a IUPHAR prof. F. Sjöqvist (Štokholm) a predsedníčka Európskeho fóra pre Správnu klinickú prax (EFGCP) Dr. I. Klingmann (Brusel) – priniesli najnovšie informácie z európskych a globálnych inštitúcií i povzbudenie aktuálnym snaženiam slovenských klinických farmakológov. Živo sa zaujímali o vývoj problematiky a prejavili uznanie koncepčným riešeniam navrhovaným a už čiastočne implementovaným na Slovensku, ako aj systémovému prístupu k zvládnutiu problémov, s ktorými v súčasnosti zápasia prakticky všetky členské krajiny EÚ. Osobitnou pozitívnu správou je pripravované oficiálne **plné uznanie odboru** klinická farmakológia na úrovni všetkých členských krajín **Európskej únie**, ktoré by malo byť slávnostne vyhlásené na najbližšom európskom kongrese klinickej farmakológie (EACPT 2015, Madrid, 27.-29.6.2015). Návšteva popredných predstaviteľov odboru na Slovensku sa má stať medzníkom novej, intenzívnejšej medzinárodnej spolupráce a podpory smerovanej k zúčastneným slovenským organizáciám a inštitúciám.

Klinická farmakológia, kvalita a ekonomickejšia prospešnosť zdravotnej starostlivosti

Na konferencii sa prezentovali aktuálne možnosti, ktoré odbor klinická farmakológia, pokiaľ je mu poskytnutý priestor a potrebné zadania, dnes prináša pre zabezpečenie systémov kvality a ekonomickej prospešnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Ide samozrejme na prvom mieste o oblasť racionálnej farmakoterapie, kde metodológia klinickej farmakológie môže podstatne prispieť k zabezpečeniu jej **vyššej**

účinnosti a bezpečnosti, a tým aj k žiaducej optimalizácii jej **ekonomickej prospešnosti**. Tieto otázky a ich riešenie na vybraných problémoch farmakoterapie v kardiológii prezentoval už tradičný odborný blok Slovenskej spoločnosti pre farmakoekonomiku (hodnotenie ekonomickej prospešnosti farmakoterapie predstavuje významnú metodiku z portfólia odboru klinická farmakológia, ktorá sa uplatňuje v rámci komplexného hodnotenia daného lieku/liečiva).

Zásadný pohľad na **spektrum činnosti a rozsah prínosu** odboru klinická farmakológia pre súčasnú medicínu a kvalitu zdravotnej starostlivosti v medzinárodnom meradle priniesla prednáška prof. F. Sjöqvista (Štokholm – Hud-dinge), jedného z koordinátorov a spoluautorov nedávno publikovaného spoločného stanoviska Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO/SZO), Svetovej únie experimentálnej a aplikovanej farmakológie (IUPHAR) a Medzinárodnej asociácie organizácií medicínskeho výskumu (CI-OMS) [2]. Prednáška zároveň poukázala na niektoré deficity, ktoré **v rámci slovenského zdravotníctva** predstavuje súčasná situácia značne limitovanej implementácie klinicko-farmakologickej expertízy a špecifických výkonov odboru.

Ide napríklad o zabezpečenie primeranej dostupnosti a kvality terapeutického **monitorovania hladín liečiv** (vždy je nutná prínajmenšom interpretácia stanovených hladín liečiva príslušným lekárom – klinickým farmakológom, a to vo vzťahu s klinickou situáciou u pacienta, po správnej indikácii a realizácii odberu/odberov biologického materiálu a s formulovaním odporúčania na prípadnú úpravu farmakoterapie), **farmakogenetickú** typizáciu pacienta a **individualizáciu** liečby, posúdenie a riešenie **nežiaducich účinkov** alebo zlyhania liečby, optimalizácia náročnejších farmakoterapeutických režimov, antibiotická liečba v osobitných situáciách, riešenie **liekových interakcií**, prípadov **polyfarmakoterapie** (či dokonca polypragmázie), optimalizácia farmakoterapie pri závažných poruchách funkcií pečene a/lebo obličiek – a mnohé iné. Už viac než jednu dekádu chýba na Slovensku primerane vybudované špičkové klinické pracovisko odboru klinickej farmakológie, potrebné na zabezpečenie špecializovanej výučby, výskumu, metodického vedenia, ako aj potrebnej koncepcnej a vývojovej práce v odbore, a to osobitne vo vzťahu k jeho implementácii v systéme zdravotnej starostlivosti (viaceré zásadné prvky, vrátane odborných a vedeckých predpokladov pre existenciu takéhoto pracoviska existujú). Chýbajú tiež pracoviská – centrá klinickej excelencie v odbore na úrovni aspoň príslušných lekárskejších fakúlt, resp. ich nemocníc.

Osobitnými oblasťami, kde sa naliehavo ukazuje potreba širšieho využitia klinicko-farmakologickej expertízy/konzultácií, sú racionálna farmakoterapia v období **gravidity a dojčenia**, posúdenie možného vplyvu na ľudský zárodok a plod, farmakoterapia u **starých ľudí**,

VII. Ladzianskeho deň

Eliška Kubíková

Anatomický ústav LF UK v Bratislave

Každoročne 19. novembra si Anatomický ústav LF UK v Bratislave pripomína prof. MUDr. Júliusa Ledényi Ladzianskeho, ktorého Slovenská anatomická spoločnosť právom považuje za nestora slovenskej anatómie. Od jeho narodenia uplynulo magických 111 rokov. Napriek tomu práca a dielo – spomenieme najmä učebnicu Topografickej anatómie s detailnými zobrazeniami anatomických štruktúr – patria k dielam, z ktorých čerpajú aj súčasní študenti medicíny a ktoré zostávajú podkladom aj pre modernú výučbu anatómie. Pri príležitosti tohto spomienkového jubilea vyšla aj knižná publikácia vedeckých a odborných prác „*Od anatómie po kliniku – od Vesalia po súčasnosť*“ (Bratislava, 2014). VII. Ladzianskeho deň sa konal v duchu histórie od Adreasa Vesalia po súčasnosť. Prednášky boli zamerané nielen na osobnosť anatóma a významného chirurga Adreasa Vesalia a jeho odkaz, ale aj niektoré zaujímavé odborné témy (historia appendix vermiformis, genetické aspekty ca crčka maternice), ale napr. aj prebudovanie Anatomického ústavu LF UK podľa vzoru moderných európskych pracovísk. Prednostka ústavu predstavila novú koncepciu fungovania anatomického ústavu. Anatomický ústav od svojho vzniku v minulom storočí prešiel len minimálnymi rekonštrukčnými zmenami. Priestory, v ktorých sa anatómia vyučovala, už desaťročia nevyhovovali nielen pre výučbu a zvýšený počet študentov, ale ani pre odborný pracoviska a plnenie vedecko-výskumného programu. Bez znalosti anatómie nie je možné študovať medicínu, nie je možné skúmať, ani liečiť. Rekonštrukcia anatomického ústavu bola veľmi náročná. Bolo potrebné sanovať storočné múry, nanovo rozčleniť priestory, vybaviť seminárne a technické miestnosti novou technikou a zariadením, obnoviť rozvody a to všetko za plnej prevádzky. Vďaka finančnej dotácie Ministerstva školstva SR, príspevku fakulty a univerzity, ale aj sponzorov sa mohla táto nákladná rekonštrukcia ukončiť v plánovanom termíne. Vznikli moderné učebne s 3D tabuľou, obrazareň, kostiareň, priestory na uskladnenie či fixácie kadáverov, ako aj

novorodencov, v pediatrii, v urgentných stavoch a v intenzívnej medicíne (interakcie veľkého počtu súčasne podávaných liečiv, akcentované komplexnosťou a rýchlymi zmenami náročných klinických situácií/stavov).

V podmienkach **ústavnej** (nemocničnej), ani v oblasti **ambulantnej** starostlivosti sa na Slovensku zatiaľ takmer vôbec nevyužívajú expertné možnosti lekárov – klinických farmakológov vo vzťahu k systémovej optimalizácii realizovanej farmakoterapie. Patria medzi ne napríklad klinicko-farmakologický a/lebo farmako-ekonomický **audit farmakoterapie** (so zameraním na pomoc pri optimalizovaní farmakoterapie daného lekára, ambulancie, oddelenia, či celého zdravotníckeho zariadenia), spracovanie a inovácia liekových formulárov, poskytovanie **farmako-terapeutických konzultácií** a ďalšie. Predstavujú ne-represívnu, kolegiálnu odbornú pomoc, zameranú na zvýšenie kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Zvyčajným víťaným, hoci „primárne vedľajším“ účinkom je až prekvapujúci **finančný efekt** (úspora zdrojov) pri zachovaní, častejšie však pri zlepšení **kvality farmakoterapie**.

Klinické skúšania liečiv – dôležité legislatívne zmeny

Vypracovanie a schválenie novej legislatívy Európskej únie pre oblasť klinického skúšania liekov – Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 536/2014 zo 16. apríla 2014 o klinickom skúšaní liekov na humánne použitie, ktorým sa zrušuje smernica 2001/20/ES – znamená **zásadnú zmenu právnych podmienok**, procedurálnych **procesov**, ktoré sa nutne odrazia v **praktickej činnosti** jednotlivých činiteľov zabezpečujúcich prípravu, schvaľovanie, dohľad a realizáciu klinických skúšaní. Nariadenie, ktorého platnosť a implementácia je viazaná na vytvorenie a spustenie fungovania ústredného európskeho portálu komplexne zabezpečujúceho vzájomnú komunikáciu, administratívu a riadenie vo vzťahu k posudzovaniu, povolovaniu a sledovaniu klinických skúšaní v krajinách Európskej únie, smeruje k istému zjednodušeniu, zefektívneniu a najmä k urýchleniu príslušných rozhodovacích procesov. Vzhľadom ku značnej globálnej konkurencii v oblasti umiestňovania klinických štúdií do jednotlivých krajín, hrozí krajine, ktorej by sa azda nepodarilo účinne implementovať tieto nové požiadavky a procedúry, praktické vylúčenie z týchto významných vedecko-odborných a komerčných aktivít. Preto jednotlivé členské štáty – v spolupráci s Európskou liekovou agentúrou so sídlom v Londýne (EMA) – venujú implementácii nariadenia veľkú pozornosť a úsilie.

V tomto úsilí pripadá významná zodpovednosť a **nezastupiteľná úloha odboru** klinická farmakológia, ktorý má všeobecné metodologické, etické a legislatívne otázky klinických skúšaní produktov a liekov vo svojom základnom metodologickom portfóliu. Z tohto dôvodu sa Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie (SSKF)

v rámci svojich odborných a expertných aktivít už dlhšie aktívne angažuje pri iniciovaní a spoluvytváraní odborných predpokladov na úspešnú implementáciu nariadenia, a to v spolupráci s príslušnými štátnymi a odbornými organizáciami a inštitúciami. Výrazom týchto aktivít bola aj podstatná časť programu druhého dňa konferencie, ktorá sa po obsiahlej úvodnej *state-of-the-art* prednáške Dr. I. Klingmann (EFGCP, Brusel) formou panelovej diskusie so zastúpením protagonistov implementačného procesu nariadenia na Slovensku (MZ SR, ŠÚKL, odborné spoločnosti SLS – osobitne SSKF, zadávateľa a CRO, etické komisie, organizácie pacientov, SZU) venovala najdôležitejším praktickým problémom a úlohám, ktoré je v najbližšom čase a v potrebnej kvalite nevyhnutne priority riešiť.

Osobitný význam a zodpovednosť v týchto podstatne zmenených a časove komprimovaných rozhodovacích procesoch bude popri nezastupiteľných úlohách Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv (ŠÚKL) patriť aj **systému etických komisií**, kde sa očakávajú náročné zmeny. Budú smerovať k zaisteniu ich zvýšenej odbornej kompetencie, urýchlenej a kvalitnejšej komunikácie, kontinuálneho vzdelávania a v implementácii štandardizovaných postupov práce a rozhodovania.

Transparentnosť vzťahov lekári – farmaceutické spoločnosti

Novinkou v programe kongresu bola na Slovensku vôbec prvá uskutočnená sekcia venovaná **transparentnosti vzťahov** medzi lekármi a výrobcami liekov. Pripravili ju v spolupráci Transparency International – Slovensko, slovenská Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP) a Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, o. z. SLS (SSKF). Osobitným dôvodom bolo nedávne prijatie novely etického kódexu AIFP. Ide o závažnú zmenu, ktorá prichádza z prostredia medzinárodného farmaceutického priemyslu a zameriava sa na obnovenie, resp. zvýšenie jeho **dôveryhodnosti** vo vzťahu k širokej verejnosti, osobitne k pacientom. Následne, ako sa deklaruje, by mala viesť aj k zvýšeniu **etického povedomia a nezávislosti** predpisujúcich lekárov a ich dôveryhodnosti. Prednášatelia poukázali na viaceré riziká, ktoré môže táto iniciatíva priniesť pri nedostatočnej príprave a nesprávnom pochopení v prostredí medicínskej/zdravotníckej, ale najmä širokej verejnosti na Slovensku, ktorá sa javí ako celkom nepripravená na tento spôsob uvažovania a konania. Obavy vzbudzujú aj niektoré navrhované opatrenia, ktoré by sa bez náležitej prípravy a komunikácie mohli vnímať ako nespravodlivá diskriminácia resp. škandalizácia lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov (aj v súvislosti s niektorými diskriminačnými ustanoveniami novej daňovej legislatívy). Na zníženie týchto rizík je nevyhnutné starostlivo zväziť potrebné právne, organizačné a komunikačné kroky, a to v priamej spolupráci všetkých dotknutých stránok.

Pacient a lieky – potreba a nutnosť novej kvality informovanosti a vzdelávania

Záverečný blok konferencie patril inovatívnemu odbornému programu, prednostne venovanému **pacientom a patientskym organizáciám** a ich možnostiam a úlohám pri zabezpečení lepšej informovanosti a vzdelávania o liekoch a o ich správnom používaní, ako aj o dôležitých praktických otázkach tvorby a realizácie štátnej liekovej politiky. Viacročné odborné a edukačné aktivity na pôde Ústavu farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave (napr. anotované kurzy Pacient a liek a i.) a na pôde viacerých organizácií pacientov na Slovensku, zastrešených Asociáciou na ochranu práv pacientov (AOPP), by za priaznivých podmienok mohli už v dohľadnom čase vyústiť do novej inštitucionálnej a odbornej podoby, ktorá by zabezpečila ich nezávislé odborné zastrešenie a metodické vedenie (napr. Slovenská akadémia vzdelávania pacientov). Záujem zo strany pacientov a ich organizácií je nepochybný a narastá. Racionálne riešenie je už v zásade koncepčne pripravené, vyžaduje si však pochopenie a primeranú angažovanosť príslušných inštitúcií (SZU, MZ SR a i.), ako i samotných pacientov, resp. ich organizácií.

Záver

Výročná konferencia klinickej farmakológie priniesla vo svojom 23. ročníku bohatý vedecký a odborný program (vrátane osobitných sekcií experimentálnej farmakológie, pôvodných prác a posterov), ktorý poukázal na **významnú prítomnosť odboru** v prostredí slovenskej medicíny a zdravotnej starostlivosti, ako aj v medzinárodnom, aktuálne predovšetkým v európskom vedecko-odbornom kontexte (EÚ, EACPT, EF GCP). Doterajšie výsledky viac než štyroch dekád úspešnej existencie a kontinuálnej klinickej a koncepčnej činnosti odboru klinickej farmakológie na Slovensku sú zásadné a priaznivo hodnotené i v medzinárodnom meradle.

Pre ďalší progresívny vývoj odboru a jeho **efektívnu implementáciu v systéme** zdravotnej starostlivosti na Slovensku však ostáva vykonať ešte mnoho náročnej práce. Jej realizácia a náležité využitie sa však nevyhnutne viažu na primeranú podporu, objednávku a konkrétne požiadavky príslušných riadiacich orgánov, najmä Ministerstva zdravotníctva SR a zdravotných poisťovní. Ide o to, aby sa unikátny, nezriedka exkluzívny **odborný a vedecký potenciál** odboru klinickej farmakológie v slovenskom zdravotníctve náležite využil na tvorbu a implementáciu racionálnej štátnej liekovej politiky na všetkých organizačných úrovniach – až po zabezpečenie podmienok a odborných činností pre optimalizáciu a potrebnú individualizáciu racionálnej farmakoterapie u **konkrétneho pacienta**.

Literatúra

1. Konceptia zdravotnej starostlivosti v odbore klinická

farmakológia. Vestník MZ SR, osobitné vydanie, 31. 8. 2006, s. 22 – 25.

- WHO, IUPHAR, CIOMS: Clinical Pharmacology in Health Care, Teaching and Research. CIOMS, Geneva, 2012, 75 s. (dostupné na http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/safety_efficacy/OMS-CIOMS-Report-20120913v4.pdf?ua=1).
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 536/2014 zo 16. apríla 2014 o klinickom skúšaní liekov na humánne použitie, ktorým sa zrušuje smernica 2001/20/ES. Úradný vestník Európskej únie, 27.5.2014, SK, L158/1 – L158/6.

Do redakcie došlo 10.1.2015.

Adresa pre korešpondenciu:

Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.,
ÚFKEF LF SZU,
Limbová 12-14, 833 03 Bratislava
e-mail: jozef.glasa@szu.sk

Blahoželáme

• **MUDr. Eve Sirackej, DrSc.**, prezidentke Ligy proti rakovine, k udeleniu významného ocenenia Európskeho parlamentu „Ceny európskeho občana 2014“, ktorú si prevzala dňa 23.01.2015 v Bratislave. Za 25 rokov Liga proti rakovine pod vedením dr. Sirackej vytvorila hodnotné dielo, ktoré si získalo dôveru občanov, vďaka a uznanie širokej verejnosti.

• **Prof. MUDr. Štěpánovi Svačinovi, DrSc., MBA**, k zvoleniu do funkcie predsedu Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně (28.1.2015). Prof. Svačina je prednostom III. internej kliniky VFN v Prahe a pedagogicky pôsobí na I. lekárskej fakulte UK, ktorej bol v minulosti dekanom (1999-2005).

• **Prof. MUDr. Jurajovi Pechanovi, CSc.**, k získaniu prestížneho ocenenia „Krištáľové krídlo 2014“ v kategórii „Medicína a veda“ (1.2.2015). Porota ocenila výsledky jeho odbornej, vedeckej a pedagogickej práce, osobitne diela *Princípy chirurgie III*. Toto dielo sumarizuje najnovšie chirurgické poznatky a skúsenosti slovenskej chirurgickej školy a posúva hranicu medicínskeho poznania na svetovú úroveň. Prof. Pechan je prednostom Kliniky chirurgickej onkológie SZU a NOÚ, najvyššieho onkochirurgického pracoviska a referenčného centra SR, ktoré pôsobí ako konzultačné pracovisko v oblasti diagnostiky a chirurgickej liečby nádorových ochorení pre všetky zdravotnícke zariadenia u nás.

Prezídium SLS

moderná operačná miestnosť. Všetky priestory sú vybavené klimatizáciou a vzduchotechnikou. Vo všetkých priestoroch možno učiť a pracovať a využívať podmienky, ktoré sme poznali z moderných škôl a pracovísk v zahraničí. Anatomický ústav LF má ambície zapojiť sa aj do postgraduálneho štúdia, pretože je možné pri novom spôsobe fixácie kadáverov robiť bronchoskopie, gastrofibroskopie, kanylácie a ďalšie vyšetrovacie metódy, ktoré vyžaduje klinická prax. Pracovisko je otvorené aj pre workshopy, o ktoré je záujem zo strany ortopédov, chirurgov, neurochirurgov či plastických chirurgov. Anatomický ústav LF má pre zabezpečenie týchto aktivít dostatočný počet kadáverov (v databáze je viac ako 600 darcov). Pre týchto potenciálnych darcov vyšla skromná knižka prednostky Anatomického ústavu LF „Anjeli z druheho brehu“ (2014), ktorú uviedol do života najmladší prihlásený darca. Anatomický ústav nastúpil na cestu modernizácie výučby anatómie, ktorá bude smerovať k tomu, aby teoretické vedomosti boli nielen naučené, ale aj použiteľné pre klinické myslenie a praktické zručnosti, ktoré bude každý lekár pre dobro svojich pacientov vždy potrebovať.

Do redakcie došlo 12.1.2015.

Prehľadová práca

Kardiovaskulárne komplikácie hormonálnej liečby karcinómu prostaty

Zuzana Poljak, Juraj Fillo¹, Silvia Aziriová, Beata Mladosičevičová

Ústav patologickej fyziológie, Lekárska fakulta Univerzity Komenského, Bratislava

¹Urologická klinika Lekárska fakulta UK a UN, Bratislava

Súhrn

Hormonálna manipulácia u pacientov s karcinómom prostaty je pevnou súčasťou ich liečby už mnoho rokov. Až v ostatných 10 rokoch začali pribúdať informácie z observačných štúdií týkajúce sa zvýšeného rizika infarktu myokardu u pacientov v súvislosti s podávaním androgénovej deprivatívnej liečby (ADT). Menej konzistentné sú výsledky štúdií zaoberajúcich sa rizikom zlyhávania srdca u pacientov liečených pomocou androgénovej deprivácie. V súčasnosti neexistuje dostatok randomizovaných štúdií hodnotiacich kardiovaskulárne (KVS) riziko u starších pacientov a tiež pacientov s komorbiditami.

Cieľom predkladanej publikácie je poskytnúť prehľad o priamych aj nepriamych účinkoch androgénov na srdce a tiež priniesť stručný prehľad nových klinických štúdií týkajúcich sa KVS morbidity a mortality u pacientov s androgén deprivatívou liečbou.

Kľúčové slová: karcinóm prostaty, androgén deprivatívna liečba, testosterón, infarkt myokardu, zlyhanie srdca.

Úvod

Karcinóm prostaty je na Slovensku druhá najčastejšia malignita u mužov. Mnoho mužov s touto diagnózou prežíva desiatky rokov, zatiaľ čo iní podľahnú chorobe napriek intenzívnej liečbe v priebehu niekoľkých mesiacov.

Základom liečby lokálneho štádia je radikálna prostatektómia alebo rádioterapia, s prípadnou kombináciou s androgén deprivatívou terapiou (ADT) v neoadjuvantnom alebo adjuvantnom režime (Goncalves, 2014). Niektorí pacienti odpovedajú na androgénnu depriváciu aj desiatky rokov, zatiaľ čo nízke percento pacientov nereaguje vôbec (Obertová, 2012). Aj v prípade progresie alebo rozvoja metastatického štádia je tiež základom liečby androgénna deprivácia. Základom ADT je blokovanie tvorby testosterónu kastráciou - chirurgickou (bilaterálna orchiektómia), alebo medikamentóznou (podávanie agonistov alebo antagonistov hormónu uvoľňujúceho luteinizačný hormón - LHRH, antiandrogénov) (Horňák, 2006). Agonisty LH-RH (GnRH) vyvíjajú konštantné stimulácie na adenohypofýzu, ktorá po počiatočnom prechodnom zvýšení uvoľňovania luteinizačného hormónu (LH), spôsobuje down-reguláciu gonadotropínu a inhibíciu produkcie testosterónu (Harris a spol., 2009).

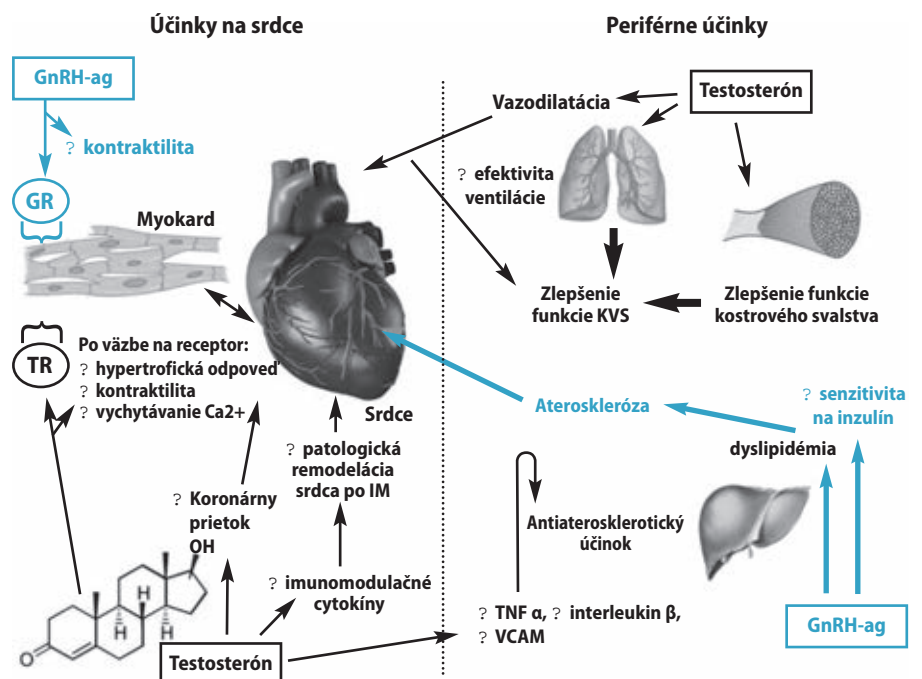
Toxicita hormonálnej liečby býva všeobecne považovaná za miernu (dominujú návaly, strata libida, erektilná dysfunkcia, úbytok kostnej hustoty, anémia, zmeny nálad a ďalšie) a akceptovateľnú, a to aj vo vyšších vekových skupinách (Saylor a Smith, 2009).

V ostatnej dekáde však pribúdajú výsledky

mnohých štúdií zaoberajúcich sa účinkami ADT na srdce a cievy. KVS udalosti indukované antiandrogénmi sú známe už dávnejšie (Miyamoto a spol., 2004). Na podklade výsledkov najnovších klinických štúdií sa pozornosť v rámci ADT presúva aj na kardiotoxicitu LHRH agonistov.

Obrázok 1. Periférne a kardiálne účinky androgénov a GnRH (LHRH) agonistov

(modifikované podľa Edelman a spol., 2014). GnRH-ag - agonista GnRH, GR-receptor pre GnRH, TNF α -tumor nekrotizujúci faktor α , TR-testosterón, VCAM-vaskulárna celulóza adhezívna molekula.

Na pozitívnu asociáciu infarktu myokardu a ADT vo veľkých kohortových štúdiách poukázali nedávno výsledky metaanalýz a štúdií autorov Carniero a spol. (2014); Jespersen a spol. (2014) a Bosco a spol. (2014).

Menej konzistentné sú výsledky štúdií týkajúce sa zlyhávania srdca - hodnotenie výsledkov štúdií z dvoch registrov preukázalo asociáciu zlyhávania srdca a ADT, pričom výsledky u pacientov z jedného registra túto súvislosť nepotvrdili (Edelman a spol., 2014). Kardiotoxicita ADT môže byť problémom hlavne u pacientov s komorbiditami a KVS rizikovými faktormi.

Pre rozsiahlosť témy sa v tomto článku omeďzime na patofyziológiu zlyhávania srdca a infarktu myokardu u pacientov liečených ADT a tiež na stručné zhodnotenie nových klinických štúdií zaoberajúcich sa týmito najzávažnejšími KVS účinkami ADT.

Účinky androgénov a androgénnej deprivácie na kardiovaskulárny systém

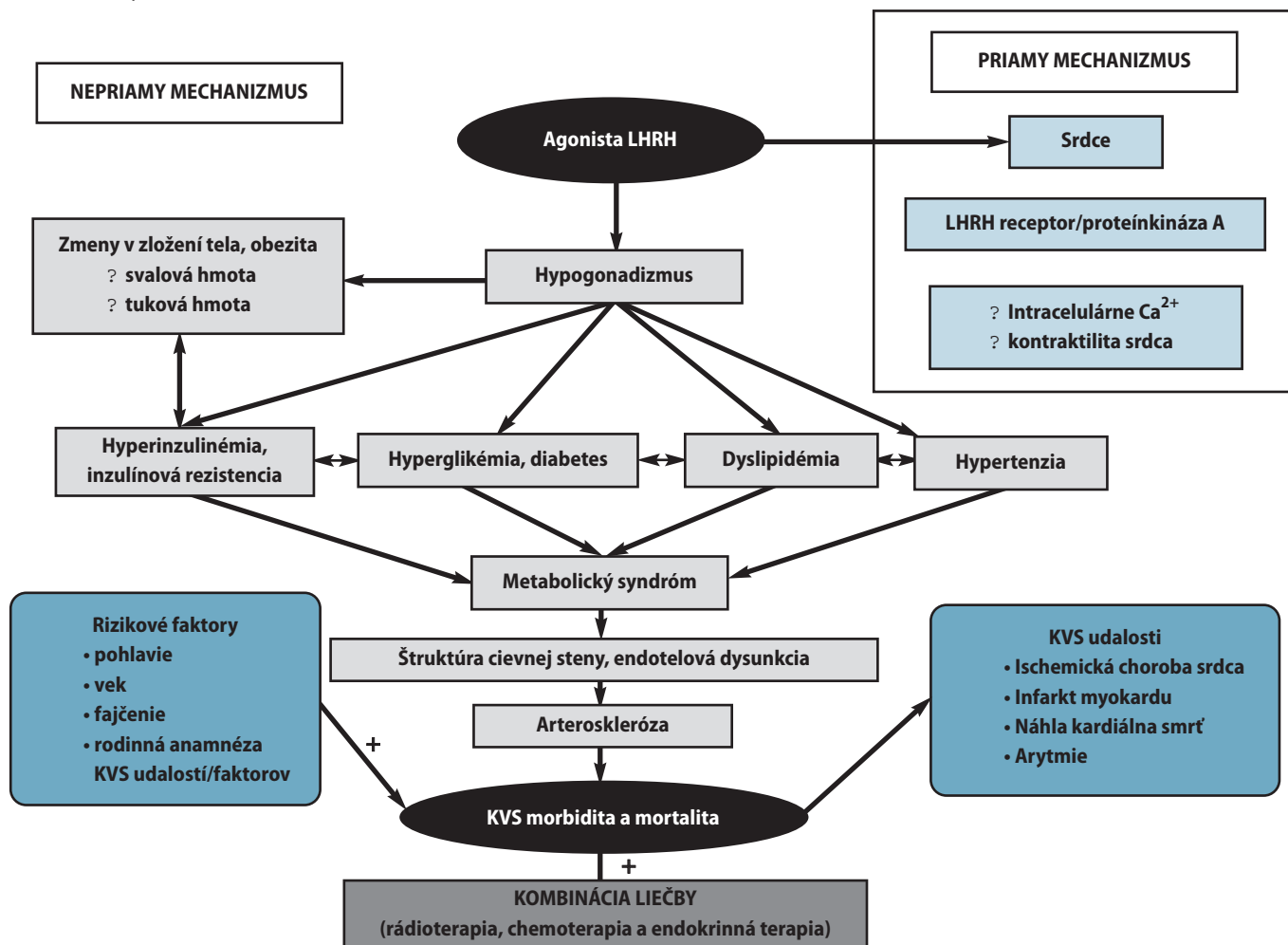
Je dobre známym faktom, že kardiomyocyty majú receptory pre androgény. LH-RH (GnRH) tak priamo moduluje kontraktilitu srdca. Tiež existujú dôkazy o tom, že testosterón má vazodilatačné účinky (Kapoor a spol., 2008). Menej známe je, že existujú okolnosti, za ktorých funguje aj ako vazokonstriktor (Herring a spol., 2013). Systémovo má testosterón priaznivé aj nepriaznivé účinky na KVS systém.

K priaznivým účinkom testosterónu na srdce patria:

- kardioprotektívne (cytoprotektívne),
- vazodilatačné,
- antiarytmické účinky,
- účinky na hladiny lipidov a glukózy,
- inhibícia aterosklerózy (Herring 2013) (obr.1).

Obrázok 2. Zobrazenie patogenetických mechanizmov, ktorými ADT môže pôsobiť na KVS systém. Agonisty LHRH môžu poškodzovať srdce a cievy nepriamym mechanizmom, v ktorom má úlohu hypogonadizmus a s ním súvisiaci metabolický syndróm (inzulínová rezistencia, hyperglykémia, dyslipidémia, hypertenzia) s následnou endotelovou dysfunkciou a aterosklerózou. Priamy mechanizmus vplyvu agonistov LHRH na KVS zahŕňa signalizáciu prostredníctvom LHRH receptorov v srdci. Výsledkom je pokles kontraktility srdca (modifikované podľa Conteduca a spol., 2014).

Nízka hladina testosterónu bola preukázateľne asociovaná so zlyhávaním srdca (Guder a spol., 2010; Jankowska a spol., 2006; Hamilton a spol., 2011; Conteduca a spol., 2013; Cheung a spol., 2013).

Štúdie o priamych účinkoch ADT na funkciu srdca boli publikované iba nedávno. Priama úloha LHRH agonistov na receptory v srdci regulujúce kontraktilitu srdca je známa (Edelman a spol., 2014; Dong a spol., 2011).

Poškodenie srdca a ciev LH-RH (GnRH) agonistami býva spôsobené:

- priamym mechanizmom vzhľadom na možnú prítomnosť GnRH (LHRH) receptorov v srdci,
- nepriamym mechanizmom - zvýšením telesnej hmotnosti, inzulínovou rezistenciou, dyslipidémiou (obr. 2).

Zlyhávanie srdca

LHRH reguluje kontrakciu kardiomyocytov prostredníctvom mechanizmu, ktorý je dependentný na signálnej dráhe LHRH receptor/pro-

teínkináza A. Preto liečba agonistami LHRH v rámci ADT môže narušiť intracelulárnu koncentráciu kalciových iónov, a tým aj kontraktilný proces, čo môže mať významnú úlohu v patologickej remodelácii ľavej komory (Jespersen a spol., 2014).

Existujú rozporuplné zistenia medzi ADT a zvýšenou úmrtnosťou v dôsledku kongestívneho srdcového zlyhávania (Alibhai a spol., 2009; Van Hemelrijck a spol., 2010; Martin-Merino a spol., 2011).

Summary

Hormonal manipulation is known standard part in prostate cancer therapy for many years. In the last 10 years observational data show a consistent positive association between androgen deprivation therapy (ADT) and the risk of myocardial infarction in these patients. However, there is a conflicting evidence regarding the possible association between ADT with heart failure in men with prostate cancer. There is a need for future randomised trials of prostate cancer patients that include older patients and men with multiple comorbidities to better reflect the general population.

The aim of this study is to present cardiac direct and indirect effects of androgens and to review the new clinical studies regarding the cardiovascular morbidity and mortality in patients with ADT.

Key words: prostate cancer, androgen deprivation therapy, testosterone, myocardial infarction, heart failure.

Tabuľka 1. Štúdie týkajúce sa zlyhávania srdca u pacientov liečených ADT.

Štúdia	ADT	Dizajn štúdie	Zistenia (95% interval spoľahlivosti, CI)
Van Hemelrijck a spol., 2010	Orchiektómia, AA a/alebo LHRH ag	Švédsky národný register: (Pacienti s Ca prostaty vs.bežná populácia) SIR pre ZS 1,32 (1,27-1,38) SMR pre ZS1,24 (1,12-1,37) Pacienti s predchádzajúcim KVS ochorením: SIR pre ZS, 1,04 (0,98-1,11) SMR pre ZS, 1,26 (1,09-1,45)	Pacienti bez KVS ochorenia v predchorobí
Martin-Merino a spol., 2011	LHRH ag a AA	Register Spojeného kráľovstva, (Pacienti s Ca prostaty liečení (ADT vs.bez ADT, prípadmi kontrolovaná štúdia)	OR ZS, 3,19 (1,10- 9,27)
Alibhai a spol., 2007	LHRH a/alebo AA alebo orchiektómia	Ontario databáza: starší pacienti. s Ca prostaty, liečení vs neliečení ADT,	Upravené HR ZS 0,95 (0,9-1,0; P=0,057)

Vysvetlivky: HR (hazard ratio) – pomer rizika, OR (odds ratio) – pomer šancí; SIR – štandardizovaný pomer incidence, SMR- štandardizovaný pomer mortality; ZS – zlyhávanie srdca.

V tabuľke 1 uvádzame štúdie týkajúce sa zlyhávania srdca u pacientov liečených ADT.

Vo švédskej populačnej štúdií mali pacienti s karcinómom prostaty (62 500 pacientov) v porovnaní s pacientmi bez karcinómu prostaty zvýšené riziko úmrtia na zlyhávanie srdca. Navyše zlyhávanie srdca bolo najčastejšou príčinou smrti zo všetkých KVS príčin (Riihimäki a spol., 2011). Pomer rizika (HR) pre zlyhávanie srdca bol vyšší u tých pacientov, ktorí boli >5 rokov po diagnóze karcinómu (HR, 1,27; 95% CI, 1,18 –1,36) v porovnaní s pacientami, ktorí boli <5 rokov po diagnóze (HR, 1,07; 95% CI, 0,99 –1,16).

Kombinovaná terapia agonisti LHRH a antiandrogény bola asociovaná so zvýšeným rizikom výskytu zlyhávania srdca (OR 3,19; 95% CI 1,10 - 9,27) v porovnaní s pacientmi bez tejto liečby (Martin-Merino a spol., 2011).

V 2 randomizovaných štúdiách bolo podávanie ADT spojené so zvýšeným výskytom zlyhávania srdca v porovnaní s placebom (McLeod a spol., 2006; Andriole a spol., 2010). Aj nedávna meta-analýza autorov Carneiro a spol. (2014) preukázala, že ADT (podávaná po dobu 6 mesiacov) u pacientov s karcinómom prostaty viedla k významnému zvýšeniu KVS morbiditu spojenej aj so zlyhávaním srdca.

Monoterapia antiandrogénmi je spojená s menšou úmrtnosťou na zlyhávanie srdca v porovnaní s monoterapiou agonistami LHRH a kombináciou agonistov LHRH a antiandrogénov (Van Hemelrijck a spol., 2010).

Ďalšia štúdia preukázala znížené riziko zlyhávania srdca v prípade oboch monoterapií v porovnaní s kombináciou agonistov LHRH a antiandrogénov (Martin-Merino a spol., 2011). Riziko KVS morbiditu bolo pôvodne spájané priamoúmerne s dĺžkou trvania ADT. Zvýšenie rizika úmrtia o 20% bolo zistené u pacientov, ktorí boli na ADT po dobu aspoň 1 roka (Van Hemelrijck a spol., 2010). Kardiotoxicita ADT

však bola zistená v prípade dlhodobého (viac ako 3 roky) aj krátkodobého (menej ako 6 mesiacov) trvania liečby. Navyše súvislosť medzi dĺžkou trvania liečby a výskytom fatálnych KVS udalostí nebola potvrdená (Ngyen a spol., 2011).

ADT u pacientov s karcinómom prostaty môže prispieť k odhaleniu pacientov so subklinickým srdcovým zlyhávaním alebo môže zhoršiť existujúce srdcové zlyhávanie.

Najnovšie odporúčania pre modifikáciu podávania ADT u pacientov s rôznymi štádiami karcinómu prostaty a so zlyhávaním srdca alebo s rizikami pre jeho vznik publikovali v roku 2014 autori Edelman a spol., v časopise *Clinical Genitourinary Cancer*.

Ischemická choroba srdca, infarkt myokardu (IM)

Absencia androgénov po IM môže viesť k prevahe signálov s následkom zvýšenej apoptózy kardiomyocytov a zhoršenia funkčného stavu ľavej komory (Xiaofei a spol., 2014). Nedostatok androgénov a následný metabolický syndróm môže prispievať k endotelovej dysfunkcii, ateroskleróze a protrombotickému stavu. Predpokladá sa, že ADT zvyšuje riziko ruptúry aterosklerotických plakov. Ich destabilizáciu môžu podporovať aj LHRH agonisty (Albertsen a spol., 2014).

Niektoré štúdie s malými počtami pacientov preukázali vzťah medzi hladinou testosterónu a stupňami koronárnej aterosklerózy avšak iné prospektívne štúdie doteraz tento vzťah nepotvrdili (Collins a Basaria, 2012).

V observačnej štúdií so 73 196 mužmi s karcinómom prostaty autori Keating a spol. (2006) zistili, že použitie LHRH agonistu bolo spojené so zvýšením rizika ischemickej choroby srdca (upravený pomer rizika - hazard ratio, HR 1,16, p= 0,001), infarktu myokardu (upravené HR 1,11, p=0,03) a náhlejšieho kardiálneho úmrtia (upravené HR 1,16; p=0,004).

Analýza 3 randomizovaných štúdií preukázala, že pacienti s karcinómom prostaty vo veku 65 rokov a starší, ktorí dostávali ADT (po dobu 6 mesiacov) mali kratšiu dobu do vzniku fatálneho infarktu myokardu v porovnaní s mužmi, ktorí neboli liečení ADT (D'Amico a spol., 2007). Zvýšené KVS riziko úmrtia nie je obmedzené len na starších mužov (> 65 rokov) ale podobné riziko bolo zistené aj u mladších mužov (Tsai a spol., 2007). V kanadskej štúdií autorov Alibhai a spol. (2010) v súbore 38 158 pacientov s priemernou dobou sledovania 6,5 roka bolo upravené HR infarktu myokardu 0,92 (95% CI, 0,84-1,00) v porovnaní s pacientami, ktorí neboli liečení pomocou ADT.

Observačná štúdia publikovaná v tom istom roku na 37 443 mužov podobného veku potvrdila zvýšené upravené riziko ischemickej choroby srdca, infarktu myokardu a náhlejšieho kardiálneho úmrtia u mužov liečených LHRH agonistami (Keating a spol., 2010). Autori Martin-Merino a spol. (2011) zistili, že kombinovaná liečba agonistami LHRH a antiandrogénmi u pacientov s karcinómom prostaty zvyšuje riziko akútneho infarktu myokardu (OR 3,57; 95% CI 1,44 – 8,86). Asociácia ADT a KVS morbiditu v klinických štúdiách je uvedená v tabuľke 2.

Nedávna štúdia autorov Gandaglia a spol. (2014) v súbore 140 474 pacientov s nemetastázujúcim karcinómom prostaty zistila zvýšené riziko akútneho infarktu myokardu (IM) (HR: 1,10; P<0,001) a náhlejšieho kardiálneho úmrtia (NKS) (HR: 1,18; P<0,001) u tých pacientov, ktorí boli liečení LHRH agonistami, u pacientov bez ADT a s bilaterálnou orchiektómiou bolo riziko IM a NKS nižšie. Porovnateľné riziko zistili autori Keating a spol. (2006). Nedávno bola publikovaná aj meta-analýza autorov Carneiro a spol. (2014), ktorá hodnotila vplyv ADT na KVS udalosti na základe 13 štúdií (137 658 pacientov). Autori tiež dospeli k záveru, že u pacientov s karcinómom prostaty spôsobuje ADT (podá-

vaná po dobu aspoň 6 mesiacov) zvýšenú KVS morbiditu spojenú s akútnym infarktom myokardu ako aj zvýšený výskyt nefatálnych udalostí ako sú arytmie, cieвне mozgové príhody, nefatálny infarkt myokardu, srdcové zlyhávanie a trombózy.

Aj výsledky viacerých najnovších metaanalýz observačných štúdií poukazujú na nepriaznivý vplyv ADT na KVS systém (Bosco et al., 2014).

Iné staršie štúdie pozitívnu asociáciu medzi ADT a KVS rizikom či úmrtnosťou (Roach a spol., 2008; Alibhai a spol., 2009; Efstathiou a spol., 2008; 2009; Nguyen a spol., 2011; Punnen a spol., 2011; Wilcox a spol., 2012) nepreukázali.

Androgén deprivačná terapia a lipidový profil

Je dobre známe, že ADT spôsobuje „sarkopenickú obezitu“ (Hamilton et al., 2011). Vplyv ADT na lipidový profil je rôzny. Dlhodobejšie užívanie ADT (12 mesiacov a dlhšie) bolo spojené s vyššou hladinou celkového a LDL cholesterolu u mužov s normálnou toleranciou glukózy (Braga-Basaria, a kol. 2006). Nedávna štúdia zistila zvýšenie celkového a LDL cholesterolu po 6 mesiacoch, ale po 12 mesiacoch ADT už zvýšenie nebolo preukázané (Salvador a spol., 2013). Iní autori zaznamenali, že v priebehu prvého roka ADT zvýšila hladiny triacylglyceridov o viac ako 25%, celkový cholesterol

o 10%. Hladiny LDL cholesterolu však boli variabilné (Grossmann a Zajac, 2011). Metabolické zmeny spôsobené supresiou testosterónu a zvýšenie arteriálnej tuhosti môžu prispievať k zvýšenému výskytu KVS ochorení u pacientov liečených ADT.

Podľa niektorých autorov môže androgénna deprivácia vyvolať hyperkoagulačný stav (Hu a spol., 2012). Terapia LH-RH agonistami bola asociovaná v niektorých štúdiách so zvýšeným rizikom žilového tromboembolizmu (Van Hemelrijck a spol., 2010; Ehdaie a spol., 2011; Hu a spol., 2012). Kombinovaná androgénna deprivácia aj monoterapia niektorými antiandrogénmi zvyšuje riziko trombózy hlbokých žíl (Van Hemelrijck a spol., 2010).

Iné kardiovaskulárne komplikácie

Testosterón má aj potenciálne antiarytmické vlastnosti (Herring a spol., 2013). U pacientov s karcinómom prostaty na hormonálnej liečbe bolo pozorované, že agonisty LHRH môžu spôsobiť zvýšené riziko arytmií (Van Hemelrijck a spol., 2010) a predĺženie repolarizácie komôr (Ezaki a spol., 2010, Garnick a spol., 2004). U pacientov s karcinómom prostaty liečených leuprolidom bola zistená ako najbežnejší typ arytmie supraventrikulárna arytmia (Smith a spol., 2010).

Analýza údajov o 249 977 pacientoch s karcinómom prostaty zistila, že liečba agonistami

LHRH bola spojená so zvýšeným rizikom ochorenia periférnych artérií (upravené HR: 1,16; 95% CI, 1,12–1,21).

Záver

Vzhľadom k tomu, že kardiovaskulárne ochorenia sú častou príčinou úmrtia u pacientov s karcinómom prostaty, lepšie pochopenie a vyhodnotenie podielu kardiotoxicity androgén deprivačnej liečby na tejto mortalite je naliehavým problémom.

Potenciálne kardiovaskulárne riziko androgénnej deprivácie je potrebné dôsledne monitorovať a vyhodnocovať najmä u starších pacientov a tiež pacientov s komorbiditami a kardiovaskulárnymi rizikovými faktormi.

Včasnou identifikáciou vysokorizikových pacientov, včasnými intervenciami a tiež lepšou edukáciou pacientov je možné výskyt niektorých komplikácií ADT na srdce a cievy znížiť už počas liečby aj po jej ukončení.*

*Podakovanie: Práca bola podporená grantom VEGA 1/0906/14.

Literatúra

- Albertsen, P.C., Klotz, L. a spol.:** Cardiovascular morbidity associated with gonadotropin releasing hormone agonists and an antagonist. *Eur. Urol.*, 65, 2014, s. 565-573.
- Alibhai, S.M., Duong-Hua, M. a spol.:** Impact of androgen deprivation therapy on cardiovascular disease and diabetes. *J. Clin. Oncol.*, 27, 2009, s. 3452-3458.
- Alibhai, S.M., Breunis, H. a spol.:** Impact of androgen deprivation therapy on cognitive function in men with non-metastatic prostate cancer. *J. Clin. Oncol.*, 28, 2010, s. 5030-5037.
- Andriole, G.L., Bostwick, D.G. a spol.:** Effect of dutasteride on the risk of prostate cancer. *N. Engl. J. Med.*, 362, 2010, s. 1192-1202.
- Azoulay, L., Yin, H. a spol.:** Androgen deprivation therapy and the risk of stroke in patients with prostate cancer. *Eur. Urol.*, 60, 2011, s. 1244-1250.
- Basaria, S., Muller, D.C. a spol.:** Hyperglycemia and insulin resistance in men with prostate carcinoma who receive androgen-deprivation therapy. *Cancer*, 106, 2006, s. 581-588.
- Bosco, C., Bosnyak, Z. a spol.:** Quantifying Observational Evidence for Risk of Fatal and Nonfatal Cardiovascular Disease Following Androgen Deprivation Therapy for Prostate Cancer: A Meta-analysis. *Eur. Urol.*, 2014 Dec. 4, pii: S0302-2838(14)01222-6. [Epub ahead of print]
- Braga-Basaria, M., Dobs, A.S. a spol.:** Metabolic syndrome in men with prostate cancer undergoing long-term androgen-deprivation therapy. *J. Clin. Oncol.*, 24, 2006, s. 3979-3983.
- Carneiro, A., Sasse, A.D. a spol.:** Cardiovascular events associated with androgen deprivation therapy in patients with prostate cancer: a systematic review and meta-analysis. *World J. Urol.*, 2014 Nov. 12.
- Collins, L., Basaria, S.:** Adverse effects of androgen deprivation therapy in men with prostate cancer: a focus on metabolic and cardiovascular complications. *Asian J. Androl.*, 14, 2012, s. 222-225.
- Conteđuca, V., Di Lorenzo, G. a spol.:** The cardiovascular risk of gonadotropin releasing hormone agonists in men with prostate cancer: an unresolved controversy. *Crit. Rev. Oncol. Hematol.*, 86, 2013, s. 42-51.
- D'Amico, A.V., Denham, J.W. a spol.:** Influence of androgen suppression therapy for prostate cancer on the frequency and timing of fatal myocardial infarctions. *J. Clin. Oncol.*, 25, 2007, 2420-2425.
- D'Amico, A.V., Chen, M.H. a spol.:** Androgen suppression and radiation vs radiation alone for prostate cancer. *JAMA*, 299, 2008, s. 289-295.
- Dockery, F., Bulpitt, C.J. a spol.:** Testosterone suppression in men with prostate cancer leads to an increase in arterial stiffness and hyperinsulinaemia. *Clinical Science*, 104,

Tabuľka 2. Asociácia ADT a KVS ochorení.

Štúdia	Androgén deprivačná liečba	Zistenia (95% interval spoľahlivosti)
Saigal a spol., 2007	Nebola definovaná	Upravené HR pre KVS morbiditu 1,20 (1,15-1,26). Pacienti liečení ADT aspoň 1 rok mali 20% vyššie riziko KVS morbidity
D'Amico a spol., 2007	LHRH-ag s alebo bez AA	Včasnější nástup IM u mužov 65 ročných a starších; P=0,017
Keating a spol., 2006	LHRH-ag alebo orchiektómia	IM adjustované HR 1,11; P=0,3
Tsai a spol., 2007	LHRH-ag s alebo bez AA	Pre všetkých pacientov upravené HR pre KVS mortalitu bolo 2,6 (1,4-4,7; P=0,002). U pacientov vo veku ≥65 rokov, Bola incidencia KVS mortality 5,5% (1,2-9,8) u liečených ADT vs 2,0% (1,1-3,0) u neliečených
Van Hemelrijck a spol., 2010	LHRH-ag a/alebo AA alebo orchiektómia	IM štandardizovaný pomer incidencie 1,25 (1,20-1,31); štandardizovaný pomer mortality, bol 1.25 (1.18-1.32)
Jesperon a spol., 2014	LHRH-ag a/alebo AA alebo orchiektómia	IM upravené HR 1.31 (1.16-1.49)
Keating a spol., 2010; 2012	LHRH-ag a/alebo AA	Počas liečby LHRH-ag, IM upravené HR, 1,21 (1,1-1,44); NKS upravené HR, 1,28 (1,05-1,57). Monoterapia antiandrogénom bez asociácie

Vysvetlivky: AA- antiandrogén; ADT- androgén deprivačná terapia; LHRH-ag - LHRH agonista; HR (hazard ratio) - pomer rizika; IM - infarkt myokardu; NKS- náhla kardiálna smrť.

DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE pre výbory organizačných zložiek a organizátorov odborných vzde- lávacích podujatí sústavného vzdelávania zdravotníckych pra- covníkov Slovenskej lekárskej spoločnosti

V súvislosti s nadobudnutím platnosti zákona č. 333/2014 Z. z. (od 29.11.2014) s účinnosťou od 1.12.2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a niektoré ďalšie zákony, dochádza k mnohým závažným zmenám. Vyplýva z nich rad povinností tak pre organizátorov a účastníkov sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov (CME), ako i pre farmaceutické spoločnosti, ktoré im poskytujú peňažné a nepeňažné plnenia.

Vzhľadom na uvedené žiadame výbory organizačných zložiek SLS a organizátorov ich podujatí, aby vopred a v dostatočnom časovom predstihu prekonzultovali so Sekretariátom SLS (Ekonomické a Kongresové oddelenie) podmienky, postup a spôsob uzatvárania zmluvných vzťahov s poskytovateľmi peňažných a nepeňažných plnení. Rovnako prípadné objednanie organizačného zabezpečenia podujatí a s tým súvisiacimi službami u iných právnych subjektov ako je Kongresové oddelenie SLS.

V súlade s daňovými a inými povinnosťami SLS vyplývajúcimi z platnej legislatívy a vnútorných smerníc SLS, je potrebné:

- aby darovacie/sponzorské zmluvy, zmluva o spolupráci a iné typy zmlúv boli podpísané štatutárnym zástupcom SLS a predstaviteľom výboru organizačnej zložky SLS až po:
  - posúdení a odsúhlasení ich obsahu po právnej a ekonomickej stránke Sekretariátom SLS,
  - zaregistrovaní podujatia na SLS,
  - pridelení variabilného symbolu (VS) Sekretariátom SLS, a ešte predtým ako sa realizuje predmet ich plnenia (napr. účasť na pracovnej ceste, vydanie publikácie a pod.) a
- aby bol druh, množstvo a cena objednaných služieb, ktoré budú fakturované SLS, vrátane tých, ktoré sa týkajú organizačného zabezpečenia odborného podujatia iným právny subjektom ako je SLS, vopred prekonzultované so Sekretariátom SLS a následne vystavená objednávka.

Bratislava, 15.1.2015 Sekretariát SLS

2003, s. 195 - 201.

Dong, F., Skinner, D.C. a spol.: The Heart: a novel gonadotropin-releasing hormone target. *J. Neuroendocrinol.*, 23, 2011, 456 - 463.

Edelman, S., Butler, J. a spol.: The Effects of Androgen Deprivation Therapy on Cardiac Function and Heart Failure: Implications for Management of Prostate Cancer. *Clin. Genitourin. Cancer*, 12, 2014, s. 399 - 407.

Efstathiou, J.A., Bae, K. a spol.: Cardiovascular mortality and duration of androgen deprivation for locally advanced prostate cancer: analysis of RTOG 92-02. *Eur. Urol.*, 54, 2008, s. 816 - 823.

Efstathiou, J.A., Bae, K. a spol.: Cardiovascular mortality after androgen deprivation therapy for locally advanced prostate cancer: RTOG 85-31. *J. Clin. Oncol.*, 27, 2009, s. 92 - 99.

Ehdaie, B., Atoria, C.L. a spol.: Androgen deprivation and thromboembolic events in men with prostate cancer. *Cancer*, 118, 2012, s. 3397 - 3406.

Ezaki, K., Nakagawa, M. a spol.: Gender differences in the ST segment - effect of androgen-deprivation therapy and possible role of testosterone. *Circulation Journal*, 74, 2010, s. 2448 - 2254.

Gandaglia, G., Sun, M. a spol.: The impact of androgen-deprivation therapy (ADT) on the risk of cardiovascular (CV) events in patients with non-metastatic prostate cancer: a population-based study. *BJU Int.*, 2014 Mar. 10, doi: 10.1111/bju.12732.

Garnick, M.B., Pratt, C.M. a spol.: The effect of hormonal therapy for prostate cancer on the electrocardiographic QT interval: phase 3 results following treatment with leuprolide and goserelin, alone or with bicalutamide, and the GnRH antagonist abarelix. *J. Clin. Oncol.*, 22, 2004, s. 401 (suppl.); abstr 4578.

Grossmann, M., Zajac, J.D.: Androgen deprivation therapy in men with prostate cancer: how should the side effects be monitored and treated? *Clin. Endocrinol. (Oxf.)*, 74, 2011, s. 289 - 293.

Guder, G., Frantz, S. a spol.: Low circulating androgens and mortality risk in heart failure. *Heart*, 96, 2010, s. 504 - 509.

Goncalves, F.: Zásady hormonálnej liečby metastatického karcinómu prostaty. *Onkológia (Bratisl.)*, 9, 2014, s. 209 - 211.

Hamilton, E.J., Gianatti, E. a spol.: Increase in visceral and subcutaneous abdominal fat in men with prostate cancer treated with androgen deprivation therapy. *Clin. Endocrinol. (Oxf.)*, 74, 2011, s. 377 - 383.

Harris, W.P., Mostaghel, E.A. a spol.: Androgen deprivation therapy: progress in understanding mechanisms of resistance and optimizing androgen depletion. *Nat. Clin. Pract. Urol.*, 6, 2009, s. 76 - 85.

Herring, M.J., Oskui, P.M. a spol.: Testosterone and the cardiovascular system: a comprehensive review of the basic science. *J. Am. Heart. Assoc.*, 2, 2013, e000271.

Horiňák, M.: Karcinóm prostaty - zásady hormonálnej liečby. *Onkológia (Bratisl.)*, 1, 2006, s. 188 - 192.

Hu, J.C., Williams, S.B. a spol.: Androgen-deprivation therapy for nonmetastatic prostate cancer is associated with an increased risk of peripheral arterial disease and venous thromboembolism. *Eur. Urol.*, 61, 2012, s. 1119 - 1128.

Cheung, A.S., Pattison, D. a spol.: Cardiovascular risk and bone loss in men undergoing androgen deprivation therapy for non-metastatic prostate cancer: implementation of standardized management guidelines. *Andrology*, 1, 2013, s. 583 - 589.

Jankowska, E.A., Biel, B. a spol.: Anabolic deficiency in men with chronic heart failure prevalence and detrimental impact on survival. *Circulation*, 114, 2006, s. 1829 - 1837.

Jespersen, C.G., Nørgaard, M., Borre, M.: Androgen-deprivation therapy in treatment of prostate cancer and risk of myocardial infarction and stroke: a nationwide Danish population-based cohort study. *Eur. Urol.*, 65, 2014, s. 704 - 709.

Kapoor, D., Jones, T.H.: Androgen deficiency as a predictor of metabolic syndrome in aging men: an opportunity for intervention? *Drugs Aging* 25, 2008, s. 357 - 369.

Keating, N.L., O'Malley, A.J., Smith, M.R.: Diabetes and cardiovascular disease during androgen deprivation therapy for prostate cancer. *J. Clin. Oncol.*, 24, 2006, s. 4448 - 4456.

Keating, N.L., O'Malley, A.J. a spol.: Diabetes and cardiovascular disease with androgen deprivation therapy: ob-

servational study of veterans with prostate cancer. *J. Natl. Cancer Inst.*, 102, 2010, s. 39 - 46.

Keating, N.L., O'Malley, A.J. a spol.: Diabetes and cardiovascular disease during androgen deprivation therapy: observational study of veterans with prostate cancer [erratum for *J Natl Cancer Inst* 2010; 102:39-46]. *J. Natl. Cancer Inst.*, 104, 2012, s. 1518 - 1523.

Keating, N.L., O'Malley, A.J. a spol.: Does comorbidity influence the 22 risk of myocardial infarction or diabetes during androgen-deprivation therapy for prostate 23 cancer? *Eur. Urol.*, 64, 2013, s. 159 - 166.

Martin-Merino, E., Johansson, S. a spol.: Androgen deprivation therapy and the risk of coronary heart disease and heart failure in patients with prostate cancer. *Drug. Saf.*, 34, 2011, s. 1061 - 1077.

McLeod, D.G., Iversen, P. a spol.: Bicalutamide 150 mg plus standard care vs. standard care alone for early prostate cancer. *BJU Int.*, 97, 2006, s. 247 - 254.

Miyamoto, H., Messing, E.M., Chang, C.: Androgen deprivation therapy for prostate cancer: current status and future prospects. *Prostate*, 61, 2004, s. 332 - 353.

Nanda, A., Chen, M.H. a spol.: Hormonal therapy use for prostate cancer and mortality in men with coronary artery disease-induced congestive heart failure or myocardial infarction. *JAMA*, 302, 2009, s. 866 - 873.

Nguyen, P.L., Je, Y. a spol.: Association of androgen deprivation therapy 4 with cardiovascular death in patients with prostate cancer: a meta-analysis of randomized 5 trials. *JAMA*, 306, 2011, s. 2359 - 2366.

Obertová, J.: Prehľad liečby kastračne rezistentného karcinómu prostaty. *Onkológia (Bratisl.)*, 7, 2012, s. 257 - 262.

Punnen, S., Cooperberg, M.R. a spol.: Androgen deprivation therapy and cardiovascular risk. *J. Clin. Oncol.*, 29, 2011, s. 3510 - 3516.

Riihimäki, M., Thomsen, H. a spol.: What do prostate cancer patients die of? *Oncologist*, 16, 2011, s. 175 - 181.

Roach, M. III., Bae, K. a spol.: Short term neoadjuvant androgen deprivation therapy and external-beam radiotherapy for locally advanced prostate cancer: longterm results of RTOG 8610. *J. Clin. Oncol.*, 26, 2008, s. 585 - 591.

Rosario, D.J., Bourke, L., Keating, N.L.: Androgen Deprivation Therapy and Cardiovascular Harm: Are All Men Created Equal? *Eur. Urol.*, 65, 2014, s. 574 - 576.

Saigal, C.S., Gore, J.L. a spol.: Androgen deprivation therapy increases cardiovascular morbidity in men with prostate cancer. *Cancer*, 110, 2007, s. 1493 - 1500.

Salvador, C., Planas, J. a spol.: Analysis of the lipid profile and atherogenic risk during androgen deprivation therapy in prostate cancer patients. *Urol. Int.*, 90, 2013, s. 41 - 44.

Saylor, P.J., Smith, M.R.: Prostate cancer: How can we improve the health of men who receive ADT? *Nat. Rev. Urol.*, 6, 2009, 529 - 531.

Smith, M.R., Klotz, L. a spol.: Cardiovascular safety of degarelix: results from a 12-month, comparative, randomized, open label, parallel group phase III trial in patients with prostate cancer. *J. Urol.*, 184, 2010, s. 2313 - 2319.

Tsai, H.K., D'Amico, A.V. a spol.: Androgen deprivation therapy for localized prostate cancer and the risk of cardiovascular mortality. *J. Natl. Cancer Inst.*, 99, 2007, s. 1516 - 1524.

Van Hemelrijck, M., Garmo, H. a spol.: Absolute and relative risk of cardiovascular disease in men with prostate cancer: results from the Population-Based PCBaSe Sweden. *J. Clin. Oncol.*, 28, 2010, s. 3448 - 3456.

Wilcox, C., Kautto, A. a spol.: Androgen deprivation therapy for prostate cancer does not increase cardiovascular mortality in the long term. *Oncology*, 82, 2012, s. 56 - 58.

Xiaofei, W., Xingqian, Q. a spol.: Testosterone suppresses ventricular remodeling and improves left ventricular function in rats following myocardial infarction. *J. Am. Coll. Cardiol.*, 64, 2014, 16 Suppl. C, s. C183.

Ziehr, D.R., Chen, M.H. a spol.: Association of androgen-deprivation therapy with excess cardiac-specific mortality in men with prostate cancer. *BJU Int.*, 2014, Aug 15, doi: 10.1111/bju.12905.

Do redakcie došlo 22.12.2014.

Adresa pre korešpondenciu:

Prof. MUDr. Beata Mladosičiová, CSC.,
Oddelenie klinickej patofyziológie, ÚPF LF UK,
Sasinkova 4, 811 08 Bratislava
E-mail: beata.mladosičiová@fmed.uniba.sk

Prehľadová práca

Rastlinné funkčné potraviny potláčajúce chuť do jedla

Alexander V. Sirotkin

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre a Výskumný ústav živočíšnej výroby,
Narodné poľnohospodárske a potravinárske centrum

Súhrn

Prehľadová publikácia prináša stručný prehľad poznatkov týkajúcich sa rastlinných látok, ktoré môžu byť využité ako zložka potravín pre znižovanie chuti do jedla a jeho konzumáciu. Analýza vedeckej literatúry svedčí o tom, že rôznorodé rastlinné látky prítomné v celozrnných, cereálnych produktoch, hrachu, ovocí, zelenine, stévií, paprike, zázvone, hoodii a senovke gréckej môžu ovplyvňovať tieto procesy cez rôzne mechanizmy účinku. Potraviny obsahujúce uvedené rastliny, rastlinné látky a ich kombinácie môžu byť perspektívne pre výrobu potravín zlepšujúcich metabolizmus a zdravotný stav cez znižovanie chuti do jedla u spotrebiteľov.

Kľúčové slová: rastlinné potraviny, chuť, jedlo, výživa, zdravie.

Úvod

V podmienkach relatívneho blahobytu a neobmedzeného prístupu k jedlu by „energetická sebazáchrana“ mala znamenať nie hromadenie energetických rezerv v tele, ale ich vedomé obmedzenie. V týchto podmienkach si zdravie, dĺžka života, obmedzovanie vzniku a vývinu chorôb spojených s metabolickými dysfunkciami (obezita, diabetes, srdcovo-cievne chôroby, rakovina, ktoré sú zodpovedné za väčšinu úmrtí vo svete) vyžadujú hľadanie spôsobov obmedzujúcich príjem kalórií bez znižovania kvality výživy a života ľudí. Jedným zo spôsobov ako to dosiahnuť, je konzumácia funkčných potravín, ktoré prirodzeným spôsobom znižujú chuť do jedla a tým zabraňujú prejedaniu sa. Napriek dôležitosti, vedecký výskum sa v tejto oblasti iba začína a prehľady zodpovedajúcej literatúry chýbajú. Toto je podľa našich vedomostí prvý prehľad, ktorý by mal doplniť informácie o funkčných potravinách potláčajúcich chuť do jedla. Tieto informácie môžu byť užitočné nielen pre odborníkov na výživu, výrobcov potravín a lekárov, ale aj pre širokú verejnosť zaujímajúcu sa o zdravie.

Chuť do jedla závisí od viacerých vnútorných a vonkajších faktorov - genetických, fyziologických, metabolických, ekonomických, kultúrnych, od výchovy aj životospripravy, vrátane výživy. Sústredili sme sa na potraviny rastlinného pôvodu vhodné pre ľudskú stravu, ktoré sú alebo môžu byť účinnou a lacnou zložkou štandardných a funkčných potravín. Hormonálne a farmakologické prípravky ovplyvňujúce fyzickú, nervovú aktivitu a metabolizmus, ako aj potraviny živočíšneho pôvodu, neboli predmetom našej analýzy.

Výsledky

Rešerš vedeckej literatúry (väčšinou z databázy PubMed) k danej téme ukázal relatívne málo (menej ako 200) publikácií. Ukazuje sa, že chuť do jedla účinne potláčajú rastlinné potraviny znižujúce glykemický index, t.j. obsah glukózy v krvi, ktorá vyvoláva pocit eufórie a metabolické poruchy (Björck and Elmstahl, 2003, Samra et al., 2007, Isaksson et al., 2011, Smith et al., 2012). Sú to rastliny obsahujúce:

- veľa stabilného škrobu,
- málo monosacharidov,
- veľa proteínov,
- veľa vlákniny.

Týmto požiadavkám zodpovedajú:

1. Celozrnné prvorođené alebo fortifikované produkty

U ľudí sa pozorovalo mierne (v porovnaní s bielym chlebom) zvyšovanie glukózy v krvi po konzumácii tzv. anti-glykemického chleba a pasty obsahujúcej otruby, zvýšené množstvo vlákniny, pridané organické kyseliny alebo to boli výrobky z cereálií so zvýšeným obsahom amilázy a f-glukánov (Björck and Elmstahl, 2003). Denná konzumácia chleba a cereálií obsahujúcich 33 g nerozpustnej vlákniny znižovala apetít, spotrebu jedla a glykemickú odozvu na jedlo u mladých mužov (Samra et al., 2007). Čistenie múky má za následok stratu týchto biologicky aktívnych látok. Epidemiologické štúdie ukázali, že náhrada štandardného čistého bieleho chleba celozrnným alebo jeho zvýšená konzumácia sú asociované u obéznych ľudí so znížením indexu telesnej hmotnosti (BMI). Klinické štúdie toto nepotvrdili, ale demonštrovali schopnosť celozrnných produktov znižovať chuť do jedla a jeho

spotrebu (Karl and Saltzman, 2012).

Z chemického a technologického hľadiska sa za najhodnotnejšie suroviny zodpovedajúce týmto požiadavkám považujú hrubo mletý a neočistený ovos (Isaksson et al., 2011, Gonzalez and Stevenson, 2012), raž (Isaksson et al., 2011), pohánka, špalda a amarant (Berti et al., 2005). Raňajky obsahujúce tieto cereálie v slabo spracovanej forme znižovali chuť do jedla a vyvolávali pocit sýtosti celý deň, na rozdiel od očistených produktov podobného zloženia (Isaksson et al., 2011).

2. Strukoviny

Hrach a jeho jednotlivé komponenty – hrachové proteíny (ale nie hrachová vláknina) sú schopné znižovať chuť do jedla, jeho následnú konzumáciu bez vplyvu na hladinu glukózy v krvi ľudí (Abou-Samra et al., 2011, Smith et al., 2012). Na druhej strane Whelan a kol. (2006) zistili, že aj sama hrachová vláknina v kombinácii s hrachovými frukto-oligosacharidami sú schopné vyvolávať pocit plného žalúdka a sýtosti u zdravých ľudí.

Proteíny sóje, β -conglyciníny, môžu štiepiť črevné proteázy alebo proteázy z potravín (napr. z ananasu). Vysoká úroveň primárnych alebo štiepených β -conglycinínov v organizme môže potláčať chuť do jedla u potkanov (Sufian et al., 2011). Nie je vylúčené, že konzumácia sójových produktov a ananasov môžu potláčať chuť do jedla aj u ľudí, ale podobné výskumy sa u ľudí zatiaľ nerobili.

3. Ovocie a zelenina

Houchins et al. (2012) opísali znižovanie chuti do jedla a jej príjem u obéznych pacientov po konzumácii celého ovocia a zeleniny a (v menšom rozsahu) ich šťavy. Konzumácia celých a rozmiixovaných jabĺk vyvoláva pocit sýtosti a znižuje energetický obsah konzumovaného jedla na 15%. Jablková šťava sama alebo v kombinácii s jablkovou vlákninou však mala oveľa menší pozitívny efekt (Flood-Obbagy a Rolls, 2009). Na základe tohto poznania sa pre zlepšenie metabolizmu odporúča pred jedlom konzumovať celé nespracované ovocie a zeleninu.

4. Stévia

Stévia vyvoláva pocit sladkosti a sýtosti bez zvyšovania hladiny glukózy v krvi. Konzumácia stévie pred jedlom znižovala nasledujúcu spotrebu jedla a koncentráciu inzulínu a glukózy v krvi rovnako u chudých ako aj obéznych ľudí (Anton et al., 2010). Treba však zobrať do úvahy, že stévia môže potenciálne negatívne ovplyvňovať reprodukčné funkcie. Kŕmenie stéviou samcov potkanov neovplyvňovalo iba ich chuť do jedla a zdravie, ale vyvolávalo aj ich neplodnosť (Planas and Kucacuta, 1968). Efekt stévie na reprodukčné funkcie ľudí zatiaľ nebol preskúmaný.

Efekty stévie môžu napodobňovať niektoré umelé sladidlá a môžu vyvolávať pocit sýtosti bez prísunu dodatočných kalórií a zvyšovania koncentrácie glukózy a následne vyplavovania

Správa z odborného podujatia

Osobnosť Andreasa Vesalia

Eliška Kubíková

Anatomický ústav LF UK v Bratislave

Andreas Vesal alebo Andreas van Wesel sa narodil 31. decembra 1514 v Bruseli v lekárskej rodine. Tento flámsky lekár je považovaný za zakladateľa novodobej vedy o anatómii človeka. Je autorom jednej z najvýznamnejších kníh „*De humanis Corporis Fabrica*“. Otec Andries van Wesel bol ľavobočkom kráľovského lekára cisára Maximiliána I. Andries pracoval v službách Maximiliána I ako lekárnik, neskôr ako komorník jeho nástupcu Karola V. Syna veľmi podporoval v lekárskej tradícii.

Andreas Vesalius začal roku 1532 štúdium na Katolíckej univerzite. Roku 1532 sa rozhodol venovať štúdiu medicíny na Univerzite v Paríži. Pod patronátom učencov Jacobus Silvius a Jean Fernel študuje Galenove teórie. Odtiaľto vychádza jeho záujem o anatómiu. V tom čase často chodil aj na cintorín Neviniatok, kde skúmal ľudské kosti. Roku 1536 opustil Paríž pre roztržku medzi Sv. rímskou ríšou a Francúzskom. Odišiel do Leavenu a o rok tam spromoval. Po hádke so svojim profesorom Johannesom Winterom odišiel do Benátok a neskôr na Univerzitu v Padove, kde roku 1537 dokončil doktorát. V zápätí bol menovaný za profesora chirurgie s právom vyučovať anatómiu. Vesalius sa odmietol zmieriť s chabými znalosťami anatómie, ktoré sa v podstate nezmenili od čias antiky. Rozhodol sa pre rozšírenie základných poznatkov o ľudskom tele, osobitne o anatomickej stavbe človeka. Pitval telá trestancov, ktorí zomreli vo výkone trestu a nachádzal nové a nové poznatky. Jeho prednášky navštevovalo často viac ako 500 účastníkov. Predviedol na verejnosti dôslednú anatomicкую pitvu, čo bolo v tom čase neobyčajnou novinkou. Môžeme povedať, že to boli začiatky modernej anatómie. V Bazileji dokončil svoju *De Humani Corporis Fabrica*. Vrítil sa do Padovy, kde sa stretol s opozíciou zástancov Galena. Vesalius pri pitvách zistil mnoho chýb a nepresností v anatómii ľudského tela. Ani odchodom do Bologne sa nevyhol ďalším sporom až prenasledovaním za nové názory. Z nepochopenia ostatných bol veľmi roztrpčený a v návale bezmocnosti zničil množstvo poznámok, náčrtov a zápiskov o liekoch. Prijal menovanie za osobného lekára Karola V a neskôr aj jeho syna Filipa II. S ním odšiel do Madridu, kde pracoval aj ako chirurg – anatóm. Na španielskom kráľovstvom dvore ho však neprijali a stále ho považovali za cudzinca. Napriek tomu, že ce-

inzulínu do krvi. Konzumácia aspartanu (v porovnaní zo sacharózou) pred jedlom znižovala nasledujúcu spotrebu jedla a koncentráciu glukózy a následne aj inzulínu v krvi chudých aj obéznych ľudí (Anton et al., 2010).

Okrem ťažko stráviteľných potravín, ktoré znižujú chuť do jedla cez znižovanie glykemického indexu, môžu chuť do jedla potlačiť aj látky s inými mechanizmami účinku – zvyšujúce tvorbu tepla, čo môže signalizovať centru sýtosti CNS dostatočný prísun kalórií do organizmu, intenzifikujúce spaľovanie energetických substrátov, vylučovanie energie ai. K nim patria paprika, senovka, zázvor, koreniny a niektoré ďalšie plodiny.

5. Paprika

Kapsaicinoidy a kapsinoidy sú zložky červenej (Ludy et al., 2011) a chilli (Gregersen et al., 2012, Whiting et al., 2012) papriky. Vyvolávajú pocit sýtosti v centrách hladu CNS a zároveň zvyšujú vylučovanie energie vo forme tepla, bránia jej ukladaniu vo forme vysoko energetických tukov a podporujú oxidáciu tukov v organizme. Pravidelné alebo jednorazové požitie čerstvej červenej papriky alebo (v menšom rozsahu kapsúl s jej extraktom) mladými ľuďmi malo za následok zvýšené odovzdávanie energie vo forme tepla a znižovanie chuti na tučné, slané a sladké jedlo. Pravidelná konzumácia červenej papriky znižovala jej efekt kvôli návyku (Ludy et al., 2011). Rozsiahle multicentrické štúdie dokázali, že konzumácia kapsaicinoidov zvyšuje energetický výdaj, znižuje hmotnosť, redukuje abdominálne tukové rezervy, redukuje chuť do jedla a znižuje konzumáciu jedla. Kapsaicinoidy a kapsinoidy môžu byť účinnou zložkou funkčných potravín a výživových prípravkov použitelných v programoch znižovania hmotnosti a úpravy metabolizmu (Gregersen et al., 2012, Whiting et al., 2012).

6. Zázvor

Má protizápalový, antihypertenzívny a stimulačný efekt na funkcie gastrointestinálneho traktu a zlepšuje reguláciu metabolizmu cukrov. Okrem toho horúci nápoj zo zázvoru (2 g počas jedla) zvyšoval termogénny efekt potravín (ale nie na výdaj energie vo forme tepla, na intenzitu dýchania, hladiny glukózy, inzulínu, lipidov) u obéznych mužov. Tento efekt sprevádzalo zníženie chuti do jedla (Mansour et al., 2012). Predbežné výsledky svedčia o možnosti využitia zázvoru pre programy regulácie hmotnosti bez vplyvu na metabolizmus ľudí. Pozorovania však zatiaľ nepotvrdili ďalšie výskumy u zdravých žien (Greenway et al., 2006) a mužov (Gregersen et al., 2012), kde konzumácia zázvoru významnejšie neovplyvňovala termogénu ani chuť do jedla.

7. Ďalšie koreniny

Sú známe prvé údaje o schopnosti rastlín *Camellia sinensis*, *Caralluma fimbriata*, *Citrus aurantium*, *Cissus quadrangularis*, *Sambucus nigra*,

Asparagus officinalis *Coleus forskohlii*, *Garcinia cambogia*, *Garcinia atroviridis*, *Phaseolus vulgaris*, *Zingiber officinale* alebo ich extraktov potlačať chuť do jedla a znižovať hmotnosť u zvierat aj ľudí (Hasani-Ranjbar et al., 2009, Astell et al., 2013). Predpokladá sa, že vplyv týchto rastlín na konzumáciu jedla je sprostredkovaný prítomnosťou efedrínu a kofeínu, ktoré môžu ovplyvňovať centrum sýtosti CNS (Hasani-Ranjbar et al., 2009). Výskum Gregersena a kol. (2012) nepreukázal vplyv konzumácie čierneho korenia, chrenu a horčice na príjem a výdaj energie a apetit u zdravých mladých mužov.

8. Hoodia

Juhoafrická sukulentnú rastlinu Hoodia (*Hoodia pilifera* a *Hoodia gordonii*) domorodcovia používajú na potlačanie chuti do jedla (van Heerden, 2008). Z týchto rastlín boli izolované steroidné glukozidy 3beta-[beta-D-thetopyranosyl-(1->4)-beta-D-cymaropyranosyl-(1->4)-beta-D-cymaropyranosyloxy]-12beta-tigloyloxy-14beta-hydroxypreg-5-en-20-one a 3beta-[beta-D-cymaropyranosyl-(1->4)-beta-D-6-thetopyranosyl-(1->4)-beta-D-cymaropyranosyl-(1->4)-beta-D-cymaropyranosyloxy]-12beta-tigloyloxy-14beta-hydroxypreg-5-en-20-one, ktoré pri kŕmení znižovali chuť do jedla a znižovali hmotnosť potkanov (van Heerden et al., 2007). Na druhej strane však neovplyvňovali hmotnosť a reprodukčné ukazovatele králikov (Dent et al., 2012). Správy o vplyve Hoodie na chuť do jedla u ľudí nie sú známe.

9. Senovka grécka

Semená senovky gréckej (*Trigonella foenum-graecum* L.) boli schopné potlačať konzumáciu tučného jedla u laboratórnych zvierat, normálnych mužov a mužov s nadváhou. U týchto mužov sa po krátkodobej konzumácii senovky znižoval pomer inzulínu/glukózy v krvi. Vplyv senovky na oxidačné parametre, hmotnosť a chuť do jedla (Chevassus et al., 2009, 2010) nebol zistený. Poznanie mechanizmov a možnosti použitia tejto rastliny vyžadujú ďalšie štúdie.

Diskusia a záver

Analýza vedeckej literatúry svedčí o tom, že rôznorodé rastlinné látky môžu regulovať chuť do jedla, jeho konzumáciu, využitie a metabolizmus cez rôzne fyziologické mechanizmy účinku. Všetky tieto látky „klamú“ centrá sýtosti CNS, ktoré regulujú chuť do jedla a príjem potravy na základe objemu tráviacej sústavy, množstva glukózy, bielkovín a mastných kyselín v krvi, množstva vylúčeného tepla a iných signálov. Najúčinnjšími inhibítormi chuti do jedla sú produkty obsahujúce ťažko stráviteľné rastlinné látky, ktoré vytvárajú veľký objem (zabraňujú ďalšiemu príjmu potravy), ale majú nízku energetickú hodnotu - vlákninu, glukány (cereálie, ovocie, zelenina) a rastliny, ktoré zvyšujú hladinu proteínov v krvi (hrach, sója, ananás). Perspektívnymi môžu byť rastlinné látky vyvolávajúce pocit sladkosti bez zvyšovania

hladiny glukózy v krvi (stévia) alebo koreniny zvyšujúce vylučovanie tepla po jedle (paprika, zázvor, ale nie čierne korenie, chren alebo horčica), čo môže byť signálom pre centrum sytosti CNS o dostatočnom prísune kalórií do organizmu. Niektoré rastliny (čaj a iné) vďaka obsahu efedrínu a kofeínu (ale aj iných látok) môžu psychotropne pôsobiť na CNS. Nakoniec sa preukázala aj schopnosť potláčať chuť do jedla niektorých ďalších rastlín (hoodia, senovka grécka a iné). Mechanizmus účinku nie je doteraz známy. Z pohľadu dostupnosti, ceny a bezpečnosti (chýbajúce negatívne vedľajšie účinky) môžu byť pre našich výrobcov a konzumentov najatraktívnejšie produkty obsahujúce málo spracované cereálie, ovocie, zelenina a strukoviny. Popritom treba brať do úvahy, že tieto funkčné potraviny môžu obsahovať látky s ďalšími benefity pre zdravie (antioxidanty, fytoestrogény, vláknina, nenasýtené mastné kyseliny ai.). Tieto látky môžu pozitívne ovplyvňovať nielen metabolizmus, ale aj reprodukciu, kostné tkanivo, odolnosť proti rakovine, srdcovo-cievny, mentálny a iným chorobám. Predložená práca ukázala, že potraviny obsahujúce jednotlivé vyššie uvedené rastliny alebo rastlinné látky a ich kombinácie môžu byť perspektívne pre výrobu potravín zlepšujúcich zdravotný stav spotrebiteľov. Na druhej strane si uvedomujeme, že je potrebný ďalší výskum prirodzených potravinových zložiek, ktoré regulujú chuť do jedla.*

*Podakovanie. Publikácia bola vytvorená realizáciou projektu "ZDRAVIE" č. 26220220176, na základe podpory Operačného programu „Výskum a vývoj“ financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Literatúra

- Abou-Samra, R., Keersmaekers, L., Brienza, D., Mukherjee, R., Macé, K.:** Effect of different protein sources on satiation and short-term satiety when consumed as a starter. *Nutr. J.*, 2011, 10, s. 139.
- Anton, S.D., Martin, C.K., Han, H., Coulon, S., Cefalu, W.T., Geiselman, P., Williamson, D.A.:** Effects of stevia, aspartame, and sucrose on food intake, satiety, and postprandial glucose and insulin levels. *Appetite*, 2010, 55(1), s. 37-43.
- Astell, K.J., Mathai, M.L., Su, X.Q.:** A review on botanical species and chemical compounds with appetite suppressing properties for body weight control. *Plant Foods Hum. Nutr.*, 2013, 68(3), s. 213-221.
- Berti, C., Riso, P., Brusamolino, A., Porrini, M.:** Effect on appetite control of minor cereal and pseudocereal products. *Br. J. Nutr.*, 2005, 94(5), s. 850-858.
- Björck, I., Elmståhl, H.L.:** The glycaemic index: importance of dietary fibre and other food properties. *Proc. Nutr. Soc.*, 2003, 62(1), s. 201-206.
- Chevassus, H., Molinier, N., Costa, F., Galtier, F., Renard, E., Petit, P.:** A fenugreek seed extract selectively reduces spontaneous fat consumption in healthy volunteers. *Eur. J. Clin. Pharmacol.*, 2009, 65(12), s. 1175-1178.
- Chevassus, H., Gaillard, J.B., Farret, A. et al.:** A fenugreek seed extract selectively reduces spontaneous fat intake in overweight subjects. *Eur. J. Clin. Pharmacol.*, 2010, 66(5), s. 449-455.
- Dent, M.P., Wolterbeek, A.P., Russell, P.J., Bradford, R.:** Safety profile of Hoodia gordonii extract: rabbit prenatal developmental toxicity study. *Food Chem. Toxicol.*, 2012, 50, Suppl 1, s. S26-33.

Flood-Obbagg, J.E., Rolls, B.J.: The effect of fruit in different forms on energy intake and satiety at a meal. *Appetite*, 2009, 52(2), s. 416-422.

Gonzalez, J.T., Stevenson, E.J.: Postprandial glycemia and appetite sensations in response to porridge made with rolled and pinhead oats. *J. Am. Coll. Nutr.*, 2012, 31(2), s. 111-116.

Greenway, F.L., Liu, Z., Martin, C.K., Kai-yuan, W. et al.: Safety and efficacy of NT, an herbal supplement, in treating human obesity. *Int. J. Obes.*, (Lond), 2006, 30(12), s. 1737-1741.

Gregersen, N.T., Belza, A., Jensen, M.G. et al.: Acute effects of mustard, horseradish, black pepper and ginger on energy expenditure, appetite, ad libitum energy intake and energy balance in human subjects. *Br. J. Nutr.*, 2012, 5, s. 1-8.

Hasani-Ranjbar, S., Nayebi, N., Larjani, B., Abdollahi, M.: A systematic review of the efficacy and safety of herbal medicines used in the treatment of obesity. *World J. Gastroenterol.*, 2009, 15(25), s. 3073-3085.

Houchins, J.A., Tan, S.Y., Campbell, W.W., Mattes, R.D.: Effects of fruit and vegetable, consumed in solid vs beverage forms, on acute and chronic appetitive responses in lean and obese adults. *Int. J. Obes.* (Lond), 2012, Nov 20. doi: 10.1038/ijo.2012.183.

Isaksson, H., Rakha, A., Andersson, R. et al.: Rye kernel breakfast increases satiety in the afternoon - an effect of food structure. *Nutr. J.*, 2011, 10, s. 31.

Karl, J.P., Saltzman, E.: The role of whole grains in body weight regulation. *Adv. Nutr.*, 2012, 3(5), s. 697-707.

Ludy, M.J., Mattes, R.D.: The effects of hedonically acceptable red pepper doses on thermogenesis and appetite. *Physiol. Behav.*, 2011, 102(3-4), s. 251-258.

Mansour, M.S., Ni, Y.M., Roberts, A.L. et al.: Ginger consumption enhances the thermic effect of food and promotes feelings of satiety without affecting metabolic and hormonal parameters in overweight men: a pilot study. *Metabolism*, 2012, 61(10), s. 1347-1352.

Planas, G.M., Kucacuta, J.: Contraceptive Properties of Stevia rebaudiana. *Science*, 1968, 162(3857), s. 1007.

Samra, R.A., Anderson, G.H.: Insoluble cereal fiber reduces appetite and short-term food intake and glycemic response to food consumed 75 min later by healthy men. *Am. J. Clin. Nutr.*, 2007, 86(4), s. 972-979.

Smith, C.E., Mollard, R.C., Luhovy, B.L., Anderson, G.H.: The effect of yellow pea protein and fibre on short-term food intake, subjective appetite and glycaemic response in healthy young men. *Br. J. Nutr.*, 2012, 108, Suppl 1, s. S74-S80.

Sufian, K.N., Hira, T., Nakamori, T., Furuta, H., Asano, K., Hara, H.: Soybean β -conglycinin bromelain hydrolysate stimulates cholecystokinin secretion by enteroendocrine STC-1 cells to suppress the appetite of rats under meal-feeding conditions. *Biosci. Biotechnol. Biochem.*, 2011, 75(5), s. 848-853.

van Heerden, F.R.: Hoodia gordonii: a natural appetite suppressant. *J. Ethnopharmacol.*, 2008, 119(3), s. 434-437.

van Heerden, F.R., Marthinus Horak, R., Maharaj, V.J. et al.: An appetite suppressant from Hoodia species. *Phytochemistry*, 2007, 68(20), s. 2545-2553.

Westerterp-Plantenga, M.S., Smeets, A., Lejeune, M.P.: Sensory and gastrointestinal satiety effects of capsaicin on food intake. *Int. J. Obes.* (Lond), 2005, 29(6), s. 682-688.

Whelan, K., Efthymiou, L., Judd, P.A., Preedy, V.R., Taylor, M.A.: Appetite during consumption of enteral formula as a sole source of nutrition: the effect of supplementing pea-fibre and fructo-oligosaccharides. *Br. J. Nutr.*, 2006, 96(2), s. 350-356.

Whiting, S., Derbyshire, E., Tiwari, B.K.: Capsaicinoids and capsinoids. A potential role for weight management? A systematic review of the evidence. *Appetite*, 2012, 59(2), s. 341-348.

Do redakcie došlo 1.12.2014.

Adresa pre korešpondenciu:

Prof. RNDr. Alexander Sirotkin, DrSc.,
Narodné poľnohospodárske a potravinárske centrum, Hlohovecká 2, 951 41 Lužianky
E-mail: sirotkin@cvzv.sk, asirotkin@ukf.sk

lých 20 rokov pracoval ako osobný kráľovský lekár, len veľmi ťažko sa presadzoval proti kontroverznnej vžitej neomylnosti Galena. Roku 1564 bez známej príčiny odišiel z Madridu do Benátok a odtiaľ do Jeruzalema. Z cesty po „svätej zemi“ sa už nevrátil. Správa o jeho smrti zasiahla Brusel koncom roka 1564.

Napriek celoživotnému hľadaniu, márnemu boju za svoju pravdu a pravdivosť svojho poznania, napriek tomu, že sa nedožil staroby a uznania, ktoré si zaslúžil už vo svojej dobe, sa Andreas Vesalius z Bruselu „stal najväčším anatómom, akého svet videl.“*

Adresa pre korešpondenciu:

doc. MUDr. E. Kubíková, PhD.,
Anatomický ústav LF UK, Sasinkova 2,
811 08 Bratislava

*Práca bola prednesená na VII. Ladzianskeho dni.

Literatúra u autorky.

Do redakcie došlo 12.1.2015.

Gratulujeme

Pracovnú skupinu pre etiku Európskeho fóra pre Správnu klinickú prax povedie slovenský odborník

Výročné generálne zhromaždenie Európskeho fóra Správnej klinickej praxe (EF GCP) zvolilo dňa 27. 1. 2015 v Bruseli nový riadiaci výbor organizácie a ustanovilo do funkcie vedúcich osobitných pracovných skupín, ktoré sa venujú najdôležitejším úsekom tvorby a implementácie metodologických, etických a legislatívnych štandardov Správnej klinickej praxe (SKP) v Európe. Slovenský zástupca, člen Prezídia SLS - prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD., bol znovu zvolený za člena riadiaceho výboru EF GCP a zároveň ustanovený do funkcie predsedu Pracovnej skupiny pre etiku. EF GCP bolo inaugurované roku 1993 ako medzinárodné interdisciplinárne fórum rozhodujúcich činiteľov zainteresovaných na efektívnej implementácii medzinárodných štandardov SKP v európskom priestore (štátne a medzinárodné regulačné inštitúcie, vedecko-výskumné organizácie, akademická obec, farmaceutický priemysel).

Dvere Dvorany slávy slovenskej medicíny sa po tretíkrát otvorili

16. decembra 2014

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti 16. decembra 2014 už po treťi raz slávnostne uviedlo významné osobnosti slovenskej medicíny do Dvorany slávy slovenskej medicíny. Podujatie sa konalo na mimoriadnom slávnostnom zasadnutí Prezídia SLS v Dome zdravotníkov, ktorému predsedali prezident SLS prof. P. Krištúfek a vedecký sekretár SLS prof. M. Bernadič.

Projekt Dvorany slávy sa stretol s mimoriadnou pozornosťou odbornej verejnosti, je nielen pripomenutím života a práce vynikajúcich osobností slovenskej medicíny, ale je aj vhodným spôsobom ako budovať kroniku odborného života na Slovensku a oživiť korene vzniku a rozvoja slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania. Všetky tieto skutočnosti sú dôležité pre rast odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, ale aj pre šírenie dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí.

Vedecký sekretár SLS prof. M. Bernadič predstavil a slávnostne uviedol do Dvorany slávy tieto osobnosti:

Prof. MUDr. Dionýz Dieška, DrSc.

(* 27.7.1914 - † 15.6.2006)

Profesor Dieška sa narodil vo Valaškej, pri Podbrezovej, časť Piesok. Pochádza z mnohohodetnej rodiny. Maturoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1932). Vysoko-

školské štúdium na Lekárskej fakulte UK v Prahe ukončil v roku 1938. Pracovať začal na Internom oddelení Robotníckej sociálnej poisťovne na Bezručovej ulici v Bratislave, kde bol v tom čase prednostom prof. L. Dérer. Tam získal špecializáciu z odboru interná medicína. Jeho rozhodnutie pre tento odbor, ktorému sa venoval po celý život, výrazne ovplyvnil prof. K. Hynek, u ktorého robil skúšku z vnútorného lekárstva. Keď v máji 1953 Poverenie Slovenskej národnej rady pre zdravotníctvo (PSNRZ) zriadilo a v Trenčíne otvorilo Školské stredisko PSNRZ, stal sa jeho riaditeľom a zároveň primárom – internistom (najmladším na Slovensku). Úlohu vybudovať toto novo zriadené pracovisko prijal

prof. Dieška so všetkou, jemu vlastnou zodpovednosťou. Školské stredisko PSNRZ bolo prvou organizáciou vo vtedajšom Československu, kde sa položili základy inštitucionálnej formy postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve. Dňa 1.01.1957 bol zriadený samostatný Slovenský ústav pre doškolenie lekárov v Trenčíne. Rozvoj ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov spôsobil, že Nemocnica s poliklinikou v Trenčíne už nestačila pokryť mnohostranné potreby postgraduálneho štúdia, čo si uvedomil aj prof. Dieška. Bolo potrebné presťahovať ústav do Bratislavy, kde sa nachádzali viaceré teoretické ústavy medicínskych odborov. Uskutočnilo sa to v rokoch 1966-67. Inštitút pre doškolenie lekárov a farmaceutov bol slávnostne otvorený dňa 7.09.1967, pri príležitosti osláv 10. výročia doškolenia a otvorenia vedeckej konferencie. Prof. Dieška inštitút úspešne viedol a budoval takmer 30 rokov. Jeho riaditeľom bol v rokoch 1957-1986. Vytvoril kolektív vynikajúcich klinických a pedagogických pracovníkov. Vo vedecko-výskumnej činnosti podporoval tímovú prácu. Vytvoril vlastnú „malú hematologickú školu“, ktorej výsledky s uznaním prijala aj odborná verejnosť. MUDr. A. Vahančík ako prvý v Česko-Slovensku referoval o zriedkavej lymfoproliferatívnej chorobe tzv. veľkých granulovaných buniek. MUDr. K. Gočárová začala používať streptázu pri niektorých interných chorobách a ako prvá na slovenských pracoviskách zaviedla aj celý rad nových vyšetrovacích metód. Za vrchol úspechu a snáh na pedagogickom poli možno považovať vydanie prvej slovenskej štvorzväzkovej učebnice „Vnútorné choroby 1-4.“ Jej autormi boli M. Ondrejčíka, D. Dieška, B. Findo, V. Izakovič a R. Menkyna. Z hľadiska publikačného bolo veľmi úspešné vydanie prvej praktickej pomôcky pre lekárov „Vademecum medicí“ (D. Dieška, K. Holomáň a R. Menkyna). Na jej zostavení, napísaní a redigovaní aj ďalších, rozšírených vydaní sa prof. Dieška podieľal podstatnou mierou. Významná je aj jeho monografia „Málokrvnosť – klinická štúdia“.

Prof. Dieška bol kvalifikovaný a vysoko uznávaný člen rôznych odborných komisií, rád a pracovných skupín zriaďovaných vládou, ministerstvom, alebo univerzitami a ich fakultami, či inými odbornými vedeckými a klinickými pracoviskami. Ako vynikajúci vedec, lekár, pedagogický a riadiaci pracovník získal aj medzinárodné uznanie. Boli mu udelené mnohé prestížne ceny, pocty a vyznamenania. Po mnohých rokoch bol aktívnym predsedom Edičnej rady pre zdravotnícku literatúru vo Vydavateľstve Osveta Martin. Ako neúnavný obhajca najvyšších ľudských kvalít, ktorých bol sám nositeľom, patril k tým, ktorí boli odbornou a laickou verejnosťou uznávaní, vážení a obdivovaní. Výsledky jeho úspešnej práce a celoživotné dielo v oblasti postgraduálnej výchovy zdravotníckych pracovníkov, ktoré nám zanechal má nesmiernu hodnotu pre súčasnú i budúce generácie zdravotníckych pracovníkov.

Prof. MUDr. Rastislav Dzurik, DrSc.

(* 24.8.1929 - † 27.2.2014)

Profesor Dzurik sa narodil v Košiciach. Stredoškolské štúdium ukončil v roku 1948 maturitou, vysokoškolské v roku 1953 na Lekárskej fakulte Univerzity J.

A. Komenského (LF UK). Na III. internej klinike Ústavu všeobecnej a klinickej biochémie LF UK začal pracovať od roku 1957. Ako žiak akad. Teofila Rudolfa Niederlanda sa zaradil do tzv. Niederlandovej školy. Do roku 1962 obhájil atestácie z klinickej biochémie a z vnútorného lekárstva I. a II. stupňa. Súčasne dokončil aspirantúru a obhájil dizertačnú prácu na tému „Príspevok k účinku salyrganu v obličkách“. Habilitoval na LF UK (1965) z vnútorných chorôb prácou na tému „Experimentálny príspevok k metabolizmu glycidov v obličkách“. Výber témy predurčoval jeho budúce vedecké zameranie. Potvrdilo sa to aj v doktorskej dizertačnej práci na tému „Uraemia – pathophysiology of carbohydrate metabolism“, ktorá vyšla v angličtine (1973). V roku 1967 profesor Dzurik, s podporou a za prítomnosti prof. MUDr. Jana Broda, DrSc., z Prahy, založil Nefrologickú sekciu Slovenskej internistickej spoločnosti. V rámci slovenskej lekárskej spoločnosti sa tým začala budovať postgraduálna, vedeckovýskumná a odborná vzdelávacia aktivita v nefrológii. Prof. Dzurik sa stal vedúcim Katedry klinickej biochémie a neskôr riaditeľom Výskumného ústavu le-

kárskej bioniky (1983). Podstatnou mierou prispel k tomu, že pracovisko sa stalo medzinárodne uznanou autoritou. Rýchlym zvládnutím problematiky počítačovej techniky a jej aplikácie, naplno vynikli jeho neobyčajné invenčné a realizačné schopnosti. Vytvoril podmienky, aby v ústave vzniklo Centrum klinickej farmakológie. Pracovisko, jediné tohto druhu vo vtedajšej ČSSR, poskytovalo cennú pomoc domácemu farmaceutickému priemyslu pri sledovaní účinkov nových liekov. Podstatná časť Centra je dnes súčasťou Ústavu preventívnej a klinickej medicíny Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave. Vysoko odborne sú hodnotené monografie prof. Dzúrika - „Diuretická liečba“, „Poruchy vnútorného prostredia - diagnostika a terapia“, kapitoly v učebniciach profesorov Déryera a Diešku „Vnútorné choroby“, profesora Hořejšího „Základy biochemie ve vnitřním lékařství“. Spolu s prof. Trnovcom bol editorom „Standardných diagnostických postupov a Standardných terapeutických postupov“ (1998 a 2002), ďalej hlavným editorom knihy „Nefrológia“ (2004). Je to komplexné dielo, ktoré zostavil so spoluautormi a ktoré završuje pohľad na klinickú nefrológiu ako celok i v kontexte s vnútorným lekárstvom. Publikáčna aktivita prof. Dzúrika je veľmi bohatá, zahŕňa viac ako 500 vedeckých prác, s viac ako 1000 citačnými ohlasmi. Ako prejav uznania a ocenenia výsledkov jeho odbornej práce a rozsiahlych aktivít mu rôzne odborné, vedecké a vzdelávacie inštitúcie udelili prestížne ceny a pocty, vrátane Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS). Prof. Dzúrik bol členom Predsedníctva SLS a členom výborov niekoľkých z jej odborných spoločností - Slovenskej internistickej spoločnosti, Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, Slovenskej spoločnosti klinickej farmakológie, Slovenskej farmakologickej spoločnosti, dlhoročným predsedom Slovenskej nefrologickej spoločnosti a Slovenskej spoločnosti klinickej farmakológie. Výsledkami odbornej práce, rozsahom odborných a vedeckých vzdelávacích aktivít, riadiacimi schopnosťami a zásluhami o rozvoj medzinárodnej spolupráce a šírenie dobrého mena slovenskej medicíny v zahraničí si získal nielen dôveru a uznanie odbornej verejnosti, ale i členskej základne SLS. Opakovane bol zvolený za prezidenta Slovenskej lekárskej spoločnosti (1994-2003). Vytvoril dielo, ktoré zásadne ovplyvnilo rozvoj slovenskej medicíny a medicínskeho vzdelávania, najmä internej medicíny, klinickej nefrológie, biochémie, farmakológie a farmakoterapie.

Prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc. (* 21.10.1933 – † 23.1.2014)

V októbri minulého roku sa dožila významného životného jubilea prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc, jedinečná osobnosť slovenskej pediatrie a dlhoročná prednostka

2. detskej kliniky Lekárskej fakulty UK a Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave, ktorá získala uznanie doma a v zahraničí predovšetkým svojou serióznou prácou, húževnatosťou a spoľahlivosťou vo všetkých smeroch. Prof. Kapellerová sa narodila v Košiciach. Gymnaziálne štúdium ukončila v Bratislave, kde po absolvovaní Lekárskej fakulty UK v Bratislave bola roku 1958 promovaná na detskú lekárku. Jej celoživotná profesionálna kariéra bola úzko spojená s 2. detskou klinikou LF UK a Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou v Bratislave. Pracovala tam bez prestávky päťdesiat rokov. Do zamestnania nastúpila hneď po promócií ako sekundárna lekárka. V roku 1962 sa stala odbornou asistentkou a po úspešnej obhajobe habilitačnej práce bola menovaná za docentku pediatrie (1979). Po obhajobe doktorskej dizertačnej (1989) bola inaugurovaná za profesorku detského lekárstva na LFUK. Vedenie 2. detskej kliniky prevzala roku 1991. Vytvorila priaznivé podmienky na osobný rozvoj každého pracovníka. Podstatnou mierou sa zaslúžila o modernizáciu odborného a vedeckého zamerania celého pracoviska a prispela tým k jeho budovaniu a rozvoju. Odborne sa zameriavala na problematiku diagnostiky a liečby opakovaných a chronických ochorení respiračných orgánov u detí. Týmto závažným a stále sa rozvíjajúcimi ochoreniami sa venovala aj vo svojej kandidátskej, habilitačnej a aj doktorskej dizertačnej práci. Výsledky jej úspešnej vedeckej činnosti, ktoré boli publikované in extenso vo viac ako 170 článkoch v domácich a zahraničných odborných časopisoch, početných monografiách a učebných textoch sa stali základným zdrojom pri výchove a vzdelávaní mladej generácie pediatrov - pneumológov. Prof. Kapellerová bola dlhoročnou členkou Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a reprezentovala ju ako členka Predsedníctva SLS i ako členka výborov jej odborných spoločností, vrátane Slovenskej pediatickej spoločnosti. Stala sa členkou ďalších významných domácich a zahraničných odborných spoločností, redakčných rád odborných časopisov, členkou komisií a pracovných skupín poradných orgánov rôznych inštitúcií Jej práca bola ocenená doma aj v zahraničí mnohými prestížnymi cenami a poc-

tami. Z nich uvádzame len niekoľko, napr. Krištáľové krídlo, Zlatá medaila Univerzity Komenského, Zlatá medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti, Prémia Literárneho fondu SR za celoživotné dielo, Medaila akademika L. Déryera, Medaila prof. Rudnika a iné. Osobitne treba hodnotiť a vyzdvihnúť osobnosť prof. Kapellerovej, ako človeka, ktorého celoživotná dráha viedla cez poctivú prácu, vysoké odborné, profesionálne, morálne a etické kvality. Bola výnimočná svojou noblesou, osobnou kultúrou, skromnosťou, ochotou počúvať a pomáhať každému, či už detským pacientom, alebo kolegom a priateľom. Bola milujúcou a starostlivou matkou a manželkou. Bola oporou pre blízkych a mnohých z nás, čo sme mali česť ju poznať. Boľstivá je pre nás skutočnosť, že v závere života, už ako vážne chorú ju postihla jedna z najťažších rán osudu, keď jej krátko po sebe zomreli obidve milované deti. Jej odchod bol najväčšou ranou pre jej manžela, prof. MUDr. Karola Kapellera, DrSc., s ktorým prežila v peknom, harmonickom vzťahu 60 rokov. Krásne sú slová jeho zamyslenia „...spolu sme nikdy neboli sami, boli sme šťastní a milovaní. Posledná veta mojej manželky ku mne bola, „Nedívaj sa smutno...“.

Prof. MUDr. Michal Valent, DrSc. (* 3.10.1929)

Profesor Valent sa narodil v Lutile, malebnej dedinke pri Svätom Kríži nad Hronom, pod Kremnickými horami. Pochádzal z početnej, sedemčlennej rodiny chudobného

maloroľníka. Vďaka podpore tety z otcovej strany mohol absolvovať stredoškolské a vysokoškolské štúdium v Bratislave. Po maturite na I. štátnom gymnáziu na Grösslingovej ulici v Bratislave (1948) pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity. Po promócií (1953) začal pracovať ako sekundárny lekár u profesora Aurela Hudcoviča na novootvorenej II. ženskej klinike Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LF UK) v Bratislave. Tam absolvoval špecializačné štúdium I. a II. stupňa zo ženského lekárstva a začiatkom roku 1957 sa stal odborným asistentom. V rámci profesijného pôsobenia prof. Valent vykonával rôzne funkcie na odborných pracoviskách a klinikách. V decembri 1963 začal pracovať, pod vedením prof. Vršanského a doc. Čatára, ako vedecký pracovník Parazitologického ústavu LF UK, kde získal ďalšiu odbornú špecializáciu v od-

bore parazitológia. Intenzívne sa venoval štúdiu urogenitálnej trichomoniázy. Z tejto problematiky obhájil kandidátsku, habilitačnú aj doktorskú dizertačnú prácu. Prof. Valent bol riaditeľom Parazitologického ústavu (1982-1998) a súčasne primárom Oddelenia klinickej parazitológie, združeného pracoviska ÚNZ hlavného mesta Bratislavy a LF UK. V roku 2005 sa stal emeritným profesorom LF UK. Intenzívne sa venoval aj svojej obľúbenej medicínskej historiografii. Bohatá je jeho osvetová a popularizačno-vedecká aktivita. Je autorom a spoluautorom množstva vedecko – odborných článkov a knižných publikácií. Za monografiu „Urogenitálna trichomoniáza“ získal najvyššie ohodnotenie Cenu Prezídia Čsl. Lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňa (1985). V roku 2008 vydal so spoluautormi reprezentatívnu učebnicu „Lekárska parazitológia“. Je jedným z iniciátorov založenia časopisu „Praktická gynekológia“, ktorého bol až do jeho zániku šéfredaktorom. Prof. Valent patrí medzi dlhoročných popredných, čestných členov Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS). V roku 1963 sa stal vedeckým sekretárom SGPS SLS. Plných 37 rokov sa podieľal na jej budovaní a úspešnej činnosti. Teraz je a doživotným vedeckým sekretárom SGPS SLS. Zakladal a bol prvým podpredsedom Slovenskej sexuologickej spoločnosti, Je organizačným vedúcim klubu Sapientia, lekárov – dôchodcov na LF UK. Dvakrát ročne organizuje stretnutie priateľov básnika Milana Rúfusa. Získal vysoké štátne vyznamenania („Za vynikajúcu prácu“, „Križ prezidenta SR II. stupňa“, Rad Ľudovíta Štúra I. triedy) a vyznamenanie MZ SR. Uznania hodná je pracovitosť prof. Valenta, disciplína a náročnosť voči sebe. Je obdivovateľom umenia a znalcom diel našich popredných umelcov. Patrí medzi pravidelných návštevníkov výstav a blízkych priateľov výtvarníkov, básnikov, spisovateľov, filmových a divadelných umelcov. Sám inicioval a navrhol vydanie mnohých medailí našich lekárov, odborných a vzdelávacích inštitúcií. Prof. Valent je obdarený mnohými vzácnymi vlastnosťami, no najmä priateľskosťou, ktorými si získal obľubu, obdiv a úctu širokej verejnosti. Charakterizuje ho životné krédo uvedené v knihe „Michal Valent: Priatelia moji, bol to iný čas...“ (AEPRESS, s.r.o. Bratislava, 2013): „Som optimista, humor ma sprevádza po celý život. Aj v najťažších chvíľach je odľahčením, myslím si, že láskavý a ľudský humor spojený s dobrosrdečným úsmevom nič nepokazí. Humor nie je liek, ale len cesta ako sa dostať z ťažkej situácie“.

Prof. MUDr. Karol Virsík, DrSc.

(* 25.8.1915 – † 21.12.2009)

Prof. Virsík sa narodil v Malackách. Stredoškolské štúdium absolvoval na Mäsarykovom reálnom gymnáziu v Bratislave. Vysokoškolské štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave ukončil roku 1939. V roku 1946 sa stal asistentom na I. internej klinike LF UK u prof. MUDr. Ladislava Déreera, DrSc. Po presťahovaní lôžkového oddelenia kliniky do Nemocnice Čsl. červeného kríža na Bazovej ul. v Bratislave sa stal primárom a v roku 1950 zástupcom prof. Kuklovej-Štúrovej, prednostky Kliniky tuberkulózy LF UK. Habilitačnú prácu na tému „Vývoj boja proti tuberkulóze v ČSSR a na Slovensku a jeho odraz vo vývoji a možnosti ovplyvnenia vzniku a trvania pracovnej neschopnosti pri tuberkulóze“ obhájil roku 1964 a stal sa docentom. Vedeckú hodnotu doktora lekárskeho ziskal roku 1968 obhájením práce „Otázka eliminácie tuberkulózy na Slovensku“. Je autorom viac ako 260 odborných prác, autorom a spoluautorom 21 knižných publikácií a početných odborných článkov. Roku 1952 začal prof. Virsík budovať v priestoroch bývalého kaštieľa v Podunajských Biskupiciach (predtým kláštor Kongregácie sestier svätého kríža) tuberkulózný dispenzár, z ktorého sa stala Krajská nemocnica tuberkulózy. Potom Krajská nemocnica tuberkulózy a respiračných chorôb, neskôr Ústav tuberkulózy a respiračných chorôb, neskôr Ústav pneumofteológie a geriatrickej a nakoniec Národný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb (NÚRaRCH). Prof. Virsík zastával mnoho významných a vysokých funkcií, bol členom rôznych poradných orgánov, redakčných rád a pracovných skupín. Bol krajským ftizeológom (od r. 1952), hlavným odborníkom pre tuberkulózu pri Povereníctve, neskôr pri Ministerstve zdravotníctva ČSSR (od r. 1954). Roku 1955 bol menovaný za vedúceho celoštátnej Katedry tuberkulózy Ústavu pre doškolenie lekárov. Jej úlohou bolo postgraduálne vzdelávanie s atestáciou slovenských a českých ftizeológov. Po vytvorení katedry aj v Čechách, pokračovala na Slovensku Katedra tuberkulózy, neskôr aj respiračných chorôb vo výchove a vzdelávaní mnohých generácií lekárov ftizeológov a pneumológov. Prof. Virsík bol členom pléna Vedeckej rady MZ SR a hlavným koordinátorom výskumných úloh v rámci Štátneho plánu technického rozvoja. Za ich úspešné riešenie dostal (1981), spolu s kolektívom spolupracovníkov, Cenu ministra zdravotníctva a v roku 1986 Cenu komisie

pre vedecko-technický rozvoj. Bol úspešný riadiaci a výskumný pracovník a výsledky jeho práce a kolektívnu spolupracovníkov získavali najvyššie ocenenia. NÚRaRCH v Podunajských Biskupiciach sa pod jeho vedením stal renomovaným pracoviskom, s ktorým spolupracovali poprední zahraniční experti na TBC. Absolvovali tam študijné pobyty a výsledky svojej práce prezentovali v uznávaných odborných časopisoch. Za mimoriadne zásluhy v oblasti medicíny mu prezident republiky udelil jedno z najvyšších štátnych vyznamenaní Pribinov križ I. triedy. Prof. Virsík významnou mierou prispel aj k budovaniu a rozvoju Slovenskej lekárskej spoločnosti. V rokoch 1969-1973 bol prvým podpredsedom a členom Predsedníctva SLS, dlhoročným predsedom, neskôr členom výboru odborných spoločností SLS - Slovenskej pneumologicko-ftizeologickej spoločnosti, Slovenskej gerontologickej a geriatrickej spoločnosti a ďalších odborných spoločností nielen u nás, ale aj v zahraničí. Bol úspešným organizátorom odborných vzdelávacích podujatí. Ako prejav uznania a vďaka mu Slovenská lekárska spoločnosť udelila rôzne počty a ceny (medaily, čestné členstvá). Cieľavedomosť, vynaliezavosť a charizma prof. Virsík boli obdivuhodné. Svojich spolupracovníkov vedel motivovať a koncepčne usmerňovať. Dokázal predvídať vývoj odboru a úspešne realizovať nové koncepcie. Bol výnimočnou osobnosťou slovenskej medicíny, obdarený vzácnymi vlastnosťami, ktorými obohacoval všetkých, ktorí mali česť ho poznať a s ním spolupracovať.

Prof. Krištúfek a prof. Bernadič v mene Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti vyjadrili uznanie životu a práci osobností slovenskej medicíny a ich príbuzným, ktorí boli prítomní na slávnostnom zhromaždení.

Slávnostnú atmosféru podčiarklo hudobné vystúpenie pedagógov a žiakov Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta v Bratislave, ktorí predniesli diela:

E. Elgar: Salut d'Amour (Kornélia Nemcová – husle, ped. D. Bogaczová), G. Ph. Telemann: Avec Doucer pre flautu a husle (Kornélia a Sylvia Nemcové, ped. M. Nováková a D. Bogaczová) a Koledy: Nesiem Vám noviny a Veselé Vianoce (Klára a Rea Magové – zobcové flauty, ped. E. Uličná).

Prof. M. Bernadič pozval prítomných na otvorenie výstavy výberu z medailerskej tvorby akad. sochára M. Polonského.

Výstava výberu z medailárskej tvorby akad. sochára M. Polonského

Slávnostné uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy slovenskej medicíny sa už tradične spája s výstavou obrazov a umeleckých prác. PhDr. Ľubica Belohradská, kurátorka výstavy priblížila medailérsku tvorbu, osobitne so zameraním na problematiku medicíny a zdravotníctva na Slovensku.

Akad. sochár Marián Polonský

(* 23. 8. 1943)

je popredný slovenský, doma a v zahraničí uznávaný keramikár a medailér. Narodil sa v Hubine pri Piešťanoch. Je absolventom Vysokej školy výtvarných umení, kde v rokoch 1961-1969 študoval u prof. Rudolfa Pribiša, v ateliéri reliéfného sochárstva. V začiatkoch umeleckej tvorby sa Marián Polonský venoval prevažne keramike. Postupne prechádzal od hravých, veselých asambláží, cez mohutné točené plastiky až po keramické reliéfy, tanieri a vazy. Od roku 1995 sa venuje najmä medailárskej a reliéfnjej tvorbe. Osobitnú kolekciu tvoria medaile s medicínskou tematikou a diela spojené s misiou svätého Cyrila a Metóda. Marián Polonský vystavoval na mnohých miestach našej republiky (Bratislava, Komárno, Kremnica, Nitra, Piešťany, Trenčín) a v zahraničí (Bulharsko, Česká republika, Egypt, Francúzsko, Irak, Maďarsko, USA). Jeho komorné diela z voľnej keramickej a medailárskej tvorby sú umiestnené po celom svete. Je autorom cien a pamätných dosiek pre rôzne inštitúcie a organizácie (napr. Bienále animácie Bratislava, Bazilika Santa Maria Maggiore v Ríme, Dóm v Ravene, chrám San Pietro di Castello v Benátkach a ďalšie). Získal mnoho prestížnych cien. Za medailu „Pocta svätého Gorazda“ získal v septembri 2014 na Celosvetovom medailéromskom bienále v Sofii cenu za najvýraznejšie stvárnenie klasickej medaily. Medzinárodná federácia umeleckej medaily posudzovala kolekciu troch Polonského medailérskeho opusov a dominantnou medzi nimi bola práve uvedená medaila.

je popredný slovenský, doma a v zahraničí uznávaný keramikár a medailér. Narodil sa v Hubine pri Piešťanoch. Je absolventom Vysokej školy výtvarných umení, kde v rokoch 1961-1969 študoval u prof. Rudolfa Pribiša, v ateliéri reliéfného sochárstva. V začiatkoch umeleckej tvorby sa Marián Polonský venoval prevažne keramike. Postupne prechádzal od hravých, veselých asambláží, cez mohutné točené plastiky až po keramické reliéfy, tanieri a vazy. Od roku 1995 sa venuje najmä medailárskej a reliéfnjej tvorbe. Osobitnú kolekciu tvoria medaile s medicínskou tematikou a diela spojené s misiou svätého Cyrila a Metóda. Marián Polonský vystavoval na mnohých miestach našej republiky (Bratislava, Komárno, Kremnica, Nitra, Piešťany, Trenčín) a v zahraničí (Bulharsko, Česká republika, Egypt, Francúzsko, Irak, Maďarsko, USA). Jeho komorné diela z voľnej keramickej a medailárskej tvorby sú umiestnené po celom svete. Je autorom cien a pamätných dosiek pre rôzne inštitúcie a organizácie (napr. Bienále animácie Bratislava, Bazilika Santa Maria Maggiore v Ríme, Dóm v Ravene, chrám San Pietro di Castello v Benátkach a ďalšie). Získal mnoho prestížnych cien. Za medailu „Pocta svätého Gorazda“ získal v septembri 2014 na Celosvetovom medailéromskom bienále v Sofii cenu za najvýraznejšie stvárnenie klasickej medaily. Medzinárodná federácia umeleckej medaily posudzovala kolekciu troch Polonského medailérskeho opusov a dominantnou medzi nimi bola práve uvedená medaila.

Medaila „Pocta svätého Gorazda“ (averz a reverz).

Medaila „Pocta svätého Gorazda“ je morálne ocenenie nefinančného charakteru, ktorú začalo pri príležitosti jubilejných, XXV. svätogorazdovských dní na Slovensku udeľovať Národné osvetové centrum v Bratislave a to za rozvoj výchovy, osvety, miestnej a regionálnej kultúry, záujmového vzdelávania, umeleckej tvorby a jej interpretácie, ochranu, šírenie a prezentáciu národného a kresťanského kultúrneho dedičstva v Slovenskej republike a v zahraničí. Na averze medaily kompozične dominuje postava svätého Gorazda v pohybe na pozadí veľkej otvorenej knihy. Vľavo vystupujú svätý Cyril a Metod z knihy so svojimi atribútmi (hlaholika, dvojramenný kríž a evanjelium). Biskupská berla v ruke svätého Gorazda, spojená s trojvrším, symbolizuje súvislosť – následníctvo s biskupskou berlou u svätého Metoda. Vo svätôžiarach svätcov sú vpísané ich mená hlaholikou a svätý Gorazd ukazuje ľavou rukou na trojicu slov vyjadrujúcich zmysel jeho poslania – VIERA, VZDELÁVANIE a TVORBA. Na reverze medaily je mladá žena ako alegória osvety a štátny znak s nápisom Slovenská republika.

Marián Bernadič, Želmíra Mácová,
Peter Krištúfek

Odborné informácie

Memoriál venovaný 100. výročiu narodenia prof. MUDr. Teofila Rudolfa Niederlanda, DrSc. (* 14.1.1915, † 29.10.2003)

Dňa 14.1.2015 sme si pripomenuli 100. výročie narodenia poprednej osobnosti slovenskej medicíny a Slovenskej lekárskej spoločnosti akad. T.R. Niederlanda. Tomuto významnému výročiu bude venované odborné podujatie „**Memoriál pri príležitosti 100. výročia narodenia akad. T.R. Niederlanda**“, ktoré sa uskutoční 27.2.2015 o 8.30 h v Bratislave (UNB akad. L. Déreera, poslucháreň 1, Limbová 5).

Hlavnými organizátormi podujatia sú odborné spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti: **Slovenská internistická spoločnosť, Slovenská hepatologická spoločnosť, Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, Slovenská spoločnosť klinickej biochémie a Slovenská kardiologická spoločnosť.** Predsedom organizačného výboru je **doc. MUDr. Viliam Mojto, CSc., MHA**, prednosta III. internej kliniky LF UK a UNB.

kontakt: viliam.mojto@gmail.com,
3interna@kr.unb.sk

Slovenská účasť na medzinárodnom kongrese SSIEM Innsbruck, 2. – 5. september 2014

Každoročné stretnutia medzinárodnej organizácie SSIEM (Society for the Study of Inborn Errors of Metabolism) sú vyvrcholením práce európskych centier zaoberajúcich sa problematikou dedičných metabolických porúch. Pravidelne sa zúčastňujeme týchto stretnutí a úzke kontakty s mnohými európskymi centrami sú pre nás veľkým prínosom. Teší nás, že na ostatnom medzinárodnom kongrese SSIEM v Innsbrucku (obr.) malo Slovensko najväčší počet aktívnych príspevkov v doterajšej histórii tohto podujatia. V dvoch prednáškach sa slovenské pracoviská podieľali na výsledkoch medzinárodných štúdií. V prvej išlo o zavedenie novej liečby alkaptonúrie, na ktorej participoval Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch a Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky Slovenskej akadémie vied v Bratislave.

V druhej štúdií sa na hodnotení prirodzeného priebehu novej mitochondriovej poruchy deficitu TMEM70, ktorá bola objavená v Českej republike, zúčastnila I.detská klinika LF UK a DFNSP v Bratislave a Detské kardiocentrum NÚSCH v Bratislave. Aj ďalšie naše príspevky, ktorých obsah v stručnosti uvádzame, boli výsledkom spolupráce viacerých pracovísk na medzinárodnej alebo národnej úrovni.

1. Suitability of nitisinone in alkaptonuria – a dose response study

Ranganath L., Milan A.M., Hughes A.T., Dutton J.J., Fitzgerald R., Briggs M., Bygott H., Psarelli E.E., Cox T., Gallagher J.A., Jarvis J.C., Van Kan

C., Hall A.K., Laan D., Olsson B., Szamosi J., Rudebeck M., Kullenberg T., Cronlund A., Svensson L., Junestrand C., Ayoob H., Timmis O., Si-reau N., Le Qan Sang K.H., Genovese F., Braconi D., Santucci A., Nemethova M., Zatkova A., Imrich R., Rovensky J.

Hoci hlavným centrom tejto medzinárodnej štúdie bola Kráľovská nemocnica v Liverpoole, Slovensko najmä zásluhou prof. Rovenského zabezpečilo do tejto štúdie najväčší počet pacientov. Cieľom prvej časti medzinárodnej štúdie SONIA 1 bolo určiť účinok rôznych denných dávok nitisinonu na vylučovanie kyseliny homogentizovej u pacientov s alkaptonúriou po 4-týždňovej liečbe. Ukázalo sa, že efekt nitisinonu je závislý na jeho dávke. Dávka nitisinonu 8mg bola dobre tolerovaná a dokázala znížiť vylučovanie kyseliny homogentizovej takmer o 95% v porovnaní s bazálnou hodnotou. Sérová hladina tyrozínu sa zvýšila počas liečby 10-násobne v porovnaní s bazálnymi hodnotami. Počas tejto liečby neboli zaznamenané žiadne vedľajšie príznaky.

2. Natural course of TMEM70 deficiency in 48 patients

Magner M., Dvorakova V., Tesarova M., Mazurova S., Hansikova H., Zahorec M., Brennerova K., Bzduch V., Spiegel R., Horovitz Y., Mandel H., Eminoglu F.T., Mayr J., Koch J., Martinelli D., Bertini E., Konstantopoulo V., Smet J., Rahman

S., Stojanovic V., Dioisi-Vici C., Van Coster R., Morava-Kozicz E., Sperl W., Zeman J., Honzik T.

Ďalšia veľká medzinárodná štúdia, na ktorej veľkou mierou participovalo Slovensko. Deficit TMEM70 sa v súčasnosti považuje za najčastejšiu nukleárne kódovanú príčinu deficitu ATP syntázy. Autori z Českej republiky zhromaždili doteraz najväčší súbor týchto pacientov z európskych krajín (48) a analyzovali prirodzený priebeh tohto ochorenia. Slovensko prispelo do štúdie 7 pacientami rómskeho pôvodu. Najčastejšími symptómami deficitu TMEM70 boli hypotónia, laktátová acidóza spojená s respiračným a srdcovým zlyhaním, 3-metylglutakónová acidúria a hyperamonémia. V liečbe týchto detí je dôležité zvládnuť hyperamonemickú krízu infúziami s lipidmi a vychytávačmi amoniaku.

3. Fatal outcome in 5 newborns with TMEM70 deficiency and severe persistent pulmonary hypertension (PPHN)

Skoknova M., Brennerova K., Behulova D., Zahorec M., Chandoga J., Dolnikova D., Honzik T., Bzduch V.

Deficit TMEM70 sa pomerne často manifestuje už v novorodeneckom období klinicky závažnou perzistujúcou pľúcnou hypertenziou (PPHN). Autori analyzovali klinické a laboratórne nálezy u 5 novorodencov rómskeho etnika s koincenciou deficitu TMEM70 a PPHN. Všetky deti sa narodili prematúrne s respiračnou insuficienciou po narodení, u štyroch bola dokázaná hypertrofická kardiomyopatia. Napriek adekvátnej liečbe všetky deti exitovali za príznakov závažnej PPHN. Záverom autori konštatovali, že na deficit TMEM70 by sa malo myslieť u všetkých novorodencov s fatálne prebiehajúcou PPHN.

4. ELMA Lab four-years experience with selective screening for IEM by tandem MS

in Slovakia

Gorova R., Addova G., Behulova D., Ostrozlikova M., Bzduch V., Blasko J., Ostrovsky I. Roku 2009 boli v ELMA laboratóriu na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave zavedené vyšetrenia tandemovou hmotnostnou spektrometriou, ktoré slúžia na selektívny skrining dedičných metabolických porúch. Toto laboratórium vyšetruje pacientov zachytených rozšíreným novorodeneckým skriningom a selektívnym skriningom dedičných metabolických porúch (DMP), monitoruje pacientov s potvrdenými DMP na liečbe. Súčasne participuje na analýzach profilu acylkarnitínov pri externom hodnotení kvality ERNDIM. Doteraz bolo vyšetrených viac ako 8100 zdravých novorodencov a 2280 pacientov so suspektou DMP. Prostredníctvom selektívneho skriningu sa zachytilo 13 pacientov s DMP.

5. Romani origin of first Slovak patients with short-chain acyl-CoA dehydrogenase deficiency (SCADD)

Behulova D., Bzduch V., Brennerova K., Ostrovsky I., Gorova R., Knapkova M., Zahorcova M., Holesova D., Ostrozlikova M., Skodova J., Pereckova J., Sass J.O., Gregersen N.

Boli opísané prvé dve deti na Slovensku s deficitom dehydrogenázy mastných kyselín s krátkym reťazcom (SCADD) potvrdené molekulo- genetickým vyšetrením. Obe dievčatá boli rómskeho pôvodu a vyznačovali sa výraznou klinickou heterogenitou. U prvého dievčaťa išlo o výrazné oneskorenie psychomotorického vývoja s neprospevaním, axiálnou hypotóniou a akrálnou hypertóniou a mnohopočetnými dysmorfnými znakmi, strabizmom, nystagmom, poškodením bazálnych ganglií a bielej hmoty mozgu. Biochemicky bola prítomná laktátová acidóza, nízky voľný karnitín, zvýšený C4 acylkarnitín a etylmalónová acidúria. Vo veku 7 rokov je pacientka somaticky aj mentálne ťažko postihnutá. Druhé dieťa sa manifestovalo vo veku 8 mesiacov extrémnou hypoglykémiou, rhabdomyolýzou a etylmalónovou acidúriou s normálnou hodnotou C4 acylkarnitínu. Vo veku 4 rokov je dievča asymptomatické.

6. Medium-chain acyl-CoA dehydrogenase deficiency in a patient with complex congenital heart defect

Ostrozlikova M., Behulova D., Holesova D., Skodova J., Pereckova J., Kovacikova L., Bzduch V., Seligova Z., Knapkova M., Gorova R., Chandoga J.

V klinicky zaujímavej kazuistike autori opísali klinický priebeh novorodenca s komplexnou srdcovou chybou (dvojité výtoky pravej komory, transpozícia veľkých ciev, defekt komorového septa), u ktorého bola rozšíreným novorode-

neckým skriningom dokázaná mitochondriová porucha oxidácie mastných kyselín so stredným reťazcom (MCADD). U pacienta bola úspešne urobená balóniková atriálna septostómia. Napriek tejto kritickej cyanotickej chybe s invazívnou chirurgickou intervenciou sa u pacienta deficit MCADD neprejavil akútnou dekompenzáciou.

7. Cobalamin E defect – treatment modalities

Brennerova K., Bzduch V., Fowler B., Gresikova M., Skodova J., Behulova D., Stolnaya D., Salcik M., Danisovic L., Kozich V.

V kazuistike bol opísaný prvý pacient s deficitom kobalamínu E na Slovensku. Chlapec bol od 2 rokov života mentálne retardovaný s oneskorením rečových schopností. Vo veku 13 rokov bola odhalená ťažká hyperhomocysteinémia bez metylmalónovej acidúrie. Analýzou intracelulárneho metabolizmu kobalamínu a DNA analýzou bol potvrdený defekt kobalamínu E. Napriek liečbe kobalamínom, betaínom, nízkoproteínovou diétou s vysokým obsahom metionínu sa nepodarilo znížiť hladinu homocysteínu pod 120 $\mu\text{mol/l}$. Pacient doteraz nemal žiadne tromboembolické príhody.

8. Early diagnosis of Grawitz tumor due to alkaptonuria follow up

Saligova J., Potocnakova L., Leskova L., Meluchova S., Behulova D., Palova E., Kadasi L., Jencikova A.

V kazuistike autori dôsledným vyšetrením dospeléj pacientky s alkaptonúriou pri sonografickom vyšetrení ľavej obličky odhalili nepoznaný Grawitzov tumor. Detekcia malígneho ochorenia v pomerne skorom štádiu umožnila včasnú intervenciu s priaznivým efektom pre pacientku.

Doc. MUDr. V. Bzdúch, CSc., MHA,
a MUDr. D. Behúlová, PhD., MHA
I. detská klinika LFUK a DFNSP
a Centrum dedičných metabolických
porúch Oddelenia laboratórnej medicíny
DFNSP Bratislava

Pozvánka na

XIX. kongres Slovenskej lekárskej spoločnosti a 24. konferenciu klinickej farmakológie venovaných 100. výročiu narodenia akad. T.R. Niederlanda Bratislava, 22.-23. október

(Kongresová sála MZ SR)

Hlavný organizátor: Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, o.z. SLS

Spoluorganizátori:

- Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie LF SZU v Bratislave
- Ústav zdravotníckej etiky FOaZOŠ STU v Bratislave
- Ústav farmakológie a klinickej farmakológie LF UK v Bratislave
- Slovenská spoločnosť pre farmakoekonomiku, o.z. SLS
- Slovenská farmakologická spoločnosť, o.z. SLS
- Sekcia klinickej farmácie SFS, o.z. SLS

Hlavné témy: racionálna farmakoterapia, lieková politika, štandardné postupy a inovácie, aktuálnosti klinickej farmakológie, farmakoterapeutické inovácie 2014, bezpečnosť farmakoterapie, farmakoekonomika v praxi, liek a pacient, klinické skúšanie liečiv a správa na klinickej prax, celoštátne stretnutie etických komisií

V slávnostnej časti podujatia budú odovzdané ceny a pocty SLS (Čestná cena akad. T.R. Niederlanda, Jesseniova cena, Guothova cena a ďalšie)

Za organizáciu podujatia zodpovedá: Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.

Kontakt:

ÚFKEF LF SZU v Bratislave, Limbová 12-14, 833 03 Bratislava, tel.: 02/5937 0769, E-mail: jozef.glasa@szu.sk, www.klinikafarmakologia.sk

VOLEBNÝ ZJAZD DELEGÁTOV Slovenskej lekárskej spoločnosti sa uskutoční dňa 8. decembra 2015 v Bratislave

Pokyny, materiály, miesto konania a ďalšie informácie týkajúce sa zjazdu budú priebežne zasielané výborom odborných spoločností, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov, vrátane kolektívnych a pridružených členov.

Právne okienko Monitoru medicíny SLS

Základné informácie o najzávažnejších zmenách, ktoré súvisia s platnosťou zákona č. 333/2014 Z.z. v otázkach a odpovediach

1. Aké najdôležitejšie zmeny prináša zákon?

Odpoveď:

- **zmena spôsobu zdaňovania peňažných a nepeňažných plnení** poskytnutých poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancom, alebo zdravotníckemu pracovníkovi od držiteľa registrácie lieku, držiteľa povolenia na veľkodistribúciu liekov, držiteľa povolenia na výrobu liekov, výrobcu zdravotníckej pomôcky, výrobcu dietetickej potraviny alebo prostredníctvom tretej osoby;
- **doplnenie farmaceutickej spoločnosti** medzi osoby, od ktorých plynú peňažné a nepeňažné plnenia poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancovi, alebo zdravotníckemu pracovníkovi (§ 8, ods. 1, písm. l zákona), ďalej len predmetné peňažné a nepeňažné plnenia;
- **zavedenie legislatívnej skratky „držiteľ“** pre vymedzený okruh osôb, od ktorých sa takéto predmetné peňažné a nepeňažné plnenia budú zdaňovať osobitným zákonom;
- **zmena spôsobu zdaňovania** predmetných peňažných a nepeňažných plnení a to **zrážkovou daňou**, ak ide o:
  - peňažné plnenia**, tieto bude zdaňovať **priamo držiteľ**, ktorý ich vyplatil,
  - nepeňažné plnenia**, tieto bude zdaňovať **priamo prijímateľ**, ktorý ich prijal od držiteľa (poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnanca, alebo zdravotníckeho pracovníka (§ 8, odseky 13,17,31 zákona);
- **určenie platiteľa dane** z peňažných a nepeňažných plnení pri spôsobe zdaňovania zrážkovou daňou;
- **povinnosť držiteľa**, ktorý vyplatil peňažné plnenie alebo poskytne nepeňažné plnenie oznámiť túto skutočnosť správcovi dane do 15 dňa po uplynutí kalendárneho štvrtroka, v ktorom toto peňažné plnenie vyplatil, alebo poskytol nepeňažné plnenie (**v oznámení musí držiteľ uviesť**

hodnotu nepeňažného plnenia ako cenu s DPH);

- zmeny v **odpisovaní hmotného a nehmotného majetku**,
- zmeny pri **odpočte výdavkov** (nákladov) **na výskum a vývoj**,
- zmeny v **oslobodení od dane z príjmu pri peňažnom a nepeňažnom plnení** od držiteľa, ktoré sa poskytnú poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancovi alebo zdravotníckemu pracovníkovi **súvisiace s ich sústavným vzdelávaním a pri inom vzdelávacom odbornom podujatí, ktoré nie je považované za sústavné vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka**;
- zmena v **zdaňovaní plnenia od držiteľov za vykonávanie klinického skúšania poskytovateľom**;
- zmeny v **registračnej a oznamovacej povinnosti** pre fyzickú a právnickú osobu uvedenú v § 49a, odsek 3 (nevzťahujú sa na platiteľov dane uvedených v § 43, odsek 17).

2. Do akej sumy sa nemusí zaplatiť daň vypočítaná v daňovom priznaní?

Odpoveď:

Ak daň vypočítaná v daňovom priznaní nepresiahne **5 €**, tak sa neplatí. Daň vyberaná **zrážkou** podľa § 43, ods. 17 zákona o dani z príjmov **sa tiež neplatí**, ak **nepeňažné plnenie** v úhrnnej sume za príslušný **kalendárny štvrtrok** nepresiahne **10 €**.

3. Sú od dane z príjmov oslobodené plnenia poskytnuté držiteľom a to poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnancovi alebo zdravotníckemu pracovníkovi na sústavne vzdelávanie (§ 42, zákona č. 578/2004 Z.z.)?

Odpoveď:

Áno, od dane z príjmov **sú oslobodené plnenia** poskytnuté držiteľom vo forme účasti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnanca alebo zdravotníckeho pracovníka na sústavnom vzdelávaní **podľa § 42, zákona č. 578/2004. Taký-**

mito oslobodenými plneniami sú najmä **pracovné pomôcky, tlač programov, pozvánok, informačných materiálov, prenájom nebytových priestorov** (prednáškovej miestnosti), **prenájom techniky a pod.**

Je však potrebné zdôrazniť, že za účasť na sústavnom vzdelávaní sa **ne-považuje** hodnota stravy, ubytovania a dopravy poskytnutá v súvislosti s týmto sústavným vzdelávaním a preto sa bude zdaňovať. Pre organizátorov podujatí vzniknú ďalšie povinnosti, napr. **nepeňažný zdaniteľný príjem oznámiť všetkým účastníkom podujatia vopred** (napr. aj v pozvánke).

4. Kto je povinný zdaňovať plnenia hradené držiteľom za poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnanca, alebo zdravotníckeho pracovníka na inom vzdelávacom alebo odbornom podujatí, ktoré nie je posudzované ako povinné sústavné vzdelávanie?

Odpoveď:

Všetky plnenia, ktoré hradí držiteľ za poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, jeho zamestnanca alebo zdravotníckeho pracovníka na inom vzdelávacom odbornom podujatí, ktoré nie je posudzované ako povinné sústavné vzdelávanie **je zdaniteľným príjmom u prijímateľa** (§8, ods. 1, písm. l, § 17, odsek 31 zákona).

5. Kto je platiteľom dane z nepeňažných a peňažných plnení, ktoré sú poskytnuté držiteľom pri spôsobe zdaňovania zrážkovou daňou?

Odpoveď:

Ak ide o **nepeňažné plnenia**, platiteľom dane je v tomto prípade **prijemca** nepeňažného plnenia a pri **peňažnom plnení**, platiteľom dane **je držiteľ**.

Držiteľ a príjemca sú povinní postupovať v súlade s § 43, ods. 10, 11, 12 a 17 zákona. Držiteľ, ktorý vypláca peňažné plnenia alebo poskytuje nepeňažné plnenia je povinný oznámiť správcovi dane tieto skutočnosti a to do 15 dňa po uplynutí štvrtroka, v ktorom bolo nepeňažné plnenie poskytnuté alebo peňažné plnenie vyplatené.

Vypracovala
JUDr. Mária Mistríková,
právnička SLS

Do redakcie došlo 5.1.2015.

Významné dokumenty

SLS a SACCME uzatvorila novú zmluvu o spolupráci s UEMS a EACCME

Na zasadnutí Poradnej rady UEMS a EACCME (Advisory Council), ktoré sa uskutočnilo dňa 29.11.2014 v Bruseli, podpísali vrcholoví predstavitelia Európskej únie medicínskych špecialistov (UEMS), Európskej akreditačnej rady pre kontinuálne medicínske vzdelávanie (EACCME), Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a Slovenskej akreditačnej rady pre kontinuálne medicínske vzdelávanie (SACCME) **novú zmluvu o spolupráci v oblasti:**

- akreditácie medzinárodných podujatí sústavného medicínskeho vzdelávania (CME),
- vzájomného uznávania pridelených CME kreditov,
- skvalitňovania procesu akreditácie CME a
- ďalších aktivít, ktoré s procesom pridelovania CME kreditov súvisia.

Novú zmluvu na obdobie počiatkových 3 rokov (s možnosťou predĺženia) podpísali za UEMS/EACCME Dr. Romuald Krajewski, prezident UEMS a Dr. Edwin Borman, generálny sekretár UEMS a za SLS a SACCME prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., prezident SLS a riaditeľ pre zahraničné vzťahy SACCME.

Na pracovnom stretnutí predstaviteľov SLS a MZ SR, ktoré sa uskutočnilo dňa 18.12.2014 na MZ SR, odovzdal prezident SLS prof. MUDr. P. Krištúfek, CSc., ministrom zdravotníctva SR MUDr. Viliamovi Čislákovi, MPH, MBA a štátnemu tajomníkovi MZ SR MUDr. Máriovi Miklóšimu, PhD., jeden výťah anglickej a slovenskej verzie novej zmluvy o spolupráci s UEMS a EACCME. Zaviazal sa, že ich bude priebežne informovať o rokovaní s predstaviteľmi UEMS a EACCME a tiež o novinkách v oblasti kontinuálneho (sústavného) vzdelávania (CME) a osobného odborného/profesionálneho rozvoja (CPD). Podpísanie zmluvy umožňuje vzájomné uznávanie CME kreditov pridelených našim lekárom aj v rámci Európskej únie, USA a Kanady a tiež úzku spoluprácu pri optimálnej tvorbe a realizácii systémov ich pridelovania. (*UEMS uzatvorila dohodu o vzájomnom uznávaní kreditov CME s Americkou lekárskou asociáciou – pre odborné vzdelávacie podujatia a materiály pre e-learning a s Kráľovskou vysokou školou pre lekárov a chirurgov Kanady pre odborné vzdelávacie podujatia*).

Európska únia medicínskych špecialistov (UEMS) bola založená roku 1958 s cieľom zastupovať záujmy lekárov špecialistov na medzinárodnej úrovni. Pôsobí ako mimovládna organizácia a sídli v Bruseli. Združuje

národné lekárske organizácie zastupujúce lekárov špecialistov z 34 krajín Európskej únie (*Slovenská lekárska spoločnosť je jednou z nich*) a má 39 odborných sekcií, špecializovaných podľa medicínskych odborov (stav k 1.1.2013). Vypracovala štandardy a stratégie pre kľúčové oblasti kontinuálneho/sústavného vzdelávania a profesionálneho rozvoja a štandardy pre zabezpečenie kvality špecializovanej praxe. Tieto dokumenty slúžia ako odporúčania pre riadiacich pracovníkov, politikov a zdravotníckych pracovníkov, aby zabezpečili primerané podmienky pre výkon kvalitnej špecializovanej starostlivosti v celej Európe.

Európsku akreditačnú radu pre kontinuálne vzdelávanie lekárov (EACCME) zriadila UEMS roku 2000 s cieľom podporiť vysoké štandardy vo vývoji a harmonizácii CME v EÚ. To sa má dosiahnuť prostredníctvom medzinárodnej akreditácie podujatí CME a zavedením systému medzinárodnej akceptácie kreditov CME. UEMS zaviedla európsky kredit CME, tzv. „CME menu“ ako jednoduchý prostriedok potvrdenia účasti lekárov na CME/CPD, pričom pobáda lekárov, aby v rámci svojho odborného vzdelávania využívali celý rad ďalších vzdelávacích metód a nespoliehali sa len na formálne získavanie kreditov CME.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Profesor MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc., deväťdesiatročný

Mnohoročný predseda Slovenskej spoločnosti pre vyššie funkcie mozgu, nestor slovenskej psychiatrie a zakladateľ a významný predstaviteľ slovenskej psychofyziológie profesor MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc., sa dožíva 90 rokov. Do povedomia širšej odbornej lekárskej verejnosti vstúpil pred viac ako 60 rokmi spoločne s doc. MUDr. Ivanom Ruttkayom –Nedeckým, DrSc., knižnou publikáciou o metóde psychobiografického rozboru životopisu, ktorá bola zameraná na hodnotenie nervovej a psychickej zdatnosti človeka zvládať životné záťaž. Touto metódou zistili významný vzťah medzi uvedenou zdatnosťou a začiatkom viacerých tzv. civilizačných chorôb, osobitne napr. koronárnej choroby srdca, ale aj viacerých ďalších. Výskumy robil viac rokov v úzkej spolupráci s viacerými klinickými pracoviskami a výskumnými ústavmi na súboroch vyše 500 chorých. Práce boli jedným z prejavov zamerania jubilanta na štúdium fyziologických základov a prejavov psychických procesov a na pôsobenie ľudskej psychiky na procesy a funkcie ľudského organizmu. Založením Oddelenia psychofyziológie na Ústave normálnej a patologickej fyziológie SAV (ÚNPF SAV) roku 1969 zaviedol u nás túto oblasť do vedeckého výskumu ako osobitnú disciplínu.

Profesor Vladislav Zikmund sa narodil 2. februára 1925 v Žiline. Po promócií na LF UK v Bratislave roku 1951 začal pracovať ako odborný asistent Psychiatrickej kliniky LF UK. Roku 1954 sa pri rozvíjaní vedeckého výskumu SAV v medicíne stal vedeckým pracovníkom Laboratória klinickej fyziológie vyššej nervovej činnosti ľudí, ktoré založil akademik L. Dérer pri I. internej klinike. Laboratórium sa neskôr stalo súčasťou Ústavu experimentálnej medicíny SAV a potom dnešného ÚNPF SAV.

Viac ako 60-ročná profesionálna dráha profesora Zikmunda je úzko spätá s históriou a rozvojom uvedených ústavov. V období rokov 1965–1969, keď bol externým riaditeľom ÚNPF SAV akademik J. Antal, prof. Zikmund viedol ústav ako jeho zástupca a rok bol aj jeho vedúcim. Založil a viedol Oddelenie psychofyziológie, neskôr sa stal vedúcim Oddelenia fyziológie mozgu. Roku 1960 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu, r. 1967 sa habilitoval na docenta psychiatrie, r. 1986 obhájil dizertačnú prácu doktora vied a r. 1991 bol menovaný profesorom psychiatrie. Z veľkej časti v medzinárodných časopisoch a zahraničných knižných publikáciách uverejnil vyše 200 vedeckých a odborných prác a má množstvo publikácií v oblasti popularizácie vedeckých poznatkov. Stal sa členom viacerých medzinárodných vedeckých spoločností a inštitúcií.

Profesor Zikmund spoluorganizoval veľmi úspešné medzinárodné sympóziá o psychosomatických a kortikoviscerálnych vzťahoch v Smoleniciach a stál na začiatku 60-tych rokov aj pri založení Medzinárodného kolégia pre vyššiu nervovú činnosť- Collegium Internationale Activitatis Nervosae Superioris (CIANS), ktoré sa stalo v oblasti neurobiológie správania, integratívnej fyziológie a psychosomatických vzťahov najstaršou medzinárodnou spoločnosťou. V nasledujúcom mnoho-ročnom období sa významne podieľal na jej činnosti.

Prof. Zikmund ostal veľa rokov v priamom kontakte nielen so svojim pracoviskom v SAV, ale aj so svojim pôvodným klinickým pracoviskom – Psychiatrickou klinikou FN a LF UK. Prednášal psychiatriu študentom medicíny, pomáhal pri ich skúšaní a v ďalších činnostiach.

Veľkú časť svojej vedeckej práce venoval štúdiu regulačných mechanizmov mozgu človeka vo vzťahu k prijímaniu a spracúvaniu zrakových informácií, osobitne v súvislosti s pohybmi očí a zameriavaním pohľadu. Zrak je najvýznamnejším zdrojom informácií o vonkajšom svete a prevádza človeka aj v predstavách a snoch. Jubilant zaznamenal ako prvý vo svetovej odbornej literatúre osobitný typ pohybov očí pri živých zrakových predstavách pohybujúcich sa predmetov, čím vlastne našiel objektívneho ukazovateľa čisto subjektívneho psychického zážitku. Zaznamenávanie pohybov očí využil ako ukazovateľa stavu aj niektorých ďalších psychických funkcií.

Roku 1970 usporiadal medzinárodné vedecké sympóziom zamerané na okohybnú aktivitu a funkcie mozgu. Zúčastnili sa ho mnohí významní bádatelia zo zahraničia a podujatie sa uvádza ako jedno z vedeckých podujatí, ktoré dali základ pravidelným medzinárodným konferenciám o pohyboch očí a funkciách mozgu, ktoré dali základ pravidelným medzinárodným konferenciám o tejto téme. Viaceré práce jubilanta zamerané na fyziologické prejavy a účinky hypnózy a sugescie si tiež získali medzinárodné uznanie.

Profesor Zikmund sa dlhodobo s plnou vážnosťou angažoval v štruktúrach Slovenskej lekárskej spoločnosti. Bol členom jej Prezídia, predsedom revíznej a kontrolnej komisie, predsedom Komisie pre hraničné a neoverené metódy v medicíne, predsedom Komisie pre medicínsku etiku. Nedá sa zabudnúť na spoluprácu so Spolkami lekárov – so Spolkom slovenských lekárov v Bratislave, ktorého je čestným členom, ďalej na Spolok lekárov

Kysúc, kde zakladal tradíciu Háľkových lekárskeho dní v Čadci. Dni boli neprekonanou celorepublikovou tribúnou propagácie telesného a duševného zdravia v úzkom prepojení na súčasné spoločenské dianie a prostredie.

Profesor Zikmund medicínu vždy chápal vo všetkých jej súvislostiach, v jej rôznorodosti, mnohoročnosťou ako otvorenú sústavu a neoddeliteľnú humanizujúcu zložku spoločenského aj politického života, ako nezastupiteľnú súčasť národnej kultúry a vzdelanostnej úrovne. Z takéhoto syntetizujúceho filozofického pohľadu vyvierajú celá jeho celoživotná angažovanosť.

Za výnimočné dielo znamenajúce trvalý prínos do pokladnice slovenskej medicíny, tak v oblasti organizátorskej popularizačne zdravotnej výchovy v pre- a postgraduálneho vzdelávania, v oblasti kuratívnej a v oblasti vedy a výskumu, udelila SLS profesorovi Vladislavovi Zikmundovi najvyššiu poctu Cenu akad. T.R. Nederlanda (2005) a ďalšie prestížne ocenenia. Z príležitosti vzácneho životného jubilea Prezídium SLS jednomyselne prijala návrh uviesť profesora Zikmunda do Dvorany slávy slovenskej medicíny a usporiadať vernisáž z jeho výtvarnej a literárnej tvorby.

Vážený pán profesor, milý jubilant, prijmite našu osobnú vďaka i vďaka Prezídia SLS za ochotu vždy pomôcť pri riešení nielen profesionálnych, ale i osobných problémov. Je to vzácny pocit dôvery a istoty. Úprimne Vám prajeme do ďalších dní veľa elánu, pohody, potešenia z každodenných životných situácií, veľa invencií pre Vaše tvorivé umelecké záľuby.

MUDr. Fedor Jagla, CSc.
Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Profesor MUDr. Milan Buc, DrSc., 70-ročný

Popredný slovensky odborník v imunológii, vysokoškolský profesor a dlhoročný vedúci Imunologického ústavu Lekárskej fakulty UK v Bratislave sa 14. decembra 2014 dožil 70 rokov. Hoci si toto významné životné výročie si pripomína v dobrom zdravotnom stave a vo vynikajúcom mladistvom vzhľade, všetci si uvedomujeme, že čas skutočne rýchlo uteká a my nemôžeme jeho tempo ovplyvniť. Bolo to len nedávno, keď sme si pripomínali 50 rokov jeho plodného života, potom 60 a ani sme sa nenazdali, už sú tu sedemdesiatiny. Svedčí to o tom, že z času sa nedá vystúpiť a my, jeho starší učители a priatelia, sa niekedy začudujeme, že už je tu ten neúprosný a šťastný ľudský medzník 70 rokov. Osobne si spomínam, ako sme na odporúčanie spoločných známych roku 1969 prijímali na pracovisko mladého lekára Milana Buca. Zohralo pritom veľkú úlohu i jeho charakterizovanie učiteľmi z pediatrickej smeru, ktorí ho hodnotili ako vynikajúceho, talentovaného a usilovného študenta so všetkými predpokladmi pre vysokoškolského učiteľa a vedeckého pracovníka. Prišiel na pracovisko, kde sa okrem lekárskej mikrobiológie venovala veľká pozornosť hlavne imunológii. Toto zameranie pochádzalo z Prahy z Imunologického oddelenia (vedúci prof. J. Šterzl) Mikrobiologického ústavu ČSAV (riaditeľ akad. I. Málek). Ukázalo sa, že na Slovensku sa nie celkom dostatočne buduje imunológia, čo sa môže odraziť i na budovaní iných, hlavne klinických odborov. Na našom pracovisku sa sledovali hlavne mechanizmy prirodzenej imunity, ako fagocytóza, vlastnosti komplementu, degradácia antigénov a ich vzťah k heterogenite vytvorených protilátok a hlavne enzýmové vybavenie buniek zúčastnených na tvorbe imunity. Mladý Milan Buc bol prijatý a zaradený na nový a ťažký úsek transplantáčnej imunológie, ktorý sa budoval na základe požiadaviek vtedajšej medicínskej praxe. Bolo treba zaviesť celý rad metód na určenie histokompatibility u príjemcu a darcu. Dnes možno s plnou zodpovednosťou konštatovať, že prof. MUDr. Milan Buc, DrSc., spolu so svojim spolupracovníkom doc. MUDr. Š. Nyulassym, DrSc., splnil to, čo sa od neho očakávalo a nielen to, ďaleko rozpracoval tento úsek a na Slovensku sa stal zakladateľom nového a významného úseku imunológie - imunogenetiky. Pri plnení svojej výskumnej aj pedagogickej aktivity postupne získal hodnosť kandidáta vied, docenta, neskôr doktora vied a napokon profesora imunológie a stal sa vedúcim samostatného Imunologického ústavu na Lekárskej

fakulte Univerzity Komenského.

Prof. M. Buc od začiatku svojej činnosti dôstojne reprezentuje svojou úrovňou a angažovanosťou nielen materskú lekársku fakultu, ale i Slovensko. Kodifikovaním imunológie ako samostatného výučbového predmetu sa pred ním otvorili nové povinnosti angažovať sa i v pedagogickej oblasti. V tejto časti jeho pôsobnosti by bolo treba uviesť mnoho prvkov záslužnej práce. Vytvoril moderný program výučby, obohatil predmet viacerými výučbovými príručkami (4 skriptá, jedno v angličtine), prednášal a prednáša základnú a klinickú imunológiu v celom jej rozsahu pre poslucháčov medicíny, prírodných vied; vyše 15 rokov vypomáhal s výučbou aj na partnerskej Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine. Dlhé roky prednáša vybrané témy aj v rámci postgraduálneho vzdelávania. Poslucháči vysoko oceňujú jeho prednášky, vždy dokonale pripravené a obohatené najnovšími výdobytkami vedeckého poznania. Angažuje sa i na neinštitucionálnom vzdelávaní a jeho prednášky na schôdzach odborných spoločností znesú najprísnejšie kritériá. Obzvlášť treba hodnotiť jeho vedeckovýskumnú aktivitu. Vo vede sa uplatní iba ten, kto má talent, ako povedal už J.A. Komenský, kto chce niečo robiť, kto bojuje o to, aby vedel a kto má podmienky alebo česťne o ne bojuje, aby sa mohol vo vede pohybovať. Známa je jeho pracovitosť, zariadenosť a iniciatíva vo vedeckej práci. Tradične sa venuje štúdiu imunogenetických otázok súvisiacich s transplantáčnou problematikou a autoimunitou, k čomu vedie aj svojich spolupracovníkov.

Výsledky štúdia publikoval v stovkách prác v domácich i zahraničných časopisoch (cca 300) a bol vyše 500-krát citovaný inými autormi. Vydal 5 monografií, z ktorých 3 boli odmenené cenou Literárneho fondu SR. Bol a stále je riešiteľom početných výskumných úloh a grantov a to i zahraničných, je často pozývaný prednášať na popredných odborných fórach nielen domácich, ale i zahraničných. Doteraz vychoval 19 doktorandov a 3 docentov. Je členom viacerých grantových agentúr, odborných spoločností a angažuje sa hlavne v Slovenskej imunologickej spoločnosti, kde pracoval ako podpredseda, resp. predseda. Ako popredný odborník sa zúčastňoval a zúčastňuje i na riešení mnohých odborných problémov súvisiacich s diagnostikou, terapiou i prevenciou imunopatologických ochorení a udržuje potrebný kontakt s viacerými klinickými ustanovizňami. Za účasť za rozvoji transplantáčnej imunológie

a rozvoji transplantácii obličiek i kostnej drene na Slovensku získal spolu so spolupracovníkmi Cenu Ministra zdravotníctva SR.

K celkovému profilu jubilanta treba ešte uviesť, že bol veľkou oporou svojim nebohým rodičom. Spolu so svojou manželkou doc. MUDr. Máriou Bucovou, PhD., významnou odborníčkou v imunológii a mikrobiológii, vychovávajú dve dnes už dospelé deti. Zdá sa, že vek nevyplýva na odbornú i vedeckú činnosť prof. Milana Buca. Už dnes sa tešíme na ďalšie kvalitné prednášky profesora Buca, na jeho publikácie a na prospešné dialógy o imunológii, medicíne a celkove o živote. V doterajšom živí viedol zápas s mnohými problémami, ktoré smerovali k zlepšeniu zdravotnej starostlivosti o človeka a k zníženiu ľudského utrpenia a patrí mu za to vďaka. My všetci, ktorí ho poznáme, prajeme mu ešte dlhé roky tvorivej práce, dobré zdravie, celkovú životnú pohodu, aby ešte dlho obohatoval poznatkami a úvahami slovenskú imunológiu a celú medicínu a aby sa mu výborne darilo i medzi svojimi najbližšími.

Ad multos annos!

Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc.

Kronika Monitoru medicíny SLS

Doc. MUDr. Ladislav Bárdoš, CSc., – 100. výročie narodenia

Doc. MUDr. Ladislav Bárdoš, CSc., bol najstarším žiakom košickej chirurgickej školy profesora Kňazovického. Narodil sa 15.6. 1914 v Podbieli na Orave. Štúdium medicíny absolvoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Po promócii pracoval na Chirurgickom oddelení Štátnej nemocnice v Martine. Ako mladý chirurg sa aktívne zapojil do SNP a vo vojnových podmienkach do ošetrovania a chirurgického liečenia domácich a zahraničných – hlavne francúzskych účastníkov SNP. Roku 1946 prišiel do Košíc na chirurgické oddelenie Štátnej nemocnice ako sekundárny lekár. 1. mája 1954 prešiel do služieb LF ako odborný asistent. 1. januára 1957 bol menovaný za docenta v odbore chirurgia. Lekárskej fakulte UPJŠ a jej chirurgickej klinike zostal verný až do odchodu do dôchodku (1.10. 1980) – spolu viac ako 34 rokov. Zomrel vo veku 81 rokov 29. 9. 1995.

Doc. Bárdoš bol priekopníkom vzniku a formovaní moderného fyziologického a patofyziologického pohľadu chirurga na chirurgické ochorenia, operačný výkon i pooperačnú starostlivosť v podmienkach košickej chirurgickej školy. Významnou mierou sa zaslúžil o rozvoj hrudnej chirurgie a chirurgie pažeráka.

Jeho monografia „Chirurgia náhlych príhod hrudníkových“ výrazne zviditeľnila košickú chirurgickú kliniku a LF UPJŠ, ale i slovenskú hrudnú chirurgiu v rámci bývalej federácie i v zahraničí. Jeho teoretický, ale hlavne praktický záujem a diagnosticko-liečebná činnosť v oblasti úrazovej chirurgie, detskej chirurgie, ale hlavne septickej chirurgie a kolorektálnej chirurgie významnou mierou prispeli k rozvoju týchto oblastí chirurgie na košickej chirurgickej klinike. Doc. Bárdoš bol výborným vysokoškolským učiteľom. Počas svojho pôsobenia na LF UPJŠ sa aktívne zúčastňoval praktickej i teoretickej výučby chirurgie medikov, obzvlášť stomatólogov. Veľkou mierou bol zapojený aj do postgraduálnej výchovy chirurgov. O jeho vedecko-výskumnej aktivite svedčí obhajoba kandidátskej dizertačnej práce na tému: „Náš chirurgický prístup k hrudnému ezofágu, jeho zdôvodnenie a zhodnotenie v klinickej praxi“ (1963) a 159 prednášok na odborných a vedeckých podujatiach doma i v zahraničí. Publikoval 38 pôvodných vedeckých prác a jednu monografiu. Navrhol a v spolupráci skonštruoval aparáturu pre odsávanie hrudníkovej dutiny pri PNO a hnisavých ochoreniach hrudníkovej dutiny, ktorá bola v Československu patento-

vaná. Roku 1972 získal Kostlivého cenu, bol nositeľom pamätnej medaily SNP. Doc. Bárdoš bol vyhľadávaným lekárom a chirurgom a mnoho chorých v dobrom a s úctou na neho spomína za navrátenie zdravia. Ako lekár a vysokoškolský učiteľ vždy pracoval v záujme pacientov a študentov a vždy na úrovni najnovších medicínskych a chirurgických poznatkov doby, v ktorej pracoval.

*Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.
Emeritný profesor LF UPJŠ Košice
055/6330471, 0902 610337
vajokuli@lf.upjs.sk*

Kronika Monitoru medicíny SLS

Rozlúčili sme sa s RNDr. PhMr. Dagmar Bartoškovou...

Dňa 6.1.2015 nás vo veku nedožitých 92 rokov opustila **RNDr. PhMr. Dagmar Bartošková**, najstaršia členka Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) s členstvom v Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, o.z. SLS a jej sekciách - lekárskej a farmaceutickej analýzy. Počas svojho dlhoročného členstva v SLS sa až do vysokého veku intenzívne zaujímala o aktivity SLS, s potešením čítala Medicínsky monitor SLS a zúčastňovala sa odborných vzdelávacích podujatí. Z informácií, ktoré nám poskytla pani JUDr. Ivana Gregorová, vyberáme niektoré.

Dagmar Bartošková sa narodila v Čechách, v okrese Plzeň, ale celý svoj život prežila v Bratislave. Jej otec bol vodohospodársky inžinier a určitý čas pôsobil vo funkcii ministerského radcu, matka bola domáca. Súrodencov nemala, ani vlastnú rodinu. Stredoškolské a vysokoškolské štúdium absolvovala v Bratislave.

Podstatnú časť profesijného života pracovala v lekárni v Dunajskej Strede. Prácu milovala a svoje odborné vedomosti a zručnosti si obnovovala, prehľbovala a rozširovala neustálym štúdiom. Zaujímal sa o najnovšie vedecké poznatky medicíny a farmácie. Milovala klasickú literatúru a hudbu, prejavovala záujem o históriu, osobitne Bratislavu. Žila vo veľkej skromnosti a až do vysokého veku v mentálnej a fyzickej sviežosti, po prvý raz bola hospitalizovaná až vo veku 80 rokov. Po rodičoch zdedila pozitívny vzťah k pohybu, s čím súvisela jej záľuba v športe (plávanie, bicyklovanie, korčuľovanie). Zomrela v Dome opatrovateľskej služby v Bernolákove.

Kto ste mali česť poznať pani dr. D. Bartoškovú a spolupracovať s ňou, venujte jej tichú spomienku. Česť jej pamiatke!

Vďaka za priazeň a dlhoročné členstvo zosnulej v SLS, úprimnú sústrasť príbuzným a priateľom

vyjadruje Prezídium SLS, výbor Slovenskej farmaceutickej spoločnosti a redakčná rada časopisu Monitor medicíny SLS.

Rozlúčili sme sa s profesorom Ing. Miroslavom Ferencčíkom, DrSc.

Len nedávno sme si na tomto mieste pripomenuli 80. narodeniny významného slovenského imunológa, vedca a učiteľa prof. Ing. Miroslava Ferencčíka, DrSc. Dnes nám prichodí dopísať do jeho knihy života smutný dátum 9.12.2014, kedy nás vo veku 81 rokov navždy opustil. Narodil sa 24.12.1932 v Turčianskom Sv. Martine, kde absolvoval stredoškolské gymnaziálne štúdiá a získal maturitu (1944 – 1952). Po maturite pokračoval v štúdiu na Chemickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave v špecializačnom odbore technológia liečiv. Po promócií (1957) nastúpil do zamestnania na Ústredný štátny veterinárny ústav v Bratislave, kde pracoval do roku 1967. Prestup na Lekársku fakultu Univerzity Komenského zásadne ovplyvnil jeho ďalšiu, teraz už celoživotnú vedeckú a odbornú dráhu. Prišiel do tvorivého pracovného prostredia na Katedru mikrobiológie a imunológie, kde sa rodila slovenská imunológia. Po rozdelení ústavu sa prirodzene prihlásil na Imunologický ústav LF UK, kde pracoval až do svojho odchodu na dôchodok (2008). Nemožno nespomenúť, že sa zapojil aj do vedeckej práce na Neuroimunologickom ústave SAV (1996 až 2012). Výrazná výskumná a pedagogická aktivita boli základom jeho odbornej profesionálnej kariéry. Roku 1967 obhájil na Chemicko-technologickej vysokej škole v Prahe kandidátsku dizertačnú prácu (CSc.) v odbore biochémia. Veľký doktorát (DrSc.) v odbore biologických vied získal roku 1984 na Univerzite Komenského v Bratislave. Pedagogická aktivita sa odrazila v získaní akademických hodností docent (1988, z odboru biochémia) a menovaný profesorom z odborov imunológia a imunochémia bol r. 1991.

Prof. Ferencčík patril k významným vedeckým pracovníkom a imunológom, ktorý vynikajúcim spôsobom reprezentoval našu alma mater doma i v zahraničí. Okrem tvorivého prostredia pracovísk, na ktorých pracoval, k jeho odbornému a vedeckému rastu a zretiu prispeli aj dlhodobé zahraničné študijné pobyty na troch významných vedeckých inštitúciách v USA (1976 – 1977): North Carolina University, Chapel Hill, NC, Yale University, New Haven, CT a New York State University, New York. Výsledky vedeckej aktivity profesora Miroslava Ferencčíka sú obsahom i rozsahom mimoriadne. Registrujeme jeho 52 pôvodných prác v karentovaných časopisoch a viac ako 250 pôvodných prác v domácich recenzovaných časopisoch. Citačné ohlasy na publikované práce dosahujú tisíc, z nich je asi polovina SCI citácií. Vedecké výsledky prednášal na 400 domácich a zahraničných vedeckých konferenciách, pri-

čom viac ako 180 prednášok bolo vyžiadaných. Bol zodpovedným riešiteľom 6 a spoluriešiteľom 7 domácich grantov a jedného zahraničného grantu, ktoré boli všetky úspešne obhájené. Prof. Ferencčík rád diskutoval o imunológii, pozorne načúval a poskytoval množstvo námetov do ďalšej práce. Aj preto bol obľúbeným školiteľom doktorandov. Pod jeho vedením obhájilo doktorandskú prácu 16 doktorandov. Jeho tvorivý prístup dokumentuje aj 8. patentov a úžitkových vzorov, ktoré sa realizovali vo výrobných podnikoch v SR a ČR.

Napriek výrazne vedeckej profilácii patril prof. Ferencčík aj k obľúbeným vysokoškolským učiteľom. Dokázal priblížiť najnáročnejšie vzťahy pre študentov pochopiteľným spôsobom, a to nielen v prednáškach z imunológie pre študentov LF UK, Prírodovedeckej fakulty UK a Chemickej fakulte STU (imunochémia), ale aj študentov Farmaceutickej fakulty UK (imunotoxikológia). Ako dlhoročný predseda ŠVOČ mu chceme aj teraz poďakovať za vedenie mnohých študentov v rámci ŠVOČ.

Mnohí z nás sa určite aspoň raz stretli s učebnicou, monografiou či kapitolou v niektorých odborných knihách, ktorú napísal profesor Ferencčík. Jeho knihy boli zdrojom poznatkov nielen pre študentov vysokých škôl, ale aj pre ašpirantov či doktorandov a dokonca aj odborníkov, ktorí si potrebovali objasniť alebo občerstviť určité odborné problémy či termíny. Za osobitnú česť považujem, že som moderoval uvedenie do života jeho významného diela Biochémia (2000) v Zrkadlovej sieni Prímocného paláca. Prof. Ferencčík nám zanechal obdivuhodný počet 14 monografií vydaných v zahraničných vydavateľstvách, 18 domácich monografií, 19 vysokoškolských učebníc alebo príručiek a 6 vysokoškolských skrípt. K tomu treba pripočítať dva preklady monografií a dve monografie, ktorých bol editorom. Okrem toho je autorom 9 kapitol v zahraničných a 71 kapitol v domácich monografiách. Za svoje knižné publikácie získal niekoľko ocenení Literárneho fondu SR.

Vynikajúce výsledky, vysoké vzdelanie, ale aj osobnostné hodnoty ho predurčovali pre riadiacu prácu v mnohých odborných komisiách (najvýznamnejšie sú napr. Spoločná česká a slovenská komisia pre obhajoby doktorských (DrSc.) prác z mikrobiológie, Komisia pre obhajoby kandidátskych prác z mikrobiológie (PrIF UK), farmaceutickej a ekologickej mikrobiológie (FarmF UK), virológie (Virologický ústav SAV), experimentálnej onkológie (Onkologický ústav SAV) a imunológie a klinickej patofyziológie). Pracoval ako podpredseda Čs. imunologickej spoločnosti pri ČSAV, pred-

seda Slovenskej imunologickej spoločnosti pri SAV, člen KGAV a predseda komisie VEGA pre molekulu a bunkovú biológiu, člen predsedníctva a neskôr predseda Grantovej agentúry VEGA, predseda Vedeckej rady Neuroimunologického ústavu SAV. Bol zakladajúcim členom AS LF UK a jeho senátorom (1990 - 2000), pracoval ako predseda akademického senátu UK (1993 - 1995).

Za svoju vedecko-výskumnú činnosť, pedagogickú prácu, za obetavú prácu pre odbornú spoločnosť získal celý rad významných ocenení. Zmienim sa len o tých najvýznamnejších - Laureát Ceny Jozefa Ľudovíta Holubyho za oblasť vied o živej prírode, zlaté medaily SAV, UK, LF UK, pamätné medaily J. E. Purkyně, Lekárskej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, Farmaceutickej fakulty UK v Bratislave a Granátový imunoglobulín Českej imunologickej spoločnosti za rozvoj imunológie. Jeho aktivitu a zásluhy ocenilo aj 9 odborných spoločností, ktoré mu udelili štatút čestného člena.

V profesorovi Ing. Miroslavovi Ferencčíkovi, DrSc., stráca Univerzita Komenského, jej Lekárska fakulta UK, ale aj celá akademická obec Slovenska, vynikajúceho vedca, zanieteneho vysokoškolského učiteľa a vynikajúceho človeka. V jeho bohatom diele však ostáva zapísaný jeho vzor, ktorý bude navždy odkazom pre nás všetkých, ktorý bude ešte dlho ukazovať cestu jeho nasledovníkom.

*Prof. Marián Bernadič
Prednosta Ústavu patologickej
fyziológie LF UK*

Kronika Monitoru medicíny SLS

Doc. MUDr. František Longauer, CSc., – in memoriam

Dňa 23.02.2014 vo veku 73 rokov nás navždy opustil doc. MUDr. František Longauer, CSc., bývalý prednosta Ústavu súdneho lekárstva UPJŠ Lekárskej fakulty v Košiciach a významná osobnosť slovenského a európskeho súdneho lekárstva.

Doc. MUDr. František Longauer, CSc., sa narodil 5.12.1940 v Debrecíne. Odbor všeobecné lekárstvo študoval na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, kde promoval roku 1963. Od augusta uvedeného roku pracoval ako cirkulujúci lekár v odbore chirurgia a vnútorné lekárstvo, a následne ako sekundárny lekár na Oddelení patológie Fakultnej nemocnice v Košiciach. Od septembra 1964 bol asistentom na Ústave patológie Lekárskej fakulty, roku 1981 úspešne obhájil kandidátsku dizertačnú prácu týkajúcu sa histochemickej štúdie enzýmov v nádoroch prsníka. V priebehu svojho pôsobenia získal špecializácie v odbore patológia a súdne lekárstvo a roku 1989 bol vymenovaný za docenta. Od roku 1990 pôsobil vo funkcii prednostu Ústavu súdneho lekárstva Lekárskej fakulty v Košiciach. Túto funkciu zastával do roku 2006. V tomto období pôsobil aj ako krajský odborník MZ SR pre súdne lekárstvo. Veľkým prínosom pre Lekársku fakultu UPJŠ v Košiciach, ako aj celú Univerzitu, bolo jeho pôsobenie vo funkcii prorektora pre zahraničné styky v rokoch 1991 až 1994 a následne vo funkcii dekana uvedenej fakulty v rokoch 1994 až 1997. Jeho odborné, pedagogické, vedecko-výskumné a organizačné

schopnosti boli mimoriadne rozsiahle. Viedol prednášky a semináre zo súdneho lekárstva, medicínskeho práva a lekárskej etiky na Lekárskej a Právnickej fakulte UPJŠ, podieľal sa na výučbe forenznej antropológie na Prírodovedeckej fakulte a na výučbe súdneho lekárstva na Strednej odbornej škole Policajného zboru SR v Košiciach. Docent Longauer bol riešiteľom a spoluriešiteľom viacerých vedecko-výskumných grantových projektov Ministerstva školstva SR, v spolupráci s Univerzitou v Szegede bol spoluriešiteľom Multicentrickej európskej štúdie týkajúcej sa drogovej problematiky. Aktívne vystupoval na odborných fórach na Slovensku a v zahraničí. Je autorom 135 vedeckých a odborných prác, ktoré boli 126-krát citované najmä v zahraničných odborných časopisoch.

Docent Longauer sa významnou mierou pričínil o rozvoj súdneho lekárstva na Slovensku. Bol členom viacerých slovenských a európskych medicínskych odborných spoločností. V rokoch 2002 až 2006 bol predsedom výboru Slovenskej súdnolekárskej spoločnosti. Počas svojej praxe sa v nemalej miere podieľal aj na predatestačnej príprave lekárov a na výchove doktorandov. Jeho práca bola ocenená viacerými vyznamenaniami, vrátane Zlatej medaily Slovenskej lekárskej spoločnosti a Zlatej medaily Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Docent Longauer bol veľkým vzorom a príkladom mimoriadnych odborných vedomostí, profesijných zručností a osobnej zodpovednosti.

Odchodom docenta Longauera stráca odborná verejnosť nielen poprednú osobnosť forenznej medicíny, ale aj človeka vysokých morálnych a etických kvalít.

Svojím dielom, zásadami a názormi doc. MUDr. František Longauer, CSc., postavil pevný základ a trvalé hodnoty pre ďalšie generácie súdnych lekárov. Budeme si ho pripomínať s úctou a vďakou. Česť jeho pamiatke!

*Kolektív Ústavu súdneho lekárstva UPJŠ LF
a Súdnolekárskeho a patologickoanatomickeho
pracoviska ÚDZS v Košiciach*

Adresa korešpondujúceho autora:

MUDr. Silvia Farkašová Iannaccone, PhD.

Ústav súdneho lekárstva UPJŠ LF

Trieda SNP č. 1, 040 11 Košice

E-mail: silvia.iannaccone@gmail.com

Predstavujeme nové knihy

Gavorník P.: Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Artériológia

1. vyd. Dr. Josef Raabe, Bratislava, 2014, 174 s. ISBN 978-80-81 40-168-8

V posledných decembrových dňoch roku 2014 sa na knižnom lekárskom vedecko-odbornom trhu objavila už dlhšie avizovaná kniha profesora Petra Gavorníka Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Artériológia. Choroby obehového systému (CHOS); choroby srdca a ciev; srdcovo-cievne choroby (S-CCH); kardio-vaskulárne choroby (K-VCH) sa rozdeľujú na dve skupiny: **choroby srdca**, jednak necievne (nonvaskulárne) srdcové choroby a jednak cievne (srdcovocievne - SCCH, kardiovaskulárne choroby - KVCH) a **choroby ciev**, ktoré sú predmetom samostatného špecializovaného odboru internej

medicíny (vnútorného lekárstva) – angiológie/vaskulárnej medicíny.

V predchádzajúcej knižnej publikácii **Angiológia 1 pre všeobecných lekárov – Flebológia** (2013), sa autor venoval diagnostike a manažmentu chorôb venoového cievneho systému, najmä chronickej vénovej chorobe dolných končatín (končatinocievnej vénovej chorobe), tromboflebitide, hĺbkovej vénovej trombóze a vénovej tromboembólii (VTE). Kniha mala veľmi priaznivé recenzie a ohlasy nielen v Slovenskej republike, ale aj v Českej republike, kde je aj na stránke Českej angiologickej spoločnosti

ČLS JEP. Aktuálne je najpredávanejšou knihou vydavateľstva Raabe.

Nová monografia **Angiológia 2 pre všeobecných lekárov – Artériológia** je zameraná na diagnostiku a manažment orgánovovaskulárnych artériových ischemických chorôb, predovšetkým končatinocievnych artériových chorôb, s ktorými sa praktickí všeobecní lekári v praxi často stretávajú. Orgánovocievne (orgánovovaskulárne) artériové ischemické choroby – srdcovocievne (kardiovaskulárne) choroby, mozgovocievne (cerebrovaskulárne), končatinocievne (extremitovaskulárne), obličkovocievne (renovaskulárne; nefrovaskulárne), pohľavnocievne (genitovaskulárne), brušné (splanchnikovaskulárne) najmä črevnociievne (mezentériointestínokolonovaskulárne), pľúcnicievne (bronchopulmovaskulárne), kostnokĺbovosvalovocievne (osteotrombomuskulovaskulárne), očnéocievne (okulovaskulárne), ušnicievne (otovaskulárne), kožnicievne (dermovaskulárne), zubnicievne (stomatovaskulárne) a ďalšie artériové orgánovovaskulárne choroby sú dôležitou

manifestáciou systémovej aterosklerózy a iných artériových chorôb cievneho systému (arterioskleróza/arteriolonekróza/arteriolokalcinóza; diabetická makroangiopatia; diabetická mikroangiopatia; Mönckebergova medioskleróza/mediokalcinóza; arteritídy - vaskulitídy; kompresívne artériové syndrómy; fibromuskulárna dysplázia artérií; cystická degenerácia adventície artérií; artériová trombóza; artériová embólia/tromboembólia; traumatické a posttraumatické arteriopatie; fyzikálne arteriopatie; chemické a toxické arteriopatie; iatrogénne oklúzie artérií; diskcia artérií; anomálie priebehu artérií; komplikovaná artériová aneurizma; artériovo-vénová fistula a ďalšie zriedkavejšie choroby). V knihe sa analyzujú kľúčové klinicko-etiológicko-anatomico-patofyziologické (CEAP) aspekty a manažment končatinovocievnych artériových ischemických chorôb (projekt CIEVY – Cielené vysvetľovanie

cievnych chorôb).

Profesor Gavorník aj v tejto druhej časti, Angiológia 2 pre všeobecných praktických lekárov – Artériológia, zužitkoval svoje vyše štyridsaťročné klinické a praktické liečebnopreventívne, pedagogické a vedeckovýskumné aktivity na Prvom angiologickom pracovisku (PAP) II. internej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LF UK) a Univerzitnej nemocnice v Bratislave (UNB), ktoré založil roku 1974. Monografia je v celkovom rozsahu 174 strán, text je prehľadne členený, dobre sa číta, doplnený je 3 obrázkami a 32 tabuľkami, v literatúre je 617 literárnych odkazov zahraničných i slovenských autorov, vyše tretina je z ostatného roku. Veľmi cenný je zoznam skratiek, symbolov a slovník. Podstatné časti textu knihy vychádzajú z už oponovaných a recenzovaných publikácií autora a spolupracovníkov a z publikovaných dokumentov (gui-

delines) Angiologickej sekcie Slovenskej lekárskej komory (AS SLK), ktorá roku 2014 oslávila 20. výročie svojho založenia. Okrem primárnej cieľovej skupiny všeobecných praktických lekárov je kniha určená nielen pre pregraduálne štúdiom študentov lekárskej fakulty, ale aj pre postgraduálne špecializačné štúdiom a celoživotné kontinuálne lekárske vzdelávanie (CME) najmä internistov, angiológov, kardiológov, neuroológov, angiochirurgov, intervenčných vaskulárnych rádiológov a iných špecialistov, ktorí sa venujú aj cievnyim chorobám.

Keďže cievne choroby sa týkajú prakticky každej lekárskej špecializácie i nelekárskych medicínskych špecializácií, knihu odporúčam nielen všetkým lekárom, ale aj všetkým vysokoškolským zdravotníckym pracovníkom.

Prof. MUDr. Zoltán Mikeš, DrSc.
zoltan.mikes@centrum.sk

Recenzia

Alena Furdova a Miron Sramka: Uveal malignant melanoma and stereotactic radiosurgery Intraocular uveal melanoma and one-day session stereotactic radiosurgery at linear accelerator

LAP LAMBERT Academic Publishing: Saarbrücken, 2014, 183 s.
ISBN: 978-3-659-61042-4

Námetom tejto aj v medzinárodnom meradle ojedinelej knižnej monografie je oboznámenie odbornej verejnosti s možnosťami a postupmi najmodernejšou liečbou primárneho malígneho nádoru – melanómu uveálneho traktu očnej gule. Je to aplikácia stereotaktickej radiochirurgie v klinickej praxi oftalmoonkológii.

Publikácia je výsledkom spolupráce dvojice renomovaných odborníkov: oftalmológa so zameraním na oftalmoonkológiu a onkológa špecialistu na stereotaktickú radiochirurgiu. Vzhľadom na vysokú aktuálnosť námetu, rukopis publikácie prijal a na vydanie do tlače v anglickom jazyku pripravilo renomované zahraničné vydavateľstvo – Akademické vydavateľstvo LAP LAMBERT.

Monografia pripravená v papierovej väzbe má celkovo 183 strán, dokumentovaná je 93 inštruktívnymi čiernobielymi obrázkami a 6 tabuľkami. V rozsiahlej, veľmi aktuálnej literatúre je 269 citácií. Popri oboznámení s aplikáciou a možnosťami stereotaktickej radiochirurgie všeobecne, predkladá vlastné postupy a výsledky z viacročných skúsenosti v liečebnej praxi pri jej aplikácii v oftalmoonkológii. Je pritom zdôraznená nevyhnutnosť spolupráce onkológov a oftalmológov v prístupe k liečbe melanómu uveálneho traktu očnej gule.

Obsahovo je publikácia rozdelená do 6 kapitol. Po úvode je stručne charakterizovaný problém malígneho melanómu uveálneho traktu. Prvá kapitola (s 9 – 26) uvádza prehľad rozvoja tumorov v uvey. Druhá kapitola (s. 26 – 60) je venovaná klasifikácii, výskytu, epidemiológii, prognostických aj imunologických aspektov melanómu uvey. V tretej kapitole (s. 61 – 68) sú uvedené diagnostické možnosti vnútroočných melanómov. Následná štvrtá kapitola (s. 68 – 94) predkladá prehľad doterajších metód liečby malígneho melanómu uvey.

Princípy a praktické problémy stereotaktickej radiochirurgie sú rozvedené v piatej kapitole (s. 95 – 158). Prítom v prvej časti kapitoly (s. 99 – 103) sa uvádzajú všeobecne postupy výpočtov a technické postupy použitia stereotaktickej radiochirurgie v medicínskej praxi. Mimoriadne dôležité sú údaje uvedené v druhej časti kapitoly (s. 103 – 158), venované výsledkom použitia stereotaktickej radiochirurgie na základe retrospektívnej analýzy v dokumentácii Kliniky oftalmológie LF UK a UN v Bratislave. Popri indikácii, sú tu uvedené aj technické postupy a možnosti využitia stereotaktickej radiochirurgie s imobilizáciou očnej gule v rámci jednoduchovej chirurgie. Vlastné výsledky zahŕňujú hodnotenie

súboru 84 pacientov liečených v rokoch 2001 – 2008 resp. 40 pacientov liečených v rokoch 2009 – 2011.

Prítom sú porovnané vlastné výsledky po enukleácii s výsledkami liečby aj komplikáciami stereotaktickej radiochirurgie. V diskusií sú porovnané tieto výsledky s údajmi z literatúry. Po operácii boli pacienti dispenzarizovaní na oftalmo onkologickej ambulancii Očnej kliniky UN v Bratislave. Zdôrazňuje sa prítomnosť skutočnosti, že výsledkom liečby malígneho melanómu uvey stereotaktickou radiochirurgiou je možnosť nielen zachovať očné guľu morfológicky ale aj užitočné videnie postihnutého oka.

V šiestej záverečnej kapitole (str. 159) sú veľmi stručne zhrnuté mechanizmy a súvislosti s aplikáciou a pôsobením jonizujúceho žiarenia pri malígnych melanómoch uvey.

Jazykovo je monografia je napísaná jasne a zrozumiteľne. Plne vyhovuje potrebám oftalmológov, resp. oftalmo onkológov. Vzhľadom na uvedenie technických postupov aplikácie stereotaktickej radiochirurgie všeobecne v oftalmológii a špeciálnych postupov aplikácie v oftalmoonkológii publikácia môže byť značným prínosom aj pre odborníkov hraničných medicínskych a vedeckých oblastí, resp. pre ďalších záujemcov zaoberajúcich sa problematikou liečby nádorových ochorení.

Nákup publikácia je možný priamo u vydavateľa na e-mail adrese: inf@lap-publishing.com.

Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc.
emeritný profesor

Klinika oftalmológie LF UK v Bratislave

Predstavujeme nové knihy

Vladislav Zikmund: Za – myslenia. Úvahy, eseje, fragmenty, verše

Vydavateľstvo F, Pro mente sana: Trenčín, 2014, 146 strán

Pred krátkym časom troch rokov sme sa na našich stránkach stretli prvýkrát s dielom prof. VI. Zikmunda *Za- myslenia*. Knižné dielo nám stručne ale veľmi výstižne predstavil prof. P. Kukumberg: „Dielo sa neopiera o žiadne vzory, ale dáva na papier svoju vlastnú pretavenú múdrosť o najkomplikovanejších vzťahoch tela a duše, a to v precíznych líštách životnej prezieravosti a skúsenosti. Zatiaľ čo prieniky do duše z pera profesora Žuchu boli presne fokusované sondy, predkladaný spisok má širší záber, často s otvorenými otázkami a len s naznačenými názormi pisateľa. Tolerantná múdrosť a takt prof. Zikmunda, jeho štylistická exaktnosť, precíznosť a elegancia a čistý „domáci“ slovník zaujme vnímavého vysokoškolača, ale prínúti ku konfrontácii s vlastným „svetonázorom“ i skúseného odborníka či vzdelaného laika.“

Po týchto slovách mi nedalo, aby som si dielo dôkladne nepreštudoval. A aby som dostal zodpovedané aj nevyzvedané otázky, prof. Zikmund vydáva rozšírenú verziu 1. vydania, kde na prvotné otázky poskytuje odpovede a burcuje myseľ k otázkam nadstavbovým, otázkam, ktoré vyplývajú z vlastného „za- myslenia“.

Autor vedie čitateľa kľukatými a strmými cestami za poznaním seba samého cielene a premyslene. Nezodpovedateľné zodpovedáva vhodne zaradeným veršom. Pozornosť, ktorá uhasína na zložitých definujúcich termínoch klinickej psychológie, či neurovedeckého pohľadu vzkriesi

zaradením takých kapitol ako pravda, rozum a nerozum, paranormálne javy, etika a mravnosť, viera a náboženstvo, či celej kapitoly VI. O živote (ľudský život, čas, kvalita života, hľadanie šťastia, krása, zmysel života, cesta a cieľ), ale aj VII. Zákutia života (slová, psychika a politické správanie, homosexualita), VIII. Medicína (zdravie, hranice medicíny, pacient, placebo, magické alternatívy medicíny), IX. Za – myšlienky a X. Niekoľko veršov. V týchto kapitolkách autor ponúka ucelený filozofický i prakticky overený pohľad na život, dielo, na zmysel života. Nachádza jednoduché a čisté odpovede na základné otázky, ktoré si človek kládol, kladie a iste aj bude klásť v budúcnosti.

Príroda sa dáva človeku spoznávať. Človek využíva vo svoj prospech - niekedy aj sám proti sebe - prírodné zákony. Už dávno neplatí, že pri poznávaní je človek obmedzený svojimi zmyslami. Je dôležité byť pripravený na nové vstupy, impulzy, nové súvislosti a nové zákonitosti. Prof. Zikmund otvára naše zmysly pre ich prijímanie, buduje schopnosť „nové a nepoznané“ prijímať. V knižke *Za- myslenia* sa autor zaoberá vzťahmi medzi psychikou a mozgom. Otvára túto donedávna tabu tému pre laikov tým, že predkladá čitateľovi doslova popularizačnú publikáciu. Chce vychovať čitateľa, aby si sám bol schopný vyberať z ponuky informácií tie, ktoré môžu byť prospešné a ktoré nie. Je ako lekár mimoriadne citlivý na

zneužívanie ochorenia človeka na jeho oklamanie a podvod. Ostro bojuje proti nepodloženým, pseudovedeckým a tzv. alternatívnym liečebným postupom, včítane mágie, rôznych energií ap. Medzi slobodou informácií a ochranou človeka pred poškodzujúcimi „službami“ sa vytvoril priestor na výnosné zavádzanie.

Všetky kapitolky tejto vzácnej knižky spája niť, ktorá do zmysluplnej koncepcie života, filozofie, ktorá je definíciou človeka, jeho sveta a jeho zmyslu života. Táto pevná niť je utkaná zo zrelosti autora, z jeho múdrosti, slovného kumštu a nepostradateľného nadhľadu. Jednotlivé kapitoly sú ako dejstvá, z ktorých vyžaruje autorov rozhlád, láskavosť a tolerancia. Takéto state môže vytvoriť len zrelý, hlbavý a citlivý človek – lekár a zároveň psychiater, psychológ a filozof, všetko v jednej osobe...

Prof. Zikmund nementoruje, nepouča. Čitateľ sám hľadá svoje riešenia – správne pre neho samého. Po prečítaní knižky má čitateľ dobrý pocit, že porozumel daným informáciám, že ich prijal za svoje, že pozná cestu, po ktorej kráča. Autor odovzdáva čitateľovi to najdôležitejšie posolstvo, posolstvo o večnej téme – o *zmysle života!* Aj túto vetu som si požičal od prof. Kukumberga, pretože je pravdivá a svedčí o diele vzácneho človeka prof. Zikmunda.

Knižku odporúčam do pozornosti každému, kto chce hľadať, kto chce spoznávať a kto chce nájsť a porozumieť nielen iným, ale aj sám sebe.

Marián Bernadič
Odborný redaktor MM SLS

Predstavujeme nové knihy

Mozolová, D., Dallos, T.: Detská reumatológia v obrázkoch

Solen: Bratislava, 2013, 73 s.

V knižnej edícii Meduca vydavateľstva Solen vyšla nevelká, no obsahom mimoriadne bohatá knižka, ktorá prináša klinické skúsenosti detskej reumatologičky D. Mozolovej nielen z reumatologickej ambulancie a výskumného laboratória, ale aj bohatej pedagogickej praxe na klinike. Didaktický rámec dopĺňa inštruktívny fotografický materiál, ktorý autorka pripravila so spoluautorom knihy T. Dallosom.

Hlavným cieľom knižnej publikácie je prispieť k diferencovaniu systémových chorôb spojiva. Diagnóza „reumatizmu“ vedie často k diferencovaniu cez mnohé iné medicínske disciplíny,

pričom sa prelínajú poznatky internej medicíny, neurológie, ortopedie, psychiatrie, imunológie a i. Táto mnohorakosť dáva reumatológii punc interesantnosti, robí ju zaujímavou až fascinujúcou. Moderná reumatológia je práve takýmto interdisciplinárnym charakterom dobrým príkladom žiaducej tímovej spolupráce (Wagenhäuser, 1984).

Autori sa venujú v samostatných kapitolách juvenilnej idiopatickej artritide (s. 11-26), juvenilnému systémovému lupus erythematosus (s. 27-34), juvenilnej dermatomyozitíde (s. 35-38), juvenilnej sklerodermii (s. 39-44), vaskulitidám

a chorobám kože a podkožia (s. 45-52), ďalším nozologickým jednotkám (s. 53-68). Text je doplnený 90 farebnými obrázkami, ktoré presne charakterizujú jednotlivé chorobné stavy a prejavy základného ochorenia. Knižka je vlastne akýmsi „klinickým miniatlasom detskej reumatológie“. V závere je knižná publikácia doplnená anglickým a slovenským súhrnom a stručnými charakteristikami autorov.

Predloženú publikáciu hodnotím ako mimoriadny počín, ktorý by mohol byť príkladom pre ďalších klinických pracovníkov, aby zozbierali a vydali svoje životné skúsenosti z oblasti svojej klinickej práce pre poučenie a postgraduálne vzdelávanie svojich nasledovníkov. Knihu odporúčam nielen pre reumatológov, ale aj pre detských lekárov, internistov, kožných lekárov, neurológov a ďalších, ktorí sa stretávajú s pacientmi postihnutými reumatickými ochoreniami. Kniha môže byť mimoriadne užitočná aj pre študentov medicíny, a to s osobitným zreteľom na inštruktívny a veľmi cenný fotografický materiál.

Prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.

Recenzia knihy

Anna Remková, Milan Remko: Antitrombotiká v klinickej praxi

Vydavateľstvo Samedí: Bratislava, 2014, 318 strán, ISBN 978-80-970825-8-1

Na knižnom trhu sa objavila cenná a aktuálna publikácia *Antitrombotiká v klinickej praxi* od dvoch významných osobností v oblasti hemostazeológie – prof. A. Remkovej a prof. M. Remka.

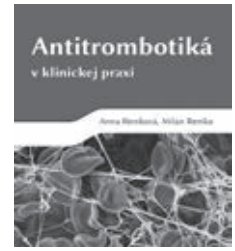
Antitrombotiká predstavujú veľmi rozsiahlu farmakoterapeutickú skupinu, ktorá sa neustále rozširuje o nové lieky a ich indikácie. Zároveň ide o oblasť, v ktorej naďalej prebieha intenzívny predklinický aj klinický výskum. Antitrombotiká patria v súčasnosti k najdôležitejším liekom v každodennej klinickej praxi, hlavne pri kardiovaskulárnych ochoreniach. Antitrombotická prevencia a liečba má multidisciplinárny charakter. Používa sa vo všetkých odboroch internej medicíny, v neurológii, onkológii, ale aj v chirurgických disciplínach, gynekológii a pôrodníctve. Je preto potrebné, aby sa lekári a aj iní zdravotnícki pracovníci priebežne oboznamovali s novými poznatkami v tejto dynamicky sa rozvíjajúcej oblasti.

Je pre nás mimoriadne potešujúce, že sa odbornej verejnosti v súčasnosti dostáva do rúk významná pomôcka, ktorá môže slúžiť nielen na orientáciu v zložitej problematike antitrombotík, ale je aj praktickým návodom na ich klinické používanie. Ide o knižnú pu-

blikáciu z pera dvojice slovenských autorov, vysokoškolských profesorov, ktorá podáva komplexný a systematický prehľad súčasných možností antitrombotickej prevencie a liečby. Táto publikácia obsahuje všetky najdôležitejšie údaje o antitrombotikách, rozoberá kľúčové aspekty ich historického vývoja, výskumu, chemickej štruktúry, mechanizmu pôsobenia až po ich samotnú klinickú aplikáciu a indikácie. Popri základných informáciách sa sústreďuje predovšetkým na nové, najaktuálnejšie poznatky a zachytáva tak hlavné súčasné farmakoterapeutické trendy v tejto oblasti.

Publikácia je rozdelená do 9 kapitol. Úvodná (1) kapitola sa venuje klasifikácii antitrombotík, ďalšie sa venujú (2) protidoštičkovej liečbe, (3) heparínu a nefrakcionovanému heparínu, (4) heparínom s nízkou molekulovou hmotnosťou, (5) parenterálnym antikoagulanciam druhej generácie, (6) konvenčnej perorálnej antikoagulačnej liečbe – antagonistom vitamínu K, (7) novým perorálnym antikoagulanciam, (8) fibrinolytikám a (9) výskumu a vývoju antitrombotík. V knihe sa zdôrazňuje neustály rozvoj tejto skupiny liekov, pričom autori poukazujú aj na výzvy do budúcnosti. Jej súčasťou sú mnohé tabuľky a originálne obrázky. Širšie

spracovanie problematiky antitrombotík je v slovenskej odbornej literatúre prvotinou, nanajväč bolo doteraz len dodatkom publikácií venovaných farmakológii alebo niektorým klinickým disciplinám.

Dielo *Antitrombotiká v klinickej praxi* v podobe knižnej publikácie je vhodné najmä pre internistov, kardiológov, angiológov a hematológov, pre špecialistov v rôznych iných klinických odboroch, pre študentov medicíny pregraduálneho aj postgraduálneho stupňa, pre začínajúcich lekárov v príprave na špecializáciu, pre klinických farmakológov a farmaceutov, na doplnenie poznatkov pre lekárov v teoretických disciplínach, ako aj pre iných zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa zaujímajú o túto multidisciplinárnu problematiku.

Záverom blahoželáme autorom k úspešnému dielu a želáme veľa nadšených čitateľov, ktorí v tejto cennej publikácii nájdu množstvo dôležitých informácií.

Doc. MUDr. Viera Fábryová, CSc., mim. prof.
Nemocnica sv. Michala, Bratislava

Recenzia

Ladislav Hegyi, Štefan Krajčík: Geriatría pre praktického lekára (3. vydanie)

Herba: Bratislava, 2015.

Autorský kolektív skúsených autorov si zvolil problematiku starnutia a staroby, ako aj chorôb tejto populácie. Potešujúce je, že ide už o tretie doplnené vydanie. Autori prepracovali niektoré časti knihy a doplnili ju novými poznatkami. Kniha je napísaná zrozumiteľným jazykom a štýlom, vhodným najmä pre lekárov prvého kontaktu, pre sestry, ale aj pre študentov vysokých škôl medicínskeho a ošetrovateľského zamerania, ako aj pre odborníkov v tejto oblasti a v neposlednom rade aj pre laickú verejnosť. Informácie o starom človeku v zdraví a v chorobe a procesy starnutia pomáha zvládnuť manažment starostlivosti o seniorov. Na nákladoch v zdravotníctve sa podieľa výraznou

mierou skupina seniorov.

Monografia spĺňa požiadavky na obsahovú a formálnu stránku a správne zvolenou formou rozširuje oblasť odbornej literatúry v tejto problematike, pričom môže slúžiť aj ako vysokoškolská učebnica pre lekárske a zdravotnícke smery štúdia.

Odborná úroveň učebných textov je zabezpečená teoretickými znalosťami a najmä praktickými skúsenosťami autorského kolektívu. Monografia *Geriatría pre praktického lekára* je zrozumiteľne koncipovaná.

Je členená na 5 častí – z toho v prvej časti je zakomponovaný aj úvod. V druhej časti sú základy gerontológie, teoretickej, klinickej

a sociálnej. Venuje sa starnutiu populácie, ale aj základom geriatrického ošetrovateľstva, rehabilitácie a prevencii v geriatрии. V tretej časti sú symptómy a syndrómy patologického starnutia, ako sú imobilita, poruchy výživy, opuchy, kašeľ, poruchy spánku, pády, dekubity a najmä geriatrický maladaptívny syndróm a sociálne syndrómy. Štvrtá rozsiahla časť je venovaná najčastejším chorobám vo vyššom veku, ktoré majú najväčší podiel na chorobnosti a úmrtnosti starších ľudí. V piatej časti je odporúčaná literatúra a informácie o autoroch.

Didaktická úroveň je daná aj skutočnosťou, že v monografii sú vhodne zvolené a zaradené početné tabuľky a prehľadné obrázky.

Predkladaná monografia autorského kolektívu Hegyi, Krajčík: *Geriatría pre praktického lekára* – jej tretie doplnené vydanie – patrí medzi potrebné diela v slovenskej odbornej literatúre. Ďalšie informácie možno nájsť na www.herba.sk.

Doc. MUDr. Štefánia Moricová, PhD., MPH

Kronika Monitoru medicíny SLS

Blahoželáme jubilantom 2015

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti blahoželá členom Slovenskej lekárskej spoločnosti k životnému jubileu. Váží si ich aktivity, ktoré vykonávajú na princípe dobrovolnosti v rámci členstva v jej organizačných zložkách a vo volených funkciách.

Prajeme všetkým, aby dosahovali vo svojej odbornej, vedeckej a pedagogickej práci stále dobré výsledky, aby sa mohli tešiť z dobrého zdravia a aj naďalej sa podieľať na plnení poslania a cieľov Slovenskej lekárskej spoločnosti, predovšetkým na rozvoji a zvyšovaní kvality ďalšieho sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

ZOZNAM JUBILANTOV – rok 2015

Jubileum / Meno	Titul
95	
Darmová Jozefína	MUDr.
Sarsunová Magda	Prof. RNDr., PhMr., DrSc.
Zelník Ján	MUDr.
90	
Kokolevská Alžbeta	MUDr.
Medzihradský Ladislav	MUDr.
Parvanov Vendelín	MUDr.
Pilcová Olga	MUDr.
Prunyi Emil	MUDr., CSc.
Rattaj Július	MUDr.
Schiller Tibor	MUDr.
Smolková Darina	MUDr.
Trančík Ján	Doc. MUDr., CSc.
Zikmund Vladislav	Prof. MUDr., DrSc.
Žitňan Dušan	Doc. MUDr., DrSc.
80	
Sršňová Klára	Doc., MUDr., CSc.
Šrámeková Edita	MUDr., CSc.
Tibenský Tibor	MUDr.
Tlučková Irena	MUDr.
Turcsanyi Ladislav	MUDr.
Zvarová Eleonóra	MUDr.
80	
Augustinová Alexandra	MUDr.
Balázová Anna	MUDr., CSc.
Bazarová Viola	MUDr.
Bitter Karol	MUDr., CSc.
Bobovnický Július	MUDr.
Bohuš Branislav	Prof., MUDr., CSc.
Burianová Božena	MUDr.
Centový Otto	MUDr.
Čársky Jozef	Prof. RNDr., CSc.
Čierniková Svetlana	MUDr.
Čunderlík Ján	MUDr.
Fabuš Stanislav	MUDr.
Fedurčák Ján	MUDr.
Guba Barnabáš	MUDr.
Halasová Antonia	MUDr.
Hanzl František	MUDr.
Harmanová Irma	MUDr.
Harsanyi Miloš	MUDr.
Hnilica Peter	Doc., MUDr., CSc.
Hrabčáková Agáta	MUDr.
Chlumská Alena	Doc., MUDr., CSc.
Jaroš František	MUDr., CSc.
Javorský Ivan	MUDr.
Kalenská Jolana	MUDr.
Karaková Vilma	MUDr.
Kohlerová Svetlana	MUDr.
Kordoš Pavol	MUDr.
Kravčáková Adela	MUDr.
Krissová Mária	MUDr.
Krišák Anton	MUDr.
Laciová Anna	MUDr.
Látal Jirí	Prof., MUDr., Ph.D.
Mišíková Želmíra	Doc., MUDr., CSc.
Pavelková Anna	PhMr.
Petru Eduard	MUDr.
Rovderová Edita	MUDr.
Slažáková Viera	MUDr.
Šašinka Miroslav	Prof., MUDr., DrSc.
Šeban Ján	MUDr., CSc.
Šimaljáková Alena	MUDr.

Žažandkák Vendelín	MUDr., CSc.	Lukačín Štefan	Prof., MUDr., CSc.
Vadovičová Agnesa	MUDr.	Makaiová Gizela	MUDr.
Vallová Ida	PhMr.	Marušiak Dobroslav	MUDr.
Valtyniová Mária	MUDr.	Matyó Ladislav	MUDr.
Zacharová Marta	MUDr.	Medlíková Emília	MUDr.
Zlatoš Jozef	Prof., MUDr., DrSc.	Melichová Anna	MUDr.
Zorvan Jozef	MUDr.	Melník Michal	MUDr.
Žernovický František	Doc., MUDr., CSc.	Michaličková Júlia	MUDr.
Žila Ján	MUDr.	Mikeš Zoltán	Prof., MUDr., DrSc.
75		Mikulová Eva	MUDr.
Babjak Miron	MUDr.	Mokrás Miloš	MUDr., CSc.
Baculáková Veronika	MUDr.	Molnárová Valéria	MUDr.
Bártová Mária	MUDr.	Motil Elo	MUDr.
Bendžala Juraj	MUDr.	Ohrablová Mária	MUDr.
Benická Valéria	MUDr.	Ondraská Margita	PhMr.
Beregszaszi Tibor	MUDr.	Orság Juraj	MUDr.
Bielik Erich	MUDr.	Parihuzová Emília	MUDr.
Blahová Alžbeta	MUDr.	Paškan Ján	Doc., MUDr., CSc.
Borovská Anna	MUDr.	Philadelph Ivan	MUDr.
Brežná Mária	MUDr., CSc.	Piovarčiová Brigita	MUDr.
Brozmanová Mária.	MUDr.	Procházka Jozef	MUDr.
Buociková Magda	MUDr.	Raganová Irena	MUDr.
Ceizelová Libuša	Doc., MUDr., DrSc.	Rajecký Jozef	MUDr.
Cupák Jindřich	PhDr.	Rayman Juraj	MUDr.
Čonka Ladislav		Reptiš Vladimír.	MUDr.
Danišková Edita	MUDr.	Richterová Eva	MUDr.
Danková Zlatica		Rubaninský Fedor	MUDr.
Danys Juraj	MUDr., CSc.	Sedláčková Mária	MUDr.
Dluholucký Svetozár	Prof., MUDr., CSc.	Slaninková Eva	MUDr.
Drobný Ivan	MUDr.	Slezák Ján	Prof., MUDr., DrSc.
Focko Gustáv	MUDr.	Stančíková Mária	Ing., CSc.
Gajdoš Ivan	MUDr.	Styková Anna	MUDr.
Gedeonová Eva	MUDr.	Szigetiová Elena	MUDr.
Genčík Andrej	Doc., MUDr., RNDr., CSc.	Szilagyiová Jolana	MUDr.
Gurycová Darina	Doc. RNDr., CSc.	Šebík Marián	MUDr.
Halamková Katarína	MUDr.	Šmondrk Jozef	Doc., MUDr., CSc.
Hanušiak Rudolf	MUDr.	Štencl Ján	Prof., MUDr., CSc.
Hazuchová Eva.	MUDr.	Štovčík Michal	MUDr.
Hegyiová Mária	MUDr.	Šulcová Margaréta	Prof., MUDr., Ph.D.
Hladík Matej	MUDr., CSc.	Švec Ondrej	MUDr.
Holomáň Marián	Doc., MUDr., CSc.	Švec Pavel	Prof., MUDr., DrSc.
Holomáňová Anna	Doc., MUDr., CSc.	Tóth Štefan	MUDr.
Holuby Viliam	MUDr.	Trnková Edita	MUDr.
Hranaiová Magdaléna	MUDr.	Uhrová Anna	MUDr.
Hudák Štefan	MUDr.	Valko Rastislav	Ing.
Hundáková Mária	MUDr.	Vargová Eva	MUDr.
Jakubíková Natália	MUDr.	Zelina Miron	Prof., PhDr., DrSc.
Jankulová Eva	MUDr., CSc.	Zlatoš Ladislav	Prof., MUDr., DrSc.
Janoška Stanislav	MUDr.	Žiláková Eva	MUDr.
Kalitz Alexander	MUDr.	70	
Klembusz Koloman	MUDr.	Adamkovičová Magda	MUDr.
Kneppo Peter	Prof., Ing., DrSc.	Anda Jozef	MUDr.
Koprda Vasil	Prof. Ing., DrSc.	Antalová Mária	MUDr.
Kováč Roman	Doc., MUDr., Ph.D.	Antolová Kvetoslava	MUDr.
Kováčová Magda	Doc., MUDr., CSc.	Augustin Eduard	MUDr.
Koza Ivan	Prof., MUDr., DrSc.	Badová Eleonóra	MUDr.
Krajčovičová Stanislava	MUDr.	Bakaiová Juliana	MUDr.
Krezeová Eva	MUDr.	Bakoš Emil	Prof., MUDr., CSc.
Kriška Milan	Prof., MUDr., DrSc.	Baliková Alžbeta	MUDr., CSc.
Ksinanová Anna	MUDr.	Banghová Zuzana	MUDr.
Kupčová Biserka	MUDr.	Bartúnek Anton	RNDr.
Kusinová Felicita	MUDr.	Belan Ivan	MUDr.
Lehotská Eva	MUDr.	Benečová Kamila	MUDr.
Leščáková Anna	MUDr.	Benedik Roman	MUDr., CSc.
Lisý Ľubomír	Prof., MUDr., DrSc.	Benešová Ľubica	MUDr.
Lošonský Štefan	MUDr.	Beňovská Ľudmila	Mgr.
Lukáč Jozef	MUDr., CSc.	Bicková Mária	MUDr.

Bista Emil	MUDr.	Mikláňková Stanislava	MUDr.	Waltzer Ivan	MUDr.	Dókuš Karol	MUDr.
Božeková Lýdia	MUDr., CSc.	Miklós Zoltán	MUDr.	Záborská Elena	MUDr.	Dolinská Slávka	MUDr.
Cigerová Jarmila	MUDr.	Milian Juraj	MUDr.	Zacharová Eliška	MUDr.	Dologová Jolana	PhMr.
Cvečková Ľubica	MUDr.	Minarovičová Oľga	MUDr.	Zacharovská Ivica	MUDr.	Dombrovský Peter	MUDr.
Čaplová Tatiana	Doc., MUDr., CSc.	Močiliaková Alžbeta	MUDr.	Zimmer Karol	MUDr.	Dragijský Peter	MUDr.
Černák Andrej	Prof., MUDr., DrSc.	Morský Jozef	MUDr.	Zúberová Magdaléna	MUDr.	Drančík František	MUDr.
Červenková Daniela	MUDr.	Murínová Mária	MUDr.			Dravecká Mária	MUDr.
Divinec Dušan	MUDr.	Mydlo Jozef	MUDr.	65		Drozda Dušan	MUDr.
Droppová Ľudmila	MUDr.	Navarová Jana	Ing., CSc.	Adamovičová Mária	MUDr.	Dubčák Juraj	MUDr.
Džopko Michal	MUDr.	Niepel Jaromír	MUDr.	Almásyová Barbora	Mgr.	Dudová Anna	MUDr.
Fabušová Odoná	MUDr.	Nyitrayová Klára	MUDr.	Babjaková Eva	MUDr.	Dukát Andrej	Prof., MUDr., CSc.
Feketeová Otilia	MUDr.	Nyulassyová Viera	MUDr.	Bačík Milan	MUDr.	Đurík Jozef	MUDr.
Ferková Mária	MUDr.	Ocilková Anna	MUDr.	Bachratý Augustín	MUDr.	Fargašová Jadwiga	Doc. PharmDr., PhD.
Filandová Jarmila	MUDr.	Olexová Alžbeta	MUDr.	Bajtošová Anna	MUDr.	Feldmár Tibor	MUDr.
Galanda Miroslav	Prof., MUDr., CSc.	Orbanová Zuzana	MUDr.	Balogová Valéria	MUDr.	Ferančíková Zuzana	MUDr.
Gindl Peter	MUDr.	Palcovičová Viola	MUDr.	Bančej Benjamin	MUDr.	Fiala Jozef	MUDr.
Gogová Eva	MUDr.	Palovčíková Marta	MUDr.	Bánhegyi Andrej	MUDr.	Ficková Mária	RNDr., CSc.
Grác Peter	MUDr.	Paule Jozef	MUDr.	Barak Radovan	MUDr.	Forbátová Hedviga	MUDr.
Halmiová Jarmila	MUDr.	Perglerová Márie	Ing.	Bardiiovský Vladimír	MUDr.	Frič Dušan	MUDr., PhD.
Hollý Karol	MUDr.	Petrušová Tatiana	MUDr.	Bárdoš Augustín	MUDr.	Fulmeková Magdaléna	Doc. RNDr., CSc.
Holomáň Karol	Prof., MUDr., CSc.	Pichler Bohumil	MUDr.	Barnová Alžbeta	MUDr.	Funiaková Soňa	MUDr.
Hottmarová Anna	MUDr.	Pokorná Helena	MUDr.	Bartko Ján	MUDr.	Fuzáková Marcela	MUDr.
Husovská Gabriela	MUDr.	Polek Pavol	MUDr.	Bartók Dušan	MUDr.	Gadušová Mária	MUDr.
Hyben Branislav	MUDr.	Poleková Oľga	MUDr.	Bátorová Angelika	Doc., MUDr., PhD.	Garbár Marián	PhDr.
Chudá Vlasta	Mgr.	Pristašová Eva	MUDr., PhD.	Bauer František	Prof., MUDr., PhD.	Gašpar Tibor	MUDr.
Jadyová Tamara	MUDr.	Prokipčák Peter	MUDr.	Baumannová Lívia	MUDr.	Gerincová Mária	MUDr.
Jagla Fedor	MUDr., CSc.	Rakická Ivetta	MUDr., CSc.	Belica Miroslav	MUDr.	Gerzeni Juraj	MUDr.
Jakuš Jozef	MUDr.	Rechtorík Rudolf	MUDr.	Benca Pavol	MUDr.	Gnothová Elvira	MUDr.
Jánošíková Katarína	MUDr.	Rohoňová Valéria	MUDr.	Beňovská Mariana	MUDr.	Golian Jozef	MUDr.
Javorková Jana	MUDr.	Rovderová Nadežda	MUDr.	Berč Alexander	Doc., MUDr., CSc.	Grančai Daniel	Prof. RNDr., CSc.
Javorková Oľga	MUDr.	Rybár Dušan	MUDr.	Bernát Ján	MUDr.	Greškovič Jozef	MUDr.
Kadrlíková Agáta	MUDr.	Sabo Ján	MUDr.	Bezeková Mariana	MUDr.	Groččíková Mária	MUDr.
Kaminská Lýdia	MUDr.	Santová Zuzana	MUDr.	Bičej Ján	MUDr.	Guller Ladislav	RNDr., CSc.
Karaffová Božena	MUDr.	Sárená Mária	MUDr.	Bielichová Emília	MUDr.	Haková Helena	MUDr.
Khaled Talostan	MUDr.	Sinay Gregor	MUDr.	Bilšáková Angela	MUDr.	Halecký Jozef	MUDr.
Kiss Ján	MUDr.	Skivrova Eliška	MUDr.	Bíroš Peter	MUDr., PhD.	Hargaš Ernest	MUDr.
Kiš František	MUDr.	Slaboňová Marta	MUDr.	Bírová Alena	MUDr.	Hassan Mahmoud	MUDr.
Klačková Marta	MUDr.	Slunečková Marie	MUDr.	Blahunka Rudolf	MUDr.	Haváčová Eva	MUDr.
Koladová Mária	MUDr.	Szilagyiová Mária	Prof., MUDr., CSc.	Blanáriková Zora	MUDr., CSc.	Havlirová Blažena	MUDr.
Kolesárová Anna	MUDr.	Szoldová Katarína	MUDr.	Bodnárová Mária	MUDr.	Havrilla Jozef	MUDr.
Korčok Július	MUDr.	Szolnokiová Gizela	MUDr.	Bojo Milan	MUDr., MPH	Herdický Peter	MUDr.
Kossonová Eva	MUDr.	Šantová Mária	MUDr.	Bosmanová Helena	MUDr.	Heretik Anton	Prof., PhD., CSc.
Košta Peter	MUDr.	Šebok Karol	MUDr.	Brezová Daniela	MUDr.	Herchelová Andrea	MUDr.
Kotryová Mária	MUDr.	Šimko Štefan	MUDr., CSc.	Brezovský Ján	MUDr.	Hiklová Matilda	MUDr.
Kováčová Eva	PhMr.	Šimková Alena	MUDr.	Bridík Marián	MUDr.	Hlucová Eva	MUDr.
Koval Štefan	Prof., MUDr., PhD.	Škopcová Mária	MUDr., CSc.	Bruncková Elena	RNDr.	Hlavačková Mária	MUDr.
Krč -Turbová Zuzana	MUDr.	Šoltýsová Edita	MUDr.	Bujala Pavol	MUDr.	Hollá Darina	MUDr.
Krišťufek Peter	Prof., MUDr., CSc.	Štefaňáková Tatiana	MUDr.	Buliščák Peter	MUDr.	Homzová Eva	MUDr.
Križ Marián	MUDr., PhD.	Štefanovič Rudolf	MUDr., CSc., MPH	Bundová Žofia	MUDr.	Honzátková Zuzana	RNDr., CSc., MBA
Kukumberg Peter	Prof., MUDr., PhD.	Šulla Igor	Prof., MUDr., DrSc.	Butašová Mária	MUDr.	Hozlářová Marta	MUDr.
Kunay Imrich	MUDr.	Švantnerová Ľubica	MUDr.	Cibiček Jaroslav	MUDr.	Hrčka Rudolf	MUDr., CSc.
Lachová Beáta	MUDr.	Tilandyová Darina	MUDr.	Cigánik Miroslav	MUDr.	Hriňáková Izabela	MUDr.
Lapošová Ida	MUDr.	Tkáč Andrej	MUDr.	Čarnoká Tatiana	MUDr.	Hromec Juraj	Prof., MUDr., CSc.
Lisá Valéria	MUDr.	Tomčíková Kvetoslava	RNDr.	Čentíková Viera	MUDr.	Hubočan Pavol	MUDr., PhD., MPH
Lorencová Anna	MUDr.	Trejbal Dušan	Prof., MUDr., CSc.	Čörgöová Marta	MUDr.	Hudák Miroslav	MUDr.
Lucová Marta	MUDr.	Tvrďá Dagmar	MUDr.	Čtvrtlíková Renáta	MUDr.	Hudcovský Pavol	MUDr.
Lukáč Gracian	MUDr.	Urbanová Jarmila	MUDr.	Čunderlík Peter	MUDr.	Chamulová Ľudmila	MUDr.
Magdín Dušan	MUDr.	Ťrgeová Mária	MUDr.	Čunderlíková Eleonóra	MUDr.	Chandoga Ján	Doc., MUDr., CSc.
Macháčová Jela	MUDr.	Vajda Ján	MUDr.	Čunderlíková Mária	Paedr.	Chmelová Veronika	MUDr.
Mančíková Marta	MUDr.	Vitková Mária	Doc. RNDr., PhD.	Danielová Mária	MUDr.	Chovanová Viera	MUDr.
Marcinčáková Mária	MUDr.	Vitková Zuzana	Doc. RNDr., CSc.	Danihel Ľudovít	Prof., MUDr., PhD.	Chudík Alexander	MUDr.
Maresch Peter	MUDr., CSc.	Vlachovská Viera	MUDr.	Danko Ján	Prof., MUDr., PhD.	Ilenčík Marián	MUDr.
Margetáková Mária	MUDr.	Vojtko Milan	MUDr.	Demečko Daniel	MUDr.	Jamborová Eulália	MUDr.
Martinovičová Oľga	MUDr.	Volárová Helena	RNDr.	Demečková Eva	MUDr.	Janegová Barbora	MUDr.
Marušiaková Darina	MUDr.	Volleková Anna	Doc. RNDr., CSc.	Dianišková Mária	MUDr.	Javorková Gabriela	MUDr.
Matejková Drahomila	MUDr.	Votrubová Anna	MUDr.	Dinisová Božena	MUDr.	Juhász Peter	MUDr.
Mihalíková Agnesa	MUDr.	Vozárová Irena	MUDr.	Díhopolček Pavol	MUDr., PhD.	Jurgová Eva	MUDr., CSc.
Michelková Regína	MUDr.	Wágnerová Danuta	MUDr.	Dobiáš Viliam	Doc., MUDr., PhD.	Jurnecková Helena	MUDr.

Jursová Mária	MUDr.	Machajdík Vladimír	MUDr.	Salmáš Zdenko	MUDr.	Vozár Pavol	MUDr.
Jutka Karol	MUDr.	Mareček Juraj	MUDr.	Sauka Cyril	MUDr., Ph.D.	Vrabcová Hana	RNDr.
Kafková Margita	MUDr.	Markvartová Dagmar	MUDr.	Selecká Zlatica	MUDr.	Výrosteková Vanda	MUDr., CSc.
Karamanová Monika	MUDr.	Marošová Anna	PharmDr.	Schmotzer Ladislav	RNDr.	Winklerová Marta	MUDr.
Karlubíková Alžbeta	MUDr.	Martinčok Dušan	Doc., MUDr., CSc.	Sitár Ján	MUDr., Ph.D.	Zahradník Ivan	RNDr., CSc.
Katusčák Igor	MUDr., CSc.	Masaryk Ján	MUDr.	Sivošová Viera	MUDr.	Zálešáková Jana	MUDr.
Keckéssová Zlatica	MUDr.	Maslo Milan	MUDr.	Slivová Helena	MUDr.	Zborovjanová Mária	MUDr.
Kertesz Adam	MUDr.	Mašura Jozef	Prof., MUDr., CSc.	Smetanová H.	MUDr.	Zemanová Viera	MUDr.
Kilvadyová Božena	MUDr.	Matejková Darina	MUDr.	Smik Peter	MUDr.	Zimanová Tamara	MUDr.
Klačanský Juraj	Prof., MUDr., CSc.	Mechírová Eva	Prof., MUDr., CSc.	Soliarová Anna	MUDr.	Zimmermannová Juliana	MUDr.
Klepanec Jozef	MUDr.	Mihál Andrej	MUDr.	Somora Martin	MUDr.	Zitrický František	MUDr.
Kľoc Ján	MUDr., Ph.D.	Mihálová Mária	MUDr.	Spišák Vladimír.	MUDr.	Zongora Jaroslav	MUDr.
Kmetová Miroslava	MUDr.	Michalíková Ľubica	MUDr.	Stach Marián	MUDr.	Zongorová Zuzana	MUDr.
Knappková Hedviga	MUDr.	Mikuláš Juraj	MUDr., CSc.	Stanko Tomáš	MUDr.	Zužič Ján	MUDr.
Knotková Helena	MUDr.	Mikurčík Erich	MUDr.	Starzyková Viera	MUDr.	Žideková Eva	MUDr.
Kolenčíková Anna	MUDr.	Mišovicová Nadežda	Doc., MUDr., CSc.	Straka Michal	MUDr., CSc.	Židovský Alexander	MUDr.
Kollár Ján	MUDr.	Mlichová Mária	MUDr.	Suchá Terézia	MUDr.	Žitňanská Mária	MUDr.
Kollárová Eva	MUDr.	Molnár Ján	MUDr.	Sýkorová Anna	MUDr.		
Kollárová Margita	MUDr.	Murgašová Zuzana	MUDr., Ph.D.	Szolnoková Eva	Mgr.	60	
Kollerová Miroslava	MUDr.	Nemčíková Ľubomíra	MUDr.	Šamudovská Viera	MUDr.	Abaffy Vladislav	MUDr.
Komada Jozef	MUDr.	Nemesová Katarína	MUDr.	Šándor Fedor	MUDr.	Adamec Miroslav	MUDr.
Kondrlíková Gabriela	MUDr.	Neradová Zuzana	MUDr.	Šicková Henrieta	MUDr.	Alakša Vincent	MUDr.
Konečný Jozef .	MUDr.	Nováková Katarína	MUDr.	Šimák Ladislav	MUDr.	Albrecht Severín	MUDr.
Kopecká Katarína	MUDr., Ph.D.	Oberleová Mária	MUDr.	Šimková Alexandra	MUDr.	Almayehu Habte Michael	Prof., MUDr., CSc.
Koperdanová Viera	MUDr.	Olexa Ján	MUDr.	Šimšík Dušan	Prof., Ing., Ph.D.	Amcha Emil	MUDr.
Kořinková Viera	Doc., MUDr., CSc.	Ondriaš František	Doc., MUDr., CSc.	Šlosárová Marta	MUDr.	Andilová Viera	MUDr.
Kossárová Klára	MUDr.	Orság Ján	MUDr.	Špálek Katarína	MUDr.	Andrašina Igor	Doc., MUDr., CSc.
Kostolný Imrich	MUDr.	Oslejová Elena	RNDr.	Špaňár Július	MUDr.	Andrašínová Mária	MUDr.
Košút Ladislav	MUDr.	Osuská Oľga	MUDr.	Špirková Jana	MUDr.	Arendárčik František	MUDr.
Koteles Štefan	MUDr.	Ozabalová Ľudmila	Doc., PhDr., Ph.D.	Štefániková Zuzana	MUDr., CSc.	Arnoldová Eva	MUDr.
Kotrán Milan	Doc., MUDr., CSc.	Packán Tibor	MUDr., Ph.D.	Štefek Milan	Ing., CSc.	Babál Pavel	Prof., MUDr., CSc.
Kovács László	Prof., MUDr., DrSc., MPH	Pačuta Miroslav	MUDr.	Štric Martin	MUDr.	Babincová Hilda	MUDr.
Kováč Eugen	MUDr.	Pačutová Kristína	MUDr.	Štrpková Božena	PhMr., MPH	Bagiová Renáta	MUDr., Mgr.
Kozár Miroslav	MUDr.	Palajová Lýdia	MUDr.	Štúr Igor	MUDr.	Bajčík Dušan	MUDr.
Kozárová Slávka	MUDr.	Pálffy Karol	MUDr.	Štúrová Darina	MUDr.	Bajtoš Štefan	MUDr.
Krajčík Štefan	Prof., MUDr., CSc.	Pardubská Mária	MUDr.	Šulajová Anna	MUDr.	Bakoš Jozef	MUDr.
Krajčírová Mária	MUDr.	Pastorek Stanislav	MUDr.	Šutiak Ladislav	MUDr., CSc.	Balážiová Jarmila	MUDr.
Krak Jozef	MUDr., MPH	Paulovič Daniel	MUDr.	Švehlík Ján	MUDr.	Balážová Adriana	MUDr.
Kravecová Margita	RNDr.	Pavlačík Jaroslav	MUDr.	Švidraňová Marta	MUDr.	Banyi Ján	MUDr.
Krekán Ján	MUDr.	Pelachová Eva	MUDr.	Švirík Ján	MUDr.	Belaček Jozef	MUDr., CSc.
Kresánek Jaroslav	Prof., MUDr., Ph.D.	Peterková Mária	MUDr.	Talan Vladimír	MUDr.	Belašič Michal ml.	MUDr.
Kristová Viera	Prof., MUDr., CSc.	Petrovský Dušan	MUDr.	Tatár Miloš	Prof., MUDr., CSc.	Belay Girma	MVDr., CSc.
Križan Stanislav	MUDr.	Piatriková Elena	MUDr.	Tatárová Anna	MUDr.	Beňacka Jozef	MUDr., Ph.D.
Križanová Eva	MUDr.	Pobeha Ján	MUDr.	Tesák Martin	MUDr.	Bencová Anna	MUDr.
Kubala Ján	MUDr.	Podhradský Juraj	MUDr.	Točková Katarína	MUDr.	Benetinová Jana	MUDr.
Kubalíková Emilia	MUDr.	Podoláková Elena	MUDr.	Trembecká Gabriela	MUDr.	Benko Alexander	MUDr.
Kubek Alex	MUDr.	Podolinská Daniela	MUDr.	Trnka Ján	Doc., MUDr., CSc.	Beňo Jozef	MUDr.
Kuboňová Katarína	RNDr., CSc.	Poláčková Marcela	MUDr.	Tropková Viera	MUDr.	Beňušková Andrea	PhDr.
Kukla Kazimír	MUDr.	Pontúch Peter	Prof., MUDr., CSc.	Turček Karol	Doc., MUDr., CSc.	Bercík Arpád	MUDr.
Kulichová Gizela	MUDr.	Poprac Alexander	MUDr.	Tvarožková Ľudmila	MUDr.	Bertóková Mária	MUDr.
Kušíková Mária	RNDr.	Porubská Miluše	MUDr.	Uhlíriková Hana	MUDr.	Bezáková Drahoslava	MUDr.
Lenčová Anna	MUDr.	Potocký Peter	MUDr.	Uhrínová Eva	MUDr.	Bielik Ján	Doc., MUDr., CSc.
Lepej Ján	Doc., MUDr., CSc.	Pravda Ľudovít	MUDr., CSc.	Urbanová Daniela	MUDr.	Bilanin Miroslav	MUDr.
Levkaničová Mária	MUDr.	Prečinský Peter	MUDr.	Urvayová Alena	MUDr.	Bindasová Galina	MUDr.
Lipčák Štefan	MUDr.	Prekop Marián	MUDr.	Vanatková Elena	MUDr.	Bindasová Magdaléna	MUDr.
Lisá Estera	MUDr.	Prištic Ivan	MUDr.	Vančík Juraj	MUDr., CSc.	Bindasová Milota	MUDr.
Lisý Andrej	MUDr.	Prokipčáková Marta	MUDr.	Vaško Ján	MUDr.	Bittarovská Eva	MUDr.
Litvinová Jana	MUDr.	Pružinec Vlastimil	MUDr.	Vaško Kamil	MUDr.	Blahovec Jozef	PharmDr.
Lojdllová Marta	MUDr.	Pundová Lýdia	MUDr., CSc.	Vaškova Lívia.	MUDr.	Bocko Pavel	MUDr.
Lokša Viliam	MUDr.	Rak Ján	MUDr.	Vavřík Juraj	MUDr.	Bodnár Jozef	MUDr.
Lokšenincová Mária	MUDr.	Regulová Gertrúda	MUDr.	Veľas Jozef	MUDr.	Bodnárová Natália	MUDr.
Lorenz Emanuel	MUDr.	Reinhardt Štefan	MUDr.	Velický Vladimír	MUDr.	Boldizsár Ján	MUDr.
Luchava Milan	MUDr.	Reinprecht Peter	MUDr.	Veselá Ľudmila	MUDr.	Both Ladislav	MUDr.
Ľuptáková Silvia	MUDr.	Rieglová Lýdia	MUDr.	Vindiš Ján	MUDr.	Brašeňová Daniela	PhDr.
Mačičková Tatiana	RNDr., CSc.	Rohaľová Eva	MUDr.	Vnenčáková Klára	MUDr.	Bretz Alojz	PhMr., MPH
Madarová Ľudmila	MUDr., CSc.	Rybajanský Viliam	MUDr.	Vogl Štefan	MUDr.	Brindáková Silvia	RNDr.
Magát Peter	RNDr.	Sádovská Oľga	MUDr.	Vojtková Eva	PhDr.	Broďáni Dušan	MUDr., Ph.D.
Magnerová Eva	MUDr.	Sádovský Oliver	MUDr., CSc.	Volmutová Dagmar	MUDr.	Budayová Jana.	MUDr.

Buranovská Danka	MUDr.	Gašparetzová Ida	MUDr.	Jaloviarová Mária	MUDr.	Krehlík Milan	MUDr.
Bušovská Jana	MUDr.	Gašparík Alexander	MUDr.	Janáková Daniela	MUDr.	Kremeňová Mária	MUDr.
Cífraničová Mária	MUDr.	Gašpariková Terézia	MUDr.	Jančová Daniela	MUDr.	Krilová Anna	MUDr.
Cimová Erika	MUDr.	Gažovičová Alexandra	MUDr.	Jančulová Viera	MUDr.	Krištofik Albert	MUDr.
Clementis Juraj	MUDr.	Gecík Karol	MUDr.	Jászberényiová Slávka	MUDr.	Krištofiková Danica	MUDr.
Cséplő Zsófia	MUDr.	Gerlich Ladislav	MUDr.	Jeleníková Jarmila	MUDr.	Kružliaková Elena	MUDr.
Czebriková Vierošlava	MUDr.	Gibalová Eva	MUDr.	Jesenský Tomáš	MUDr.	Kuba Pavel	MUDr.
Czikorová Mária	PharmDr.	Glasnák Stanislav	MUDr.	Ježíková Anna	MUDr.	Kubovčík Bohuslav	MUDr.
Czöveková Eva	MUDr.	Golisová Kvetoslava	MUDr.	Ježová Eva	MUDr.	Kubranský Peter	MUDr.
Čaplová Ľubica	MUDr.	Gombošová Anna	MUDr., CSc.	Jurčíková Luba	MUDr.	Kucko Vladimír	MUDr.
Čechová Margita	MUDr.	Gulfa Ľubomír	MUDr.	Jurkovič Emil	MUDr.	Kučera Jozef	MUDr.
Černý Roman	MUDr.	Guleja Bernard	MUDr.	Kadlicová Katarína	MUDr.	Kuchta Pavol	MUDr.
Červenčík Karol	MUDr.	Gvozdjaková Mária	MUDr., MPH	Kaletová Viera	MUDr.	Kuchtová Helena	MUDr.
Čiderová Alica	RNDr.	Gyuttmentová Anna	MUDr.	Kalinová Eva	MUDr.	Kulanková Jana	MUDr.
Čuláková Soňa	MUDr.	Hajduová Mária	MUDr.	Kalinová Katarína	Mgr.	Kulíková Eva	MUDr.
Čunderlíková Eva	MUDr.	Halák Daniel	MUDr.	Kalivodová Eva	MUDr.	Kundrát Ivo	MUDr.
Ďaďan Jozef	MUDr.	Haláková Noemi	MUDr.	Kanátová Nadežda	MUDr.	Kuníková Gabriela	MUDr.
Danningerová Svatava	MUDr.	Halmová Ľubomíra	MUDr.	Kanianská Danica	MUDr.	Kurajdová Tatiana	MUDr.
Debreová Marianna	MUDr.	Hančulák Jozef	MUDr.	Kanková Alena	MUDr.	Kurila Ján	MUDr.
Dekyská Jana	MUDr.	Hančuláková Darina	MUDr.	Karaffiová Anna	MUDr.	Kurucz Ján	MUDr.
Demmer Ivan	MUDr.	Hanesová Marta	MUDr.	Karaš Jozef	MUDr., MPH	Kušnír Marián	MUDr.
Dianiška Jozef	Ing.	Harmaňoš Marián	MUDr.	Karpenko Sergej	MUDr.	Kvačková Mária	MUDr.
Dobrotková Milada	Ing.	Hatala Róbert	Prof., MUDr., CSc.	Karvaj Marián	MUDr.	Kyselová Blažena	MUDr.
Dráb Peter	MUDr.	Havranová Erika	MUDr.	Kassovicová Marta	MUDr.	Labudová Katarína	MUDr.
Drábik Vladimír	MUDr.	Hecht Peter	MUDr.	Kátrová Eva	MUDr.	Lacková Eva	MUDr., PhD.
Drličková Viera	MUDr., CSc.	Henzelyová Eva	MUDr.	Kemková Daniela	MUDr.	Lackovičová Dana	MUDr.
Drobčo Ján	MUDr.	Herbáček Imrich	MUDr.	Kénesy František	MUDr.	Lajčiaková Zuzana	MUDr.
Drobná Alexandra	MUDr.	Hermanová Eva	MUDr.	Kern Marián	MUDr.	Lalinský Jozef	MUDr.
Druneková Katarína	MUDr.	Hlavčák Peter	MUDr., CSc.	Kertys Pavol	MUDr.	Laudová Olga	MUDr.
Držíková Mária	MUDr.	Hlivaková Mária	MUDr.	Kitka Miroslav	Prof., MUDr., CSc.	Legiňová Ľubica	MUDr.
Dudášová Jana	MUDr.	Holán Michal	MUDr.	Kitková Mária	MUDr.	Lenzová Dana	MUDr.
Dudíková Anna	MUDr.	Holéczy Pavol	Doc., MUDr., CSc.	Kittel Vladimír	MUDr.	Lesayová Helena	MUDr.
Duchovná Karla	MUDr.	Holešová Darina	MUDr.	Klein Koloman	MUDr.	Leščišinová Helena	MUDr.
Dupkalová Tamara	MUDr.	Honková Jelena	MUDr.	Klembarová Lívia	MUDr.	Leško Jozef	MUDr.
Ďurčanská Eva	MUDr.	Hornák Ján	MUDr.	Klepancová Daniela	MUDr.	Licková Mária	MUDr.
Ďurišová Dagmar	MUDr.	Horváth Ľudovít	MUDr.	Klimčík Juraj	MUDr.	Lopatníková Viera	MUDr.
Ďurovcová Eva	MUDr.	Horváth Štefan	MUDr.	Klinovská Zlatica	MUDr.	Lordová Katarína	MUDr.
Dzúrová Jarmila	MUDr.	Horváthová Adela	MUDr.	Knežová Eva	MUDr.	Lošonská Olga	MUDr.
Džodla Pavol	MUDr.	Hostynová Elena	MUDr.	Kocúrová Alena	PharmDr.	Lourensová Valéria	MUDr.
Džuganová Zlatica	MUDr.	Hošťacká Ľubica	PhMr.	Kohúteková Alžbeta	MUDr.	Macko Ladislav	MUDr.
Džunková Terézia	MUDr.	Hovanová Mária	MUDr.	Kohútová Erika	MUDr.	Macková Tatiana .	MUDr.
Faithová Mária	MUDr.	Hrehorovská Milena	MUDr.	Kochanová Helena	MUDr.	Magera Martin	MUDr.
Fajčík Peter	MUDr.	Hríbiková Daniela	MUDr.	Koiš Daniel	MUDr.	Majlingová Janka	MUDr.
Fajčíková Tatiana	MUDr.	Hrivnáková Alena	MUDr.	Kollár Jozef	MUDr.	Malicher Michal	MUDr.
Farkaš Peter	MUDr.	Hucková Anna	MUDr.	Kollárik Vladimír	MUDr.	Marcin Marian	MUDr.
Farkašová Mária	MUDr.	Hudačko Štefan	MUDr.	Kollárová Ľubica	MUDr.	Marko Milan	MUDr.
Fašura Ľudovít	PhMr.	Hudák Michal	MUDr., MPH	Konderlová Jarmila	MUDr.	Marušková Anna	MUDr.
Fečík Miroslav	MUDr.	Hudáková Anna	MUDr.	Kopřiva Miroslav	MUDr.	Matejovič Ivan	MUDr.
Fedorko Viliam	PharmDr.	Hudáková Beáta	MUDr.	Korcsogová Helena	MUDr.	Matišovská Mária	MUDr.
Fedorová Mária	MUDr.	Hudcovský Jozef	MUDr.	Korček Jozef	Doc., MUDr., PhD.	Matulayová Mária	MUDr.
Fejsák Dušan	MUDr.	Hudečková Henrieta	Prof., MUDr., PhD., MPH	Korec Ladislav	MUDr.	Matušková Tatiana	MUDr.
Feketeová Anna	MUDr.	Hulaj Metod	MUDr.	Koreň Ján	MUDr.	Mazúchová Eva	MUDr.
Fekiačová Elena	PharmDr.	Hulkoová Beata	MUDr.	Kosorin Dominik	MUDr.	Mazúrová Darina	MUDr.
Ficek Robert	MUDr.	Huttmanová Anna	MUDr.	Košárová Mária	MUDr.	Mečiar Peter	MUDr.
Figlarová Beata	MUDr.	Chlebová Magdaléna	MUDr.	Košecká Gabriela	MUDr.	Medzihorská Jana	MUDr.
Fľak Jozef	MUDr.	Chovanová Jaroslava	MUDr.	Kotusová Božena	MUDr.	Messingerová Miroslava	Mgr.
Fomincev Nikolaj	MUDr.	Chudá Danica	MUDr.	Kováč Ľudovít	MUDr.	Mičko Karol	MUDr.
Frajtová Ľuboslava	MUDr.	Chudá Marta	MUDr.	Kovačič Karol	MUDr.	Mihalčíková Eva	MUDr.
Franková Eva	MUDr.	Chudíková Viera	MUDr.	Kováčik Viktor	MUDr.	Michalcová Lýdia	MUDr.
Frečerová Klára	MUDr.	Chytilová Alena	PharmDr.	Kovačíková Darina	MUDr.	Michálek Ladislav	MUDr.
Fric Ján	MUDr.	Ignác Ján	MUDr.	Kováčová Bohuslava	MUDr.	Minčík Ivan	Doc., MUDr., PhD.
Fuchsová Ida	Mgr.	Ilaš Miroslav	MUDr.	Kovalčíková Alexandra	MUDr.	Mirrosay Ladislav	Prof., MUDr., DrSc.
Gabrhel Jozef	MUDr., CSc.	Iliev Ilija	MUDr.	Kovalík František	MUDr.	Mišánik Ladislav	MUDr.
Gábriš Ľubomír	MUDr.	Issam Bou Ezeddine	MUDr.	Kozová Božena	MUDr.	Mitacz Karol	MUDr., PhD.
Gajdoš Juraj	MUDr.	Jablonická Magdaléna	MUDr.	Kožíšek Dušan	MUDr.	Mladonická Miroslava	MUDr.
Galasová Gabriela	MUDr.	Jakabová Ľubica	MUDr.	Krajčiová Viera	MUDr.	Mlynarčík Šimon	MUDr.
Gallová Margita	MUDr.	Jakubec Ivan	MUDr., PhD.	Králiková Ľubica	MUDr.	Mlynarčíková Viera	MUDr.
Garan Senková Anna	MUDr.	Jakubíková Klára	MUDr.	Krbaťa Jaromír	MUDr.	Mojžiš Ján	Prof. MVDr., CSc.

Molčan Tibor	MUDr.	Radomská Mária	MUDr.	Šupík Otto	MUDr.	Alkhoury Ihsan	MUDr., CSc.
Molnár Peter	MUDr.	Radzová Zuzana	MUDr.	Šuška Jozef	MUDr.	Andraško Vitalij	MUDr.
Molnárová Eva	MUDr.	Raganová Kristína	MUDr.	Švajlenová Anna	MUDr.	Antal František	Mgr.
Molnárová Mária	MUDr., Ph.D.	Raková Emília	MUDr.	Švec Martin	MUDr.	Augustínová Mária	MUDr.
Morihladková Viera	MUDr.	Repáčová Ľubomíra	MUDr.	Švecová Božena	MUDr.	Augustinský Bohuslav	MUDr.
Mozola Karol	MUDr.	Repárová Oľga		Šventová Agáta	MUDr.	Ayazi Hashim	MUDr.
Mozolová Zlatica	MUDr.	Repisčáková Eva	MUDr.	Takáčová Mária	MUDr.	Bajanová Eva	PhDr.
Mukenšnabl Petr	MUDr.	Rexová Friederike	MUDr.	Takátsová Georgína	MUDr.	Baková Ľubica	MUDr.
Munková Viera	MUDr.	Rimková Emília	MUDr.	Tanečka Stanislav	RNDr.	Baloghová Darína	PhMr., MPH
Murgašová Dagmar	MUDr.	Rosochová Ivana	MUDr.	Tarabčák Igor	MUDr.	Beďačová Alena	MUDr.
Nagy Július		Rozinová Ľubica	MUDr.	Terpová Jolana	MUDr.	Behúlová Darína	MUDr., Ph.D.
Nagy Štefan	MUDr.	Rusnáková Helena	MUDr.	Tkáčik Jozef	MUDr.	Belicová Zita	Ing.
Nagyová Beáta	MUDr.	Rusznay František	MUDr.	Tóbková Marika	MUDr.	Belková Viera	MUDr.
Nagyová Dana	MUDr.	Sabo Marián	MUDr.	Tokarciková Gabriela	MUDr.	Bendiková Anna	MUDr.
Nemcová Dana	MUDr.	Sabol Viktor	MUDr.	Tomeková Laura	MUDr.	Bendžalová Kellnerová Žofia	PharmDr.
Nemčovič Vladimír	MUDr.	Santová Ivana	MUDr.	Tormášiová Mária	MUDr., Ph.D.	Beniak Juraj	MUDr.
Némethová Eva	MUDr.	Satinská Viera	MUDr.	Tóth Róbert.	MUDr., Ph.D.	Beniaková Lýdia	MUDr.
Novosadová Helena	MUDr.	Savin Sergej	MUDr.	Tóthová Mária	MUDr.	Benkovský Ivan	Ing., CSc.
Očková Viera	MUDr.	Segiňáková Cecília	MUDr.	Tóthová Marta	MUDr.	Berešová Petronela	MUDr.
Olekšáková Tatiana.	MUDr., CSc.	Seifertová Jarmila	MUDr.	Trizma Ivan	MUDr.	Bernáthová Alena	Mgr.
Olexová Oľga	MUDr.	Selecká Mária	MUDr.	Turanová Júlia	MUDr.	Bevilaquová Štefánia	MUDr.
Ondrášiková Alena	MUDr.	Seligová Jana	MUDr.	Turcerová Mária	MUDr.	Biľová Nataša	MUDr.
Ondrusová Jana	MUDr.	Semján Juraj	MUDr.	Uhríková Oľga	MUDr.	Blahút Ivan	MUDr.
Ondrušová Mílada	MUDr.	Schusterová Mária	MUDr.	Vaculiková Alena	MUDr.	Blochák Peter	MUDr.
Oralková Darína	MUDr.	Schwarz Emil	MUDr.	Vachalcová Mária	MUDr.	Bognárová Eva	MUDr.
Oravkinová Irina	MUDr.	Sinčáková Viera	MUDr.	Valášková Tatiana	MUDr.	Bognerová Katarína	MUDr.
Orlický Vít	MUDr.	Sirota Rudolf	MUDr.	Valentová Anna	MUDr.	Bohačík Vladimír	MUDr.
Pajor Ján	MUDr.	Sirotný Eduard.	MUDr.	Varga Alexander	MUDr.	Boháčová Ingrid	MUDr.
Palenčárová Marianna	RNDr.	Skladaný Ladislav	MUDr.	Vargová Daniela	MUDr.	Bojtárová Eva	MUDr., Ph.D.
Palinská Soňa	MUDr.	Slamková Janka	MUDr.	Vargová Mária.	MUDr.	Borovanová Alena	MUDr.
Palková Kristína	MUDr.	Slezák Ondrej	MUDr.	Varholík Jozef	MUDr.	Borský Imrich	MUDr.
Palušová Alžbeta	MUDr.	Slezáková Lujza	MUDr.	Vasilenková Alena	RNDr.	Borzová Sylvia	MUDr.
Pappová Helena	RNDr.	Sotáková Božena	MUDr.	Vavrová Katarína	MUDr.	Brenišin Peter	MUDr.
Pappová Jana	MUDr.	Stachá Jana	Mgr.	Vereš Ladislav	MUDr.	Brnušák Jozef	MUDr.
Paučulová Klára	MUDr.	Staňáková Drahoslava	MUDr.	Vigasová Milena	MUDr.	Bulejčík Ján	MUDr.
Paulovičová Oľga	MUDr.	Stanislavova Klaudia	MUDr.	Vladárová Markéta	Doc., PhDr., Ph.D., MPH	Bunová Barbora	PaedDr., Ph.D.
Pavlíková Alíca	MUDr.	Stareková Anna	MUDr.	Vnenčáková Eva	MUDr.	Buršíková Želmíra	MUDr.
Pčolová Alena	MUDr.	Staškova Alena	MUDr.	Vojtková Mária	MUDr.	Ceconiková Jarmila	MUDr.
Petejová Dagmar	MUDr.	Stegena Bartolomej	MUDr.	Volentierová Zdena	MUDr.	Cingel Vladimír	MUDr., Ph.D.
Péter Ondrej	MUDr.	Stoklasová Gabriela	MUDr.	Vongreyová Helena	MUDr.	Cvečko Boris	MUDr.
Peteríková Daniela	MUDr.	Suchý Miroslav	MUDr.	Vykukelová Terézia	MUDr.	Čellárová Beáta	MUDr.
Petráková Eva	MUDr.	Surovka Ivan	MUDr.	Vyletelová Edita	MUDr.	Čolláková Katarína	MUDr.
Petráš Ľubomír	MUDr.	Szabadošová Eva	MUDr.	Zahorjan Domicián	MUDr.	Čuchran Peter	MUDr.
Petrenko Martin	MUDr., CSc.	Szabóová Agáta	MUDr.	Zacharová Zuzana	PhDr.	Čulka Peter	MUDr.
Petrík Ján	MUDr.	Šalgová Oľga	MUDr.	Zajacová Anna	MUDr.	Čupka Eduard	MUDr.
Petrík Jozef	MUDr.	Šandriková Vilija	MUDr.	Záňová Mária	MUDr.	Čupková Eva	MUDr.
Petríková Helena	MUDr.	Šatalová Eva	MUDr.	Zásadová Anna	RNDr.	Dančová Zlata	MUDr.
Petrovská Beáta	MUDr.	Šebeková Katarína	Doc., MUDr., DrSc.	Zátková Alžbeta	MUDr.	Daňová Judita	MUDr.
Pfefferová Alena	MUDr.	Šimko Peter	Prof., MUDr., CSc.	Zbyňovský Július	MUDr., MPH	Dašková Soňa	MUDr.
Pinter Ľuboš	MUDr.	Šimková Edita	MUDr.	Zelenayová Danica	MUDr.	Dedinská Eva	MUDr.
Pjonteková Marta	MUDr.	Šimková Jana	MUDr.	Zervanová Zuzana	MUDr.	Direrová Ľubov	MUDr.
Pleško Bohuslav	Ing.	Širanec Alojz	MUDr., Ph.D.	Zidzik Ján	MUDr.	Dlugoš Štefan	MUDr.
Podracká Ľudmila	Prof., MUDr., CSc.	Šišáková Mária	MUDr.	Zita Ľubomír	MUDr.	Domonkoš Etelka	MUDr.
Poláček Pavol	MUDr.	Škodáčková Mária	MUDr.	Zmeko Štefan	MUDr.	Drlíčková Gabriela	MUDr.
Polák Štefan	Doc., MUDr., Ph.D.	Škultéty Ján	Doc., MUDr., CSc.	Zolobaničová Zlatica	MUDr.	Dubaj Milan	MUDr.
Poliáčiková Iveta	MUDr.	Šmajdová Mária	MUDr.	Zúbeková Beáta	MUDr.	Dúbrava Martin	Doc., MUDr., CSc.
Poliaková Monika	MUDr.	Šorf Miroslav	MUDr., CSc.	Žabková Jana	Bc.	Dudášová Irena	MUDr.
Popluhár Juraj	MUDr., Ph.D., MBA	Špačinská Tatjana	MUDr.	Žáková Ľubica	MUDr.	Dudinský Igor	MUDr.
Porjandová Božena	RNDr.	Šrámková Drahomíra	Mgr.	Železkov Peter	MUDr.	Dudriková Helena	MUDr.
Prachárová Katarína	MUDr.	Štanclová Gabriela	MUDr.	Žeňuch Ján	MUDr.	Duchoň Vladimír	MUDr.
Prekop Milan	PharmDr.	Šteňová Jana	MUDr.	Žigová Ludmila	MUDr.	Duchoňová Silvia	MUDr.
Preščáková Silvia	RNDr.	Štrbáková Marta	MUDr.	Žikavská Tatiana	MUDr.	Dupejová Beáta	MUDr.
Priečinská Lýdia	MUDr.	Štuller Peter	MUDr.	Žilinek Viliam	MUDr., CSc.	Đurčová Tatiana	MUDr.
Príkazsky Vladimír	MUDr.	Šucová Anastázia	MUDr.	Žilinková Mária	MUDr.	Dzadík Milan	MUDr.
Prívarová Mária	MUDr.	Šuchová Ľubica	MUDr., Ph.D.	Žilová Emília	Mgr.	Dzadiková Mária	MUDr.
Prokopovič Peter	MUDr.	Šujanová Alena	MUDr.			Elbertová Alíca	MVDr.
Pružincová Eleonóra	MUDr.	Šumská Viera	MUDr.			Elišová Alena	MUDr.
Puklušová Mária	MUDr.	Šupicová Ľubica	MUDr.			Fabčín Jaroslav	MUDr., Ph.D.

Fedorová Jana	Ing., PhD.	Kostelničáková Daniela	MUDr.	Okálová Viera	PharmDr.	Štetinová Tamara	MUDr., PhD.
Ferko Jozef	MUDr.	Kostková Mária	PharmDr.	Ondrejka Juraj	MUDr.	Števlík Ján	MUDr.
Ferková Božena	PaedDr.	Košťanová Zina	MUDr.	Ondříšková Ľubica	MUDr.	Šufliarska Sabina	MUDr., PhD.
Filkor Ján	MUDr.	Kottmann Tibor	MUDr.	Oppenbergerová Ingrid	MVDr.	Šufliarsky Jozef	MUDr.
Flochová Emília	MUDr.	Kováčsová Katarína	MUDr.	Orság Miroslav	MUDr.	Švihlová Gabriela	Ing.
Fogašová Iveta	MUDr.	Králik Ján.	MUDr.	Osif Vladimír	MUDr.	Švihrová Viera	Doc., MUDr., CSc.
Folosová Iveta	MUDr.	Kralinský Karol	Prof., MUDr., PhD.	Ostrihon Vladimír	MUDr.	Tarabčáková Daniela	MUDr.
Fulopová Alena	MUDr.	Kráľová Ľubuška	MUDr.	Outrata Richard	MUDr.	Tarabová Valéria	MUDr.
Gaborčíková Dagmar	Mgr.	Kravčák Jaroslav	MUDr.	Ovšáková Dagmar	MUDr.	Tkáčová Ružena	Prof., MUDr., DrSc.
Gábris Viliam	MUDr.	Krbilová Gabriela	MUDr.	Pastrnáková Emília	MUDr.	Tomková Soňa	MUDr., PhD.
Galád Ján	MUDr.	Krčméry Vladimír	Prof., MUDr., DrSc.	Pavlušová Milada	MUDr.	Tóthová Alžbeta	MUDr.
Galajda Peter	Prof., MUDr., CSc.	Krešáková Dagmar	MUDr.	Péčiová Darina	MUDr.	Trenčianska Alena	MUDr.
Gallová Alena	MUDr.	Krivošíková Zora	RNDr.	Peprný Mirko	MUDr.	Turská Jela	MUDr.
Galová Eva	PaedDr.	Kročáková Jana	MUDr.	Petro Ján	MUDr.	Tutterová Mária	MUDr.
Gažová Dana	Ing.	Kucková Ľudmila	MUDr.	Pohančaníková Janka	MUDr.	Tvrďá Dagmar	MUDr.
Gendiarová Dagmar	MUDr.	Kuczmannová Anika	PharmDr.	Polák František	MUDr.	Ujháziová Dáša	MUDr.
Gerbocová Emília	MUDr.	Kuchárik Oktavian	MUDr.	Popracová Katarína	MUDr.	Ušáková Jana	MUDr.
Glasa Jozef,	Prof. MUDr., CSc., PhD.	Kukula Peter	MUDr.	Pribilincová Zuzana	MUDr., CSc.	Valachová Iveta	MUDr.
Glatzová Zuzana	MUDr.	Kunik Peter	MUDr.	Prokopová Ivana	MUDr.	Vanková Iveta	MUDr.
Gráfová Beáta	MUDr.	Kupcová Iveta	MUDr.	Prostredný Michal	MUDr.	Vargová Zuzana	MUDr.
Grešíková Monika	MUDr.	Kuštár Vladimír	MUDr.	Púčiková Magdaléna	MUDr.	Vašo Alexander	MUDr.
Hajdáková Viera	MUDr.	Kuvíková Lýdia	MUDr.	Puskáčová Judita	MUDr., PhD.	Velecká Mária	MUDr.
Hajdúk Igor	MUDr.	Kvalténí Roman	MUDr.	Rafayová Alíca	MUDr.	Veľk Ľubomír	MUDr., PhD.
Hasilla Jozef	MUDr.	Lakatošová Ľudmila	MUDr.	Repková Marta	MUDr.	Vereš Peter	MUDr.
Hilvertová Agáta	MUDr.	Lazarová Eva	MUDr.	Rigo Stanislav	MUDr.	Veselá Jitka	MUDr.
Hlaváčová Květoslava	MUDr.	Leňová Iveta	MUDr.	Rosocha Ján	MVDr., CSc.	Vičanová Katarína	MUDr.
Hlavatá Anna	MUDr.	Leško Anton	MUDr.	Rozprávková Eva	MUDr.	Vidiščák Marián	Prof., MUDr., PhD.
Hlavíčka Imrich	MUDr.	Letková Karin	MUDr.	Rusenová Iveta	MUDr.	Vigodová Tatiana	MUDr.
Hogyová Eva	MUDr.	Lipták Peter	MUDr.	Sádovská Kornélia	Mgr.	Višňovský Jozef	Doc., MUDr., CSc.
Holešovská Janka	MUDr.	Lorand Allan	MUDr.	Sedlák Ján	MUDr.	Vojtaš Ivan	MUDr.
Horáková Magdaléna	MUDr.	Lorandová Margita	MUDr.	Sejkančí Vladislav	MUDr.	Vojtašová Magdaléna	MUDr.
Horáková Stanislava	PaedDr.	Loumová Elena	MUDr.	Schneiderová Tatiana	MUDr.	Vojteková Valéria	MUDr.
Horváthová Elena	MUDr.	Lukáčová Anna	MUDr.	Schultzová Mária	MUDr.	Vrbjarová Renáta	MUDr.
Hvizdoš Miron	MUDr.	Lukán Norbert	MUDr., PhD.	Sičák Marián	MUDr., PhD.	Wiedermannová Iveta	PharmDr.
Chalachanová Iveta	RNDr.	Lysinová Ľudmila	MUDr.	Siváková Sidónia	MUDr.	Zaťko Milan	PharmDr.
Chlapečka Ján	MUDr.	Magula Daniel	MUDr., CSc.	Sládkovičová Ľubica	MUDr.	Zatvarnícká Jana	MUDr.
Chmelárová Anna	RNDr.	Machová Dagmar	MUDr.	Slezák Viliam	MUDr., CSc.	Zubajová Danka	MUDr.
Chudá Stela	MUDr.	Malachovský Igor	MUDr., PhD.	Slobodová Ľubica	MUDr.	Žideková Katarína	MUDr.
Ihnatová Ľudmila	MUDr.	Maličkayová Nadežda	MUDr.	Slovenská Eva	PhDr.	Žitňan Daniel	MUDr., MPH
Ingrová Simone	RNDr.	Marhitych Boris	MUDr.	Smolenová Jana	MUDr.		
Irmová Anna	Mgr.	Markech Marián	MUDr.	Smutko Peter	MUDr.	50	
Jakab Ernest	MUDr.	Mateička František	Prof., MUDr., PhD.	Soboňová Klára	MUDr., PhD.	Ahmadzada Azim	MUDr.
Jakubis Pavel	MUDr., MPH	Matej Marián	MUDr.	Solanka Miroslav	MUDr.	Babala Jozef	MUDr., PhD.
Jambrichová Magda	MUDr.	Matuška Klement	MUDr.	Staníková Alena	MUDr., PhD.	Bačinský Peter	MUDr.
Jancová Alena	MUDr.	Maximová Dana	MUDr.	Štašová Janka	MUDr.	Baran Milan	MUDr.
Janík Ján.	MUDr.	Mayer Husková Emília	MUDr.	Stehlíková Jana	MUDr.	Barta Iveta	MUDr.
Janušková Silvia	MUDr.	Melišová Katarína	MUDr., CSc.	Suchá Nadežda	MUDr.	Baštrnák Ferenc	MUDr.
Javorská Katarína	MUDr.	Mesároš Jozef	Mgr.	Sucháčová Eva	MUDr.	Behúňová Zuzana	MUDr.
Jeleníková Zina	MUDr.	Miháľová Renáta	MUDr.	Suchánková Katarína	MUDr.	Belanská Alena	MUDr.
Ježková Katarína	MUDr.	Micháľková Viera	MUDr.	Súkeníková Eva	Ing.	Belešová Marta	MUDr.
Kačániová Mária	RNDr.	Michalová Renáta	MUDr., PhD.	Süttöová Iveta	MUDr.	Biačková Monika	MUDr.
Kadlubiaková Edita	MUDr.	Miklová Gabriela	MUDr.	Szabó Ladislav	MUDr.	Bieliková Andrea	MUDr.
Kalivodová Dagmar	MUDr., MPH	Mikula Jaroslav	MUDr.	Szalaiová Alžbeta	MUDr.	Blažičková Stanislava	Doc. Ing., PhD.
Kasperová Viera	MUDr.	Mikulová Milada	MUDr.	Szedélyová Daniela	MUDr.	Bockanič Ľubomír	MUDr.
Kašparová Svatava	RNDr., PhD.	Milly Denis	MUDr.	Šajbidorová Júlia	MUDr.	Boďová Ivana	MUDr.
Kičinová Jana	MUDr.	Minarovjeh Vlastibor	MUDr.	Šalingová Anna	RNDr.	Bohmer Vladimír	MUDr.
Killinger Zdenko	Doc., MUDr., PhD.	Minčíková Klára	MUDr.	Šemetková Valéria	PhDr.	Bollová Drahomíra	MUDr.
Kinkor Zdeněk	Doc., MUDr., PhD.	Molitorisová Milica	PharmDr.	Ševčík Peter	MUDr.	Bošňáková Monika	Doc.,
Kiseľová Jana	MUDr.	Moravčíková Anna	MUDr.	Šiftárová Zdena	MUDr.	PhDr., PhD.	
Klucho Jozef	MUDr.	Morvai Igor	MUDr.	Šimor Ladislav	MUDr.	Brandeurová Júlia	MUDr.
Knapp Vladimír	MUDr.	Mrzenová Natália	MUDr.	Šipinková Inéz	Prof., MUDr., CSc.	Brányik Karol	MUDr.
Kočíková Mária	MUDr.	Mucska Imrich	MUDr.	Škerlík Eduard	MUDr.	Brucknerová Ingrid	MUDr.
Kohút Peter	MUDr.	Nenovský Štílian	MUDr.	Šmálik Ľubomír	MUDr.	Brunč Peter	MUDr.
Kolková Tatiana	MUDr.	Nociar Ján	MUDr.	Šolonyová Daniela	PhDr.	Bučeková Eva	MUDr.
Kollegová Hana	PharmDr.	Nosáľová Nadežda	MUDr.	Špráľková Jana	MUDr.	Bugan Ivan	MUDr.
Kolozsiová Ingrid	MUDr.	Nováková Elena	MUDr., PhD.	Šrámeková Jana	MUDr.	Bulejčíková Tatiana	MUDr.
Kosová Janina	MUDr.	Oberfranc Rudolf	MUDr.	Šramková Iveta	MUDr.	Buzassyová Darina	MUDr.
Kossuth František.	MUDr.	Obertová Eva	MUDr.	Štefanovičová Ingrid	MUDr.	Cajchanová Katarína	MUDr., PhD.

Capková Judita	MUDr., Ph.D.	Ilavský Miroslav	MUDr.	Lietava Peter	MUDr.	Skukalková Radoslava	MUDr.
Cibíková Jana	RNDr.	Iliťová Dagmar	MUDr.	Lisická Dana	MUDr.	Sláviková Alexandra	MUDr.
Csibreyová Kiššová Anita	MUDr.	Jabur Viktor	MUDr.	Lizuchová Dana	MUDr.	Slivková Daniela	MUDr.
Čalkovská Andrea	Prof., MUDr., Ph.D.	Jacková Eva	MUDr.	Lupták Jaroslav	MUDr.	Slobodníková Lívia	RNDr., CSc.
Čerman Pavol	MUDr.	Jackuliaková Katarína	MUDr.	Macugová Ivana	MUDr.	Smíková Eva	PhDr.
Černáková Mária	MUDr.	Jakubíková Hedviga	MUDr., Ph.D.	Mačuga Ivan	MUDr.	Smolková Adriana	MUDr.
Čierna Iveta	MUDr., Ph.D.	Janáč Pavol	MUDr.	Maďaričová Zuzana	MUDr.	Sopko Ján	MUDr.
Čináková Zuzana	MUDr.	Jančovič Ivan	MUDr.	Magát Miroslav	MUDr.	Sovová Katarína	MUDr.
Čiznáriková Zuzana	MUDr.	Janku Viera	MUDr.	Mach Miloš	MUDr.	Strašíftáková Ľudmila	PharmDr.
Čiznár Peter	Doc., MUDr., CSc.	Jarinová Janka	PhDr.	Malachovská Katarína	MUDr.	Sýkorová Miroslava	Doc. PharmDr., Ph.D.
Čmelo Jozef	Doc., MUDr., Ph.D., MPH	Jasovská Iveta	MUDr.	Malatínek Jozef	MUDr.	Szakács Mikuláš	MUDr.
Čunderlíková Božena	MUDr.	Jelačičová Katarína	MUDr.	Malita Ana	MUDr.	Szántová Mária	Doc., MUDr., CSc.
Debnáriková Alena	MUDr.	Jurovčík Ivan	MUDr.	Mančíková Iveta	MUDr.	Szardová Andrea	MUDr.
Dlhopolček Juraj	MUDr.	Justusová Jana	MUDr.	Martuliak Igor	Doc., MUDr., Ph.D.	Šalát Dušan	Ing.
Dominová Tatiana	MUDr.	Káčinecová Ingeborg	MUDr.	Masárová Mária		Šalgo Peter	MUDr.
Doničová Viera	Doc., MUDr., Ph.D.	Kaderjaková Petra	MUDr.	Matuška Martin	MUDr.	Šarišská Svetlana	MUDr.
Drduľová Klaudia	MUDr.	Kafka Jozef	MUDr.	Matyas Stefan	PharmDr.	Ščipová Anna	MUDr.
Dubinský Pavol	Doc., MUDr., Ph.D.	Kafková Matgorzata	MUDr.	Maximová Mária	MUDr.	Šebová Judita	MUDr.
Dúbravská Jana	MUDr.	Kalanin Ondrej	MUDr., MPH	Medová Gabriela	MUDr.	Šedivá Jana	MUDr.
Duran Alexander	MUDr.	Kallová Miroslava	MUDr.	Mehešová Silvia	MUDr.	Ševčeková Andrea	MUDr.
Đurčová Janka	MUDr.	Kamenská Marta	Mgr.	Mifková Blanka	MUDr.	Šillová Renáta	MUDr.
Durdík Karol	MUDr.	Kantorová Ema	MUDr.	Michalčíková Andrea	MUDr.	Šiška Peter	MUDr.
Erbertová Zuzana Mgr.		Kaňuch Ján	MUDr.	Michlíková Erika	MUDr.	Šišková Mária.	Mgr.
Fáberová Dagmar	MUDr.	Kanyó Jozef	MUDr.	Molnárová Erika	Mgr.	Šišková Olga	MUDr.
Fábiková Zuzana	PharmDr.	Kepič Dušan	MUDr.	Moro Mário	MUDr.	Škarbalová Ľubica	MUDr.
Fabišiková Kornélia	MUDr.	Kepková Ingrid	MUDr.	Mučková Eva	MUDr.	Škorňová Ingrid	Ing.
Farkaš Eduard	MUDr.	Kirka Mário	MUDr.	Müllerová Viera	MUDr.	Špirková Zuzana	MUDr., Ph.D.
Fazelová Mária	MUDr.	Klein Peter	MUDr.	Nálešník Pavol	MUDr.	Tešovičová Adriana	MUDr.
Ferjančeková Jana	MUDr.	Knezovič Renáta	PhDr., Ph.D.	Náter Svetozár	MUDr.	Tomčovičková Andrea	MUDr.
Figura Robert	MUDr.	Kobulská Dagmar	Mgr.	Navrátil Bohumír	MUDr.	Tomová Miriam	MUDr.
Fizeľ Emanuel	MUDr.	Kohútka Pavol	MUDr.	Némethová Alina	MUDr.	Turečková Hana	MUDr.
Foltová Daniela	MUDr.	Kokavec Milan	Prof., MUDr., Ph.D.	Nogeoová Adriana	MUDr., CSc.	Ulbrichtová Marcela	MUDr.
Fraňová Soňa	Doc. RNDr., Ph.D.	Kolíková Veronika	MUDr.	Novák Igor	MUDr.	Urban Július	MUDr.
Fujašová Kornélia	MUDr.	Kollárová Andrea	RNDr.	Olejárová Ingrid	MUDr.	Uričová Beáta	MUDr.
Gabriška Igor	MUDr.	Koňarčíková Tatiana	MUDr.	Ondko Luboš	Ing., RNDr.	Uričová Ľudmila	MUDr.
Gajdoš Milan	MUDr., MPH	Konečný Jozef	MUDr.	Ondrisová Ľubica	MUDr.	Valachová Eva	MUDr.
Gajdoš Radomír	MUDr.	Kopčová Milota	MUDr.	Oravcová Zuzana	MUDr.	Valašíková Halina	MUDr.
Gáľisová Dáša	Mgr.	Korcová Jana	Mgr.	Pacák Jozef	MUDr.	Valiska Jozef	MUDr.
Galko Jaroslav	MUDr.	Kostelníková Mária	MUDr.	Pacherová Janka	MUDr.	Valko Peter	Ing.
Galková Katarína	MUDr.	Koščová Katarína	MUDr.	Parížková Eva	PharmDr.	Valky Jozef	MUDr.
Gašparík Henrich	MUDr.	Košík Miroslav	MUDr.	Pastierik Ivan	MUDr.	Vandorová Andrea	MUDr.
Géc Karol	MUDr.	Košík Peter	MUDr.	Pavlusová Tatiana	MUDr.	Vargová Vlasta	MUDr.
Gellenová Jana	MUDr.	Kotleba Peter	MUDr.	Pažinková Monika	MUDr.	Vavreková Iveta	MUDr.
Gluck Miroslav	MUDr.	Kovács Ervín	MUDr.	Petrášová Mária	MUDr.	Vavrová Iveta	MUDr.
Golhová Jana		Kováčová Eva	MUDr., Ph.D.	Petříčková Jana	MUDr.	Vician Marek	MUDr., Ph.D.
Grossová Monika	MUDr.	Krafcíková Želmíra	MUDr.	Petrovičová Andrea	MUDr.	Vicianová Ivona	PharmDr.
Gurtler Lubomír	MUDr., Ph.D.	Krajčová Jana	MUDr.	Pihúriková Eleonóra	MUDr.	Vicianová Marianna	MUDr.
Gušťačík Tibor	MUDr.	Krajčovičová Valéria	MUDr.	Pizurová Renáta	MUDr.	Virágová Slávka	MUDr.
Gyalogová Jolana	PhDr., Ph.D.	Králiková Valéria	MUDr.	Plesník Milan	MUDr.	Višnaiová Iveta	MUDr.
Halmová Henrieta	MUDr.	Kráľovičová Eva	PharmDr.	Pollák Peter	MUDr.	Višňovská Mária	MUDr.
Hartelová Katarína	MUDr.	Kramplová Katarína	MUDr.	Popov Viliam	MUDr.	Vrablicová Jana	MUDr.
Haviarová Viera	MUDr.	Krastev Georgi	MUDr., Ph.D.	Potyčný Kamil	MUDr.	Weincziller Liana	MUDr.
Hencezoová Ľubica	MUDr.	Krekáčová Alena	MUDr.	Prosnanová Monika	MUDr.	Wurster Ján	
Hercegová Jana	MUDr.	Krivoš Dušan	Ing.	Purgátová Blanka	MUDr.	Záruba Peter	MUDr.
Hirnerová Eva	MUDr.	Križanská Mária	MUDr.	Recabarren Wilbert	MUDr.	Zemanovská Kamila	MUDr.
Hlaváčková Katarína	MUDr., Ph.D.	Kršiaková Jana	MUDr.	Regászová Beata	MUDr.	Zobanová Valéria	PharmDr.
Holbayová Ingrid	MUDr.	Krzysik Ján	MUDr.	Repková Darina	MUDr.	Zuzčáková Klaudia	MUDr.
Hošová Anna	MUDr.	Kubíková Anna	MUDr.	Rimská Mária	MUDr.	Zužo Jaromír	MUDr.
Hritzová Eva	MUDr.	Kučera Boris	MUDr.	Romanová Ľubomíra	MUDr., Ph.D.	Žák Igor	
Hronská Iveta	MUDr.	Kučma Martin	MUDr.	Rosáková Iveta	MUDr.	Žemberová Andrea	MUDr.
Choudhury Sawkat	MUDr.	Kuzmová Ingrid	MUDr.	Rosocha Ladislav	MUDr.	Žiak Peter	MUDr., Ph.D.
Chovan Peter	MUDr.	Kyselová Jana	MUDr.	Rosochová Katarína	MUDr.	Žitňanská Urszula	MUDr.
Chovancová Zuzana	MUDr.	Labaj Peter	MUDr.	Selecká Jana	PharmDr.		
Chovanová Ľubica	MUDr.	Laczkóová Ildikó	MUDr.	Selická Beáta	MUDr.		
Chválková Júlie	MUDr.	Lachvác Ľubomír	MUDr.	Schvalbová Mária	MUDr.		
Chylová Marta	MUDr.	Lainczová Monika	PharmDr.	Simonidesová Ida	MUDr.		
Ilavská Lenka	MUDr.	Langová Jana	MUDr.	Sitarčíková Viera	MUDr.		
Ilavská Monika	MUDr.	Lásiková Ivona	MUDr.	Skovajsa Vladimír	MUDr.		

Pozvánka

Spolok slovenských lekárov v Bratislave

Spolok slovenských lekárov v Bratislave a Slovenská lekárska spoločnosť Vás pozýva na odborné večery, ktoré sa konajú v Malej posluchárni NTÚ LFUK, Bratislava, Sasinkova 4, vždy v pondelok o 17,00 hodine.

PROGRAM:

19.1.2015

Večer Kliniky urgentnej a všeobecnej medicíny LFUK a UN MB

Predseda Prof. MUDr. O. Masár, PhD.

1. Masár O., Przewlocki I., Brenner M., Sysel D., Belejová H.: Klinika urgentnej medicíny LFUK – prvá na Slovensku a v Čechách. 7. akademický rok
2. Štorek J.: Výuka urgentní medicíny v ČR
3. Masár O.: Problematika zdravotníckeho zabezpečenia pri hromadnom nešťastí na festivale Pohoda v Trenčíne

26.1.2015

Klinicko – patologickeoanatomická konferencia

Predseda Prof. MUDr. L. Danihel, PhD.

9.2.2015

Večer Dermatovenerologickej kliniky LF UK a UNB

Predseda Prof. MUDr. M. Šimaljaková, PhD.

1. Šimaljaková M.: Chronická spontánna urtikária
2. Nemšová J.: Transfer faktor v liečbe kožných ochorení
3. Gulánová B.: Eczema herpeticum
4. Part M.: HPV infekcie
5. Pastyriková L.: Pemphigus vulgaris

16.2.2015

Večer V. internej kliniky LF UK a UNB

Predseda Prof. MUDr. J. Payer, PhD., FRCP.

1. Kovářová M., Petrovič T., Koller T., Payer J.: Nízke TSH je asociované so zníženým rizikom venózneho tromboembolizmu
2. Krajčovičová A., Hlavatý T., Killinger Z., Miznerová E., Tóth J., Letkovský J., Nevidanská M., Čierný D., Koller T., Zelinková Z., Huorka M., Payer J.: Kombinovaná imunosupresívna terapia, kortikoidy a menopauza majú významný vplyv na minerálnu kostnú denzitu u IBD pacientov – prospektívna štúdia
3. Holováčková D., Kužma M., Brázdilová K., Payer J.: Syndróm karpálneho tunela a tyreoidálna dysfunkcia
4. Beňačka O., Beňačka J., Killinger Z., Lietava J., Payer J.: Včasná poškodenie srdca u pacientov s reumatoidnou artritídou.

23.2.2015

Slávnostný večer pri príležitosti 90. narodenín prof. MUDr. V. Zikmunda, DrSc.

Predseda Prof. MUDr. I. Riečanský, DrSc.

1. Jagla F.: Prof. MUDr. V. Zikmund, DrSc., 90-ročný
2. Ostatníková D.: Autizmus – výzva pre tretie tisícročie
3. Pečeňák J.: Od autizmu k schizofrénii
4. Riečanský I., jr.: Simulácia ako činnosť mozgu
Program zabezpečil Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV v spolupráci s Fyziologickým ústavom LFUK a Psychiatrickou klinikou LF UK a UNB

9.3.2015

Večer II. ortopedicko-traumatologickej kliniky LF UK a UNB

Predseda Doc. MUDr. S. Vajcziková, PhD.

1. Šteňo B., Filan P., Šidlová K.: Pred- a pooperačná starostlivosť o pacienta s implantáciou totálnej endoprotézy bedrového kĺbu
2. Kilián M., Csorge P., Ševcech B.: Zlomeniny horného konca humeru – liečba, doliečovanie
3. Horák T., Šeliga J., Jurík M.: Riešenie dg. hallux valgus, pes planus et transversoplanus
4. Šimkovic P., Šajter M., Csorge P.: Liečba zlomenín proximálneho femuru
5. Vajcziková S., Sivík E., Bučka L.: Zlomeniny distálneho predlaktia

16.3.2015

Večer Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie LF UK a UNB

Predseda Doc. MUDr. I. Bátora, PhD.

1. Bátora I.: Choroby z povolania v XXI. storočí
2. Križanová D.: Vývoj pracovných rizík v SR
3. Kostolanská K.: Profesionálne ochorenia pľúc
4. Bízík A.: Manažment intoxikovaného pacienta
5. Cagánová B., Plačková S., Faltánová P.: Zneužívanie voľnopredajných liekov

23.3.2015

Večer Kliniky plastickej chirurgie LF UK, UNB a SZU

Predseda Doc. MUDr. J. Fedeleš, CSc.

1. Fedeleš J., sen., Hulín I., jr., Palenčár D., Fedeleš J., jr., Trška R., Boháč M.: Možnosti rekonštrukcie prsníkov
2. Trška R., Krivosudský Š., Fedeleš J., sen., Palenčár D., Boháč M., Hulín I., jr., Fedeleš J., jr.: Rekonštrukcia prsníka pomocou implantátov a expanderov
3. Palenčár D., Fedeleš J., sen., Hulín I., jr., Mendel M., Macho P., Trška R., Fedeleš J., jr., Boháč M.: Autologné rekonštrukcie prsníka
4. Boháč M., Fedeleš J., sen., Macho P., Palenčár D., Trška R.: Využitie autotransplantácie tuku pri redukcii prsníkov.
5. Fedeleš J., jr., Palenčár D., Trška R., Boháč M., Fedeleš J., sen.: Redukčné mamoplastiky

30.3.2015

Večer II. internej kliniky LFUK a UNB

Predseda Doc. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.

1. Čelovská D.: Nové rizikové faktory PAODK – súčasnosť a perspektívy
2. Ambrózy E.: Efekt kompresívnej liečby pri chronickej venóznei insuficiencii
3. Kučera M.: Hematologické parametre – sľubné markery KV rizika
4. Gašpar Ľ.: Vplyv pulzného magnetického poľa na prerušenie dolných končatín

Vážení pán doktor / doktorka !

Výbor Spolku slovenských lekárov v Bratislave v snahe zabezpečiť vhodný program na pravidelné odborné večery (október- december 2015), si Vás dovoľuje požiadať o nahlásenie Vašich príspevkov na adresu vedeckého sekretára Spolku slovenských lekárov (Doc. MUDr. V. Bzdúch, CSc., MHA. I. detská klinika LF UK a DFNSP, Limbová 1, 833 40 Bratislava 37).

V návrhu uveďte autorov, názov prednášky (blok prednášok), panelovej diskusie, pracovisko (odbornú spoločnosť) garantujúce program a Vám vyhovujúci predbežný termín zaradenia prednášky do programu Spolku SL, ako aj spätnú adresu, telefón, prípadne fax.

Homepage Spolku slovenských lekárov v Bratislave: www.sslba.sk

Slovenská akreditačná rada pre kontinuálne medicínske vzdelávanie pridelila 2 kredity za účasť na odbornom večeri Spolku slovenských lekárov.

KALENDÁR 2015
odborných vzdelávacích podujatí Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vážení kolegovia, milí priatelia,
Slovenská lekárska spoločnosť (SLS) každoročne zostavuje a vydáva ročenku **Kalendár podujatí SLS** (ďalej ročenka). Obsahuje základné informácie o plánovaných odborných a vedeckých vzdelávacích podujatiach SLS a jej organizačných zložiek, vrátane kolektívnych a pridružených členov, ktoré ako hlavný organizátor alebo spoluorganizátor v rámci sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov zabezpečuje, resp. ktoré odborne garantuje. Okrem názvu podujatia, dátumu a miesta konania sú v nich uvedené aj kontaktné adresy organizátorov podujatí. V súlade s platnou legislatívou organizátori podujatí vydávajú ich účastníkom Potvrdenia o účasti s príslušnou výškou CME kreditov.

Informácie o podujatiach sú zoradené podľa časovej následnosti a podľa abecedného poradia názvov organizačných zložiek SLS (odborných spoločností, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov). Okrem základných a ďalších dôležitých informácií je v ročenke uvedený aktuálny zoznam všetkých odborných spoločností, ich sekcií, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov s počtom členov ku dňu redakčnej uzávierky. Tiež informácie o odborných vzdelávacích podujatiach iných inštitúcií.

Priebežnú aktualizáciu informácií zverejnených v ročenke (zmeny dátumu a miesta konania podujatí a pod.) a dodatočné zaradenie podujatí, ktoré neboli do redakčnej uzávierky registrované na SLS zabezpečujeme prostredníctvom stránky www.sls.sk, časopisu Monitor medicíny SLS a Zdravotníckych novín.

Ročenka je bezplatne zasielaná všetkým výborom organizačných zložiek SLS, vrátane kolektívnych a pridružených členov. **Kalendár podujatí SLS 2015** bude vydaný v januári 2015.

PhDr. Želmíra Mácová, MPH
riaditeľka Sekretariátu SLS

Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
prezident SLS

O B J E D N Á V K A „KALENDÁR podujatí SLS 2015“

(VS: 15-2002/8888)

Názov firmy:

Adresa:

Kontaktná osoba:

Tel. / fax / e-mail:

IČO:

DIČ:

IČ DPH:

Objednávame si Kalendár SLS 2015 – v počte kusov.

Cena 12 €/ks + poštovné/balné +DPH

Ceny sú stanovené dohodou (podľa zákona 18/1996 Z.z., v znení neskorších predpisov), bez DPH! Slovenská lekárska spoločnosť je platiteľom DPH. Faktúru vystavíme na základe Vašej objednávky.

Dátum:

Meno a priezvisko zodpovednej osoby
pečiatka firmy

Program odborných spoločností SLS január - jún 2015

JANUÁR 2015

Každý pondelok o 17,00 hod.

Bratislava, Malá poslucháreň NTÚ LFUK
Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

január - Kežmarok

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra

Kontakt: MUDr. Peter Slovík
Ul. Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok
Tel.: 052/4782554
e-mail: slovikpeter@centrum.sk
MUDr. Peter Marko
Tatranská 256, 059 52 Veľká Lomnica
e-mail: mudr.marko@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku.

15.-17. január - Štrbské Pleso

VI. slovenský vakcinologický kongres s medzinárodnou účasťou

Témy: Možnosti očkovania proti vzdušným nákazám. Očkovanie proti alimentárne prenosným nákazám. Pripravenosť na návrat očkovaním eliminovaných chorôb. Novinky v očkovaní proti HPV. Očkovanie rizikových skupín. Hemoragické horúčky. Očkovanie cestovateľov. Varia.

Kontakt: Doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
Fakulta verejného zdravotníctva
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 14, 833 03 Bratislava
tel.: 02/59370564
e-mail: kristufkova@gmail.com
A-medi management
Ing. Dana Lakotová
Tel.: 0903 224625
e-mail: marketing@amedisk

Organizuje Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, v spolupráci Úrad verejného zdravotníctva SR v Bratislave, Fakulta verejného zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity Bratislava, Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine, Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovenská pediatrická spoločnosť, Slovenská infektologická spoločnosť, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

20. január - Martin - Malá Hora

Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov v Martine

Téma: Nové trendy a perspektívy v histológii.

Kontakt: Prof. MUDr. Marian Adamkov, CSc.
Ústav histológie a embryológie JLF UK Martin

Organizuje Ústav histológie a embryológie JLF UK Martin, Spolok lekárov v Martine.

20.-23. január - Štrbské Pleso, Hotel Patria

XX. gastrofórum - Kongres Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti

Kontakt: Slovenská Gastroenterologická Spoločnosť
Heydukova 14, 811 08 Bratislava
www.gastroforum.sk

Organizuje Slovenská gastroenterologická spoločnosť.

21. január - Prešov, Hotel Dukla

Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prešov

Téma: Chirurgia vrodených väd, NPB a kardiokirurgia pri tamponáde perikardu.

Kontakt: MUDr. Miroslav Mýtnik, PhD.
Chirurgická klinika FNŠP
Hollého 14, 081 81 Prešov
Tel.: 051/7011177
e-mail: mytnik@fnspresov.sk

Organizuje Spolok lekárov Prešov v spolupráci s: RLK.

21. január - Ružomberok, Chirurgická klinika

Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok

Téma: Aktuality v chirurgii.

Kontakt: MUDr. Roman Podoba, PhD.
ÚVN – FN
Gen. M. Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382240
e-mail: podobar@uvn.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

22. január - Lučenec

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

Téma: Gynekologicko-pôrodnické oddelenie + III.DKL SZU. Riziková gravidita a skrining závažných ochorení.

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
Nám. Republiky 14, 984 39 Lučenec
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnspp.sk

Organizuje Spolok lekárov Lučenec.

22. január - Michalovce, Veľká zasadačka NsP Š. Kukuřu, a.s.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Michalovce

Téma: 2.interné oddelenie.

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 056/6416370
e-mail: jureckovad@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Michalovce v spolupráci s: RLK Košice.

22. január - Rimavská Sobota, Reštaurácia Junior komplex

Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote

Téma: Civilizačné ochorenia z pohľadu psychiatria.

Kontakt: MUDr. Hana Sedláčková
Šrobárova 1, 979 01 Rimavská Sobota
Tel.: 047/5612506, 0904 439621
e-mail: hana.sedlackova@svetozdravia.com

Organizuje Spolok lekárov v Rimavskej Sobote.

22. január - FN Trnava

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava

Téma: Neurologické oddelenie.

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

Organizuje Spolok lekárov Trnava, Neurologické oddelenie FN.

22.-23. január - Donovaly

XI. celoslovenský kauzistický seminár v detskej endokrinológii

Téma: Zaujímavé klinické prípady (pacienti) v detskej endokrinológii.

Kontakt: Doc. MUDr. Ľudmila Košťálová, CSc.
II.detská klinika LF UK a DFNSP
Limbová 1, 833 40 Bratislava
Tel.: 0905 734701
e-mail: kostalova@dfnsp.sk

Organizuje Slovenská endokrinologická spoločnosť.

23. január - Bratislava

Moderné trendy v liečbe diabetes mellitus

Témy: Moderné medicínske technológie využívané v liečbe diabetes mellitus (inzulínové pumpy, CGM) a možnosti najnovšej softvérovej podpory (CareLink).

Kontakt: Medtronic Slovakia, s.r.o.
Tabita Galádová
Karadžičova 16, 821 08 Bratislava
Tel.: 0903 220432
e-mail: tabita.galadova@medtronic.com

Organizuje Slovenská diabetologická spoločnosť.

23.-24.január - Žilina, Hotel Holiday Inn

Odborné podujatie

Téma: Inovátna starostlivosť o pacientov s rôznymi respiračnými ochoreniami.

Organizuje Boehringer Ingelheim RCV GmbH &Co KG, Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť.

23.-25. január - Sielnica, Hotel Kaskády
Hematologická konferencia, 4. ročník

Téma: Mnohopočetný myelóm, myelodysplázia, myeloproliferácie.

Kontakt: Tajpan, s.r.o.
Ing. Stanislav Nevláčil
Tel.: 0903 454291

e-mail: stanley.nevlacil@tajpan.com

Organizuje Slovenská hematologická a transfúziologická spoločnosť.

26. január - Košice

Škola glaukómu 2015

Témy: Myopia a glaukóm. Chirurgia glaukómu s použitím implantátu.

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová
Očná kliniky FNŠP, Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342
e-mail: prazenica@stonline.sk

Organizuje Slovenská glaukómová spoločnosť v spolupráci s: Alcon.

27. január Škola glaukómu 2015

Banská Bystrica

Témy: Myopia a glaukóm. Chirurgia glaukómu s použitím implantátu.

Kontakt:
MUDr. Mária Praženicová
Očná kliniky FNŠP
Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342

e-mail: prazenica@stonline.sk

Organizuje Slovenská glaukómová spoločnosť v spolupráci s: Alcon.

28. január - Bratislava, Malá poslucháreň NTU LF UK

XII. angiologický deň II. internej kliniky LF UK a UNB

Kontakt: MUDr. Ewald Ambrózy, PhD.
II. interná klinika LFUK a UNB
Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
tel./fax: 02/57290701
e-mail: ewald.ambrozy@angiologysk
Prof. MUDr. Viera Štvrtinová, CSc.
II. interná klinika LFUK a UNB

Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
tel.: 02/57290311, fax: 02/57290785
e-mail: vierastvrtinova@centrum.cz

Organizuje Slovenská angiologická spoločnosť v spolupráci s: II. interná klinika LFUK a UNB Bratislava.

28. január - Dunajská Streda, Perfects Pracovná schôdza Spolku lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák
NsP Dunajská Streda, a.s.
Detské oddelenie
Tel.: 031/5571215, 490
e-mail: ped1@nspds.sk

Organizuje Spolok lekárov Dunajská Streda v spolupráci s: Riaditeľstvo NsP Dunajská Streda, a.s.

28. január - FN Trenčín Vedecká schôdza Spolku lekárov Trenčín

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná
Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk

Organizuje Spolok lekárov Trenčín, Kardiologická ambulancia Trenčín.

29. január - Bratislava, NTÚ veľká poslucháreň 32. vedecko-odborný seminár - Medicamenta nova 2015: Antimikrobiálna liečba

Téma: Aktuality antimikrobiálnej liečby.

Kontakt: Prof. MUDr. Viera Kristová, CSc.
ÚFKF LFUK
Sasinkova 4, 811 08 Bratislava
Tel.: 02/59357229

e-mail: farmakologia.sekretariat@fmed.uniba.sk
www.klinickafarmakologia.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, v spolupráci Slovenská farmakologická spoločnosť, Slo-

venská farmaceutická spoločnosť, Sekcia klinickej farmácie, Slovenská lekárska komora, Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie LF SZU Bratislava.

29. január - Bardejov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

Téma: Pediatrika.

Kontakt: MUDr. Marcel Litavec
MUDr. Mária Medrická
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

29. január - Považská Bystrica, NsP Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica

Téma: Chirurgické oddelenie NsP.

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284

e-mail: oaim@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk

Organizuje Spolok lekárov Považská Bystrica.

29. január - Rožňava, NsP Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

Téma: Výsledky práce RÚVZ.

Kontakt: MUDr. Chromčíková
MUDr. Anna Šoltésová
NsP sv. Barbory
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
e-mail: rlk.roznava@gmail.com

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave, v spolupráci Subregionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

29. január - Trebišov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov

Téma: Varia.

Kontakt: MUDr. Miroslav Sedlák
Neurologické oddelenie
075 01 Trebišov
Tel.: 056/6660610

Organizuje Spolok lekárov Trebišov, v spolupráci Regionálna lekárska komora Košice.

29. január - Vranov nad Topľou Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou

Téma: Prehľad atestačných prác za rok 2014.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470

Organizuje Spolok lekárov Vranov nad Topľou.

29. január - Skalica, Hotel Tatra XII. ročník vedeckej konferencie Kleiblove lekárske dni Záhoria

Téma: Urologické, chirurgické, ORL, interné, dysfagiologické, dermatovenerologické, kardiologické, gynekologické a iné problémy.

Kontakt:
PaedDr. Barbora Bunová, PhD.
Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
e-mail: barbora.bunova@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Záhoria.

FEBRUÁR 2015

Každý pondelok o 17,00 hod. Bratislava, Malá poslucháreň NTÚ LFUK Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103

e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

február - Liptovský Mikuláš 13. ročník edukačného stretnutia sestier pracujúcich v diabetológii

Téma: Nové trendy v self-monitoringu

Kontakt: Mgr. Eva Szabóová
tel.: 0907498493
e-mail: eva.szaboova58@gmail.com

Organizuje Sekcia sestier pracujúcich v diabetológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

február - Kežmarok Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra

Kontakt: MUDr. Peter Slovík
Ul.Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok
Tel.:052/4782554

e-mail: slovikpeter@centrum.sk
MUDr. Peter Marko
Tatranská 256, 059 52 Veľká Lomnica
e-mail: mudr.marko@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku.

február - Svidník Pracovná vedecká schôdza Spolku lekárov Svidník

Téma: Pediatrika a problematika.

Kontakt: MUDr. Viliam Revický
Detské oddelenie
Nemocnice arm.gen.L.Svobodu, Svidník
Tel.: 0915 910303

e-mail: viliam.revicky@svetozdravia.com

Organizuje Spolok lekárov Svidník, v spolupráci Detské oddelenie Nemocnice arm.gen. L. Svobodu Svidník, a.s.

3. február - Žilina Škola glaukómu 2015

Témy: Myopia a glaukóm. Chirurgia glaukómu s použitím implantátu.

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová
Očná klinika FNsp
Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342
e-mail: prazenica@stonline.sk

Organizuje Slovenská glaukómová spoločnosť v spolupráci s: Alcon.

4.-6. február - Ružomberok, UVN SNP XVI. rinfest (demonštračný kurz septorinoplastiky a endoskopkej chirurgie PND)

Téma: Chirurgia nosa a PND.

Kontakt: MUDr. Marián Sičák, PhD.
Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku
Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok –FN
Gen.Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvm.sk

Organizuje Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok FN, v spolupráci Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku, Rinologická sekcia SSO.

5. február - Bratislava Škola glaukómu 2015

Témy: Myopia a glaukóm. Chirurgia glaukómu s použitím implantátu.

Kontakt: MUDr. Mária Praženicová
Očná klinika FNsp
Banská Bystrica
Tel.: 0915 516342
e-mail: prazenica@stonline.sk

Organizuje Slovenská glaukómová spoločnosť v spolupráci s: Alcon.

6.-7. február - Horný Smokovec, Grand Hotel Bellevue 3. popradské lekárske dni

Témy: Rádiológia a nukleárna medicína včera, dnes a zajtra. Intervenčná rádiológia. Multidisciplinárny blok, spolupráca rádiológa, lekára NM s klinikmi. Nukleárna medicína.

Kontakt: MUDr. Ľudovít Chalányi
e-mail: ludovit.chalanyi@nemocnicapp.sk
MUDr. Beata Šoltýsová
e-mail: beata.soltysova@nemocnicapp.sk

Organizuje Nemocnica Poprad, a.s., Slovenská rádiologická spoločnosť, Slovenská spoločnosť nukleárnej medicíny.

7. február - Bratislava Problematika ambulantného gynekológa

Téma: Starostlivosť o tehotnú ženu.

Kontakt: Doc. MUDr. Igor Rusňák, CSc.

Tel.: 02/54773843
e-mail: irusnak@pobox.sk
Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

7.- 8. február - Bratislava, SZU Základy komplexného prístupu v medicíne

Téma: Elektroakupunktúrna diagnostika v teórii a v praxi - I., II., III.

Kontakt: MUDr. Dagmar Balková
e-mail: balkovad@gmail.com
MUDr. Alena Ondrejkočiová, PhD.
e-mail: ondrejko@hotmail.com

Organizuje Slovenská spoločnosť akupunktúry, v spolupráci Ústav tradičnej čínskej medicíny a Katedra akupunktúry LF SZU, Sekcia akupunktúry SLK.

19. február - Lučenec Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučene- nec

Téma: ORL, LDCH. Aktuálna problematika v odboroch.

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
Nám. Republiky 14, 984 39 Lučenec
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnspsk.sk

Organizuje Spolok lekárov Lučenec.

19. február - FN Trnava Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trna- va

Téma: Gynekologicko-pôrodná klinika.

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

Organizuje Spolok lekárov Trnava, Gynekologicko-pôrodná klinika FN.

23. február - Bratislava, Malá poslucháreň LF UK Slávnostná vedecko-pracovná schôdza pri príležitosti životného jubilea prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc.

Kontakt: Prof. MUDr. Igor Riečanský, CSc.
MUDr. Fedor Jagla, CSc.
www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave, Slovenská spoločnosť pre vyššie funkcie mozgu, Slovenská psychiatrická spoločnosť, Slovenská neurologická spoločnosť, Lekárska fakulta UK v Bratislave, Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV.

25. február - Dunajská Streda, Perfects Pracovná schôdza Spolku lekárov Dunajská Stre- da

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák
NsP Dunajská Streda, a.s.
Detské oddelenie
Tel.: 031/5571215, 490
e-mail: ped1@nspds.sk

Organizuje Spolok lekárov Dunajská Streda, v spolupráci Riaditeľstvo NsP Dunajská Streda, a.s.

25. február - Martin, VP UNM Vedecká odborná schôdza Spolku lekárov Martin

Téma: Varia.

Kontakt: Prof. MUDr. Juraj Pěč, CSc.

Organizuje Dermatovenerologická klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov v Martine.

25. február - Ružomberok Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Ru- žomberok

Téma: Aktuality v gynekológii a pôrodnictve.

Kontakt: MUDr. Roman Podoba, PhD.
ÚVN – FN, Gen. M. Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382240, e-mail: podobar@uvm.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

25. február - FN Trenčín Vedecká schôdza Spolku lekárov Trenčín

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná
Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk

Organizuje Spolok lekárov Trenčín, Fakulta zdravotníctva TN UNI.

26. február - Bardejov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bar- dejove

Téma: Algeziologická.

Kontakt: MUDr. Marcel Litavec
MUDr. Róbert Rapčan
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

26. február - Michalovce, Veľká zasaďačka NsP Š. Kukuru, a.s. Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Micha- lovce

Téma: Psychiatrická nemocnica.

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 056/6416370
e-mail: jureckovad@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Michalovce v spolupráci s: RLK Košice.

26. február - Považská Bystrica, NsP Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Po- važská Bystrica

Téma: Interné oddelenie NsP.

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986
017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284
e-mail: oaim@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk

Organizuje Spolok lekárov Považská Bystrica.

26. február - Bojnice, Hotel pod Zámkom Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prie- vidza

Téma: ORL. Klinická psychológia.

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
Tel.: 046/5112548, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

26. február - Rožňava, NsP Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

Téma: Nové poznatky v pediatrii.

Kontakt: MUDr. Hatier
MUDr. Anna Šoltésiová
NsP sv. Barbory
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
e-mail: srlk.roznava@gmail.com

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave, v spolupráci Subregionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

26. február - Trebišov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebi- šov

Téma: Novinky v hematológii.

Kontakt: MUDr. Marta Kvočáková
HTO NsPa.s.
075 01 Trebišov
Tel.: 056/6660548

Organizuje Spolok lekárov Trebišov, v spolupráci Regio-

nálna lekárska komora Košice.

26. február - Vranov nad Topľou Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou

Téma: Ortopédia.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470

Organizuje Spolok lekárov Vranov nad Topľou.

27.-28. február Efektívny manažment parodontológie v modernej privátnej praxi

Téma: Prevencia a liečba v parodontológii, praktický kurz.

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.
Mgr. Helena Hatalová
FZO PU Prešov
Partizánska 1, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7011378
e-mail: kovalova@nextra.sk

Organizuje Slovenská dentálnohygienická spoločnosť, v spolupráci Fakulta zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity.

27.-28. február - Banská Štiavnica, Penzión Seminár: Výživa pacienta s obličkovým ochorením (IV. ročník)

Téma: Výživa pacienta s obličkovým ochorením.

Kontakt: MUDr. Ján Boldiszar
FMC-Dialyzačné stredisko
Slovenská 11
940 34 Nové Zámky
Tel.: 035/6912712
e-mail: jan.boldiszar@fmc-ag.com
Organizuje Slovenská nefrologická spoločnosť - Dialyzačná sekcia, v spolupráci Fresenius Kabi, s.r.o.

27.-28. február - Bratislava, SZU Medzinárodný seminár Zdravotnícke právo - in- terdisciplinárne

Téma: Právna zodpovednosť v zdravotníctve.

Kontakt: Pana.pagacova@szu.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť zdravotníckeho práva, v spolupráci Spoločnosť medicínskeho práva ČLS JEP.

Oznamy SLS

7. workshop Aktuality správnej klinickej praxe – Klinické skúšanie produktov a liekov v SR 2015 sa uskutoční 15.4.2015 v priestoroch konferenčného centra MZ SR na Limbovej ul. 2 v Bratislave. Jeho súčasťou bude aj 18. celoštátne stretnutie etických komisií v Slovenskej republike (SR). Cieľom edukačného a diskusného workshopu, tradične poriadaneho v úzkej spolupráci inštitúcií a organizácií zúčastnených na príprave, posudzovaní, schvaľovaní a realizácii klinických skúšaní produktov a liekov v SR, bude blízka príprava na efektívnu implementáciu novej európskej legislatívy pre túto oblasť (Nariadenie č. 364/2014). Blížšie informácie a prihlášky: www.klinickafarmakologia.sk.

MAREC 2015

Každý pondelok o 17,00 hod.

Bratislava, Malá poslušárň NTÚ LFUK

Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

marec - Košice, Slamený dom

Pedopsychiatria nie je len posledných 40 strán

Téma: Nové trendy, DSM V a zmeny v pedopsychiatrii.

Kontakt: MUDr. T. Rosenbergerová

Organizuje Pedopsychiatrická sekcia Slovenskej psychiatickej spoločnosti.

marec - Kežmarok

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra Svetový deň obličky

Kontakt: MUDr. Peter Slovák
Ul.Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok
Tel.: 052/4782554
e-mail: slovikpeter@centrum.sk
MUDr. Peter Marko
Tatranská 256, 059 52 Veľká Lomnica
e-mail: mudr.marko@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, Spolok lekárov v Košiciach, LF UPJŠ.

4. marec - Bratislava

XXVI. Pontúchov deň

Témy: Analýza onkogynekologickej starostlivosti v Bratislavskom kraji za rok 2014.

Kontakt: Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.
Tel.: 02/68672725
e-mail: mredecha@gmail.com

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodnica spoločnosť, v spolupráci UN Bratislava, I. gynekologicko-pôrodnica klinika LF UK.

4.-6. marec - Štrbské Pleso, Vysoké Tatry, Hotel Patria

17. zimné fórum SSAIM - Winterforum SSAIM

Témy: Farmakológia v odbore anestéziológia. Predoperačná príprava kardiologických pacientov – nové odporúčania ESA. Technologický progres v odbore AIM. Koloidy a albumín v intenzívnej medicíne.

Kontakt: MUDr. Milan Onderčanin, PhD.
KAIM SZU a UN
Limbová 6, Bratislava –Kramáre
Tel.: 0915 730279
e-mail: kaim.ssaím@stonline.sk
www.ssaím.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť anestéziológie a intenzívnej medicíny.

4.-6. marec - Martin, Hotel Victoria

Konferencia s medzinárodnou účasťou

IX. martinské dni verejného zdravotníctva

Kontakt: Doc. MUDr. Tibor Baška, PhD.

Organizuje Ústav verejného zdravotníctva JLF UK Martin, Spolok lekárov v Martine, Slovenská spoločnosť hygienikov, Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Martin, Katedra aplikovanej matematiky a štatistiky FMFI UK v Bratislave.

6. marec - Martin, VP UNM

Celoštátna konferencia s medzinárodnou účasťou Šteinerov chirurgických deň

Kontakt: Prof. MUDr. Ľudovít Laca, PhD.

Organizuje Chirurgická klinika a transplantáčne centrum JLF UK a UNM, Klinika hrudníkovej chirurgie JLF UK a UNM, Oddelenie cievnej chirurgie JLF UK a UNM, Neurochirurgická klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin.

6.-7. marec - Piešťany, Spoločenské centrum SLK, a.s.

XI. jarný reumatologický seminár

Témy: Prednáška o biosimilars (prednášateľ prof. Jonathan Kay, M.D. riaditeľ Reumatologickej kliniky Univerzity Massachusetts, USA). Kazuistiky z reumatologickej praxe. Ultrasonografický workshop.

Kontakt: Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP
Národný ústav reumatických chorôb
Nábr. I. Krasku 4, 921 01 Piešťany
tel.: 033/7969103
e-mail: rovensky@nurch.sk

Organizuje Slovenská reumatologická spoločnosť, v spolupráci Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch, Slovenské liečebné kúpele a.s. Piešťany.

8.-9. marec - Košice

Kurz disekcie spánkovej kosti

Témy: Problematika diagnostiky a liečby chorôb stredného ucha. Chirurgická anatómia spánkovej kosti a laterálnej bázy lebky.

Kontakt: Prof. MUDr. Kovaľ, CSc.
Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
Sekretariát kliniky ORL Košice

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku, v spolupráci ORL klinika Košice.

10. marec - Košice

Otologický deň

Téma: Otológia.

Kontakt: Prof. MUDr. Kovaľ, CSc.
Prof. MUDr. Milan Profant, CSc.
Sekretariát kliniky ORL Košice

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku v spolupráci s: ORL klinika Košice.

11. marec - Martin, VP UNM

21. Kovalčíkov deň

Téma: Nové trendy vo farmakoterapii.

Kontakt: Doc. RNDr. Soňa Fraňová, PhD.
Tel.: 043/2633602 VOIP 41602
e-mail: franova@ifmed.uniba.sk

Organizuje Ústav farmakológie JLF UK v Martine, Slovenská farmakologická spoločnosť, Spolok lekárov v Martine.

12. marec - Bratislava UNB, Nemocnica sv. CaM v Petržalke

XXI. Getlíkov deň

Téma: Diagnostické a terapeutické postupy v pediatrii.

Kontakt: A-medi management, s.r.o.
Kupeckého 3, 821 03 Bratislava
tel.: 0903 224625
e-mail: amedi@amedi.sk

Doc. MUDr. Katarína Furková, CSc.
Klinika pre deti a dorast A.Getlíka LF SZU UNB
Katedra pediatrie LF SZU
tel.: 02/68672354,-2677
e-mail: katedrapediatrie@gmail.com

Organizuje Lekárska fakulta SZU, Klinika pre deti a dorast A.Getlíka SZU a UNB, v spolupráci UNB, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Slovenská pediatrická spoločnosť.

12. marec - Bratislava a ostatné krajské mestá Svetový deň obličiek 2015/World Kidney Day 2015

Kontakt: Doc. MUDr. Martin Demeš, PhD., MPH
I. interná klinika SZU, Univerzitná nemocnica Bratislava

Limbová 5, 833 05 Bratislava

Tel.: 02/59542670

e-mail: martin.demes@kr.unb.sk

Organizuje Slovenská nefrologická spoločnosť.

12. marec - Bratislava, UNB, Nemocnica sv.CaM

XXI. Getlíkov deň

Téma: Diagnostické a terapeutické postupy v pediatrii.

Kontakt: A-medi management, s.r.o.
Kupeckého 3, 821 03 Bratislava
tel.: 0903 224625
e-mail: amedi@amedi.sk
Doc. MUDr. Katarína Furková, CSc.
Klinika pre deti a dorast A.Getlíka LF SZU UNB
Katedra pediatrie LF SZU
tel.: 02/68672354,-2677
e-mail: katedrapediatrie@gmail.com

Organizuje Lekárska fakulta SZU - Klinika pre deti a dorast A.Getlíka SZU a UNB, v spolupráci UNB, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Slovenská pediatrická spoločnosť.

12. - 14. marec - Tále, Nízke Tatry, Hotel Partizán
XXX. kongres Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti

Kontakt: Doc. MUDr. Slavomíra Filipová, CSc. FESC
Tel.: 02/59320282
e-mail: filipova@nusch.sk
MUDr. Dana Škultětýová, PhD. FESC
Tel.: 02/59320281
e-mail: skultety@nusch.sk
Klinika kardiológie a angiológie NUSCH
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
www.hypertenzia.org

Organizuje Slovenská hypertenziologická spoločnosť.

13. marec - Bratislava, MEDIREX GROUP ACADEMY n.o.

IV. odborný seminár spoločnosti MEDYCYT

Téma: V praxi zriedkavé alebo diagnosticky náročné nádory.

Odborný garant: MUDr. Peter Vereš, MUDr. Peter Bohuš

Kontakt: Mgr. Lenka Štöfiková

Senior špecialista marketingu

a komunikácie MEDIREX GROUP

Galvaniho 17/C, P.O. Box 139, 820 16 Bratislava

Tel.: 0917 533743, Fax: 02/20829112

e-mail: lenka.stofikova@medirexgroup.sk

Organizuje MEDIREX GROUP ACADEMY n.o., v spolupráci Slovenská spoločnosť patológov.

13.-14. marec

Medzinárodný kongres telovýchovného lekárstva

Témy: Nové poznatky v odbore telovýchovného lekárstva, význam pohybovej aktivity v prevencii a ako súčasť pri komplexnej liečbe ochorení a úrazov.

Kontakt: Prof. MUDr. Dušan Hamar, CSc.

e-mail: hamar@fsport.uniba.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť telovýchovného lekárstva, v spolupráci Slovenský olympijský výbor SR, Národné športové centrum.

14. - 15. marec - Tále, Nízke Tatry, Hotel Partizán

6. škola hypertenzie

Kontakt: Doc. MUDr. Slavomíra Filipová, CSc. FESC
Tel.: 02/59320282
e-mail: filipova@nusch.sk
MUDr. Dana Škultětýová, PhD. FESC
Tel.: 02/59320281
e-mail: skultety@nusch.sk
Klinika kardiológie a angiológie NUSCH
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
www.hypertenzia.org

Organizuje Slovenská hypertenziologická spoločnosť, v spolupráci Pracovná skupina preventívnej kardiológie Slovenskej kardiologickej spoločnosti.

18. marec - Bratislava XXIII. Bárdošov memoriiál

Téma: Reprodukčné zdravie.

Kontakt: MUDr. Martin Petrenko, CSc.
Tel.: 0904 891697
e-mail: mpetrenko@seznam.cz

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, v spolupráci UN Bratislava.

18. marec - Bratislava, PK LF UK UNB XIX. Guensbergerov deň

Vedecko-pracovná schôdza Sekcie psychopatológie

Téma: Teoretické a klinické aspekty psychopatológie, klasifikačné problémy, klasifikácia DSM 5.

Kontakt: Doc. MUDr. Ľubica Forgáčová, PhD.
Psychiatrická klinika LF SZU, UNB
Ružinovská 6, 826 06 Bratislava
e-mail: forgacova@ru.unb.sk

Organizuje Psychopatologická sekcia Slovenskej psychiatrickej spoločnosti, v spolupráci Psychiatrická klinika LF UK a UNB.

18. marec - Ružomberok

Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok

Neurochirurgická klinika

Téma: Aktuality v neurochirurgii.

Kontakt: MUDr. Roman Podoba, PhD.
UVN – FN
Gen. M. Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382240
e-mail: podobar@uvn.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

19. marec - Bratislava, MZ SR

XII. odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR

Témy: Spôsob zabezpečenia a výsledky mikrobiologickej a epidemiologickej surveillance infekčných ochorení príslušných NRC. Aplikácia nových laboratórnych metód v diagnostike prenosných ochorení. Informácie o účasti na celoštátnych a medzinárodných projektoch a spolupráci v sieťach prenosných ochorení v rámci EÚ a SZO.

Kontakt: Doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD., MPH
Fakulta verejného zdravotníctva
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 14, 833 03 Bratislava
Tel.: 02/59370564
e-mail: kristufkova@gmail.com

Organizuje Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť, v spolupráci Fakulta verejného zdravotníctva SZU, Úrad verejného zdravotníctva SR v Bratislave.

19. marec - Lučenec

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

Téma: POKO, ORO. Pľúcny karcinóm.

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
Nám. Republiky 14, 984 39 Lučenec
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnsop.sk

Organizuje Spolok lekárov Lučenec.

19. marec - Michalovce, Veľká zasadačka NsP Š. Kukuru, a.s.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Michalovce

Téma: Infekčné oddelenie.

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 056/6416370
e-mail: jureckovad@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Michalovce, v spolupráci RLK Košice.

19. marec - Rimavská Sobota, Reštaurácia Junior komplex Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov v Rimavskej Sobote

Téma: Urgentná medicína ako multidisciplinárny odbor.

Kontakt: MUDr. Hana Sedláčková
Šrobárova 1, 979 01 Rimavská Sobota
Tel.: 047/5612506, 0904 439621
e-mail: hana.sedlackova@svetzdnavia.com

Organizuje Spolok lekárov v Rimavskej Sobote.

19. marec - FN Trnava

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava

Téma: Detská klinika.

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725

Organizuje Spolok lekárov Trnava, Detská klinika FN.

20. marec - Bratislava, Hotel Nivy Senológia 2015

Téma: Ochorenia prsníka.

Kontakt: Doc. MUDr. Kamil Pohlodek, PhD.
tel.: 02/48234349
e-mail: kpohlodek@stonline.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, v spolupráci Senologická spoločnosť SGPS.

20.-21. marec - Bratislava, SZU

Základy komplexného prístupu v medicíne

Téma: Elektroakupunktúrna diagnostika v teórii a v praxi I., II., III.

Kontakt: MUDr. Dagmar Balková
e-mail: balkovad@gmail.com
MUDr. Alena Ondrejčková, PhD.
e-mail: aondrej@hotmail.com

Organizuje Slovenská spoločnosť akupunktúry, v spolupráci Ústav tradičnej čínskej medicíny a Katedra akupunktúry LF SZU, Sekcia akupunktúry SLK.

20.-21. marec - Tatranská Polianka, Sanatórium Dr. Guhra n.o.

12. Guhrove dni dýchania

Kontakt: MUDr. Štefan Reinhardt
Sanatórium Dr. Guhra
062 01 Tatranská Polianka č. 1
Tel.: 052/4422651-3, 0915 851137
e-mail: annarei@centrum.sk

Organizuje Sanatórium Dr. Guhra n.o. Tatranská Polianka, v spolupráci Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť, SSAKI, Regionálna lekárska komora.

20.-21. marec - Martin

Kurz ambulantnej rinoendoskopie

Kontakt: MUDr. Vladimír Čalkovský, PhD.

Organizuje Klinika ORL a ChHaK JLF UK a UNM, Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku JLF UK a UNM, Občianske združenie pre rozvoj ORL, Spolok lekárov v Martine.

23. marec - Žiar nad Hronom, Mestské kultúrne centrum

XXIV. deň primára MUDr. Jána Straku

Téma: Starostlivosť o ženu, matku a dieťa.

Kontakt: MUDr. Ľuboš Zelizňák
e-mail: zeliznak.lubos@gmail.com

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, v spolupráci Všeobecná nemocnica Žiar nad Hronom.

23. marec - Žilina

Klinická prax v gynekológii

Téma: Prekancerózy maternicového krčka.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Višňovský, CSc.

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spo-

ločnosť.

25. marec - Prešov

16. prešovský otorinolaryngologický deň a regionálny otorinolaryngologický seminár

Téma: Novinky v otorinolaryngológii, varia.

Kontakt: MUDr. Slavomír Straka
ORLaChHaK klinika
FNsP J.A.Reimana
Hollého 14, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7011233
e-mail: slavo.s.straka@gamil.com

Organizuje Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku, spolupráci s ORLaChHaK klinika FNsP J.A. Reimana Prešov, Spolok lekárov Prešov.

25. marec - Dunajská Streda, Perfects

Pracovná schôdza Spolku lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzáková
NsP Dunajská Streda, a.s.
Detské oddelenie
Tel.: 031/5571215, 490
e-mail: ped1@nspds.sk

Organizuje Spolok lekárov Dunajská Streda, v spolupráci Riaditeľstvo NsP Dunajská Streda, a.s.

25. marec - FN Trenčín

Vedecká schôdza Spolku lekárov Trenčín

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná
Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk

Organizuje Spolok lekárov Trenčín, UDZS Trenčín.

25.-27. marec - Martin

XIII. martinské dni imunológie

Témy: Alergia a astma, imunodeficiencie, autoimunitné choroby, spoločné témy dermatológie a imunológie.

Kontakt: Ing. Jela Petrisková, PhD.
Martinské centrum imunológie, s.r.o.
Mudroňova 12, 036 01 Martin
tel.: 043/4222437, 0905 747778
e-mail: jelapetriskova@gmail.com, www.ssaki.eu

Organizuje Slovenská spoločnosť alergológie a klinickej imunológie.

25.-28. marec - Jasná, Demänovská dolina, Hotel Družba

XIX. kongres cievnnej chirurgie s medzinárodnou účasťou

Téma: Manažment ochorení v rámci cievnnej chirurgie.

Kontakt: Prof. MUDr. Vladimír Šefranek, PhD.
Bratislava
tel.: 02/59320650, 0905 452555
fax: 02/54788743
e-mail: sefranek@nusch.sk, www.scch.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť cievnnej chirurgie.

26. marec - Košice

Klinická prax v gynekológii

Téma: Prekancerózy maternicového krčka.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Višňovský, CSc.

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

26. marec - Bardejov

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

Téma: Neurologická.

Kontakt: MUDr. Marcel Litavec
MUDr. Martin Papírek
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

26. marec - Považská Bystrica, NsP Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica

Téma: Fyziatricko-rehabilitačné oddelenie NsP.

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284

e-mail: oaim@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk

Organizuje Spolok lekárov Považská Bystrica.

26. marec - Bojnice, Hotel pod Zámkom Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: Hemodialyzačné oddelenie NsP Handlová.

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
Tel.: 046/5112548, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

26. marec - Rožňava, NsP Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

Téma: Nové poznatky v nefrológii.

Kontakt: MUDr. Kardošová
MUDr. Anna Šoltéssová
NsP sv. Barbory
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
e-mail: srlk.roznava@gmail.com

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave, v spolupráci Subregionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

26. marec - Trebišov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišova

Téma: Kazuistiky.

Kontakt: MUDr. Mária Cifraničová
OAIM NsP, a.s., 075 01 Trebišov
Tel.: 056/6660133

Organizuje Spolok lekárov Trebišova, v spolupráci Regionálna lekárska komora Košice.

26. marec - Vranov nad Topľou Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou

Téma: Hematológia.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470

Organizuje Spolok lekárov Vranov nad Topľou.

26. – 28. marec - Tatranská Lomnica, Hotel Slovan 47. konferencia Sekcie gynekológie detí a dospievajúcich

Téma: Problémy detskej gynekológie.

Kontakt: MUDr. Zuzana Nižňanská, PhD.
tel.: 02/68672330

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodnica spoločnosť, v spolupráci Sekcie gynekológie detí a dospievajúcich ČGPS ČLS JEP.

27. marec - Zámok Topoľčianky 12. vedecká konferencia venovaná pamiatke prof. MUDr. Rudolfa Korca, DrSc.

Téma: Varia.

Kontakt: MUDr. Marta Korcová
Diabetologická ambulancia
Rastislavova 18, 911 01 Trenčín
tel.: 032/6520686, fax: 032/6520867
e-mail: korecova.dia@korec.sk

Organizuje Slovenská diabetologická spoločnosť, v spolupráci Nadácia prof. MUDr. Rudolfa Korca, DrSc.

27. marec - Martin, Hotel Turiec Transplantačno-nefrologický seminár

Témy: Príprava príjemcu k transplantácii obličky, starostlivosť o tehotnú pacientku s chronickým ochorením obličiek Svetový deň obličiek.

Kontakt: MUDr. Ivana Dedinská, PhD.
Chirurgická klinika a Transplantačné centrum UNM
Kollárova 2, 036 59 Martin
Tel.: 043/4203184, Fax: 043/4230131
e-mail: tc@unm.sk

Organizuje Slovenská transplantologická spoločnosť,

v spolupráci Slovenská nefrologická spoločnosť.

27. marec - Martin, Malá a VP UNM Celoslovenské sympóziu so zahraničnou účasťou XX. Šubjakov deň

Kontakt: Doc. MUDr. Dagmar Statelová, CSc.

Organizuje Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie JLF UK a UNM, Slovenská stomatologická spoločnosť, Slovenská komora zubných lekárov, Spolok lekárov v Martine, Občianske združenie pre rozvoj stomatológie a tvárov-čelustnej chirurgie.

27.-28. marec Efektívny manažment parodontológie v modernej privátnej praxi

Téma: Prevencia a liečba v parodontológii, praktický kurz.

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.
Mgr. Helena Hatalová

FZO PU Prešov
Partizánska 1, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7011378

e-mail: kovalova@nextra.sk

Organizuje Slovenská dentálnohygienická spoločnosť, v spolupráci Fakulta zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity.

27. – 28. marec - Bratislava, DFNSP XIX. stretnutie detských hematológov, transfuziológov a onkológov

Témy: Transfuziológia: state of the art. Raritné koagulopatie. Myelodysplastické / myeloproliferatívne ochorenia detského veku. Podporná liečba. Malignity u novorodencov. Hemangiomy. NHL – okrúhly stôl. Rôzne.

Kontakt: MUDr. Zuzana Lалуhovalá Striežencová, MPH
DFNSP, Limbová 1, 833 40 Bratislava
Tel.: 02/59371544

e-mail: striezencova@dfnsp.sk

Organizuje Sekcia detskej onkológie a hematológie Slovenskej pediatrickej spoločnosti, v spolupráci DFNSP Bratislava.

APRÍL 2015

Každý pondelok o 17,00 hod. Bratislava, Malá poslucháreň NTÚ LFUK Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

apríl - Martin Interaktívny odborný seminár pre sestry pracujúce v diabetológii

Téma: Využitie modernej techniky v selfmonitoringu cukrovky

Kontakt: Mgr. Eva Szabóová
tel.: 0907498493
e-mail: eva.szaboova58@gmail.com

Organizuje Sekcia sestier pracujúcich v diabetológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

apríl - Kežmarok Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra

Kontakt: MUDr. Peter Slovík
Ul.Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok

Tel.: 052/4782554
e-mail: slovikpeter@centrum.sk

MUDr. Peter Marko
Tatranská 256, 059 52 Veľká Lomnica
e-mail: mudr.marko@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku.

apríl - Svidník Pracovná vedecká schôdza Spolku lekárov Svidníka

Téma: Náhla cievna mozgová príhoda. Varia.

Kontakt: MUDr. Anna Kravecová
Neurologické oddelenie
Nemocnice arm.gen. L. Svobodu, Svidník
Tel.: 0915 966170

Organizuje Spolok lekárov Svidníka, v spolupráci Neurologické oddelenie Nemocnice arm.gen. L. Svobodu Svidníka, a.s.

8. – 9. apríl - Bratislava 7. hemofilické dni Konferencia pri príležitosti Svetového dňa hemofilie

Téma: Inhibitory FVIII/IX. Imunotolerančná liečba inhibítorov. Európske princípy liečby hemofilie – Centrá kom-

plexnej starostlivosti.

Kontakt: Doc. MUDr. Angelika Bátorová, PhD.
tel.: 0905 241354, fax: 02/63531454
e-mail: batorova@hotmail.com

Organizuje Národné hemofilické centrum, Klinika hematológie a transfuziológie, LFUK a SZU, Univerzitná nemocnica Bratislava, v spolupráci Slovenská hemofilická pracovná skupina, Slovenská hematologická a transfuziologická spoločnosť, Slovenské hemofilické združenie.

9. apríl - Zvolen Klinická prax v gynekológii

Téma: Prekancerózy maternicového krčka.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Višňovský, CSc.

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodnica spoločnosť.

10. apríl - Bratislava, Kongresové centrum MZ SR Dérerov memorál

Téma: Prednášky z rôznych oblastí internej medicíny.

Kontakt: Doc. MUDr. Soňa Kiňová, PhD.
interná klinika LF UK a UNB
Mickiewiczova 13, 813 69 Bratislava
Tel.: 02/57290248, Fax: 02/57290392
e-mail: sonakinova@hotmail.com

Organizuje Slovenská internistická spoločnosť.

10.-11. apríl - Vyhne Endokrinologické edukačné fórum

Téma: Transsexualizmus. Endokrinologické kazuistiky.

Kontakt: MUDr. Peter Vaňuga, PhD.
NEDU n.o., 034 91 Ľubochňa 144
Tel: 044/4306105
e-mail: peter.vanuga@nedu.sk

Organizuje Slovenská endokrinologická spoločnosť.

10.-11. apríl - Trnava Fórum mladých kardiológov

Téma: Kardiovaskulárne ochorenia – diagnostika a aktuálne terapeutické postupy.

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Goncalvesová, CSc.
MUDr. Ivan Varga, PhD.
NÚSCH, a.s.

Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
Tel.: 02/59320267

e-mail: ivan.varga@nusch.sk

Organizuje Slovenská kardiologická spoločnosť – pracovná skupina „Fórum mladých kardiológov“.

10.-11. apríl - Piešťany Kongres Slovenskej ortodontickej spoločnosti 2015

Téma: Efektivita ortodontickej liečby.

Kontakt: MUDr. Irena Klímová
Zahradnícka 52, 82108 Bratislava
Tel: 02/55575163

e-mail: irena.klimova@ortodontik.sk

Organizuje Slovenská ortodontická spoločnosť.

13. apríl - Nitra Klinická prax v gynekológii

Téma: Prekancerózy maternicového krčka.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Višňovský, CSc.

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

14. apríl - Bratislava, Klinika stomatológie, MFCH LFUK a OÚSA Perspektíva

Téma: Nové materiály a prípravky v prevencii a liečbe ochorení chrupu a ústnej dutiny.

Kontakt: Doc. MUDr. Stanislava Veselá, CSc.
Klinika stomatológie
a maxilofaciálnej chirurgie LF UK a OÚSA
Heydukova 8, 812 50 Bratislava
Tel.: 02/32249767

Organizuje Pedostomatologická sekcia Slovenskej stomatologickej spoločnosti, v spolupráci Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie LF UK a OÚSA Bratislava.

15. apríl - Bratislava, Kongresové centrum MZ SR Workshop – Aktuality Správnej klinickej praxe: Klinické skúšanie produktov a liekov v SR 2015

Téma: Novinky v oblasti klinického skúšania produktov a liekov a Správnej klinickej praxe v SR a EÚ.

Kontakt: Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.
ÚFKF LF SZU
Limbová 12-14, 833 03 Bratislava
Tel.: 02/59370 769
e-mail: jozef.glasa@szu.sk
www.klinickafarmakologia.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, v spolupráci Ústav farmakológie, klinickej a experimentálnej farmakológie LF SZU v Bratislave, Ústav zdravotníckej etiky FOaZoS SZU v Bratislave.

15. apríl - Trnava, Hotel Holiday Inn 3. pracovná schôdza Slovenskej sexuologickej spoločnosti

Téma: Infertilita.

Kontakt: MUDr. Dana Šedivá
FN Trnava, Psychiatrické oddelenie
A.Žarnova 11, 917 75 Trnava
Tel.: 033/5938414
e-mail: dana.sediva@gmail.com

Organizuje Slovenská sexuologická spoločnosť, v spolupráci Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, Slovenská urologická spoločnosť.

15. apríl - Martin, VP UNM Vedecká odborná schôdza SLM

Téma: Kardiológia-echografia.

Kontakt: MUDr. Ján Červeň, PhD.

Organizujú Kardiologické ambulancie regiónu Turiec, I. interná klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin.

15.-17. apríl - Štrbské Pleso, Hotel Patria XIV. slovenský geriatrický kongres s medzinárodnou účasťou

a 41. Gressnerove dni

Téma: Ochorenia pohybového aparátu u seniorov.

Kontakt: Doc. MUDr. Silvester Krčméry, CSc.
Doc. MUDr. František Németh, PhD.
Tel.: 02/57887631

e-mail: klinika.geriatrie@centrum.sk
skrcmery@milosrdni.sk

Organizuje Slovenská geriatrická a gerontologická spoločnosť, v spolupráci Spolok spišských lekárov Poprad.

15.-17. apríl - Ružomberok, UVN SNP XVII. demonštračný kurz chirurgie stredného ucha a disekcie spánkovej kosti

Téma: Chirurgia stredného ucha.

Kontakt: MUDr. Marián Sičák, PhD.

Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku
Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok –FN
Gen.Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382634

e-mail: vajzeroval@uvn.sk

Organizuje Klinika otorinolaryngológie a chirurgie hlavy a krku SZU, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok FN, v spolupráci Slovenská spoločnosť pre otorinolaryngológiu a chirurgiu hlavy a krku.

16. apríl - Bratislava Klinická prax v gynekológii

Téma: Prekancerózy maternicového krčka.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Višňovský, CSc.

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

16.-17. apríl - Tatranská Lomnica, Hotel Slovan XVI. kongres Sekcie gynekologickej endoskopie SGPS

Téma: Gynekologická endoskopická operatíva.

Kontakt: MUDr. Vladimír Böhmer
Tel.: 02/68673678

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, v spolupráci Sekcia gynekologickej endoskopie.

16.-17. apríl - Košice, TU, Aula Maxima XIII. košické vertebrologické dni

Témy: Etiológia, patogenéza a diagnostika ochorení chrbtice. Spondylochirurgické, neurochirurgické, traumatologické, algeziologické a rehabilitačné postupy v prevencii a liečbe ochorení chrbtice.

Kontakt: MUDr. Ľudovít Želinský, PhD.
Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1.súkromná nemocnica
Fyziatricko-rehabilitačné oddelenie
Železiarska 14, 040 15 Košice-Šaca
Tel.: 0917 520 222, Fax: 055/7234802
e-mail: lzelinsky@nemocnicasaca.sk
www.nemocnicasaca.sk

Organizuje Nadácia „Zdravie pre všetkých“ a Nemocnica Košice-Šaca a.s., 1.súkromná nemocnica, v spolupráci Slovenská spoločnosť fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti, Slovenská neurochirurgická spoločnosť, Technická univerzita Košice.

16.-18. apríl - Žilina VIII. bilaterálne slovensko-české oftalmologické sympóziu

Témy: Varia.

Kontakt: MUDr. M.Štubňa
Očné odd. NsP, Žilina
e-mail: michael.st.md@gmail.com

Organizuje Očné odd. NsP Žilina, Slovenská oftalmologická spoločnosť.

17.-18. apríl 12. osteofórum

Kontakt: MUDr. Soňa Tomková, PhD.
Osteocentrum
Nemocnica Košice-Šaca, a.s.
Lúčna 57, 040 15 Košice-Šaca
Tel.: 055/7234120

Organizuje Spoločnosť pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí.

22. apríl - Martin, VP UNM Vedecká odborná schôdza SLM

Téma: Novinky v nefrológii.

Kontakt: MUDr. Pavel Makovický, PhD.
Prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP

Organizuje I. interná klinika JLF UK a UNM, Spolok lekárov Martin.

22. apríl - Ružomberok Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny

Téma: Aktuality v anestéziológii a intenzívnej medicíne.

Kontakt: MUDr. Roman Podoba, PhD.
UVN – FN
Gen. M. Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382240

e-mail: podobar@uvn.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

23. apríl - Lučenec Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

Téma: Chirurgia, OCCH, urológia. Nové operačné postupy.

Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
Nám. Republiky 14, 984 39 Lučenec
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnspl.sk

Organizuje Spolok lekárov Lučenec.

23. apríl - Michalovce, Veľká zasadačka NsP Š. Kukuru, a.s. Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Michalovce

Téma: RDG, s.r.o.

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 056/6416370
e-mail: jureckovad@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Michalovce, v spolupráci RKL Košice.

23. apríl - Bojnice, Hotel pod Zámkom Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: Gynekologické oddelenie.

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
Tel.: 046/5112548, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

23. apríl - Rožňava, NsP Vedecko-pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave

Téma: Nové poznatky v chirurgii a traumatológii.

Kontakt: MUDr. Anna Šoltéssová
NsP sv. Barbory
Špitálska 1, 048 01 Rožňava
e-mail: srlk.roznava@gmail.com

Organizuje Spolok gemerských lekárov v Rožňave, v spolupráci Subregionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.

23. apríl - FN Trnava**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava**

Téma: Patologicko-anatomické oddelenie.

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725**Organizuje** Spolok lekárov Trnava, Patologicko-anatomické oddelenie FN.**23.-24. apríl - Bratislava****55. pediatrické dni: Pediatria pre prax**

Témy: Všeobecná pediatria, nefrológia, endokrinológia, gastroenterológia, ORL, zriedkavé choroby, reumatológia, výživa, infekčné choroby.

Kontakt: Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH
Tel.: 02/59371109
e-mail: kovacsbox@gmail.com**Organizuje** Lekárska fakulta Univerzity Komenského, 2.detská klinika, Slovenská pediatricka spoločnosť, v spolupráci DFNSP.**23.-24. apríl - Nitra, ŠD A. Bernoláka****XXXII. zoborský deň a XIII. západoslovenský deň o osteoporóze**

Témy: In memoriam – k storočnici doc. MUDr. Rudolfa Krutého, CSc. Pneumológia a fteziológia – rehabilitácia v pneumológii, interdisciplinárne aspekty a varia. Novinky v prevencii, diagnostike a liečbe osteoporózy a metabolických chorôb kostí. Niektoré nutričné aspekty vo vzťahu k civilizačným ochoreniam.

Kontakt: MUDr. Daniel Magula, CSc.
Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n.o.
Kláštorská 134, 949 88 Nitra
Tel.: 037/6941287
e-mail: sekretzs@snzobor.sk**Organizuje** Slovenská pneumologická a fteziologická spoločnosť, v spolupráci SOMOK, SPU Nitra, SLK, SKSaPA, Spolok lekárov Ponitrie, Slovenská únia proti osteoporóze.**23.-25. apríl - Vyhne, Hotel Sitno****VI. stredo európsky kongres urgentnej medicíny a medicíny katastrof
XIX. kongres Slovenskej spoločnosti urgentnej medicíny a medicíny katastrof**

Téma: Urgentná medicína, prednemocničná starostlivosť, záchranná zdravotná služba, operačné stredisko.

Kontakt: MUDr. Táňa Bulíková, PhD.
Svätoplukova 9, 903 01 Senec
Tel.: 0908 498266
e-mail: tana.bulikova@gmail.com**Organizuje** Slovenská spoločnosť urgentnej medicíny a medicíny katastrof, v spolupráci Občianske združenie Hviezda života.**24. apríl - Prešov, VOÚ****17. Lúčanského memoriál**

Témy: Organizácia anesteziologickej starostlivosti.

Kontakt: MUDr. Lubomíra Romanová, PhD.
KAIM FN, Prešov
e-mail: romanova@fnspresov.sk, www.ssaim.sk**Organizuje** UN Košice, 1. KAIM LF UPJŠ, v spolupráci Východoslovenský onkologický ústav Slovenská spoločnosť anesteziológie a intenzívnej medicíny.**24. apríl - Banská Bystrica, Hotel Dixon****Deň kliniky algeziológie**

Téma: Psychosomatická bolesť – charakteristika, komplikácie, zaujímavé kazuistiky.

Kontakt: Doc. MUDr. Igor Martuliak, PhD.
Algeziologická klinika SZU FN sP F.D.Roosevelta.
975 17 Banská Bystrica
tel.: 0915 831439
e-mail: imartuliak@nspbb.sk**Organizuje** Slovenská spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti, v spolupráci Algeziologická klinika SZU, FN sP F.D.Roosevelta Banská Bystrica.**24. apríl - Bratislava, MEDIREX GROUP ACADEMY n.o.****XVI. cytologický deň**

Téma: Výmena odborných vedomostí a zaujímavých prípadov v klinicko-cytologickej praxi v rámci celého Slovenska.

Odborný garant: MUDr. Peter Vereš, MUDr. Peter Bohuš, MUDr. Helena Šidlová, PhD.

Kontakt: Mgr. Lenka Štofíková
Senior špecialista marketingu
a komunikácie MEDIREX GROUP
Galvaniho 17/C, P.O.Box 139, 820 16 Bratislava
Tel.: 0917 533743, Fax: 02/20829112
e-mail: lenka.stofikova@medirexgroup.sk**Organizuje** MEDIREX GROUP ACADEMY n.o., v spolupráci Slovenská spoločnosť patológov.**24.-25. apríl - Senec****Internal Meeting Sekcie pediatrickej intenzívnej starostlivosti SPS**

Témy: Onkologický pacient v PIM a PA, Variá.

Kontakt: MUDr. Rudolf Riedel
DKAIM DFNSP, Bratislava
e-mail: riedel@dfnsp.sk
MUDr. Jozef Köppl
e-mail: koppl@dfnsp.sk
MUDr. Marián Hargas, MHA
e-mail: hargas@dfnsp.sk**Organizuje** DKAIM DFNSP, Bratislava, v spolupráci Sekcia pediatrickej intenzívnej starostlivosti SPS, Sekcia pediatrickej anesteziológie SSAIM, Slovenská pediatricka spoločnosť.**24.-25.apríl - Modra, Zochova chata****Nefroforum 2015 / Nephroforum 2015****Kontakt:** Prof. MUDr. Viera Spustová, DrSc.
Slovenská zdravotnícka univerzita
Limbová 12-14, 833 03 Bratislava
Tel.: 02/59370137
e-mail: viera.spustova@szu.sk**Organizuje** Slovenská nefrologická spoločnosť.**24.-26. apríl - Trenčín, Hotel Elizabeth****Hematologická akadémia 2015**

Témy: Lymfómy. Chronická lymfocytová leukémia. Hematologické malignity s postihnutím CNS.

Kontakt: Ing. Valéria Kovaničová, PhD.
Mundipharma GmbH
Svätoplukova 28, 821 08 Bratislava
Tel.: 0905 216899, Fax: 02/63530904
e-mail: valeria.kovanicova@mundipharma.sk
www.mundipharma.sk**Organizuje** Slovenská hematologická a transfúziologická spoločnosť.**24.-26. apríl - Nový Smokovec Vysoké Tatry****Vedecko-pracovná schôdza Psychofarmakologickej sekcie**

Témy: Liekové interakcie. Psychofarmakologické vs iné možnosti liečby. Varia.

Kontakt: MUDr. Dagmar Breznoščáková, PhD.
e-mail: dagmar.breznoscakova@upjs.sk
Organizuje Psychofarmakologická sekcia SPS, v spolupráci LF UPJŠ a UNLP Košice.**27. apríl – 1. máj****10. medzinárodný týždeň dentálnej hygieny a prevencie**

Téma: Dentálna hygiena a jej význam pre celkové zdravie.

Kontakt: Bc. Beáta Germanová
Bc. Michal Ferko
FZO PU Prešov
Partizánska 1, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7011378
e-mail: michalferko@gmail.com**Organizuje** Slovenská dentálnohygienická spoločnosť, v spolupráci Fakulta zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity.**29. apríl - Martin, UNM****Vedecká schôdza Ústavu fyziológie JLF UK**

Téma: Obezita a autonómna regulácia frekvencie srdca. Autizmus a zápal. Psychická záťaž a oxidačný stres.

Kontakt: Prof. MUDr. Andrea Čalkovská, PhD.
Ústav fyziológie JLF UK
Malá Hora 4, 036 01 Martin
Tel.: 043/2633404
e-mail: calkovska@jfmed.uniba.sk**Organizuje** Spolok lekárov Martin, v spolupráci Slovenská fyziologická spoločnosť, Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine, Ústav fyziológie.**29. apríl - Bratislava****XXVI. Štefánikov deň**

Téma: Analýza perinatálnych výsledkov v Bratislavskom kraji.

Kontakt: Doc. MUDr. Miroslav Korbel, CSc.
tel.: 02/68672725
e-mail: miroslav.korbel@pobox.sk**Organizuje** Slovenská gynekologicko-pôrodnická spoločnosť.**29. apríl - Dunajská Streda, Perfects****Pracovná schôdza Spolku lekárov Dunajská Streda****Kontakt:** MUDr. Edit Rajzák
NsP Dunajská Streda, a.s.
Detské oddelenie
Tel.: 031/5571215, 490
e-mail: ped1@nspds.sk**Organizuje** Spolok lekárov Dunajská Streda, v spolupráci Riaditeľstvo NsP Dunajská Streda, a.s.**29. apríl - Martin, UNM****Vedecká schôdza Ústavu fyziológie JLF UK**

Téma: Obezita a autonómna regulácia frekvencie srdca. Autizmus a zápal. Psychická záťaž a oxidačný stres.

Kontakt: Prof. MUDr. Andrea Čalkovská, PhD.
Ústav fyziológie JLF UK
Malá Hora 4, 036 01 Martin
Tel.: 043/2633404
e-mail: calkovska@jfmed.uniba.sk**Organizuje** Spolok lekárov Martin, v spolupráci Slovenská fyziologická spoločnosť, Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine, Ústav fyziológie.**29. apríl - FN Trenčín****Vedecká schôdza Spolku lekárov Trenčín****Kontakt:** MUDr. Terézia Drobná
Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk**Organizuje** Spolok lekárov Trenčín, Ortopedické oddelenie Trenčín.**30. apríl - Bardejov****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove**

Téma: Gynekologická.

Kontakt: MUDr. Marcel Litavec
MUDr. Jaroslav Petrišin
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563**Organizuje** Spolok lekárov v Bardejove.**30. apríl - Považská Bystrica, NsP****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica**

Téma: Ortopedické oddelenie NsP.

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284
e-mail: oaime@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk**Organizuje** Spolok lekárov Považská Bystrica.

30. apríl - Trebišov**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov**

Téma: Laboratórne diagnostické možnosti na pôde NsP Trebišov, a.s.

Kontakt: RNDr. Ladislav Novotný
Alpha Medical
075 01 Trebišov, Tel.: 056/6660467

Organizuje Spolok lekárov Trebišov v spolupráci s: Regionálna lekárska komora Košice.

30. apríl - Vranov nad Topľou**Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou**

Téma: Onkológia.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470

Organizuje Spolok lekárov Vranov nad Topľou.

MÁJ 2015**máj/jún - Bratislava****XVI. cytologický deň**

Téma: Diagnostika v gynekologickej a negynekologickej praxi.

Kontakt: MUDr. Peter Vereš
Medicyt, s.r.o.
Galvaniho 17/C, 821 04 Bratislava
e-mail: peter.veres@medicyt.sk
MUDr. Henrieta Šidlová, PhD.
Cytopathos, s.r.o.
Limbová 5, 830 17 Bratislava
e-mail: sidlova@cytopathos.sk

Organizuje Sekcia klinickej cytologie Slovenskej spoločnosti patológov, v spolupráci Medicyt, s.r.o.

máj/jún - Trnava**Slovenské a České endoskopické dni**

Téma: Endoskopické aktuality, Live video prenos z Endoskopického oddelenia

Kontakt: Doc. MUDr. Jurgoš, PhD.
Stanislava Sabová
st.sabova@gmail.com

Organizuje Sekcia endoskopických sestier Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, Česká gastroenterologická spoločnosť, Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Sekce sester digestivní endoskopie při ČGES

máj - Kežmarok**Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra**

Kontakt: MUDr. Peter Slovík
Ul.Dr. Fischera 2231, 060 01 Kežmarok
Tel.:052/4782554
e-mail: slovikpeter@centrum.sk
MUDr. Peter Marko
Tatranská 256, 059 52 Veľká Lomnica
e-mail: mudr.marko@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov MUDr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku.

Každý pondelok o 17,00 hod.**Bratislava, Malá poslucháreň NTÚ LFUK****Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave**

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNSP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

1.-2. máj**Efektívny manažment parodontológie v modernej privatej praxi**

Téma: Prevencia a liečba v parodontológii, praktický kurz.

Kontakt: Doc. MUDr. Eva Kovaľová, PhD.
Mgr. Helena Hatalová
FZO PU Prešov
Partizánska 1, 080 01 Prešov
Tel.: 051/7011378

e-mail: kovalova@nextra.sk

Organizuje Slovenská dentálnohygienická spoločnosť, v spolupráci Fakulta zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity.

7.-9. máj - Bardejovské Kúpele, Kino Žriedlo

XXI. bardejovské dni pneumológov a ftizeológov
Téma: Chronická obštrukčná choroba pľúc. Asthma bronchiale, zápalové ochorenia dýchacích ciest, nádory dýchacích ciest, hrudníková chirurgia, vyšetrovacie metódy v pneumológii, tuberkulóza, varia, novinky v pneumológii a ftizeológii.

Kontakt: MUDr. Helena Leščišinová
NsP Sv.Jakuba, n.o.
Ambulancia pneumológie a ftizeológie
Sv.Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788385, 0903 449450
e-mail: lescisinova.h@gmail.com

Organizuje Slovenská pneumologická a ftizeologická spoločnosť, v spolupráci SSAKI, Spolok lekárov v Bardejove, NsP Sv.Jakuba,n.o. Bardejov.

8.-9. máj**Dni ambulantných oftalmológov**

Témy: Varia.

Kontakt: MUDr. Veselá
Košice
e-mail: zdrave.oko@mail.t-com.sk

Organizuje Sekcia ambulantných oftalmológov, Slovenská oftalmologická spoločnosť.

14. máj - Kúpele Smrdáky**132. regionálna vedecká schôdza Spolku lekárov Záhoria**

Téma: Urologické, chirurgické, ORL, interné, dysfagiologické, dermatovenerologické, kardiologické, gynekologické a iné problémy.

Kontakt: PaedDr. Barbora Bunová, PhD.
Doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
e-mail: barbora.bunova@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Záhoria.

14.-15. máj - Bratislava, Hotel Holiday Inn**20. celoštátna konferencia SEKCAMA SOS SLS**

Témy: Epidemiológia, diagnostika ca mammae, experimentálna onkológia, prevencia. Terapia: chirurgia, chemoterapia a rádioterapia. Follow-up. Onkofórum pre pacientov.

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bella, PhD.
OUSA Mamologické oddelenie
Heydukova 10, 812 50 Bratislava
Tel.: 02/32249608
e-mail: vladimir.bella@ousa.sk, www.sekcama.sk

Organizuje Sekcia pre ca mammae (SEKCAMA) Slovenskej onkologickej spoločnosti.

14.-16. máj - Podbanské, Hotel Permon**43. májové hepatologické dni – Hepatológia 2015**

Téma: Štandardné a inovatívne diagnostické, preventívne a liečebné postupy v hepatológii, nealkoholová tuková

choroba pečene, vírusové hepatitídy, karcinóm pečene, sekcia sestier, program pre pacientov.

Kontakt: Doc. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.
e-mail: petjarc@yahoo.com
Doc. MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.
e-mail: lskladany@nspbb.sk
Prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD.
e-mail: jozef.glasa@szu.sk, www.hepatologia.sk

Organizuje Slovenská hepatologická spoločnosť.

14.-16. máj - Košice**49. česko-slovenské dni detskej neurológie**

Témy: Záchvatové ochorenia v detskom veku. Neurovývojové poruchy. Spánková medicína. Vakcinácia a ochorenia nervového systému u detí. Kvalita života našich pacientov. Novinky v diagnostike a terapii ochorení nervového systému u detí.

Kontakt: MUDr. Ladislav Bratský
Detská fakultná nemocnica
Oddelenie detskej neurológie
Trieda SNP 1, 040 11 Košice
Tel.: 055/2355684
e-mail: bratsky@dfnkošice.sk, www.snmko.sk

Organizuje Neuropediatriká sekcia Slovenskej neurologickej spoločnosti, Spoločnosť detskej neurológie ČLS JEP, v spolupráci Detská fakultná nemocnica Košice, Oddelenie detskej neurológie.

14.-16. máj - Bratislava**49. česko-slovenské dni d****14.-17. máj - Bratislava****II. spoločná konferencia SGPS a ČGPS**

Témy: Gravidita a pôrod. Konzervatívna a operačná gynekológia. Endokrinológia, urogynekológia, onkogynekológia.

Kontakt: Doc. MUDr. Martin Redecha, PhD.
Doc. MUDr. Jaroslav Feyereršl, CSc.
e-mail: mredecha@zmail.sk

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť, v spolupráci Česká gynekologicko-pôrodná spoločnosť ČLS JEP.

15. máj - Bratislava, FaF UK**IV. jarná konferencia klinickej farmácie**

Téma: Riešenie farmakoterapeutických problémov u pacientov s kardiovaskulárnym ochorením.

Kontakt: PharmDr. Vlasta Kákošová
DFNSP, Limbova 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371619
e-mail: kakosova@dfnsp.sk
PharmDr. Mária Göbbová
FN Nitra

Špitálska 6, 950 01 Nitra
tel.: 037/6545370, fax: 037/6545927
e-mail: goboova@fnnitra.sk

Organizuje Sekcia klinickej farmácie Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, v spolupráci Farmaceutická fakulta UK v Bratislave, Slovenská spoločnosť klinickej farmakológie, Slovenská lekárska komora.

14.-16. máj - Bratislava**49. česko-slovenské dni d****15. máj - Bratislava****Celoslovenská konferencia Slovenskej spoločnosti**

Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk
Organizuje Spolok lekárov Trenčín, Spolok lekárov Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště.

27.-29. máj - Martin XXV. diabetologické dni s medzinárodnou účasťou

Téma: Neobvyklé situácie v diabetológii.
Kontakt: Prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP
I. Interná klinika JLF UK a UNM
Kollárova 2, 036 59 Martin
Tel.: 043/4203485
e-mail: kl1i@jfm.uniba.sk, www.diaslovakia.sk

Organizuje I. Interná klinika JLF UK a UNM Martin, Slovenská diabetologická spoločnosť.

27.-30. máj - Bratislava 50. májová súdnolekárska konferencia s medzinárodnou účasťou a 7th International Symposium of Legal Medicine Osteuropaverein

Témy: Kazuistik zo súdnolekárskej praxe, forenzná patológia, forenzná toxikológia, forenzná antropológia, forenzná genetika, varia.

Kontakt: Doc. MUDr. Jozef Šidlo, CSc., MPH
Ústav súdneho lekárstva LF UK Bratislava
Tel.: 0904 819241, Fax: 02/20856556
e-mail: sidlo45@gmail.com

Organizuje Ústav súdneho lekárstva LF UK v Bratislave, v spolupráci Slovenská súdnolekárska spoločnosť, Súdnolekárske pracovisko Úradu pre dohľad na zdravotnú starostlivosť, Osteuropaverein Rechtsmedizin (Nemcko).

28. máj - Bardejov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov v Bardejove

Téma: Oftalmologická
Kontakt: MUDr. Marcel Litavec

MUDr. Daniela Fořtová
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov
Tel.: 054/4788563

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.

28. máj - Považská Bystrica, NsP Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica

Téma: Pediatrické oddelenie NsP.

Kontakt:
MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986
017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284
e-mail: oaim@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk
Organizuje Spolok lekárov Považská Bystrica.

28. máj - Bojnice, Hotel pod Zámkom Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: Detské oddelenie.

Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie
NsP Prievidza, Nemocnica so sídlom v Bojniciach
Tel.: 046/5112548, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

28. máj - Trebišov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišov

Téma: Kazuistiky.

Kontakt: MUDr. Ľudmila Vasilková
JZS ORL, 075 01 Trebišov
Tel.: 056/6660712

Organizuje Spolok lekárov Trebišov, v spolupráci Regionálna lekárska komora Košice.

28. máj - Vranov nad Topľou Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou

Téma: Interná medicína.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470

Organizuje Spolok lekárov Vranov nad Topľou.

28.-29. máj - Košice Dies Jessenii XXI.

Témy: Zaujímavé kazuistiky.

Kontakt: Prof. MUDr. Jozef Radoňák, CSc.
I. chirurgická klinika LF UPJŠ a UN L. Pasteura
Tr. SNP 1, Košice
Tel.: 055/6403890
e-mail: radonak@gmail.com

Organizuje I. chirurgická klinika LF UPJŠ a UN L. Pasteura, Košice, v spolupráci Slovenská chirurgická spoločnosť.

28.-30. máj - Tále, Hotel Partizán IV. kongres Slovenskej glaukómovej spoločnosti

Téma: Galukóm.

Kontakt: MUDr. Jana Mattová
Alegreta, s.r.o.
Špitálska 13, 949 01 Nitra
Tel.: 0905 741951
e-mail: janamatta@hotmail.com

Organizuje Slovenská glaukómová spoločnosť, v spolupráci OZ Zelený zákal.

29. máj - Košice, UVLF K nedežítým narodeninám prof. MVDr. Petra Popesku, DrSc.

Téma: Odkaz a dielo prof. Popeska.

Kontakt: Prof. MVDr. Ján Danko, PhD.
UVLF, Komenského 73, 040 81 Košice
e-mail: jan.danko@uvlf.sk, www.uvlf.sk

Organizuje Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie Košice, Slovenská anatomická spoločnosť.

29. máj - Topoľčany Celoslovenská konferencia sestier a pôrodných asistentiek pracujúcich v gyneológii a v pôrodnictve

Kontakt: Mgr. Zuzana Vraniak
tel.: 0903754932
e-mail: vraniakzuzana@gmail.com

Organizuje Sekcia sestier a pôrodných asistentiek pracujúcich v gyneológii a pôrodnictve Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

JÚN 2015

jún - SLK Bojnice a.s. XXV. rehabilitačný zjazd

Téma: Rehabilitácia pri onkologických ochoreniach. Degeneratívne ochorenia pohybového aparátu. Varia.

Kontakt: MUDr. Emanuel Lorenz
Oddelenie FBLR FNŠP
Slovenská 11/B 940 34 Nové Zámky
Tel.: 0905 602407
e-mail: lorenz@spnz.sk

Organizuje Slovenská spoločnosť fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie, v spolupráci FNŠP Nové Zámky.

jún - Ústí nad Labem, ČR 11. medzinárodné sympóziom k dejinám medicíny, farmácie a veterinárnej medicíny

Kontakt: Doc. MUDr. Vojtech Ozorovský, CSc.
Ústav sociálneho lekárstva a lekárskej etiky
Lekárska fakulta UK
Sasinkova 2, 813 72 Bratislava
Tel.: 02/59357616
e-mail: vojtech.ozorovsky@fmed.uniba.sk

Organizuje Ústav dejín lekárství a cizích jazykú, 1. lekárska fakulta UK v Praze, Slovenská spoločnosť sociálneho lekárstva.

jún - Svidník

Pracovná vedecká schôdza Spolku lekárov Svidník

Téma: Postupy a problémy v resuscitácii.

Kontakt:
MUDr. Renáta Diničová
OAIM
Nemocnica arm.gen. L. Svobodu
Svidník
Tel.: 0915 910321
e-mail: renata.dinicova@svetozdravia.com
Organizuje Spolok lekárov Svidník, v spolupráci OAIM
Nemocnice arm.gen. L. Svobodu Svidník, a.s.

Každý pondelok o 17,00 hod. Bratislava, Malá poslucháreň NTÚ LFUK Odborný večer Spolku slovenských lekárov v Bratislave

Kontakt: Doc. MUDr. Vladimír Bzdúch, CSc.
DFNsP I. Detská klinika
Limbová 1, 833 40 Bratislava
tel.: 02/59371103
e-mail: bzduch@gmail.com, www.sslba.sk

Organizuje Spolok slovenských lekárov v Bratislave.

4.-6. jún - Košice, Double Tree by Hilton XI. slovenský pediatrický kongres s medzinárodnou účasťou

Téma: Pediatria.

Kontakt: Prof. MUDr. Ľudmila Podracká, CSc.
klinika detí a dorastu UPJŠ LF a DFN
Tr. SNP 1, 040 66 Košice
e-mail: podracka@lf.upjs.sk

Organizuje Slovenská pediatrická spoločnosť.

5. jún - Bratislava, NÚSCH 8. angiologický deň NÚSCH

Kontakt: MUDr. Juraj Maďarič, PhD., MPH
NÚSCH, a.s.
Pod Krásnou hôrkou 1, 833 48 Bratislava
tel.: 02/59320276
e-mail: juraj.madaric@nusch.sk

Organizuje Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s., v spolupráci Slovenská angiologická spoločnosť.

5. jún - Trenčín 42. celoslovenská konferencia sociálnych sestier a sociálnych pracovníkov

Téma: Sociálno-zdravotná problematika s pohľadu občana

Kontakt: PhDr. Marta Majeriková
Fakultná nemocnica Trenčín - sociálne oddelenie
Legionárska 28, 911 71 Trenčín
tel.: 032/6566633, 0908 535 661
e-mail: majerikovamarta@gmail.com

Organizuje sekcia sociálnych sestier a sociálnych pracovníkov Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, Fakultná nemocnica Trenčín, Veliteľstvo síl výcviku a podpory OS SR - Zdravotnícka správa, Fakulta zdravotníctva TNUAD v Trenčíne, Stredná zdravotnícka škola Trenčín.

5.-6. jún - Bratislava XV. dni mladých chirurgov prof. MUDr. Stanislava Čárskeho

Témy: Onkologická chirurgia. Varia. Postery.
Kontakt: MUDr. Robert Duchoň, PhD.
KCHO SZU a NOÚ
Klenova 1, 833 10 Bratislava
Tel.: 0949 201031
e-mail: robert.duchon@nou.sk

Organizuje Sekcia mladých chirurgov SChS, v spolupráci Klinika chirurgickej onkológie SZU a NOÚ Bratislava.

10. – 12. jún - Prešov, SSSaPA 22. výročná konferencia Slovenskej urologickej spoločnosti SLS a Konferencia sekcie sestier pracujúcich v urológii

Kontakt: Doc. MUDr. Ivan Minčík, PhD.
e-mail: mincik@fnspresov.sk
Mgr. Oľga Žňavová
e-mail: znavova@unm.sk

Organizuje Slovenská urologická spoločnosť SLS, Sekcia sestier pracujúcich v urológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek, Slovenská urologická spoločnosť.

10. – 12. jún - Prešov, Divadlo Jonáša Záborského 22. výročná schôdza Slovenskej urologickej spoločnosti Konferencia sestier pracujúcich v urológii

Kontakt: www.sus.sk

Organizuje Slovenská urologická spoločnosť.

11.-13. jún - Piešťany, Kino Fontána V. konferencia o biologickej psychiatrii

Témy: Psychické poruchy ako poruchy neuronálnych okruhov. Psychické poruchy ako vývojové poruchy. Psychofarmaká v akútnej a dlhodobej liečbe. Varia.

Kontakt: MUDr. Lívia Vavrušová, PhD.
e-mail: vavrusova.consulting@gmail.com

Organizuje Sekcia biologickej psychiatrie SPS.

12.-13. jún - Banská Bystrica Banskobystrické dni pediatrickej anestézie

Témy: Anestézia mimo operačnej sály. Kriticky choré dieťa v regionálnej nemocnici. „Hot topics“ v pediatrickej anestézii.

Kontakt: Anaesthgroup, s.r.o.
MUDr. Peter Kenderessy
Spojová 11, Banská Bystrica
Tel.: 0917 625429

e-mail: peter.kenderessy@anaesthgroup.com

Organizuje Sekcia pediatrickej anestézie SSAIM, v spolupráci Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Banská Bystrica. II. klinika pediatrickej anestézie SZU, Slovenská pediatrická spoločnosť.

12.- 14. jún - Zvolen, Hotel Tenis XXVIII. Congressus acupuncturae Slovaciae et Bohemiae cum partipatione internationali. Venované k nedožitým 80. narodeninám doc. MUDr. J. Šmiralu, PhD.

Téma: Akupunktúra v súčasnej a tradičnej medicíne.
Kontakt: MUDr. Ondrej Bangha
e-mail: ondrej.bangha@gmail.com
MUDr. Dagmar Balková
Tel.: 0904 533408
e-mail: balkovad@gmail.com
MUDr. Alena Ondrejková, PhD.
Tel.: 0903 792228
e-mail: aondrejko@hotmail.com
Organizuje Slovenská spoločnosť akupunktúry, v spo-

lupráci Česká lékařská akupunkturistická společnost ČLS JEP, Sekcia akupunktúry SLK, Ústav tradičnej čínskej medicíny LF SZU.

16.-19. jún - Banská Štiavnica Letná škola hepatológie 2015

Téma. Najnovšie poznatky v klinickej hepatológii.
Kontakt: Doc. MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.
Interná klinika Rooseveltovej FNŠP
Banská Bystrica
e-mail: lskladany@nspbb.sk

Organizuje Slovenská hepatologická spoločnosť, v spolupráci Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Slovenská zdravotnícka univerzita.

17. jún - Ružomberok Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Ružomberok - Klinika rádiodiagnostiky

Téma: Aktuality v rádiodiagnostike.
Kontakt: MUDr. Roman Podoba, PhD.
ÚVN – FN
Gen. M. Vesela 21, 034 26 Ružomberok
Tel.: 044/4382240
e-mail: podobar@uvn.sk

Organizuje Spolok lekárov Ružomberok.

17.-19. jún - Brno, ČR XIX. kongres Českej pneumologickej a ftezeologickej spoločnosti a Slovenskej pneumologickej a ftezeologickej spoločnosti

Téma: Komplexná problematika v odbore pneumológia a ftezeológia.

Kontakt: Prof. MUDr. Jana Skříčková, CSc.
Klinika nemocí plic a TBC LF MU
Brno, Česká republika
Tel.: +420 5 32232504
e-mail: jskric@fnbrno.cz
Doc. MUDr. Ivan Majer, CSc.
Tel.: 02/48234476
e-mail: majer@ru.unb.sk

Organizuje Česká pneumologická a ftezeologická spoločnosť v kooperácii so Slovenskou pneumologickou a ftezeologickou spoločnosťou.

17. – 19. jún - Jasná XXIV. celoslovenský kongres sekcie sestier pracujúcich v nefrológii

Téma: Cievne prístupy v nefrológii
Kontakt: PhDr. Jana Hříčková
Nefro-dialyzačné centrum s.r.o.,
Priehradka 18/A, 036 01 Martin
tel.: 00421 907 103 663
e-mail: jhricikova@gmail.com

Organizuje sekcia sestier pracujúcich v nefrológii Slovenskej spoločnosti sestier a pôrodných asistentiek.

18. jún - Michalovce, Veľká zasaďačka NsP Š. Kukuru, a.s.

Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Michalovce
Téma: Oddelenie úrazovej chirurgie.

Kontakt: MUDr. Dana Jurečková, PhD.
Špitálska 2, 071 01 Michalovce
Tel.: 056/6416370
e-mail: jureckovad@gmail.com

Organizuje Spolok lekárov Michalovce, v spolupráci RLK Košice.

18. jún - Bojnice, Hotel pod Zámkom Vedecko pracovná schôdza Spolku lekárov Prievidza

Téma: Interné oddelenie.
Kontakt: MUDr. Ladislav Frankovič
Psychiatrické oddelenie, NsP Prievidza
Nemocnica so sídlom v Bojniciach
Tel.: 046/5112548, 0918 717729
e-mail: ladislav@frankovic.sk

Organizuje Spolok lekárov Prievidza.

19. jún - Lučenec Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Lučenec

Téma: Asociácia súkromných lekárov.
Kontakt: MUDr. Peter Kirschner
Nám. Republiky 14, 984 39 Lučenec
Tel.: 047/4311265
e-mail: kirschner@lcnsps.sk

Organizuje Spolok lekárov Lučenec.

19.-20. jún - Trstená Analýza perinatálnej starostlivosti v SR za rok 2014

Témy: Analýza perinatálnej starostlivosti.
Kontakt: Doc. MUDr. Miroslav Korbeľ, CSc.
MUDr. Marián Thoľt

Organizuje Slovenská gynekologicko-pôrodná spoločnosť.

19.-20. jún - Banská Štiavnica 5. štiavnické sympóziu o portálnej hypertenzii

Téma. Najnovšie poznatky v problematike portálnej hypertenzie.

Kontakt: Doc. MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD.
Interná klinika Rooseveltovej FNŠP
Banská Bystrica
e-mail: lskladany@nspbb.sk

Organizuje Slovenská hepatologická spoločnosť, v spolupráci Slovenská gastroenterologická spoločnosť, Slovenská zdravotnícka univerzita.

22.-24. jún - Bratislava 22. zjazd Slovenských a Českých patológov

Téma: Genetické metódy v patológii.
Kontakt: Doc. MUDr. Dušan Daniš, CSc.
e-mail: david.danis85@gmail.com

Organizuje Cytopathos, s.r.o., v spolupráci SSP SLS, ČS patológia.

22.-24. jún - Bratislava 8th Arkadi M. Rywlin International Pathology Slide Symposium

Téma: Raritné biotické prípady.
Kontakt: Doc. MUDr. Dušan Daniš, CSc.
e-mail: ssuster@mcw.edu, danis@cytopathos.sk,
david.danis85@gmail.com

Organizuje Cytopathos, s.r.o., AMR, MC Wisconsin, v spolupráci SSP SLS, ÚP SZU.

24. jún - Dunajská Streda, Perfects Pracovná schôdza Spolku lekárov Dunajská Streda

Kontakt: MUDr. Edit Rajzák
NsP Dunajská Streda, a.s.
Detské oddelenie
Tel.: 031/5571215, 490
e-mail: ped1@nspds.sk

Organizuje Spolok lekárov Dunajská Streda, v spolupráci Riaditeľstvo NsP Dunajská Streda, a.s.

24. jún - FN Trenčín Vedecká schôdza Spolku lekárov Trenčín

Kontakt: MUDr. Terézia Drobná
Trenčín
e-mail: terezia.drobna@fntn.sk

Organizuje Spolok lekárov Trenčín.

25. jún - Bardejov Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Bardejove

Téma: ORL.
Kontakt: MUDr. Marcel Litavec
MUDr. Erika Kopalková
NsP sv. Jakuba n.o.
Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov

Tel.: 054/4788563

Organizuje Spolok lekárov v Bardejove.**25. jún - Považská Bystrica, NsP****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Považská Bystrica**

Téma: OAIM NsP.

Kontakt: MUDr. Ján Kozánek
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica
Tel.: 042/4304284e-mail: oaim@nemocnicapb.sk, slpb.webnode.sk**Organizuje** Spolok lekárov Považská Bystrica.**25. jún - Rožňava, NsP****Vedecká pracovná schôdza Spolku gemerských lekárov v Rožňave**

Téma: Nové liečebné postupy OAIM a RLP.

Kontakt: MUDr. Zs. Varga
MUDr. Anna Šoltéssová
NsP sv. BarboryŠpitálska 1, 048 01 Rožňava
e-mail: srlk.roznava@gmail.com**Organizuje** Spolok gemerských lekárov v Rožňave, v spolupráci Subregionálna lekárska komora v Rožňave, NsP sv. Barbory v Rožňave.**25. jún - Trebišov****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trebišova**

Téma: Novinky v gynekológii.

Kontakt: MUDr. Martin Bubán, MPH
Gynekologicko-pôrodnice oddelenie NsP, a.s.
075 01 Trebišov
Tel.: 056/6660710**Organizuje** Spolok lekárov Trebišova, v spolupráci Regionálna lekárska komora Košice.**25. jún - FN Trnava****Vedecká pracovná schôdza Spolku lekárov Trnava**

Téma: Traumatologicko-ortopedická klinika.

Kontakt: Doc. MUDr. A. Strehárová, PhD.
Infekčná klinika FN
A.Žarnova 11, 917 07 Trnava
Tel.: 033/5938725**Organizuje** Spolok lekárov Trnava, Traumatologicko-ortopedická klinika FN.**25. jún - Vranov nad Topľou****Vedecko-pracovná schôdza Spolku lekárov Vranov nad Topľou**

Téma: Kazuistiky ÚDZS.

Kontakt: MUDr. Marína Romanová
Vranovská nemocnica, a.s.
Vranov nad Topľou
Tel.: 0918 584470**Organizuje** Spolok lekárov Vranov nad Topľou.**26. – 27. jún - Zvolen, Hotel Tennis****Sympóziu: Výživa a pohyb v prevencii a liečbe obezity****Kontakt:** Doc. MUDr. Pavol Holéczy, CSc.
e-mail: pavol.holeczy@vtn.agel.cz
www.mszz.sk**Spoluorganizuje** Obezitologická sekcia Slovenskej diabetologickej spoločnosti.

JÚL 2015

2. – 4. júl - Jasná-Nízke Tatry, Hotel Grand XLI. lekárnické dni

Téma: Cievné ochorenia, ich terapia a prevencia.

Kontakt: Doc. RNDr. Magdaléna Fulmeková, CSc.
PharmDr. Lucia Čerušková, CSc.
PharmDr. Lucia Masaryková, PhD.
tel.: 02/48211011, 0905 455829
fax: 02/48211022
e-mail: prednosta@ulfafuk.sk**Organizuje** Lekárnická sekcia Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, v spolupráci Slovenská lekárska komora, Farmaceutická fakulta UK v Bratislave.

Odborná informácia

Medaila Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí

Na titulnej strane časopisu sme predstavili Medailu Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí, ktorú začala SOMOK, o.z. SLS udeľovať pri príležitosti 15. výročia jej vzniku (2013). Autorom jej umeleckého vyhotovenia je popredný slovenský a aj v zahraničí veľmi uznávaný medailér a keramikár akademický sochár Marián Polonský.

Averz medaily je rozdelený v ploche na štyri pravouhlé kruhové výseky. V ľavom hornom výseku je zobrazená štruktúra zdravej kosti, diagonálne vpravo dole je zvýraznená chorobou deštruovaná štruktúra kosti. Stredom medaily, v horizontálnej línii je v troch riadkoch nápis SPOLOČNOSŤ PRE OSTEOPORÓZU A METABOLICKÉ OCHORENIA KOSTÍ. Vpravo hore, vo voľnej a čistej ploche je nápis v anglickom jazyku SLOVAK MEDICAL ASSOCIATION. Diagonálne, v ľavom dolnom kruhovom výseku je nápis SLOVENSKÁ LEKÁRSKA SPOLOČNOSŤ. Tieto nápisy sú vyhotovené menším typom písma ako nápis horizontálny. Celkom vpravo, centimeter pod stredom, je umiestnená signatúra autora medaily ako stylizované iniciály MP (Marián Polonský) s vro-

čením 2013.

Na **reverde medaily** sú vzájomne prepojené skomponované názorné tabule s časťami ľudskej kostry. V hornej časti, v strede je predlaktie s rukou. Vľavo v strede je lebka s krčnou chrbticou z profilu doprava, vpravo v strede hrudný kôš s lopatkami a časťou ramien. V strede dolnej časti je zobrazená panva s panvovými kĺbmi s názorne výtvarne spracovanou, ale aj reálne možnou, zlomeninou krčka stehennej kosti. Cez celý reverz v podklade, diagonálne zľava hore, smerom doprava nadol je zobrazená zdravá štruktúra kosti, postupne až po štruktúru deštruovanú ochorením. Vo voľnom pravom hornom poli je vyrazená značka výrobcu medailí (v priemere 3 mm) – MK (Mincovňa Kremnica). Vo voľnom ľavom dolnom poli je pod lebku umiestnená signatúra autora medaily.

Medailu vo vyhotovení z materiálu TOMBÁK (MS 90) v bronzovej patine, s priemerom 80 mm, vyrobila Mincovňa Kremnica, š.p. v Kremnici v roku 2013 v počte 100 kusov.

Prvými ocenenými, ktorým bola medaila udelená pri príležitosti životných jubilej sú: prof. MUDr. Juraj Payer, CSc., člen Prezídia

SLS a prezident SOMOK (2013), prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP, člen Prezídia SLS a prezident Slovenskej reumatologickej spoločnosti (2013), prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc., predseda ČLS JEP (2014) a prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., Dr.h.c., podpredseda ČLS JEP a predseda Spoločnosti pre metabolické ochorenia skelete ČLS JEP (2014).

Prof. M. Bernadič

Správa do médií

Prednemocničná neodkladná starostlivosť o pacientov s neurotraumou

Slovenská spoločnosť urgentnej medicíny a medicíny katastrof (SSUMaMK) v spolupráci s odborníkmi z neurochirurgie vypracovali odborný postup pre prednemocničnú neodkladnú starostlivosť o pacientov s neurotraumou. Odborný postup vznikol z iniciatívy výboru SSUMaMK. Cieľom je poskytnúť lekárom záchranej zdravotnej služby a zdravotníckym záchranárom podklady pre manažment pacientov s neurotraumou v prednemocničnej neodkladnej starostlivosti. Odporúčania sú stanovené na základe dostupných klinických a klinicko – farmakologických údajov. Ich akceptovanie by malo zaručiť najvhodnejší postup, diagnostiku a liečbu na úrovni súčasných poznatkov s prihliadnutím na podmienky záchranej zdravotnej služby v SR a prednemocničnej neodkladnej praxe. Sú v súlade s medzinárodnými odporúčaniami a v našich podmienkach slúžia aj pre lekárov iných špecializácií na zlepšenie medziodborovej spolupráce.

Návrh odborného postupu vypracovali členovia komisie: MUDr. Monika Paulíková (predseda), MUDr. Štefan Trenkler, PhD., MUDr. Katarína Brštiaková, MUDr. Miloslav Hanula, PhD., MUDr. Kamil Koleják, PhD.

Návrh posúdili: Doc. MUDr. Viliam Dobáš, CSc., MUDr. Táňa Bulíková, PhD., MUDr. Štefan Svitok.

Odborný postup nájdete v plnom znení na webovej stránke SSUMaMK - www.urgmed.sk.

Senec, 9. február 2015

MUDr. Táňa Bulíková, PhD.
Prezident SSUMaMK

Správa z odborného podujatia

Perspektívy implementácie MKCH-11 v SR

Medzinárodná štatistická klasifikácia chorôb a príbuzných zdravotných problémov (MKCH) ako štandardný diagnostický nástroj pre epidemiológiu, riadenie zdravotníctva a klinické účely je v SR používaná v znení 10. revízie WHO od roku 1994. Roku 2013 bola aktualizovaná na základe v tom čase platnej WHO verzie MKCH 10 a nemeckej modifikácie ICD-10-GM-2011, najmä pre účely vývoja DRG systému v SR. Týmto sa zdôraznil význam a potreba správneho používania MKCH v rôznych oblastiach zdravotníctva. R. 2007 SZO oznámila, že začína 11. revíziu MKCH. Predloženie na schválenie Svetovému zdravotníckemu zhromaždeniu je plánované na rok 2017.

Na základe dvojročnej dohody o spolupráci medzi MZSR a Regionálnym úradom WHO pre Európu na roky 2014 a 2015 sa 5.2.2015 v Kongresovej sále MZ SR konal workshop pod názvom „Perspektívy implementácie MKCH 11 v SR“. Organizátorom workshopu bolo Centrum pre klasifikačný systém Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Workshop bol zameraný predovšetkým na zvýšenie informovanosti o pripravovanej 11. revízii MKCH, na analýzu pripravenosti zdravotníckeho informačného systému a na načrtnutie rozsahu potrebných zmien. Pozvaní zástupcovia MZSR, NCZI, ÚVZSR, ŠÚSR, SLK, SLS, ASL a prevádzkovatelia NIS si mali možnosť vypočuť úvodnú prezentáciu zameranú na zdôraznenie významu Medzinárodnej klasifikácie chorôb ako „univerzálneho jazyka v zdravotníctve“. Nasledujúca prezentácia predstavila proces 11. revízie a jej architektúru, ktoré sa líšia vo viacerých aspektoch od predchádzajúcich. Cieľom pripravovanej revízie je predložiť ucelenú klasifikáciu zohľadňujúcu pokroky v medicínskych vedách, použiteľnú pre rôzne účely, jednak pre štatistiku mortality, morbidity, pre klinické použitie v primárnej starostlivosti, v špecializovanej starostlivosti, pre vedecké účely, ako aj pre účely financovania zdravotníctva. Revízia má za cieľ pokračovať v nastavenom trende medzinárodného štandardu pre komunikáciu vo viacjazyčnom prostredí aj v rôznych pod-

mienkach za účelom dosiahnutia porovnateľnosti dát a v súvislosti s pokrokom v informačných technológiách predkladá prepojenie so zdravotníckymi informačnými systémami, inými príbuznými klasifikáciami a štandardnou terminológiou (SNOMED-CT). Z dôvodu uľahčenia procesu revízie bola vyvinutá internetová elektronická platforma (iCAT). Zahŕňa aj otvorenú platformu, prístupnú pre odbornú verejnosť, kde je možné prehliadať navrhované znenie MKCH 11, tzv. beta-draft a po registrácii prispieť odbornými návrhmi a komentármi (<http://apps.who.int/classifications/icd11/browse/f/en>). Ďalšie informácie o procese revízie sú dostupné na stránkach WHO (<http://www.who.int/classifications/icd/revision/en/>). Záverečná prezentácia zástupcov NCZI zhrnula oblasti používania MKCH pre zabezpečenie zberu a spracovania štatistických údajov a poskytla hrubý náčrt časového rámca a iných podmienok pre zabezpečenie continuity medzi MKCH 10 a MKCH 11.

Účastníci pracovného stretnutia diskutovali o aspektoch využitia súčasnej 10. revízie v jednotlivých segmentoch zdravotníctva. Aktuálne otázky riešili problematiku efektívneho používania v klinickej praxi s potrebou skvalitnenia prístupu v pre- aj postgraduálnej edukácii v kontexte správneho kódologického využitia MKCH. Pripravovaná revízia MKCH-11 bude pre SR výzvou na všetkých zainteresovaných a súvisiacich úrovniach jej implementácie, čo vyžaduje intenzívnu kooperáciu a koordináciu formálnych procesov pre pripravenosť v mnohých oblastiach a pre udržanie adekvátneho odborného trendu tohto kľúčového dokumentu v zdravotníctve. Na záver bolo konštatované, že kontinuita odborných pracovných stretnutí je nevyhnutnosťou.

Bernátová K., Leštiansky B., Žiaran S.
Centrum pre klasifikačný systém, ÚDZS
Bratislava

KEĎ KOMBINÁCIA NIE JE MOŽNÁ

Pre dospelých pacientov
s reumatoidnou artritídou

Pre deti
s juvenilnou idiopatickou artritídou
a polyartikulárnou idiopatickou artritídou

JE MOŽNOSŤ
BIOLOGICKEJ LIEČBY
V MONOTERAPII

SKRÁTENÁ INFORMÁCIA O LIEKU
RoActemra 20 mg/ml infúzy koncentrát
RoActemra 162 mg injekčný roztok v naplnenej injekčnej striekačke

Zloženie: Tocilizumab 20 mg v 1 ml infúzneho koncentráte alebo 162 mg v 0,9 ml naplnenej injekčnej striekačky. **Charakteristika:** Tocilizumab je monoklonálna protilátka, ktorá sa špecificky viaže na rozpustný aj na membránovo-viazaný receptor pre IL-6. Inhibíciou receptorom sprostredovaného prenosu signálu je blokované prozápalové pôsobenie IL-6 v organizme. **Indikácia:** RoActemra v kombinácii s metotrexátom (MTX) je indikovaná na liečbu stredne ťažkej až ťažkej aktívnej reumatoidnej artritídy u dospelých pacientov, ktorí na predchádzajúcu liečbu jedným alebo viacerými antireumatikami modifikujúcimi priebeh choroby (DMARDs), alebo inhibítormi tumor nekrotizujúceho faktora (TNF) buď neodpovedali dostatočne, alebo ju netolerovali. RoActemra spomaľuje progresiu poškodenia kĺbov meranú RTG vyšetrením a zlepšuje fyzické funkcie. RoActemra je indikovaná na liečbu aktívnej systémovej juvenilnej idiopatickej artritídy (sJIA) u pacientov vo veku 2 rokov a starších, ktorí nedostatočne odpovedali na predošlú liečbu NSAIDs a systémovými kortikosteroidmi. RoActemra v kombinácii s metotrexátom (MTX) je indikovaná na liečbu polyartikulárnej juvenilnej idiopatickej artritídy (s pozitívnym alebo negatívnym reumatoidným faktorom a pretrvávajúcou oligoartritídou) u pacientov vo veku 2 rokov a starších, ktorí nedostatočne odpovedali na predošlú liečbu MTX. RoActemra sa môže podávať v monoterapii (v prípade intolerancie MTX, alebo keď nie je liečba MTX vhodná) alebo v kombinácii s MTX. **Dávkovanie:** *Pacienti s RA:* Odporúčaná dávka je 8 mg/kg telesnej hmotnosti podávaná raz za štyri týždne formou 1 hodinu trvajúcej infúzie. U pacientov, ktorých telesná hmotnosť je vyššia ako 100 kg, sa neodporúčajú dávky presahujúce 800 mg na infúziu. *Možnosť subkutánného podania:* 162 mg injekčný roztok v naplnenej striekačke raz za týždeň. Dávka sa redukuje na 4 mg/kg i.v. raz za štyri týždne alebo zníženie frekvencie 162 mg s.c. na každý druhý týždeň pri týchto laboratorných odchýlkach: pri zvýšení hodnôt pečeneových enzýmov do trojnásobku normy; po prerušení liečby kvôli poklesu absolútneho počtu neutrofilov do $0,5 \times 10^9/l$ a následne dosiahnutí hodnoty $> 1 \times 10^9/l$; po prerušení liečby kvôli poklesu počtu trombocytov do $50 \times 10^9/l$ a následne dosiahnutí hodnoty $> 100 \times 10^9/l$. *Pacienti so sJIA:* Odporúčaná dávka je 8 mg/kg raz za 2 týždne u pacientov ≥ 30 kg alebo viac alebo 12 mg/kg raz za 2 týždne u pacientov < 30 kg. *Pacienti s pJIA:* Odporúčaná dávka je 8 mg/kg raz za 4 týždne u pacientov ≥ 30 kg alebo 10 mg/kg raz za 4 týždne u pacientov < 30 kg. Dávka sa má vypočítať na základe telesnej hmotnosti pacienta pri každom podaní. RoActemra sa má na liečbu sterilným nepyrogénnym injekčným roztokom na konečný objem 100 ml u pacientov ≥ 30 kg a 50 ml u pacientov < 30 kg. **Kontraindikácie:** Precitlivosť na liečivo alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok. Aktívne, závažné infekcie. **Upozornenia:** Pred začatím liečby RoActemrou majú pacienti podstúpiť skríningové vyšetrenie na latentnú tuberkulózu a v prípade pozitívity štandardne antimykobakteriálne liečiť. Je potrebné postupovať opatrne pri liečbe pacientov s anamnézou opakujúcich sa alebo chronických infekcií alebo so základnými ochoreniami, ktoré ich predisponujú ku vzniku infekcií. Pacientov sa odporúča pozorne sledovať, aby sa včas odhalila závažná infekcia, keďže prejavy a príznaky akútneho zápalu môžu byť zmiernené, čo súvisí s potlačením reakcie akútnej fázy. Pri vyšetrení pacienta na možnú infekciu sa má vziať do úvahy vplyv tocilizumabu na CRP, neutrofilov a prejavy a príznaky infekcie. Liečba RoActemrou sa má prechodne prerušiť, ak sa u pacienta objaví závažná infekcia. Vysoká opatnosť je nutná u pacientov so zvýšeným rizikom perforácie dolného GIT. Počet neutrofilov, a trombocytov, lipidový metabolizmus, hladiny AST a ALT je potrebné monitorovať každých 4-8 týždňov u pacientov s RA; u pacientov so sJIA a pJIA sa počet neutrofilov a trombocytov, hladiny AST a ALT majú skontrolovať v čase druhej infúzie a následne v súlade so správnou klinickou praxou. Súbežne sa nemajú podávať živé alebo oslabenými vakcíny. Z klinických štúdií boli vylúčení pacienti s pozitívnym skríningom na vírusovú hepatitídu, pretože pri biologickej liečbe môže dôjsť k reaktivácii vírusu. Nie sú dostatočné údaje o použití v tehotenstve alebo pri laktácii. Pre prípad anafylaktickej reakcie počas liečby RoActemrou má byť okamžite k dispozícii príslušná liečba. V prípade výskytu anafylaktickej reakcie alebo inej závažnej reakcie z precitlivosti/závažnej reakcie na infúziu sa má podávanie RoActemry okamžite ukončiť a liečbu RoActemrou navždy skončiť. **Interakcie:** Pri začatí alebo ukončení liečby sa majú sledovať pacienti s individuálne upravovanými dávkami liekov metabolizovaných cez CYP450 (napr. atorvastatin, blokátory kalciového kanála, teofylín, warfarín, fenytoín, cyklosporín alebo benzodiazepíny). **Nežiaduce účinky:** Najčastejšie: infekcie horných dýchacích ciest, nazofaryngitída, bolesť hlavy, hypertenzia a zvýšené hodnoty ALT; časte: leukopénia, neutropénia, hypercholesterolemia, ulcerácie v ústnej dutine, opar, bolesť brucha, gastritída, vyrážka, pruritus, celulitída, konjunktivitída, kašeľ, dyspnoe, pneumónia, urtikária a reakcie z precitlivosti, zvýšenie telesnej hmotnosti; menej časte: divertikulitída, žalúdočné vredy, zvýšenie celkového bilirubínu, hypertriglyceridémia, nefrolitiáza, hypotyroidizmus, syndróm aktivácie makrofágov sa môže vyvinúť u pacientov so sJIA. **Balenie:** 1 injekčná liekovka s obsahom 80 mg tocilizumabu/4 ml, 1 injekčná liekovka s obsahom 200 mg tocilizumabu/10 ml alebo 1 injekčná liekovka s obsahom 400 mg tocilizumabu/20 ml. Podrobné informácie sú uvedené v Súhrne charakteristických vlastností lieku.

Držiteľ rozhodnutia o registrácii: Roche Registration Limited, Welwyn Garden City, Veľká Británia.
Zastúpenie v SR: Roche Slovensko, s.r.o., Cintorínska 3/A, 811 08 Bratislava, tel.: 02/5263 8201, fax: 02/5263 5014.
Dátum aktualizácie SPC: apríl 2014

Adenuric®

(febuxostat)

Adenuric® je ochranná známka Teijin Limited, Tokyo, Japonsko

Skrátená informácia o lieku:

Adenuric 80 mg, filmom obalené tablety - Adenuric 120 mg, filmom obalené tablety

Liečivo: Každá tableta obsahuje 80 mg febuxostatu alebo 120 mg febuxostatu. Pomocná látka so známymi účinkami: laktóza.

Terapeutické indikácie: Liečba chronickej hyperurikémie pri stavoch, v ktorých už došlo k ukladaniu urátov (vrátane anamnézy alebo prítomnosti tofu a/alebo dnevej artritídy). Je určený pre dospelých.

Dávkovanie a spôsob podávania: 80 mg denne bez ohľadu na jedlo. Ak je po 2-4 týždňoch koncentrácia kyseliny močovej v sére > 6 mg/dL (357 μmol/L), môže sa zväziť podávanie ADENURICu 120 mg raz denne.

Úprava dávky nie je potrebná u pacientov s miernou alebo stredne ťažkou poruchou funkcie obličiek. Odporúčané dávkovanie u pacientov s miernym poškodením pečene je 80 mg.

Kontraindikácie: Precitlivosť na liečivo alebo na ktorúkoľvek z pomocných látok uvedených v Súhrne charakteristických vlastností.

Liekové a iné interakcie s merkaptopurínom, azatioprínom, rosiglitazonom /CYP2C8 substrátmi, teofylínom, naproxénom a inými látkami inhibujúcimi glukuronidáciu, látkami indukujúcimi glukuronidáciu, kolchicínom, indometacínom, hydrochlorotiazidom, warfarínom, dezipramínom substrátmi CYP2D6, antacidmi sú uvedené v **súhrne charakteristických vlastností**.

Osobitné upozornenia a opatrenia pri používaní

U pacientov s ischemickou chorobou srdca alebo chronickým srdcovým zlyhávaním sa liečba febuxostatom neodporúča.

Fertilita, gravidita a laktácia: Febuxostat sa nesmie používať počas gravidity a laktácie.

Ovplyvnenie schopnosti viesť motorové vozidlá a obsluhovať stroje: Pri užívaní febuxostatu boli hlásené ospalosť, závraty, parestézia a rozmazané videnie. Pacienti by mali dbať na opatnosť pred tým, než budú viesť vozidlo, obsluhovať stroje alebo sa podieľať na nebezpečných aktivitách, pokiaľ nie sú pevne presvedčení, že ADENURIC neovplyvňuje nežiaduco ich výkonnosť.

Nežiaduce účinky: Časté: bolesť hlavy, hnačka, nevoľnosť, vzplanutie dny, abnormálna funkcia pečene, vyrážka, edém

Ostatné nežiaduce účinky sú uvedené v **Súhrne charakteristických vlastností**

Držiteľ rozhodnutia o registrácii: Menarini International Operations Luxembourg S.A. 1, Avenue de la Gare, L-1611 Luxembourg, Luxembursko

Spôsob výdaja lieku: na lekársky predpis

Pred predpísaním lieku, prosím, oboznámte sa so Súhrnom charakteristických vlastností lieku.

Posledná revízia textu: 2/2014

Dátum výroby materiálu: január 2015

Zastúpenie v SR: Berlin-Chemie AG, Palisády 29, 811 06 Bratislava, tel.: 02/ 544 30 730, fax: 02/544 30 724, e-mail: bratislava@bcsk.sk

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**